

LAWS
OF
ADKEME_MILIGAE

ሰርጋት ከነ

ከደከመ ጥልጋኑ

A BOOK OF TIGRINJA PROVERBS

WITH
ITALIAN TRANSLATION

Added as appendix

የኢትዮ

ሥርቃትን : የዕለት : ካልተ : እነማድ
ከደተፈለያ : በስድ : ገዢበሮ : እየን : «ኋ
ር : በጥሰሳ መሆመር : በግለጻ እና ይ
በግል : የዕለት : ደንብ : ታክክለት : ነገር : መከ
ረታታ : እያ : ስለጥቅ : ክፍብ : ባመግልዋ :
መረጃ : ገጥቶም : ታክክለት : ነገር : እብ : ተ
አት : ተመልከተት : ካለዋ : ቅዱብ : የዕለ
ታት : እቅርቦአካውም : እለፅ :

የ፡ አበቃትና፡ አድባር፡ ባልጋዬ፡ እብ መጥናቸው፤ በዚነዚ ተ ተደረገ፤ አልፎ
አይተአቀመለ፤ ካውሳለ፤ እልካ፤ አይተስላም፤ እናወልኝ፤ ገንዘብ፤ እሉና =
ለም፤ ልዕሊ፤ ልዕሊ፤ እንደሰነድ፤ ነቱ፤ በርሃስ፤ በፊዕዏ፤ ከዚ ተም፤ እንዲብ፤ ተ-
ፈጸልኝ፤ እቶም፤ በድሰራኝ፤ ንዑስና፤ ይቀና፤ ነቱ፤ ዓይነ፤ መወረት፤ እናገበሩ
እናደረሰዕም፤ እናወልጂታም፤ እናሰፍጂያም፤ በቀናለ፤ ወሰለ፤ ተስፋ፤ እሉና =
በ፤ ተደሰ፤ እኔ፤ ተተረጋጭ፤ ነቱ፤ ንዑስ፤ እኔ፤ እናደረሰባ፤ ተተወልተም፤ ይቆልል
ደመሰሰለ፤ ተምም፤ እኔት፤ ንዑስም፤ በድሰራኝ፤ ወሰለ፤ ይቀና፤ ተደርሃ፤ ከይ-
ተሰከራ፤ ተምኩ፤ ይቀና፤ በድሰራኝ፤ ንዑስ፤ ይቀና፤ ተደርሃ፤ ተደርሃ፤ እናደረም፤
ተተወልለ፤ ተስፋዕም፤ ከጽርዕም፤ ተ-አኅ፤ ተምርቃም፤ እሉና =

五·九四

卷之三十一

卷之三

Φιλοτεχνία

卷之三

Digitized by srujanika@gmail.com

І. ВІЧ · МІСЬА

ՀՀ 17: ՊՅ: ԱԽԹՆ: ԽԵԶ: ՃՓ: ՄՈՒ: ԽԲ-Դ:

ԱՐՓԱՆ : ԴԵ : ՀԱՅ : ՀԱՅ : ՀԱՅ : ՀԱՅ : ՀԱՅ : ՀԱՅ :

የኢትዮጵያ ቤትና የሚከተሉት አገልግሎት ስምምነት መረጃ እንደሆነ ተስፋል

ԺՅԱ : ՊԵԴ : ՇՈԾՅԱ : ԲՇՎԵՐ : ՀՊԵԴ : ՑՓՒՔԱ : ԵՐԹՈՒՆ :

ԱՅՆ : ԱԽՈՒՆԵԼ : ՀՐ : ԱՇԽԵ : ԱԽՈՎԴ : ԱՅՆ : ԱՅ : ՀՎ : ՏՎ : ԵՎ : ԸՆ

ወደ፡ ተማሪው የሚለውን ንግድ እንደሆነ ተከተል ይችላል

በዚህ የዕለታዊ ቤት አንድ ስምምነት ተረጋግጧል፡፡

71. ፳፻፲፭፡ የ፻፲፭፡ እንደሆነ፡ የ፻፲፭፡ የ፻፲፭፡ በተመዘገበ፡ የ፻፲፭

Изъятъ въ 1877 г. въ с. Калояново, Благоевградск. у.

1/2 : 100 : 100 : 100

לְמַעַן יִתְהַלֵּךְ כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּבָנָיו וְלֹא־יִתְּחַלֵּךְ כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּבָנָיו.

765 : հԵՒԹ : ՆԵՐԻ : ՆԵՐ : ԸՆ.Ի : ՀԵՐ : ԴՊԱ : ԴՊԵ : ԸՆ.Ի : ՀԵՐՈՒ : ՆԵՐ

ՀԱՅ ։ ՏԵՐ ։ ԱՅ ։ ՇԱԴԻ ։ ԱՅԻ ։ ԹԵ ։ ԴԱԼՎԵՐԴԻ ։ ԿՊՈՒՏՔ ։ ԽՈՇ ։

ԱՐԵՎԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՖԱԼ Խ. 5

የፌዴራል ተስፋዎች ከፌዴራል ስርዕስ ተስፋዎች ከፌዴራል ስርዕስ

卷之三

ГЛАВА 1. АЛГОРИТМЫ И СТРУКТУРЫ ДАННЫХ

፩. በዕድ : ገንዘብኬ : መዓል : ተርቃ : (መረጥና) :
፪. ብልት : ካበደ : ወልደንዘብኬ : ዓይ : ተሸሎ : (መረጥና)
፫. በዕድ : ተወልደ : ገበደ : ማይ : ለወጥ : (መረጥና)
፬. በዕድ : ልኅ : ተወልደ : ዓይ : በመስከላለ : (ጥንቃጋት) :

አንቀጽ : መግምት : መፈጥሮ : አበደ : ተተወጥ : ብል : እንዲሁ :

፭. በዕድ : ለሰነድ : ከኢትዮጵያ : ተስረመስቀል : ዓይ :
፮. ደንብባንቻ : መንገዶ : አስገዳጅ : ዓይ :
፯. ደንብባንቻ : መሳሪ : ዓይድመስቀል : ደቢብና :
፱. ደንብባንቻ : ተወልደ : ተስፋጭርያም : ዓይ : ሆሉ :
፲. ደንብባንቻ : በረከ : ተስፋጭርያም : ደርብ :
፳. ደንብባንቻ : መልደርሮርሮ : ከእነዚህ : ዓይ : ሆሉ :
፴. ደንብባንቻ : ተስፋጭርያም : ዓይ : ሆሉ :
፵. ደንብባንቻ : ተረጋ : ከሚሸፍሱን : ዓይ : ሆሉ :
፶. ደንብባንቻ : ተረጋ : ከሚሸፍሱ : ደርብ :
፷. ለዝግቻ : ወንድኔረሰብ : በረከ : ዓይ : መንገት :
፸. ለዝግቻ : በርሃ : ተስፋጭርያም : ዓይ :
፹. ለዝግቻ : መከናዣ : በረከ : ዓይ :
፺. ለዝግቻ : መከናዣ : ተስፋጭርያም : ዓይ : ሆሉ :
፻. ለዝግቻ : አስራይ : ተስፋጭበኩል : ዓይ : ሆሉ :
፻፱. ለዝግቻ : አስጥበለ : ዓይድጋምርያም : ተስፋጭበለ :
፻፲. ለዝግቻ : ተወልደ : ዓይማው : ተስፋጭበለ :
፻፳. ለዝግቻ : ተረጋ : ከወለድ የሚሸፍ : ተስፋጭበለ :
፻፴. ለዝግቻ : ተረጋ : የሚሸፍ : ተስፋጭበለ :
፻፵. ለዝግቻ : ተረጋ : በረከ : ደርብ :
፻፶. ለዝግቻ : ዓይነት : ወመረ : ደጥበለ :
፻፷. ለዝግቻ : ተረጋ : መልደርሮርሮ : ዓይደት :
፻፸. ለዝግቻ : አፈዎች : ዓይርያም : መንፈጸመ :
፻፹. ሲተወረደ : ለሰነድ : ተስፋጭርያም : ሆቴት : ተስፋጭ :
፻፻. መግምት : ዓይ : ተስፋጭርያም : ዓይ :
፻፻፱. ሲተወረደ : ወልደንዘብኬ : መቆሪ : ደቢብና :

ሙሉት : አንቀጽ : ዓይደትና-ጥንቃ : አንቀጽና-ጥንቃ :

፻፻፲. አበደ : ለሰነድ : በስላር : ተዘጋጀ : ዓይ : አበደ : ከመስቀል : ደቢብና
፻፻፳. አንቀጽ : አንቀጽ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና
፻፻፴. አንቀጽ : አንቀጽ : ለሰነድ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና
፻፻፵. አንቀጽ : አንቀጽ : ለሰነድ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና
፻፻፶. አንቀጽ : አንቀጽ : ለሰነድ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና
፻፻፷. አንቀጽ : አንቀጽ : ለሰነድ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና
፻፻፸. አንቀጽ : አንቀጽ : ለሰነድ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና
፻፻፹. አንቀጽ : አንቀጽ : ለሰነድ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና
፻፻፻. አንቀጽ : አንቀጽ : ለሰነድ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና

ጥንቃ : ለሰነድ : ዓይ : ከምት : አበደ : ለሰነድ : ደቢብና
ሙሉት : መሳሪ : ዓይድመስቀል : ደቢብና

ወርቅ ተ፡ አድብ መ፡ ጥልዋኑ

ሙስኑ፡ የንበት፡ ሙያዣኑ፡ ዓ፡ የም፡ ገ፡ የኩ፡ አለ፡ የሰ፡ ማየጥኑ፡ አድብነው፡ ያለ፡
ቍ፡ ተከራካሪው፡ ዓለ፡ ጥንቃቄ፡ አለ፡ ተከተለው፡ እገ፡ የኩ፡ መግኘ፡ አፍጻው፡ ይፈጸሙ

በፌዴራል
በታተላቸው፡ ይታረሰ፡ ሲሉ፡
በግም መሬታ

አ + መ ን ስ =

ስበድ : የስ : መስተ : ክብኩ : መጀት : አየ : የስ : በለቻ : ወይ : ጥብ : የስ
በደ : መጀት : አየ : የስ : በለቻ : አየ : ክብኩ : ተግን : አቶ : በተነስ : ስብሰድ : አንተ : የስ
መርጫት : አድከው : የልጂክ : አቶ : ክወለድ : ውልኝ : ጥዝባ : አየ : ክወር
ሁለ : አየ : የስ : ተወልድ : አቶ : ክወር : ጥዝባ : በሰማማለን : ዓይን : ተረ
ጥነት : አየ : ክሰሳለ =

በደ : አንተ : ክይት : በለቻ : አገዋጥ : አንተልምምም : የስ : አገዋጥ : የስ
በተከሳ : ክወር : አየ : በግብአ =

አቶ : አተመንስ : የወጥ : ክይት : አንተ : ተወልድ : ጥዝባ : አቶ : አገዋጥ
በለ : ተፈለ : ክወር : በግብአ =

ዘተሰ : ክይተኝበ : አንተምጥ : ወይ : ደማ : ጥብ : ክይተኝበት : ስቅ : አንተ
ሙት : አየ : አቶ : አተወልድ : ውልኝ : ዓይን : መረጃቸ : በይኬ : አንቀብግብአ : ጥዝባ
ቁወሱ =

ጥንስት : ማንም : መቀዱዋ : አንተ : አዋጋረት : አቶ : ገወቀኛ : በኋፍስ : የስ
በለ : ነፍስ : ይከራል = አይከፍልን : አንተበለ : ይተከናወ : አቶ : አተወቀኛ ተ
በደ : ስብሰድ : አንተከይና : አየ : ሪሳ : ጽር : ሰርቃ : አርጋኝ : ይግብአ : አየ =

ጥንስት : ስበድ : አየ : በይቅለጥ : መደረጃቸ : ጽሑ : አንተ : ስደድቅ
በለ : ጽሑ : የመንግሥት : ነፃሩ : የተግብ = ጽሑ : መርሆሩ : አየ : የስተረፈለሁ
በለ : ሚርቃት : ይከሳለ =

ገምድ ስ =

አየ : ሰመናት : መለያ : በሰጠ : አገማድ : አየም : በበሱ = ከስ : ሰ
ተ : መለያ : ተታፊቱ : ከለዎ : ክዋስቦ : አይግብአምን : አየ = በመሬት : አንተበረ
አቶ : ሰመናት : መለያ : በሰጠ : አየም : መሬት : ሰተ : አይግብአኝ : ከጠልም
ይበላለ-ንየም : ክመድ : ሰተኛ : አየበበበረ : ጽሑ : ሰተደ : ህዋኝ : አለ : ክከበበ
ከረቡበን : አየ : በግብአ : ሰተ : በይፈጻዣ : አንተከይና : ወይ : ደማ : በለበጥ : አንተ
ይተገኘው = ከስ : ነቅን : በበኩት : ህዋኝ : አይጠልኝ : አለም : አይከልከም =

ስብሰድ : ሰበድና : ክዋስቦ : ከለዎ : ስብሰድ : የስ : አለግብ : ሰበድ
በለ : የስ : አለግብ : ከምድና : የበለምን = ይቀም : ጽሑ : አገማድ : አየም : ተረ
ጥና : ስብሰድ : ወይ : ተመስኗም : ይጠጋለጥ : ጽሑት : ሰብ : ሰበድ : ደማ : ወይ
ጥናም =

ዘወተ : ጽሑት : የወተ : አገዋጥ : አንተከተው : ተኩታት : ይበሱ : የስ
በለ : ይቀም : ተተናሱት =

卷之四

፡ አርሃው፡ የስ፡ ተስፋ፡ ህልጥ፡ ህይወለት፡ እንተከነ፡ እጥ፡ ህይወለ
ደት፡ በስፍ፡ ተ፡ ከይፈጥኝ፡ እንተከና፡ የስ፡ ከይወ፡ ተ፡ ከይተመሰሳ፡ እንተ፡ ተቀሙ^በ
እናም፡ ደቅ፡ ግብና፡ በስፈርሰ፡ መረተኞ፡ ከነዚአለጥ፡ እድጋዕስና፡ እየ = ተንተስ፡ በ
አለድ፡ መራክ፡ ከስ፡ ደኩ፡ እኩ፡ ተመተ፡ ከይተረዘገብ፡ እምበር =

ከሰነ : አተኞችሁን : ሰባዕድ : ገመዕትን : የሰ : ይቻ : በስኩድ : ከይድ : ገብ
ከተደቀሰ : መሬት : የሰኞችም : ከይድ : በተከከለ : ከተከርክን : ከተከፍሰን : ይብ
ብኩ : እኩ :

ՀԱՅԻ : ՊՐԵՆ : ՊԱՐՄ-Դ : ՀԵԴ : ՄՈԾՈՎԵԴ : Ի՞՞ : ՊԱՐՄՈՒ : ՀԵԴ :
ՀԵԴ-Դ : ԴՄՎՀ : ԸՆԴԻ : ՏՃԻ : ԼԻ : ՏԱՓՓԱ :
ԱԵԴ : ԸՆԴԻ : ՏՃԻ : ԻԵՒԴԻՆ : ՀԵԴ : ՄՈԾՈՎՓ : ՂԳԴԴ : ՄԱՅԻ

四庫全書

ուշ : ին : տշ : ըշտակ : հշտոք : իշալ : չշտոշ : միշ : միշ : հշտակ : հշտոք : իշալ : չշտոշ :

ՀԵՇ. ՄԱՆԵՒ : ՊԱՌԱՇ. ԵՐԵՒՄԱՆ : ԸՆԴԻ : ԱԲ : ԿՈԽԵ : ՀՐԱՎԵ
ՀՔԵ : ԿԺԵՀՆԻԳՎ : ԱԽԵԴ : ՏԵՐԵԴ : ՍԱՀ : ԽԱՂԵԴ : ՀԵՑՄԱՅ : ԱԲ :

ՀՈՅԵՒ : ՀԱՅԼ : ԱԼԻԴՎ : ՀԱՅ-Հ : ՍԱԳ : ՄԵ : ՐՄ-Դ : ԸԿ-Հ : ԻՊ : ԸԾ
Դ : ՇՇ-Մ : ՀԲ : ՀԵ : ՇԲ : ԽՈՋՔ : ԽԱԶՎ-Հ : ՈՄՀ : ՇՇ-Մ : ՀԲ :
ԻՒՒ : ԱԼԻԴՎ : ԱՎ : ՀԾՀՀ : Ք : ՔԾԾՀ : ԸԾ : ԽԾԽ : ՀԾԽ : ՀԲ : ԱՎ-ԱՎ
ԾԻՐԱ : ԽՈՋՔ : ՄՈՀ : ԱԲԼՎ : ՀԿԴՒԽԵՐ : ԸԾ : ՀԾՀ : ԱՎ :

ስዕድ : ነው . ከላተው : ከፈሰሳ . ከም : ከበቱ : ከልተው : እና = እኩ : ነው .
የወቻት : አንተነህ : እኩም : ደቀ : ነው . ደቀቻ : በነወረ : ስጋድ : ይከተ : ወይ : ደ
ቀ : በአለ : በአተ : ከርቃ : እርጊዣ : የህጻም = መለያ : ከወለ : አንተከይት : ገቀብ
ሬባ : እኩ : ስጋድ : ደማ : ከበ : ፍደ : ተአቀቻ =
ገዢለ : ከላተው : ታ : ልርግን : ታ : ቁርበን : ገመንግሥት : ደወዳ = ገመት : እ
ንታዥ : ደማ : ከበ : ስመቅ : ይጥናሁ = ገመት : በይህበር : አንተከይት : ደማ : እኩ
ቦዴም : ከመይ : ከበ : በተ : ስይፈረዥ : ገዢለ : ከፈሰድ : እድገበአን : እና =
ከበ : ከማከ : ወይ : ከበ : ቁርበ : በመቅ : ደቀል : አንተወለድ : ደቀ : ከበ : ሪ
ጋ : ከገንዘው : እድገበአን : እና : ከመይ : እኩ : ማጠፊት : ከሚያ : እና : እምበር : ገ
እኩቶች : እኩነት =

አጠቃቄ ዘ

በተጨላለ : ስጋድ : በተ : ስጋም : እኩም : ከእነመዋም =
እንዲበለም : ሪተቀ : እንተነህ : እንዲደረሰም : ይተከሰሩ = እንዲበን : እንዲደረ
ገበለም : እንተነህ : ጉን : እበቃ : ብቀመጥዋ : ብነበሩ : ፍደ : ይተከሰሩ = እኩም :
በሰነፈም : ፍደ : በመቅ : እንተ : በገዛም : ገንተሙ : ልርግም : ከበ : ቁድ : ፍደ :
በገብ : ከአይ : ፍደ : እኩነቱ : ከም : ተልወይ : መጠን : የዋልጠዋም = በዚ : ከይ
ጋጋ : በንበሩም : ፍደ : ከመልወም : እድገበአን : እና : በተ : በዘርም : ደሳ : ይዘ
አይበር =

በረት =

በርፍ : የሰ : ገዢቴክ : ከለ : ከበ : ቁርፍ : እንተ : መለጥ : እኩ : ተልዓ : እኩ :
የተካ : እና : በከውን = ከበ : ተጥ : እንተ : መለጥ : ጉን : መለወሳ : እና : በመ
በመስራ : ከገብ : ከገብ : ቁጥ : ቁርፍ : ጉን : ቁርበን : ጉን : ልርግን : የህበ = እኩይ
መስብ : ወር : ቁርፍ : ቁጥብ : ተልዓ : ከጥበአ : እድገበአን = ቁጥብ : እንተ : ተቀብ
በገንዘብ : እኩ : ተልዓ : እኩ : በመቅ : ከተከብ : እድገበአን : እና =
በገብ : ከወያ : ቁርፍ : በበርነት : ተተክበ : እድገበአን : እና =

ቁለጥ =

አደጋው-ተ : መለያ : በአተኩም : ወይ : ተክለም : ከበ : ገዢ - ከንና : እኩ : እ
መሰሳለ : ተስተክለም : ከበ : ወርጊ : መለወት : በተ : ይቀበለ : (ገብበቃው : ተቀቀም) ይ
ቀበለ : ተስተክለም : ከበ : ወርጊ : መለወት : በተ : ይቀበለ : (ገብበቃው : ተቀቀም) ይ
ቀበለ : ተስተክለም : ከበ : ወርጊ : መለወት : በተ : ይቀበለ : (ገብበቃው : ተቀቀም) ይ
ቀበለ : ተስተክለም : ከበ : ወርጊ : መለወት : በተ : ይቀበለ : (ገብበቃው : ተቀቀም) ይ
ቀበለ : ተስተክለም : ከበ : ወርጊ : መለወት : በተ : ይቀበለ : (ገብበቃው : ተቀቀም) ይ

卷之三

የኩስ ተሸጋዣ ከፌታም ገዢ በአዲስ ፈርማን እና አድራሻ ተሸጋዣ ተሸጋዣ ተሸጋዣ

የጥስት፡ በይከለለ፡ እንተከይናም፡ ጥስናም፡ የህብም = ደንብዕትን፡ የኩል
የኩልኩለለም፡ ብኩውንኩም፡ ደንብ፡ ይጠለበለም =

アカウエラルト

የኢትዮ : ዓ.ም. ፲፻፲፭ : ተስ. ማ.ቁጥር ፳፭ : ተግባር ፷፭ : አቶ. ገብረ

92 : 92 : (0 1 3 + 7 =)

ԱՅԻ : ԽԱԼ : ՍԴՀ : + ՈՒԶԴ : ՈԽԾ : ՄՈՆ+Դ : ՈԽԾ : ԳՖԸ : ԸՆԴԴ
ԵՇ : ՀԵՊՈԽ : ԵՂԾ : ՔՊՂՅ : ՔԵՐԵ : ՊԵՐԵ : ԱԽԾ : ԱԽԾ : ԴՓՄԾՈ
ԱՅԻ : ԸՆԴԴ : ՄԾԴ : ԱԽԾ : ԴՄԾՈԽ : ՅՎԱԽՆ : ԳԻՆ : ՄԱԾՈՒ
ԱԲ : ԱԿԾԴՒ : ՅՃՈԾԵ : ԱՅՏԻՆ : ԸԿ : ԽԱՄ : ԳԽՄ : ԽԱԼՆ : ՈՂԾՈՒ
ԱԲ : ԽԴՈԽ :

ՄՈՆ+Դ : ՈԽԾ : ԸՆԴԴ : ԳԵՐ : ԽԵՂ : Հ-Ո : ՄՈԽՆ : ՈՒ : ԽԵՂ
ԸՆԴԴ : ԱԲ : ԳՅ : ԸՆԴԴ : ԱՓՓՈԽ : ՈՂՈՂՆ : ՄԿԱՒ : ՅԱՓ :

四庫全書

መ.በ. ከገደሩ. ጥሩ. በንል. የምኑ. ገበታው. ከዕበ. በንል. ቅንጻ
የጥር. ሲከላ. እና. ከዕበ. እንቀጽ. በሁ-በም. ይግባኝ. እና. ይ-
ስትርናም. ከበለ. ከተ-በረለ-ም. ጥብ-እ. እና. ከተ-በረለ-ም. እና. ለመ-ተ-
ቃ-በዕ. ወይ. እናም. በተ-ቦ. እና-ም. የምኑ-እ. መፍቅ-ሐ. የምኑ-ሐ. በርሃ-
ደ. ማ-ቃ-በ. ደ-ማ. የበ-ቃ-ም. እና =

ՀԱՅԻ ՏԵՇԱԲՈՒՅՈՒՆ ՎԵՐԱԿՐՈՒՅԹ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ተግባር መለከት

Ch. 7

በዚአለ : ከልተ : ስው-ቻት : አይከሰለ : እንተከነ : በዋል : የው-ሳድ : ነሐ
ነአ : እቶም : ሲለመ : እየ-ገዢ : ጉዚአለ =
ጊማኬለ : ጉዚረዳ : ክብ : ዓ : ዓመት : ዓበደ : በዕድገት : እየ-ገዢ =
እቶም : ጉዚአለ : እነታ : በበአስተ : መረት : በበላ-ን : መግለ : ነገር : ገብ
ብ-ት : እየ-ገዢ =
ደንብ : ታብጂ : የስክር : የጥራ-ኩ : ከድሮሙ : ከሰድ : መደ : ተከሳሽ : ክብ :
በሰ : የስክር : ውስ : ማስተኞር : ካፍቢ : ሪፖ-ት : መቀለለው : ጉባለ : ጉዚአለ : ይገ
ብአ : እያዊ =
እቴ : ምስክ : መረት : በአዲ : ገራ-ት : መደ : በአዲ : ወ-ጥ : እንተከነ : ከልተ :
ሻመድ : ዓ : መቀለለው : ገለት : እድሜለንየ : እቶም : ሰብ : ዘንብ : ጥረድ : እየ-ገዢ :
ዘዚአለ =
ነአት : ስው-ቻት : ጉዚአለ : የሰ : ቁረጥ : ከበታቸው : ሲድ : እራልተ : እየ-
እድሜለን : እየ-ገዢ : እንተበለ : እቴ : ጉዚአለ : ሽተ-ሙ : ሽበት : እየ-ገዢ =
ጊማኬለ : በተመረዳ : ጉዚአለ : የሰተቃዙር : በመለቀዱ : የት-ሥ : በተጠበቅ :
መከን : በበርቱካ : ለማግኘት : በአከላ : መከለከ : እንተ : ማከራከ : ጉዚአለ : እየ-
ጥረክአም = ተስመ-ጥናት : ተስቦ : ተስቦ : በአዲ : መርኑ : እብ : ጥለም : ከድሮ
ም : የጥአለ-ጥና = ክቴ : ተስ-ሥ : ተተጠመና : ደ-ገ : ይጠይም =
ዘርስተኛ : እናውረ : እናውረ : ከለ : መለያ : የጠበኑ : እለም : እንተ : ይረ
ጥም : እጥ : መ-ለ-ድ : ከጥበኑ : እንተ : ሽተ-ጥና : ዓ : ይከሳሽ =
እኔ : ቤት : መ-ለ-ድ : እየ-መረት : ህበት : የሰ : በለ-ጥ : እድሜለን : መለ
ያብ : እድሜልተን : እለም : እንተ : ሽተ-ሁ : መረት : እየ-ጥ : በ-ቀል : እና-በር : ከአስ
እድሜለን : እየ- =
አመሰተ : በተ-ገጋ : ሰብ : አፍረሰ : ዓድ : ሲድ : ገራ-ት : ይተ-ን : ዓድ : ከልተ
ጥረብ : ይተ-ን : ዓ : እየ-ቆጠቸቱ =
ነአት : ተ-ደረ : ተብ : ተ-በ-ጥ : መ-ሳድ : ከሰድ : ዓድ : ቁደሙ : እንተ-ገረሰ
(እንተ : ልጥመ) : በተ : መ-ሳድ : ከሰድ : እየ-ደ-ብ : በከው-ን = እብ : ማከለ : የጊ
እንተከነ : ጥት : በተ : ዓድ : ቁደም : በከበረ : እየ-ደ-ብ : በከው-ን : ለጥበኑ : በው-ሳድ
በከድ : እድከመ-ጥና : እየ- =
ነአት : እንዋት : መረት : የጥአለ : እለም : የሰተ : ቁደሙው : መደ : የሰአት
ጥቃትለ : ተክለም : እስ : እ-ለ : መቀለ : እቴ : ከአከራ : እድመዋን : እንተበለ : ከ
አዲ : እቶ-ን : እና : እት-ቃለ : ዓድ : በከአ : ሽተ-ሙ : ከጥረዳ : የጥርት : በቅድ : ይተ
ቀብ : እንር : ተ-ቅድ : እተ-ቅድ : የቅድ : እና : እለ : እለ-ጥ : በመቀለ : ይከ-ና :
ቴ : በቅድ : ከቅድ : ተ-ቅድ : ጥት : እና : እድመዋን : እጥበ : በበለ : የቅድ =
ነአት : ዓድ : በበለ : ዓድ : እንተ : ተበአስ : እቶም : ከበለ : ይተ-ን : ዓድ : የቅድ : የቅ
መ-ጥና =
እኔ : ሰብ : እቻ : እበኑት : ሰብ : ዓድ : ሰንቀ : በተበኑ : እብ : ዓድ :
የሰተመለሰ : መረቱ : (ርክቡ) : እብ : ቁረጥ : መደ : እብ : ዓድ : ተቻ-ዘዢ : እንተ : ይረ
ጥ : ልቀቻለድ : ይበለ-ጥ : ዓድ : የት-ሥ : ሰስቦ : በራልተ : እ-ኩ : እድጋለቀቻ
ጥ : እንተ-ገጋም : ሽተ-ጥ : እድጋለቀቻ : ከመድ : እቴ : ጉበት : የት-ሥ : ሰስቦ : በጥ : የጥ
ጥረድ : ተከራለ : እየ- = ከአኢ : ዓድ : እንተ : ከይ : ይተ-ና : እቴ : መረት : በበለ : እን
ተ-ገራ : እጥ : መረት : እና : ከበለ : ዓድ : እንተ : ከይ : ይተ-ና : እቴ : መረት : በበለ : እንተበለ : ሽተ

፩፡ ከነቻ፡ እድገት፡ አቶ፡ ከመደ፡ እነዚው፡ ተኋና፡ ጥርጉ፡ ከተለ፡ እና፡ ከ
አርብ፡ ወረዳ፡ ከአረበ፡ እንተከይ፡ ጥሩ፡ አቶ፡ ወጥ፡ ከፈላለ፡ እንተ፡ ታኑ፡ መሰረ
አለመስማቅ፡ ጥንካኤ፡ ይቀበል፡ እነዚው፡ ትለ፡ ከሰባ፡ ከሆታ፡ እንተ፡ ተኋና፡
አጠቃ፡ እና፡ እና፡ እና፡ እና፡ እና፡

ዕዲ፡ ገጥሮ፡ ወረቅ፡ ሪስተኛ፡ ተከሳሽ፡ ቅርብ፡ አካም፡ መራቅ፡ አንጻነት
ለፈ፡ አጠቃላይ፡ ካልለ፡ ካውሳኔ፡ ሪስተኛ፡ ምስ፡ መጽ፡ ገንዘብ፡ እንተሁያ፡ መሬታ
ይልቀል፡ አይከፈልከን፡ እንተበለ፡ የገመና፡ ይችሁበት፡ አባቤ፡ የጤት፡
በደረሰ፡ እንተተወቂ፡ እጥ፡ አቶ፡ ነገር፡ ተከወቂ፡ ሆኖ፡ ይሞ፡ በበንበ፡ አቶ፡ አቶ፡ አንጻነት
ለፈ፡ እንተከይሩ፡ ክ-ብ፡ የመት፡ ገጽ-ገር፡ ገርስተኛ፡ አቶ፡ ይልቀቻለ፡ ገንዘብ፡ ይሞ
በከራይ፡ መሻልታ፡ ሁጻ-ሙ፡ ይከላል

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԴՅՈՒՆ ԱՐԴՅՈՒՆ ԱՐԴՅՈՒՆ ԱՐԴՅՈՒՆ ԱՐԴՅՈՒՆ ԱՐԴՅՈՒՆ

ԱՅԱՔ : ԺԵՂՈՎԻ : ՏԱՐՅՈՒ : ԾԱՇՀ : ԶԻՒ : ԹԵՂ : ՊԱՔ : ԿԱՓՓԱԼ : ԱՐ
ԱՐ : ՀՅԱՆ : ԽԱՆՉ : ՀՅԱՆՉՈՂ : ՀՅԱ : ՈՒՐ : ՔԻՈՂ :

ԱՐԵ : ԻՌԻՒ-Ի-Թ : ՄԱՐ : ՀԱՎ : ՄԱՀ : ԴՓԱՀ : ԻՎԱ : ՄԱՀ : ՀԱ-
Վ : ՀՅԻ : ՀՎԻԳ : ՀԲ : ՄԱՐԻ : ԸՄԱՊ : ՄԱՐ : ՀՎԻԳ : ՀԲ : Դ

አዲ አድባብኩን እንተበለዎች ገዢ በም በምስለዎች ይረተዎች መርቃሪ
በላይ በጥበቅ መሬት ይበረታዋል

በመሰረት የጊዜ ተስፋ አይችለን እና በመሰረት የጊዜ
ከፍተኛ እና ስምም አይችለን እና መሠረት አይችለን የጊዜ

ՕՐԻՆԱԿ : ՔՈՎԻՎ : ՀՅՈՒՄ : ԴՎԵՇԻ
ԱՐԺԱՎԻ : ՎԱՐ : ԾՈՒՅԻ : ԵՇՈԽ : ՀՅՈՒՄ : ԻՆԱԽԱՎ : ՀՅՈՒՄ : ԸՆՐ : ԿՅՈՒՄ : ՀԱՅՈՒՄ : ԸՆՐՎԻ :

Առաջ : ՅԱ : ՄՅ : ՄՅ : ՅԱ : ՏՐՈՒ : ԸՆԴ : Հ.Հ.Դ.Դ : ՊԱԼՔԻԳ : ԲԳՐԱ
Հ.Հ.Դ.Դ.Դ : ԸՆԴ : ԵՊՈԽԻ : ԱԲ : ՈՌԵԴԻ : ՄՅ : ՀԵԼԻ : ՄՈՎԱ : ՀՅ : Հ.

አይከስከለምም = እናር ክንተው. በላለ. እድቻተአውሰኩ. እንተ. በለምም. በባዕለሁ. እየ. ገዢበት.

በመራት ተበለጠም እርም በበንግል እንተ ተርሱ እጥም ዓርሱ እንተ
አያዝ ተበለጠም እርም በበንግል ዓርሱ እንተ ተርሱ (ሀላውት እንተበለ) = ማስከረብ እና
የተደረገ ልማት የሚገኘ የፈጸመ የፍቅር በበንግል እንተ ተርሱ የተ ይጠና የፈጸመ
(ክፍል ዓርሱ እንተበለ) = እያወጥ ተበለጠም በበንግል እንተ ተርሱ የፈጸመ የፈጸመ

ርስተኞን በለ ወርቅን መድመድን አባባ ነበሩ እረም ገልቶን ወርቅም
ን ይርከብ የጠልካን በበለም ስባ አንተ ለክቡር ከም ሆኖች ይርከው በፌሬ
ትዥ ገዢበአም ግን ከባ ፁ ተውልኝ ታደሰቱ እንተነበ መለጀአም ሌይታር
ከባሉ ገለፈ ከልተላት እያም ን እባ ዓይ ከሉ ከሰባ ፁ ተውልኝ ብስ
ልቀ እናረዳ እናሰምናን ስቀ በበለ ከከሰሉ እያጠበኑ እየ በደም ማስተ
ያት ገተኞል ከየሰምኑ በዘንፈ ግን ከሰባ የመርጥ ተውልኝ ይከሰሉ ከባ
ንደቀር ከልተላ እየ

ከልተ ጉዳት በውለድ አይደረሰብ ከባ ለእሳ ሚከኬል ገናይው ብስዴ
አይከሰሉ የሚገምኑ ተደ ስባ ስለ ከሉ ከመሰድ ለታሪ ከከመን በየሁንበ
ግብር ከበከል ከሎ ከፈል ተረሰት እንደ እተበለ ከሉ እያጠበኑ እየ
እተ ከባ ለእሳ ሚከኬል ከሰባ ለመግ መሬት ሲህ እንደ እበለ ለስተኞን
አድን ተዋዴ ይርቻ ይርቻ

መፈኝ ከሉ ወለድ በዘይ ቅዱድ መፈኝኬ በመሬት ከምንት መደብ
ማ ከሽድጥ ከልውጥ ከተአጠ እያጠበኑ እየ በፍቃድ መፈኝኬ ግን ከምጥ
ግተቀበለ ቅዱድ ከገባር ይግበአ እየ ከባ ለሥቴ የይ እናሳ ይግኝ ለሥቴ
ጥቃ ከምኑ እየ

ሙራት ወርቅ

መሬት ከሽድጥ ከይል እቅድመ ከሽድጥ ያልየ እየ እፈ ገቻ
ይንጂ እይቆድናን እየ እንተበለ ነቱ ከሽድጥ መፈኝኬ ይከናም
ገቻ ከይተውከሰል መሬት እንተ ስጋ ቅዱድ እየ
ቀረብ ከይተውከሰም መሬት ተሽድጥ ከፈልስ እንተ ሰንፈ በስተኞን
ዝተኞኑ ገንዘብ ኔዚ የምልስ
ቀረብ ከባ ለተቀ ከሎ መሬት እንተ ተሽጋ ከሰባ ወለሰተ የወጥ
ከምልስ ይግበአ እየ
ቀረብ መሬት ተሽድጥ ከፈልስ ከፈልስ እናረዳ ከወቦ ወለሰተ የወጥ
ጥቃ ስቀ ከምልስ እያጠበኑ እባ ለተቀ ከነበረ እጥ ዓይ ከይ
ፈልስ ከባኑ እይሰምኑ በዘመድ መሻልት ከምልስ ይግበአ እየ
መሬት ከምልስ ይግኝ እያጠበኑ ግበድ እንተመድ በለ ወርቅ ተጨም
እየ ከከመን የወጥ ስሰ ለወጥ እየ ከለዋቀ እግበአ
በለ ወርቅ የይ ምለአ ገዛ ዓይ ከበለ የወስናር ቤት እንደ
ራ ከይተ እመድን ከንፈን እምሳሌ እየ ከለዋቀ ከግጥም ከምናለ ቤት
ግበድ መሻልኑ ይመድ ስባ እንተ ተረቀ ለተቀ እየም እየ
ከብጥም ከምሳሌ ተደ እፈልጥ እየ ወይ እይምሳሌ እየ እንተበለ
እየም ተተረቀ ለተቀ እየም ከነተ
ከምሳሌ ስበት ከምሳሌ እየ ከመርዳም
የዘዴበ የይ ማስለ እጠበብ ከባ የይ ማስተ ተውስት እለም ከይተረ
ይኑ እንተላው እው ከተ ይመልከት

መሬት : ምድጋ : አይደግጥኩ-ን : እንተበለ : የስ : ተረጥኑ : መድኑን : ይቻል =
በዚ : ግብር : ወርቅ : ካብታ : እተረጥኑ : መቅልት : እየ : ገባበአ : አምበር : ዓይ :
ነገላል : ካበኞት : የበለ-ን =

በለ : ወርቅ : በገመዳ : መጽእ : ሽቶ- : ይኩት = በለ : ወርቅ : እብ : እኩ- : ግ
ቦኩ : መሬት : እይ : ዓይ : ወርቅኩን : እየ : እንተበለው : መሬት : እብ : እኩ : ዘኩ :
ይርቃው = ከረጥቱ : ነገር : ዓይ : ለሰለት : ዓመት : እንተከይሩ : መድኑን : የደንግኝ =
መሰላት : ዓመት : የሰነሳለ : እንተከይሩ : እከላ : ምድጋ : እከላ : ተሽያጭ : በለዥ : ግ
ብር : ወርቅ : ከይተረፈ : ወምኖ : ይርቃው = የሚገኙ : በለዥ : ግብር : ወርቅ : እንተ : ዘ
ቁጥረበብ : እንዲ : እገለ : ምድጋ : እንዲ : እገለ : ተሽያጭ : እለ : በኩት : ይርቃው =

መሬት : ከስዋጥ : ከለ : ወርካ : ከምዘ : ቅልአና : እንዳ-ሰራ : ከለ : እየ = ዓ
ይና : መድ-ብ : ወርካ : ዘኩ : ሂደት : እየ = ጥፈረው : መድብ : ዘኩ : የደበበው : ዘኩ : እየ :
በገበአ : እከኩ-ኩ : ግብር : ዘኩ : ዘኩ : ከምዘ : እየ = ጥፈረው : መድ-ብ : ግብታ : ጥፈረው :
መድ-ብ : ጥፈረው : የደበበው : ከለ : ዘኩ-ኩ : ዘኩ : የደበበው : እኩ : መድ-ብ : የደበበው = ጥመበ
አና : ወርሱት-ሰነድ-ኩት : እኩ : መድ-ብ : እንቀቃ : እየ : ገባበአ =

አዘ : ግብር : እግበአና : ግብር : እየ : በከራል : እግበአና : ግብር : እንተከይ
ቁጥሩ : ግን : እኩ : ግብር : ወርቅ : እብ : ዓመት : ለከበበት : ይከራል = እኩ : በገ
ጭ : ግብር : በከበበት-ለ : እንተ : እስመዳ : እየ : አምበር : እንተ : ሆኖምና :
ጥንድ : ተረጋ : እየ : በቀበላ :

ገብር : ወርቅ : በከፍል : እግበአና : ግብር : ከይና : ተቀበሉ : ይበለ = ተቀበሉ
በለ : እንተ : ስለ : ግን : እኩ : እከላ : እብ : ዘኩ : ለፈፀም : እኩ : አም : ለለው :
በደኩ : ይበቀለ : የሚንደ : እኩ : እከላ : በኩ : ዘኩ : ከነተብ : ከለ : ስብ : ከርኔለ
ጥ : ጥፈረው : ከከነለ : ከለ : ከበበት : የሚከፈል : ዘኩ : ከይኑን :

እኩ : በከራል : እከላ : ከይና : ተከራለው : በከራመ : እየ =
ገብር : ወርቅ : እብ : በለ : ተረጋ : እይከነን : በከራል : እንተ : እኩ-ደመ-ን :
ክከራለው : እየ : ገባበአ =

ገሬት : ዓይ : የሚገኙ : በኩ : በኩ : ይተከለ = የስ : እኩዋቱ : ከማዋል : ከለ : እኩ :
አማጥ : ከንደ : እኩ : ተዘዘጥ = እብቱ : ተተረፈ : የስ : እኩዋቱ : በድልድል : ይከራል =
አማጥ : የሚቃ : ስብድቱ : መ-ለድ : ለለ-ው-ዋ : መሬት : ከተናይጥ : እ ተደለጥ
ጥ : እቀኩ-ማ : ታስመ-እ : ተንጋር = ታስመ-እ : እንተከይሩ : ታስመ-ጥ : ተንጋር = ከዘላ
ጥ : የስ : እንደ-ጥ : እይንጋለን : እንተበለው : ታክኩ-ጥ : መድኑን : ተከለ : መሬ
ት : ተሽጥ : ከመይ : ይቃ : በጥሮት : ከይመቻው = ከብቱ : ከተናይጥ : እንተከይሩ :
አምአ : ከተው-ከለ : እየ : ገባበአ =

ዘይመለደን : ስብድቱ : መሬት : ከይና-ሽይጥ : ከአከላት : እየ =

መሬት : በድኑር : እቀኩ-መልከ : እለው : ተተከለው : እንደ-እ : እንተበለው : ዓይ
ይፈፀም : በኩ : ስብድ : ይከመን : ወይ : ይከበበ : ስብድ : እንተከመን : እኩ : ሁ-ቤ : ከ
የደበበው : ይርቃው = እለ : እንተበለ : ግን : እኩ : በኩ : ስብድ : ከምዝ
ይርቃው = በኩ : ስብድ : እንተረጥኑ : እኩ : ሁ-ቤ : ከምዝመት : ይርቃው =

መ ሂ ተ : የ አ ኃ :

መ ሂ ተ : ክድ የ እ : ክለ : ዓኝ : ገብርም : አያ ፈም : ክድ ይለም = የ እ : ይየ ለም :
በኩ : ወይ : ባኩ : ዓመት : አያ ፈም : ክምልስም = ዓኝ : ባኩበር : ወይ : አንዋጥ : ባኩ
ምረጥ : አያ : ክድ የ እ : አይበለ :

አብ : መ ሂ ተ : ዓኝ : ማ እ ካ ለ : ዓኝ ተ : ባኩይ : ለ ቅድ : ሰነትና : መ ሂ ተ : ክ
ክፈል : አይግባእን : አያ :

መ ሂ ተ : ባኩ ከ : አብ : ባኩ ከ : አንዋጥ : ክለ : ባቀድመ : አያ : ባቀርብ = ክዘይ :
ገን : ክሳ : ማ እ እ : ይበሆል : አኩ : ባቀረብ : ክልተ : ዓመት : አንተ : አቶድሮ : ባው
ሸ : አያ : ባቀርብ : አይይ : ክለ : አሉ : ክከልከል : አይግባእን : አያ :

አብይ : ዓኝ ተ : ክልተ : አንዋጥና : አያ ፈም : ክንጋርም : አይበለ : አያበር : ዓኝ
ካሳ : ማ እ እ : አያ : አሉ : ባኩ ከ : ዓኝ ተ : ክቅርብ : አይግባእን : አያ :

ከልተ : ባኩ ከ : ባቀቅ : ባኩ ከ : ማ እ እ : ባቀረብ : ባኩ : አንተ : ተብአብ : ክበብ
ት : አያ ፈም : ክንጋጽ-ለ-ም =

የ ወ ዘ :

አብ : ዘለማኑ : ዓው-ኩ : መ ሂ ተ : ክው-ሻኑ : ወይ : አቦታች : በዕንቅ-ሉ : ጉንዘብ
አያ : ዓቀድ-ም : ክከል : ዓኩ-ተ-ወለ : ባደ-ኩ-ሻኑ : ክው-ድቁ : ባደለም : ጉን-ኩ : ለማ-ኩ : ዓ
ው-ድቁ ተ : ባኩይ : ቅቁድ : ቅጥ : አብ : ዓው-ኩ : ክከል : ክው-ድቁ : ሂልቁ : ዓጋዳ :
አው-ኩ : ይከተብ = ክከል : ዓኝ : ሂለ : ክይመፋ-ኩ : ባዘው-ድቁ : የከ-ድ :

አው-ኩ : ክከል : ሂለዎ : ዓኝ : ዓጋዳ : ዓው-ኩ : አያ : አይበለ :

አብ : ቀድ : ዓው-ኩ : ባዘኩ : ክከል : ባ-በኩ-ቁ : አንተ : ተከበብ : ቅድ-ም : ባ
ቅ : ይከተብ : ባደ-ኩ-ሻኑ : መ ሂ ተ : ባደ-ኩ-ሻኑ : ተንፈጸ-ሰንም : ዓጋዳ : ሂለ : ባደ-ኩ
አሁ : ዓተ :

አው-ኩ : ባ-በኩ-ቁ : አንጻጠ-ቁ : መ ሂ ተ : ባ-ቅ-ለ-ስ : ዓጋዳ : ዓው-ኩ : አያ :
አይበለ :

አ-በለ : ሰነትና : አኩ-ኩ : ዓው-ኩ : መ ሂ ተ : አው-ሻኑ : ሂው-ርን : ሌ-ቅ-ቁ : ተ
አ-በለ : አት-ረ-ከበብ : ባ-መ-ር-ቁ : ሪ-ስ : ወጋ : ባ-ከ-በ-ብ : ሂው-ርን : ሌ-ቅ-ቁ : ዓ-ኩ-ኩ :

አብ : ዓው-ኩ : ለም : ዓኝ : አኩ : መ ሂ ተ : አኩ-ኩ : አው-ሻኑ : ሂው-ርን : ሌ-ቅ-ቁ :
አ-በለ : አያ : ዓኝ ተ : ክቅርብ =

ኩ-ኩ : ወ-ር-ሳ-ኩ : ቅ-ዳ-ለ-ኩ : አ-አ-ኩ-ሉ : ክው-ድቁ : ሂልቁ : ይከተብ = ክከል : ዓኝ
አይመፋ-ኩ : የከ-ድ :

የ ወ :

የ ወ : ባ-ገ-ብ-ኩ : የ ወ-ኩ-ኩ : ክከልከል : አይግባእን : አያ = የ ወ : አብ : ዓኝ :
አይ-በ-ኤ-ል : አኩ : ይ-በ-ኤ-ል =

ማይ : ከብለ : ዓዲ : አስተ : ራለም : ገደብኩ : ከሰት : ይግበኩ እኩ = ከሰት : ነ
ር : መንገዶ : አነዱ : ቅዱው : እኩ : ከዘይድ : ባግባእ : ልምበር : የማን : ወይ : ይጋም :
አለረሰ : ማዕራ : ከ በልዕ : አይቻእን : እኩ :

ከናትኩ : ኦመክኩ : ማይ : አንተነህ : ነቱ : በዓል : ማይ : ዓላ : ከከፋት : ፍቃ
ድ : ንበት : ይበለ : ፍቃድ : ምስተቀበለ : ይከናት : በዘይ : ፍቃድ : እንተ : ድስረ :
ጥን : እኩ : ባከናት : ዓላ : እኩም : ሪስተኛታት : ተከና : ባደኑረዥ : ከበቅም : ሪ
ተኛታት : አፍቀም : እኩደንኩ : ዓላ : ይፈሰር = ድስሩ : ማይ : ምስወ-እኩ : ጉፈጻም :
እኩ : ባስፈረ : ከበቂ : የስተ : ተረኩ : ይማ : ሪስተኛታት : ይስተደም = ነታ : ዓላ : ዓይ : ማይ : እ
ዝተ : ወጪ : ነታ : ባስፈረ : ባደኩ : እብ : ዓይ : ይስተ :

ማይ : እብ : ዓይኩ : አስተ : እብ : ዓይኩ : አናበላም : በዘይ : ፍቃድም :
አስተዋ : ታ : ጉዳይ : ይስፈረ : ከበቂ : ስት : ይከድ :

አብ : ባንቃ : ማይ : ራለም : ዓዲ : እብ : ዓይ : ኦመ-ፊሉ : ልረስን : በዋልን : ተ
ደን : ባርበኩ : ከመልኩ : እንተረንኩ : ከሰት : ኦመልኩ : ተደብየ : ገዢው : ከሰት :
ይበለው : እኩ : ተገዢዬ : መጽኑኩ : ወይ : እብ : መግኩ : ባንበረት : ከምኩ : ባደኩ : ተ
ሰት : ይግበኩ : እኩ : ባለኩ : መንገዶውን : ገዢው : ከሰት : የሰ-እኩ : እለም = እብ : ዓ
ዲ : ኦመ-ፊሉ : ከገዢዬ : እኩ : እሉ : አመከናየ : ገዢው : ከንተ : ከሰተዋ : ልርጥን : ከአ
ቁ : ቁርጥን : ገዢት : ከርስተኛን : ይቆያ :

ዕንደሮታ

ዕንዳደቱ : ሪሳኔ : ክኩ : ጉፈድ : ክኩ : በዘይ : ፍቃድ : ሪስተኛ : ከቀረቡ : አይቻ
እኩን : እኩ :

ገንደ-ገመል : በዘይ : ፍቃድ : ሪስተኛታት : ተፈጸም : እንተ : ተረከብ : ጉሙን :
ሰስቴ : ይከና : ወረቀም : እንተ : ወሰድም : በኩና : የአዘዣም : የሙስ : ለተወጥም : ታ
ይከሳኔ : ባደኑረዥ : ይማ : ጉንዘቦም : ይው-ሰኩ :

አብዘይ : መሸቶም : ባንደ : ከመል : በዘይ : ፍቃድ : ወጥታት : ከዚርኩ : ይረዳ
ም : ቀደ : ከበቅም : ወጥታት : ዓይኩ : አስተዋጥም : አዲሏሁም : እንተ : ተፈጸም : ጉዢ-ባ
ዘመስቀል : ስለ : ዓዲ : ባገሁስ : ታ : ይቆይ : ነቱ : ኦመቀዱ : ሰብአይ : ይማ : ከም : የ
በርታው : መው-ጥቻቱ : ይከሳኔም :

ገፈድ : ዕንዳደቱ : በዘይ : ፍቃድ : ሪስተኛ : እርየ : አድራ : ዘረኩ : ከከይድ :
እንተ : ተረከብ : ሪስተኛ : የአዲነ : ከአዲ : ጉን : አይቻእን : እኩ :

አብ : ገዢር : መልሆሎ : ከዚያ : እም : እንተ : በተከለ : እኩ : ከበተካ : ልር
ጥ : ከስፈረ : ነቱ : እም : ይግረድለ :

አብ : ገዢቱ : መልሆሎ : ከዚያ : እም : እንተ : በተከለ : እልቀ : ከስፈረም :
እኩ : እም : ይግረድለ :

አው-ፊ : ከቀረቡ : አይቻእን : እኩ : ከመይ : ገዢት : ከርስተኛ : ከከመ-ን :
እም : እኩ :

አው-ፊ : ከብ : ገዢቱ : ከፈጸም : ታ : ቁርጓ : ከስፈረ : እኩ : እም : ጉፈጻእ :
ጥከ-ን : ከብ : ይጋብ : ከፈጸም : ይማ : ይቆይ : ከምኩ : እኩ :

“W. D. G.”

ԱՃՅ : ԿԵԾ : Ո-ՈԳՅ : ՓՓԳՄ : ԵԴՈԸ Ի ՊՂԴ : ԴՃԽՆ : ԵՃԽՆ : ԴՈՎՈՒ
ՀՉ : Ը-ԸԽՈՒ :

ՀՊ : ԵՃ : ԿԱՓ-ԾՆ : ՈՓԱՆ : ՃՃՒՆ : ԻՊ : ԻԱՒ-Ա : ՀԱԽԵ : ԴՄԳՎԱՇ : ՔԸ : ԾՐԻՒՅ : ԽԸՅԸՐ : ԵՊՈՒ : ՀԲ : ԵՃՒ : ՄՅ : ԻՊ : ՌԻԱ : ՀԱԾԻ : ԻՌԱ Ծ- : ՊՅ : ՀԵՊՈՒԽՄՅ : ՀԲ :

ከብ፡ ከዚት፡ ከአዲስ፡ የር፡ ገነዘም፡ የዕድል፡ ለመፍጻ፡ ገበተ፡ ከርከተቸ
ን፡ ደዕና፡

መንበ : ከጋጽ : እብ : መደመርያ : እንተ : አቶች : ከዕስ : እያ : ኪርቃኬን = መንበ
እ : ገበያ : ደማ : ከብ : ቁመጥት : ገለፈል : እንተከና : እየን : ከብ : ቁመጥት : ገጻ
አቶ : እንተ : በአገኛ : ግን : እንቀቀ : እያ : ኪርቃኬን =

382-78 : HC7 : የከልለ : ቀደ : እልዕ : ይከሳሽ = ፖ ቁር : 392 : ፖ ሲ
ርሃ : ደማ : 382-78 : አቶ : ገብረአስ :

ንዘራቸው፣ ዘመኑ፣ ከም፣ ሚርጥ፣ እና፣ በነገሩ::

ԱՀ-ԴՅ : ԱՀԾ- : Հ-Պ : Գ-Ք : Ք-ՀՄՎՆ : Ի-ԽԵ : Լ-Ը : Կ-Պ : Ա-ՋԸ : Ո-ԸՃ :
Խ-ԽԵ : Խ-Բ : Կ-ՊՈՒ : Խ-ԾԵ-Պ : Խ-Ը : Գ-Ը : Հ-Պ : Հ-Պ : Պ-ԸՃ : Խ-ՊԱՀ : Հ-ՆԴԻՔԵՒ
Յ : Պ-Յ : ա-ԼՈՒ- : Փ-Ը : Ժ-Մ-Ռ-Ւ- : Պ-ԳՎ- : Ը-ԿԱԾ : Մ-Ը : Ա-Ը : Օ-Ֆ-Պ : Ի-Պ : Գ-
Ք : Հ-Դ-Ռ-Ա : Կ-Խ-Ն-Ա : Հ-ՆԴԻՔԵՒ : Հ-Պ : Հ-Ը : Դ-ՓՈՒ-Ա : Հ-ՆԴ+ : Ա-Բ-Ի-Ն-Ա : Ը-Կ-
Խ-ՓԸ-Կ : Ը-ՈՒ-Ը :

መስከ : ከባድ : ከባ - ንዲኝ : እንዳሩ : የሰ : ተፈ-ሰን : የሰ : መስኝ : የሰ :
እርሱኝ : ገዢዎል : ክሳሁኝ : እርብ : ተደ : ስልጣ : ካተ : ፈ ስልጣ : እየ = ገ
ቀ : እብሉን : እንተ : ሪበን : ግን : ገብ-ለን : ከጠተው : የእተውን : ግን : ከባ : ገጠር
ደክ : ዓው : ይብሉን : እምበር : ከባ : ዓምበ : የእእተውን = ካቴ : ወፍኝ : የዋዕ : የዋ
ግ : ዓ-ቁብ : እተከለ : ክርንት : ይቁብ :

፡ በግል፡ ከብድር፡ መንበሻ፡ ዘመኑ፡ እናለ፡ ከከነ፡ እይምበካን፡ እኩ፡ ከመደ፡ ገስ፡
ዘጋጀነት፡ ይረዳን ይረዳን ይረዳን

կու : տաշի : ՀԱՔ : ԽԵՂ : ԴԻԾՑ : ՀԱՓ : ՀՔ : ՄԻՒՆ :

ՀՊԾ-ԾԴ : ՊԳՎ-Ն : ՀԵԴ : ՌԱՆ : ԻՐ : ՄՋՌ : ՄՈՒ : ԸՐԱԾ :

አብ : ተለው : ማስረ : የ-በላዕ : ጉተረከበ : ኦርግ : የ-በላ-ን : አው-ጽ-አም : አየ-ጥ : ብ-ድመን :

አብ : አባላት : የርከተኛ : ማስረ : አጥም : ጥቻዎድ : ከአዘገ : የጠለ-3 : የበኩል
የደረሰ : ጽሑ : ከአዘገ : እና = ከግዢድ : እንተ : ተረከበ : ይዘራል : ዝርዝሩ : ድማ : ከ
ጥ : መጠሪ : ከነፃ : አለተው : እና =

ከአተ : የደ : ደብ : ካ-በለ-ም : እንተ : ከይኖም : አብ : ሂዘክተ : ፈቻድ : አገራር :
ምዕራድ : ከከላከለ : እያጋጌለምን : አቶ =

ሙ.ሙ.ጥ : ቁ.መ.ር "

ሙቀመጥ : ቁ.መ.ር : እኩ : ገከበበ : አቶ : በንፈ : እኩ = ከ-ለ- : በ-በለኝ : አቶ : ከ-
ቀው-ም : ቐግ-በለ "

ከየዋል : ይግበኝ : አቶ : ገበል : በመርቻት : ይግበዥ : ተማሳረኑ : በመርቻ
ት : ወሰምስለለ : አቶ : ከየዋል : ቐግ-በለ =

እኩ : ገመድ : ስብ : ከይከበበ : እንተኩሩ : ከከበበ : ይግበኝ : አቶ =

በአሁ-ር : እኩ-ሐረሪ : እኩና : ቁ.መ.ር : እኩ : ገመድ : አቶ : በቀምጠለ : እያጋጌር
ካአሉ : ስብ : ከቀምጠለ : እያጋጌበኩቶ =

ሐዴ-ር : የሰ : ተለዕለን : የሰ : መሰመስ-ማን : ማንም : ከቀምጠለ : ይከለለ- : አቶ =

በንፈ : ቁ.መ.ር : አብ : በረከ : እኩና : ይከለለ : ከተ : ተ-ለ- : እንተ : ተበለ
የ-ነድ-ኤሉን : ተበለ-ኩና : እሉ : አቶ : ከከፈለ : ቐግ-በለ =

ከ-ብ : ተ-ለ- : ገድፏር : እንተ : ተበለም : የን : ከፈሰ : እያጋጌበኩቶ : ከም : እተ
በላም : አቶ : ቀበደ =

ሙ.ን.ገ.ጽ "

አብ : ንበር : ወይ : አብ : ቁ.ዲ.ሽ : የደ : መንገዶ : በበር : መንገዶ : ተብረ : ይ
በለ = ከረከበ : ደግ : ይግበኝ : አቶ =

መንገዶ : እርብና : ቐግ-በለ : መንገዶ : እርብና : ይከበበ = መንገዶ : እርብና- በ
በንፈ : ገዢ : እመተ : በንይሬት : አቶ =

መታወሻለፈ : ተስኩና : መታወሻለፈ : ገዢ-ኢት : እሉ : ይከበበ ተ-መታወሻለፈ : በ-
በንፈ : ደግ : የምና : በቻረድ : በቀረቡቻጥም : በንልፍ : አቶ =

መንገዶ : እርብና : ከነ : መታወሻለፈ : ከነ : በበማማለ : አቶ : ከውሃ-ባ =

ሙጠቃ : መሙጥ-ባመራቱ : እበያቃ-ጃለማኩ- : በተ- እ-ተ-መርራቱ : እም : መእተ-ቃ
መመ-ቃኩ : መንገዶ : እንተ : ደለም : ከ-በ-ቃ : ተ-ረበቃ : ይከበበ = ከረከበ : ንበር : ከ-በ
ቃ : ገለማኩ : ከንድ-ቃ : ከውሃ- : እምኩ- : ከሁ-ብ : ይግበኝ : አቶ = እኩ : መታወሻለፈ
ገዢ-ኢት : እሉ : ከውሃ- : የን : ይግፏ- : ይከበበ : ደንብ : የ-በ-ቃ =

የ-ን-ገ-ድ : ገለማኩ : እንተ-ከ- : እኩ : መንገዶ : ወይ : መታወሻለፈ : ከሁ-ብ : ከ-በ
ቃ : እያጋጌበኩ : አቶ = እምኩ- : ህለቃ- : አቶ : በበለ : እም-በር =

መንገዶ : እርብና : በበረሰ : ሂለቃ- : የ-ን-ገ-ድ : ይከበበ : እኩ : መንገዶ : ደግ :
የ-በ-ቃ : በንብረት : ተ-ቃለስ =

7 U S 2

ከብ : ቅድ : እንዳማች : 300. , 724. , ገዢስድ : 175. , 300. : መለም : አልቀ
ይነስኩ =

ԻՊ : ՃԻՇ : ՅԱՌ : ԽԱ : ՈՀԻ : ՄՅ : ՀՊ : ԴԻ : ՄԳՅ : ԸՃՔ : ԿՈԱՆ : Ա
ԱՓ : ԻԺԱՋ : ՆԴՇ : ՄԳՅ : ՓԳ : ԻՅԵԱԼԵՅ : ՈՂԺԻԼՅ : ՀԱ : ԱՂՄԺԱԼՅ :
ԾԻՇԱ :

ንዢ፤ ነረከበ፤ ስለ፤ እብ፤ አገም፤ እንተከይኝ፤ ቐረከበ፤ ይከተማ፤ እብ፤ ቤደ
ቁ፤ እንተከይኝ፤ እምነት፤ ይመርሳለ፤ ጥሩታውም፤ ወደ፤ ጥመርሳለ፤ እልዕላለ፤ ገብ
አድ፤ ሂልዋ፤ ከስፈላጊ፤ ነተን፤ መቀር፤ ይግባ፤ ወፍ፤ ከንድሆናን፤ በለዕከለ፤ እኩ፤
የዘመርሳለ፤ ይከራለን፤

ՀԱՅ. : ԿԱՀՈՒ : Բ-Դ- : ՅԱՅ. : ԽԵՓԸՆՔ : ԻՄ : ՀՅԴԵՑԻՈՒԹ : ԳՅ : Ի-Ա-
Ծ : ՏԲ : ԾՈՒ : ԵԸՆՔ : ՀՅԴԵՑԻՈՒԹ : ՊՅ : ՅԺ-Ի- : ԱԲ : ԱԽՄ-Ն :

አብ : ደንፊ : ወደ : አብ : ወ-ስጂ : ደምበ : ጉዳለ : ንህበ : ንበገል : ቤት
አይ : ዘግበኝ : የንግድኝ : ስነፈ : እናጂልከም : መረጃ : ጉባኤ ሲጠ : እንተ : ተረጋቢ
እድገትኝ : አይ :

አብ : እተተካለት : አም : ቤኖስ : የህበ : እያም : ገረከብ-ን : እኩ : አም : ቤተ
ከላን : እየ : ባዕው-ን :

አብ : ዓይ : በተ : ከርከታዊ : ዓይ.አ : እተረከበ : ገዢ. : ገበት : ከርከታዊ
ን : ይዘት :

ՀԱՅ. : ՀՀԴ. : ԿԱՊԵՐ. : ՀԱՅ. : ԹԱ. : ԻՀ. : ՈՒԴ. : ԸՄՓԱԲ. : ՈՒԾ. : Ի
ԸՄՓԱԼ. : ՓԵ. : ՀԱՅ. : ՀՅԴ-ՆԻԴ. : ՀԽԱՏԽՐ. : ՀՔ. : ԿԻՄ-Ն. : ՈՒԾ. : ՊԱՐ-Դ
ՊԴԱ. : ՀԴ. : ՓԵ. : ՀԱՅ. : ՀՅԴ-ՆԻԴ. : ՀՈՂԱ. : ԾԻՇ. : ԴԻ-Ն.

ተኞከሮ : የዚህ : አንቀጽና : ገዢዎት : በዚነኛለ : ይደረግ :

四

፳፻፲፭ : አተወቃኑልም : ወ-ዕል : ከ-ለ : በገቡ : ነገር : ቁዎች : እያ = “ዕ-
ዳ : ከወ-ሳለ : ሰንበት : ከ-ባንለ ” እና : ይሁዳ =

ወ-ቻ : ከወ-ቻ : ስጋ : ክ-ለ : በገዢና : ጥወንቃት : ከፍርድ : እድገበኑን፡እኩ፡
ከተመ : እትተተተመ : ደማ : ከፍቃነቅ : እድገበኑን፡ እኩ = በታ፡ ከተመኩ፡ እኩ
ደ፡ ገዢው-ጥም

ከተመ እንተፈረሰት ቅጽናታ፣ ከም፣ ፈጻማ፣ ገጻሙ፣ አቶ

卷之三

በዕለድን፣ ተፈጻሚነት፣ አላም፣ የርስተኞች፣ ገዢት፣ ሲሆች፣ ቅጂ፣ ይጠለ፣ እኩል
ይ፣ እንተብላው፣ ገዢት፣ ቅጂዎት፣ ተከተት፣ እኩም፣ ይመጣል፤ ከዚህ፣ ገዢት፣ ቅጂዎ
ት፣ ገዢ፣ እንተከተሉ፣ አባ፣ በኋል፣ እኩ፣ እኩ፣ የክርም፣ እምበር፣ እድልቀቃን፣ እኩ፤
አረሰቦታይ፣ ሲሆች፣ ሪፖ፣ ገዢት፣ ከምዎ፣ አዴጋቀቶ፣ ይሩ፣ እኩ፣ የክርም፤ አ
ርክ፣ ፈርማፈቀም፤ እኩ፤ በኋል፣ ገዢት፣ ቁጥጥር፣ ከሁባ፣ እኩ፤ የግብአ፤ አባ፤
እክለሉ፤ ፈርማፈቀም፤ እኩም፤ ገዢቀል፤

ቁጥጥ : ፭፻፯፭ : ፭፻፮ : መከና : ልርደቅም : እየ-ገዢ : ከዘይው = አበበ-ር : መከና : ፭፻ : ቁረጥጥ : ደረቅ : እየ : ከምፊክ : ከግብአ = ምርመራ : ፩፻፭፻ : በ፻፭፻ : እየ : ከከመ-ገ =

በኩል : ገዢት : ገዢቱ : ከእነበት : እንተደለም : ፊጋዢ : በዚህ : እሳተውቻለ
የወጪ : ይሆና : ከተብ : እግባለኝ : ገዢ : ገዢቶም : ለቀጥረብ : ይጠለ = እግባለኝ :
ገዢ : እንደገኘ : ገዢ. ተ : ገዢ : ከለቀቅ : እድገበኝ : እየ = ገዢት : ገዢበት : እድገ
ቀት : ሆኖ : እያሱለሁ : እድገተኝ : እኔ : ይጠለ =

በኋላ በስራይውን ገዢትኩ ገዢቶአከ ክብል እያጋገዢነዋ ነው

አረስተኛ : ፈረቻ : ገዢት : ከለቀቅ : ከለ-ነድ : ገዢት : ከምታ : እተቀበለ
ዘኑ : ይግዳኝ : ገዢት : ከምታ : ቅጂ =

፩፻፷፻ : ሰጋዕ : ተቀባዩ : አንተ : እችደሸ : ከምሳ : ገረቤታ : ዘለተውታ : ዓ
ርሃዊ : የህበ = አንተን : በተረፈ : ፍርዃዊ : ከንዳ : አኔ : ይችሰራለ = አንተን : በከልል :
አከላ : ይማማ : ወለተተ : ምግባለ : እየም : ቤትምግባውን =

አተን፡ ገዢዎች፡ ገራሙ፡ ቁጥሩ፡ የሰው፡ ተብቀል፡ ቁጥቱ፡ ይጠና፡ እሱዋ፡ አተብቀል፡ እንተካኖ፡ እናም፡ ገግሞችሙ፡ ገማገለ፡ ቅድ፡ የወድቀለን፡

- 15 -

ከው : አም : የዕስ : በኋል : ገዢት : እንተ : ተብአለ : ተንገኝ : እቶ : ገነጋለው = ቅ
ንገኝ : የዕስ : ነገር : ተረጋግጧል : ሂደቻ : ገዢት : እንተ : አቃድል : ቁጥጥት : ክጥዘው : አ
ባ : ለዕለ : ተጀክሮ : ስለ : እቶ :

« ገኋል : መማሪሳ : ገኋል : መመሪያለ = »

ሙሉ ተ ተ ተ ተ :

ሙሉ ተ : የትኩክ : ከህብ : ገዢል : አቅዱሙ : ነቶም : ቁረቡ : ገነጥው : ይበለው =
ንግዝ : እንተበለ : ይመናገድ : ከይንኩነት : እንተበለ : ግን : ገኋል : የትኩክ : አቶም : ቀ
ረቡ : ይማግ : መደናገኝ : ይከና :

ሙሉ ተ : የዕስ : አከለ : ባለ : መረጃ : ወርቁ : መለሰብ : መረጃ : የእከለበ
በኋል : መረጃ : ወርቁ : እንተ : ሰሳ : ቁረቡ : የዕስል : ባታ : ወርሆ : መቀል
ቻ : በኋል : መረጃ : ገኋል : እንተከይሁዎት : ወልጥቻ : ተከና : ገዢል : ወልጥ : እን
ተበለው : አም : ቁረቡን : ወፍን : ከምልከዋ : ራይከለ : እንተከና : እቶ : መረጃ : ተው
ስጥ : ከም : ሆኖምት : መደናገኝ : ግብረ : ወርቁን : ትተካለ :

ገብረ : ተተካለ : ግብረ : ወርቁ : ከተቀፈ : አይግባክን : እቶ =

ሙሉ ተ : የዕስ ተ :

የዕስ : ሰብ : መረጃ : ከፋይርለ : እንተረለዋ : የርከተኝ : አምስክና : እሎ : እቶ : ተቀብር
ለ = ዓይ : የዕስለ : ይከና : ወልጥ : ወለሰት : ወመት = ተበርያ : ከላተ : ወመት :
እቶ = ይከናለ : የዕስ : አከለ : በኋል : የዕስለ : አግባለና : ግብረ : እቶ : ገለቀቀ : ይኋገል :
አግባለና : ግብረ : የዕስቀቀ : እንተበለን : እቶ : ወዕስ : ለዕቆ : እቶ : ገለቀቀ :

የዕስል : የዕስለ : ከልክ : መደናገኝ : ለቀቀ : እንተ : ባለ : እቴ : ከምስቱ : ይኋገል
ለ = እቴ : ከምስቱ : እቴ : እተመስቱ : የዕስ : አያምስክናን : እንተበለ : ከምስቱ :
እቶ : ከረተኩ : ተግባሩ :

ቁስ ተ : (ተ ተ ተ ተ)

ቁስ ተ : ከኋይረ : ከምውል : የኋቢ : ይሁስ : ተስውን : ይቀበል :

ቁስ ተ : ተረከቦ : ሲሳይ : የኋቢ : ይከና : ወይ : ከልክ : ይከና : ገንዘቤትኩ : እቶ :
የማበኩ : የኋቢ : ሰባዕ : ከውሰድ : እብ : ተርክ : ገንዘቤትኩ : ከይት : እንተከረብ : አም :
እብዕ : ወንገት : የኋቢ : እንተረከቦ : ከብ : መቀር : ሰባዕ : ይቀበል : እቶ = ከከይድ : መ
ቁስ ተ : ግን : እቴ : የኋቢ : ገንዘቤትኩ : እቶ : ገለመን :

በቻ : ሂሳይ : ሰባዕ : ከፋይርለ : የኋቢ : እንተረበብ : ገኢሳብ : እቶ : ገለመን :

ቁስ ተ : የኋቢ : ከከይል : እይግባክን : እቶ = እንተ : ከልክ : ግን : በኋይ : ይቀባ
ለ :

ቁስ ተ : መቀልቻ : ከየእከለ : ከከይድ : እንተበለ : ወብዳቤ : ተኋዕ :

ንሰብ : በዕራይ : እንተ : ሰበረ : ወይ : እንተ : ቅተለ : ነት : ገዢበር : ወይ : ገዢ
ቁለ : እኔዚ : ይተከለ : እንተጥፍኬ : ይማ : ቃል : ከይኖረበት : የእዋ :

ብጋላም : ከባ : ከልተ : ሲደ : በዕራይ : ባጥፍኬ : ነት : ሪፖ-ስ እኔዚ : ይከተ :
እተየ : ይማ : የቅርብንበር : እባ : በረከ : ከለ : እንተከይኬ : ይማ : መፈጸኬ : እሳ :
የእዋ :

ከየእውሃ : ከይነገረ : እንተጥፍኬ : ጥን : ነት : ባጥፍኬ : ከብድ : ባመለስት : ስማግ
ለ : ጥሩ : ይተከከያ :

ሁመድ : ሰበረዎ : ወይ : ከመድ : ሰበረዎ : ተግባራ : ከብቅዱ : ከልተአም : ወይ :
አዲክም : እንተጥቅቻ : ወይ : ይማ : እንተ : ተፋጥሙ : ሲደ : ዓመት : እንተከይኬ : ገተ
ጥ኏ለም : ለጠቅ : በጥና : ዓመታት : እንተከይኬ : ይማ : ሲደ : ከብድ : ባቀረቡ : እነሉ :
ይግባእ : እያ :

ንሳ : ከ በ ተ :

ንሳ : የሚተቀዳረ : እኩን : ባስልውን : ከብድ : ፍይ : ባዘቤት : እንተከይኬ : እባ :
ንሳ : ህብረ : ይበለ-ም : ጥቅም : ይማ : የህብረ :

አባ : ንሳ : በውሃ : ፍይ : ሲንደ : ከብድ : የሰጠን : ቅለጠን : ከከናል : እድግበአን :
አይ : ሲተን : በተረፈ : እያ : ገዢበበለንን : ባከናለለንን : እምበር :

እቶም : ባቋጋራለ : ጥንሳ : በዕም : ወ-ድ-ቁ : ይቀበአም :

ከብድ : እባ : ንሳ : በእተው : ይኑራ : ከልተ : ቅለ : እንተ : ሲለም : የሚለ : ባስቦ :
አይ : ባከናል : ፍይታ : ይከና : ባገበራለ : ወርሱት : ከልተ : ቅለ : እድተስለውንን : እለው
ም : እንተ : ተበለስ : ንሳ : እያ : ባምስክለለም :

ንሳ : ከብድ : ከመፍራን : ማይ : ከስተኞን : ከእተዋን : ከለዋ : ከይድረን : ይግበአ :
አይ : እንተ : እጥፍኬ : ይማ : ቃል : ከይኖረበት : የእዋ : ከምኬ : ጥሩ : የሚለው :
እንተ : መቆኬለ : ከተተካብ : እድግበአን : እያ : ከየእውሃ : እንተጥፍኬ : ጥን : ነት : በ
ጥ኏እ : ከብድ : ባመለስት : ባፈልጥዋ : እኩኬ : ይተከከያ :

ንሳ : ከብድ : እይበበር : እንተ : ሰበረ : ጥን : ጥኩ : እኔዚ : ይተከለ : ከልተ
በተኛ : ይፈጻኝ : ሲንደ : ዓመድ : ሲንደ : ይማ : ሲለም : ለምለም : ተከተ-ን : ንሳ : ተዘ
ረ-ዥ : ሂዘለት-ን : አከናን : እንተ-በለዥ : በፈለ : ካርን : ይከራል : ዓስቦ : የሚስለከለ እ
ንተከኤለም : በዕራይ : እባ : ንሳ : እኔዚ : ይከራል : እባ : ንሳ : ይማ : በዕራይ : እየ
ከብርን : እሉ : እንተ : ከልአ : በጥና : የኩኬ : በድግበአ : ቅንጧ : ከብድ : ጥኩ : ከብድ፡
ከብድ : ንሳ : ይከራል :

ንሳ : ከብድ : እንተ : ቅተለ : ሆጋዕ-ን : ቅርቡት : እከብድ : ነት : ገዢተለ : ከብ
ድ : ባመለስት : ስማግለ : ይተከከያ :

ንሳ : መ ስ ሊ :

ንሳ : መስላ : ገዢክር : ሰባ : ነት : ጥራት : የሚለንን : እድም-በለንን : ለጠቅ : ከ-

ለ.ለ. የህበ = ገረበት እንተለውም ደንግ፣ በስዴ፣ ሪለም ከ-ለ.ለ.ም፣ ይሁም እናም፣ ጉዳ፣ ገዢያኑ፣ በዘመኑ፣ እንተከይናም፣ ቤደረት፣ ገራት፣ ቅጂጋድ፣ ይቀልም፣ የሰበ፣ ከከፍለ፣ ከለው፣ ደንግ፣ ከ የ፣ በዝኑ፣ ከከለም፣ መጠን፣ በከረር፣ ከየም፣ ገኝነት ከፍለ = ጉዳ፣ መሽላ፣ የሰበ፣ የሰሳለከሉ፣ ስመን፣ ከዚአ፣ ይግባእ፣ እና፣ ከመድ፣ እተን፣ ፍድ፣ ዘረግ፣ መሽላ፣ (አመዋና፣ ከየናላበላ፣ ከ.ለ.ም፣ ገጽልጋልም፣ እም)፣ ቤደቱ፣ ከለተውለም =

አለዋ፣ ዘረግ እኩ =

ወደበረከ፣ ከለቶም፣ ጉዳ፣ ታሮ፣ ሂደም፣ ከፈአቶም፣ ከሰልው፣ ይግባእም፣ እና =
ቦቃል፣ ስምንጻ፣ ከህን፣ ዓይቀን፣ ከደረገ፣ እንታ፣ ስምንቶም፣ ከከዢ፣ እኩ
ጥብአምን፣ እና = ስምንቶም፣ የሰሳለፈ፣ ጉን፣ ከም፣ ዓይቶም፣ ይተክዢ =
ወደ፣ ጉዳ፣ እብ፣ ማእከለይ፣ እና፣ ገራተይ፣ ከይሳለን፣ እ.ለ፣ ከሰበ፣ እደግ
በላን፣ እና = ስጥ፣ እ.ለ፣ ከም፣ ጉዳ፣ እና፣ ከሰለ፣ ገግባእ =
ቍቃ፣ ጉድን፣ ቅጂ፣ ገዢነት፣ ወደ፣ ቤደቱ፣ ከሰልው፣ እይግባእምን፣ እና = ቅ
ለበን፣ የሰባን፣ ጉን፣ ከም፣ ዓይቶም፣ ከከፍለ፣ እና፣ ገግባእም =

አዋስ =

ነጋጅይ፣ ከበ፣ ሁብታም፣ ገንዘብ፣ ተለቁሳ፣ ከነገድ፣ እንተከይ፣ እጥ፣ እበባ፣
ጥንት፣ ተከኔረ፣ እና፣ ከከፈል፣ ገንዘብ፣ የበለይን፣ እንተበለ፣ ከም፣ እተከተረ፣ ቀመ
ለለተ፣ የሰከር፣ ይርጋች ወርጋች፣ እንተ፣ ሰሳ፣ ጉን፣ ይከፈል፣ እኩ፣ ገንዘብ፣ ገ
ሁበ፣ ደንግ፣ ቅንድ፣ እና፣ ገቅበላ፣ እምበር፣ ወለድ፣ (መከሰቢ)፣ እይግባእን፣ እና =
ልቻስ፣ እተለቁሳ፣ ይከተር፣ እይከተር፣ የርጋች፣ እይግባእን፣ እና፣ እተለ
ቁሳ፣ ይምለስ =

አደራ =

አደራ፣ እተቀበለ፣ አደራ፣ ይምለስ = ተከኔረ፣ እንተበለ፣ ደንግ፣ ለመለከተ፣
የሰከር፣ ይርጋች = እንተ፣ ለተኞ፣ ስቴ፣ የበለይን =

አውጭ፣ መሬት =

ገብ፣ ከሰራሳ፣ በታ፣ ካብለ፣ መሬት፣ ከአውጭ፣ ይግባእ፣ እና = እናም፣ ገለ
ጥመት፣ ሰብ፣ ሰሪ፣ ጉዳ፣ እንተከና፣ እጥም፣ ከገበርም፣ ገብበአም፣ እምበር፣ የሰ
መሳ፣ ተደሰ፣ ለውጭ፣ መሬት፣ ከአውጭ፣ እና =
አውጭ፣ በሰዋም፣ እና፣ ገግበር፣ እምበር፣ በግድ፣ ከግበር፣ እይግባእን፣ እና =

ቍ አ ስ =

ወ-ሰብኑት : የተዋሕድ : ሰብ : እንተ : ታገኑም : መውከስ : መዓልቲ : ህብት : ክና
ፈ : ይገባለ : እኩ = እቶም : ገናገኑም : ደንግ : መዓልቲ : የህበም = መዓልቲ : ክህብ
ም : ነገር : ገርነቶ : ክምርነቱ : ታቀብ : ክምቻለሁ : ሂደም : እየም : ገሆም =

አተኞች : ቁሳለ : ወኩ : እንተከረለለ : ደቀብ : እኩ : እንተ : እበየ : ገን : ወኩ :
ከይኩ : እኩ : አከፍል : በዕላት = እኩ : እተኞች : ነገር : ቁሳለ : ወኩ : እይታ : ቅንድ :
እንተከረለ : ወጪታት : ክከፍል : አይገባክን : እኩ :

ቁሳለ : ወጪታት : ወይ : ቅንድ : ክከፍል : ክከፍል : እኩ : አይገባ :

ቁሳለ : አይመጥት : እኩ : እሉ : ደኩ : ይተኞች : እምበር :

ባድሩኔ : ቁሳለ : ስልቀ : ዓይ : ደኩን : ክንድ : ያግባለ : እኩ = ቁሳለ : ታቃት :
ም : በለም : የሽልግ : እንተበለ : ምም : ሚለግ : ሙራ : የህበ : ሚለግ : ደንግ : በያለበ
ቁ : እኩ : በከውን = ምም : ሚለግ : ማለት : ወኩ : ለመቻው : ለመቻት : ለመቻት :
ቈቃ : ማለት : ለመቻው : ክምር : እኩበለ : እኩ : በከይደ :

አይተዋሕድ-ን : ባዕለ : ቁሳለ : ደኩ : እኩ : አይገባለ :

ማእከለይ : ዓለት : ቁሳለ : ሂል : ክተካለ : አይገባክን : እኩ :

አ ቀ =

መጀመርያ : እብ : ወደ : ካብ : ገል : ገልክ : ፈበት : ይበለው : ተ-ገዳለኩ : ምስ : በ
ለ : መዓልቲ : ይፈጸኑ : በት : ይፈጸኑ : መዓልቲ : በት : ሰብ : ምስ : ተከከይ : እኩ :
ግለሰለይ : (መማግኘት) : ቁል : ክናንድ : ይበጽሕኩ-ም : እሉ : የተከታታወቂያ :

ቁል : ክናንድ : ምስተአታቸው : እብ : ወደ : እኩ : ሁከይት : ተንተልብ : ወይ :
ዘዕገል : ወደ : ደማ : ማርኝ : ቁለጥኛን : ይከረቡ :

ይከረቡ : ገርዝ : እንተከይና : ሁኔታ : ተከናቶይ : እንተከይና : ቁል : ይከረቡ :

ከለት : ወለድ : ተከናቶይ : ሁኔታ : ተከናቶይ : እኩ : ወደ : ካብ : ገል : ደ : ቁር
በ : መከራከት : እኩ : የሂሳብ : ክብረ : ለለፈ : እብዕት : እኩበት : እንተበለ : ክምር : ለቁጥ :

አብ : ወደ : ደ : ቁርበ : መከራከት : እኩ : ምስ : እብ : ገል : ተፈተም : ወ-
ቁብ : እትከለ : የግብም : እብ : ተለ : እብ : ማእከለይ : ፍብ : ወይ : እብ : ማእከለይ :
ማብ : እኩ : አይገባ :

አብ : ወኩ : ሰ : ቁርበ : እኩ : ምስ : እብ : ገል : ተፈተም : እብ : ወደ :
በግብውፈረ : ይሞላለ : እብ : ገል : ደማ : ደ : ቁርበ : መከራከት : እኩ : እተቀበለ :
ይሞላለ :

፩ ተ አ : አ ቀ =

ቴድ : አዎ : ገብኝ : ለው-ቁብ : እኩ : አይገለለ :

ማእከለይ : ክተፈለየ : ክለው : እብ : ገል : ካብ : ወደ : ሁከይት : ለአብም : የተፈረቀ :

ንተት : ህበሻ : እንተብለው እስከ ወደ : ደማ : ማስረጃ : ከርፈሰን : እይሁበካንንም : አ
ደግበኝነት : አቶ : እንተብለው : ማእከለይ : (መማሪኬ) : አቶ : ቤትገለም =

አሁ : ገል : ከባላም : ከሎ : ማስረጃ : ከርፈሰን : ከምኑሁ : እንተ : ለተኞች ቤ
አሁ : ወደ : ፍይቻ : እንተበሳለ : ህበሻ : ሁበሻ : ፍይቻ : ሁበሻ : ደምና : ይህበ
ቻና : እንተከነ : በስቀል : የህበሻ : እሁ : ገል : የምናው : ከቡ : ደምና : እበባት : እ
ግዢሙ : እንተ : ስጋድ : ደተት : ፍይቻ : ሁበሻ : ደምና : ተረይ : አቶ : ቤትገለ

ማስረጃ : ከርፈሰን : ከይሁ : ደምና : ደተት : እይግባእን : አቶ = አቶም :
አግባጥም : እቦውር : ደማ : ከም : ለም : ተቆይርም : እቦም : ቤትገለም =

አሁ : ወደ : በፊት : ቤትገለም : እንተከይናም : እቦ : ገል : ሁበሻ : ደምና :
አሁ : ወደ : ስጋድ : እንተከይና : ከርፈሰ : ህበሻ : ከባላ : እይግባእን : አቶ =

አሁ : ወደ : በስቀል : በስቀል : ከቻቻቻ : ተፈጻሚ : እንተከበ : ስጋድ : ገል : ፍይ
መከተቢ : ከፈል : እይበለ : በፊት : ደካ : ይከፈለ : እምበር = አቶ : ሁበሻ : ቤትገለ
ቅ : እንተከይና : የን : መከተቢ : እሁ : ገል : ከከፍለ : አቶ : ደምና : (እዘ : እሁ : ሁበሻ
አይነበን : ለመ : አቶ : ቤተኪ) =

ሙቀብ : እሁ : ገል : የንተዋዕ : እንተደረሰ : እሁ : መጀመርያን : እሁ : ከልከድን :
ይተበቀቻ : መጠልን : ገጠታን : ይከፈል ቤትገለም : እሁ : ማስረጃ : የን : ለምን : እንተአየ
ን : ይህበሻ =

አቶ : አቶ : ለም : ይህበሻ : ለም : ከዚለ : ደማ : ፍርማ : ገምጫማ : ይከፈል =
ጠል : አቶ : ሲል : ይህበሻ : ሲል : ከዚለ : ደማ : ፍርማ : ገምጫማ : ይከፈል =
ናይ : አከለ : አከፋፋል : ቀለታይ : እንተከይና : መሽላን : ደንተኩ : ደንተኩ : እ
ንተከይና : ደማ : የተርን : መሽላን : አቶ : ቤተኪ =

አሁ : ወደ : አቶም : ከይና : እንተተቀመጥ : ቅዱስ : ከወጣት : እይነበርን : እሁ :
ክና : ይከፈል =

ሙቀብ : እይቴገናን : አሉ : እንተከበየ : እሁ : ገል : ሁልቂ : የከፍለ =
አሁ : ወደ : ስጋድ : ስጋድ : ተስፋ : ስጋድ : ከዚለበት : ይከፈል =
አሁ : ገል : ስተን : ስሌማት : ከዚለን : ማርያን : ቀለበተን : አከለው : አከይ
ቅ : ከምና : የነበረለ : ሆኖ : ይመለለ = እንተ : መቀኑ : የን : ስጋድ : የነበረለን : ሆ
ጋድ : ምዕቅ : እንተከይና : ደማ : እሁ : ወደ : ከንድነት : ሂሳብ : እሉ : በዝመስ
ለን : ይህበሻ =

አቶ : የተደረገ : ተልናን : እለማይ : የነበረለን : እለማይ : እንተከየለ : ደማ : እሁ : ወ
ደ : ከንድነት : ሂሳብ : እሉ : በዝመስከለለን : እየን : የከፍለ =

አሁ : ወደ : በተገዢዣ : ከዚለ : ስጋድ : ስጋድ : ከዚለበለ : ከዚለ : የይታቻቻ : እ
ሉ : እመከናየ : ለም : በፊት : ማቆዣ : ምራሕ : ሁበሻ : እንተተረፈ : እም : ደንገይ :
መቀልት : እሁ : ገል : መቆዣ : ሁበሻ : ለፊት : በመርጥም : እንተውጭ : ይረተከለ
አቶ : ቤተኪ =

በተገዢዣ : ከዚለ : እንተምተክ : እሁ : ወደ : እሁ : ተዋ : እሁ : ገል : ማለት
የፈጻሚ : እንተከይና : ከርፈሰት : መአውር : ይመስፈል = ሁበሻ : እንተከይና : የን :
መለተን : የናን : እርከብ : የቆምሰን : የምናው : እንተከነ : ፍይቻ : ቤትገለም : የን
ማለት : ተዋጥኩ : ከቅዱ : ወለስት : ወርሃን : ስጋድ : ገል : የይታቻቻ

ኋ : ወይ : ቅይታኝ : አ.ለ : ይንገር = ከባ : ወለስት : ወርኑ : ጥደናር : ቅይታኝ : አ.ለ : ከይነገረ : ስቀ : እንተበለ : ግን : ተብቻቸው : እንተከይኝ : እኔ : ባጥተ : ዓይነት : ተብቻቸው : ግኝ : የአቶ እንሰተሬት : እንተከይኝ : ደማ : ዓይ : እርበዕት ዓይነት : ለም : ግኝ : የህጻ :

አዘጋ : ተለ : ዓ-ቀበ : ምስተዋጥተ : እኔ : ባክዎ-ን =

የጊዜ : አዥ : ሲማት : ቀረብ : አብ : ወደ : ድመ-ሪት : የይኝ : ከይኖ : እብ-ቃል : ከንድተን : ከሰረድ : ፍዴ : እንተበለድ : አብ : ቅተሉ : ይጋዳለሁ = ስልፈ : ፍዴ : እንተይኝ : ግን : ይጋዳለሁ =

አብ : ቅንት : አዥ : ቅል : ከ.ኋ : ከይተማለለሁ : ከለው : ነከልኝ : በስዕድ : ዓ.ቤ : መልቀስ :

አብ : አዥ : ከለው : አብ : ጥል : ወደ : ጥመርም : አ.ለዎ : ከይከከለንን : አ.ሪ : እኩርመኝ : እንተበለ : የኩርም = ጥቅምቻኝ : ከምጥ : ቁድመ : ጥመርም : አ.ለዎ : እኩርመኝ : እንተበለ : ግር : ዓርብ : ወሰነ : ይበለ : እድመሰን : አ.ለ : እንተለቦም : መፈንፈሻ : ይንገር : ከይነግር : አ.ለ : እንተከቦም : ፍይ : ቁጥሮ : አብዎ : ከልተ : ማፈ : ይከሳሽ : አ.ሆ : አ.ለ : መፈንፈሻ : እንተ : ካርድ : ከም : ለማጥት : ይፈታትዥ : መርታም : እንተሰኞ : ይከሳሽ : ከም : ከሰረድ : መጠን : መፈንፈሻ : ከምነለም : እንተ : ለተም : ግን : ከከሳሽ : እድግበኝ እኔ : አዥ : አዥ : ቅል : ስራለ : እኔ : አዥ : ባክዎ-ን : ፍይ : ይማከ =

አብ : ወደ : የንዳ : ተከላካ : እንተቁ : ምስ : መጽ : ወደ : ወፈራ : የኩድ : እንተወቂለ : እዋ : እብ : ጥል : ድበለ : ወፈራ : ለም : በቻረድ : እቅዱዥ : እንተሂሳ : እተቀበለ : ከጊዜ : እንተ : ስጠ : ወደ : እንተተረዥ : ከፋትኝ : ከለው : አብ : ድጋጋጠ : እየከቻ : እኔ : እብ : ወደ : ፍይ : ለፈለ : እኔ : ከተመ-ን : ፍይ : ይማከ =

አብ : ወፈራ : የኩድ : እብ : ጥል : ወደ : ጥንዘብ : ወደ : ከጊዜ : የይሁስ : ማቀ : እንተበለ : ከፋትኝ : ከለው : የይቶም : ከው-ዓለ-ም : እንቀረብ : በታ : ስጠ : መጽ : ተወቂለ : ከነበረት : ወ-ሰለት : እንፈሰ : ወከፍ : እንቀረብ : በከዕስት : ይከፈለሁ =

ጥንድኝ : ጥመልን : ሰረዥን : እንተቁ : ምስ : መጽ : እብ : ጥል : ከጊዜ : ወደ : ቅል : ከይሁስ : እንተሰራድ : በእሳ : ከተመ-ን : መሻልቱ : ከጊዜ : እንዲ : ወደ : እኔ : ጥልን : ከልተ : ማማግለ : ወለአም : ማለሳድ : ቅንትኝ : ከልተአም : ቤረቀስዥ : ይመም : ለለስተአም : በባቢነንም : እብ : ወደ : ፍይ : ይማከ : ወርቅ : ይቀበል = ምንም : እብ : ጥል : እብ : ወደ : የንዳ : ጥመል-ሰረዥ : እንተቁ : ምስ መጽ : ፍ ወደ ፍ : ቅል : ከ.ዎ : እንተበለ : የንዳ : እንደም : አ.ለ : በእተተን : ከፋ-ንም : እድግበኝ : እኔ : ለለስት : ማማግለ : ቤበነንም : እኔ : ባክና : እምበር :

አብ : ጥል : እብ : ወደ : ወፈራ : እኩርዎ : ቀረቡ : አ.ለ : ስ.ኤብ : ምስ : ቅል : ከንተጠለዋጥ : ፍይ : በተለቁቁ : ይከሳሽ : ይከሳሽ :

አብ : አዥ : ከለው : ከብ : እንዲ : ወደ : አብ : እንዲ : ጥል : ተያይሩ : መጽኝ : እንተጠለቁ : እኩርዎ : ቀረቡ : እኔ : ምስኩን : ተፋክ : እኔ : ምስኩን : መልን : ሰሐብ : ምስመጽ : እብ : ጥል : ስጠ : እንተሂሳ : በዘለዥ : ቅዱም : እኔ : እንተ : ᨙይሁስ : ግን : በእሳ : ከተመ-ን : ከለ : ይፈ-ጋጠ = እኔ : አብ : ድጋጋጠ : ማክቻ : ድመ-ሪት : ደማ : ይቆነት : እከልን : የንተቁ : መልን : እኔ :

የጊዜ ተስተ : እኔ : አዥ : በወ-ቁል : ባጥከዘብ : እብ : ጥል : ከልኝ : ወ-ቁል : ከንተውስ ተስተ : ማእከለድ : (መማጀኝ) : እኔ : ግነግረለ-ም = ማእከለድ : እብ : ቅንት : እንተ :

ጥቃ : አቶም : ክዕስናለ : እነበሩ : ስምዕ : ይንገራለም ” ቁጥቱ : ከከው-ን : ካለ : ጥ
ን : ልስተዳድር : ደስን : ቤትኩር : ደስን : ቢሮ : ደስ , ቁጥሮም : የንግሩ : ዘ

አስቀል : አይምርያን : አሉ : እንተ : አበየት : ገብጥ : አሁሳ : የእክበ : ጥና : ዓ
ማ : ከም : ሪስታት : ተከ-ን : ደስጻይ : መረት : ህብ-ት : እንተበለጥም : አይጻብኬ :
እቶ = አዘጋ : ሆኖች : አዘጋ : እስከን : እስቀጥኞች : እቶ : እምበር : ቁወጣኬ : ደዊ : ቁወ
ጣኬ : እንተባለ : ከከላከለዋ : አይጻብኬምን : እቶ : ከም : ልቅና : እቶ : ተጠሪ :

ሙርጥ :

ከልተ : አሰማ : መርጥ : ከገባኑ : ከለው : እሱ : ጥል : ነሱ : ወደ : በዚ : መናወ
ጥዎ : የጽሕት : መርጥ : የገብረለ : መናልት : ከንቂር : አካከ : ከተቀበለ : ይጠለ = በ
ጥ : እሱ : ጥል : ገብጥ : መናልት : እሱ : ወደ : ቁርቡ : እሱ : ቁድማት : ማእከለድ : (መ
ማግኬ) : ከልአት : ልምዕን : ይረም : መርጥ : ይቀረና = ጥን : እሱ : ጥል : ከም : ይጠለ :
እቶ : ብዝር :

ከልተኝም : አሰማ : ምስ : ተቋረና : ቁርአም : መርጥ : እንተ : መለመ : ተረጋ
ቁ : ይምጧል : ቁረሪ : ይከተሉ :

አሁ : ጥንት : ቀረቡ : ሁወ-ይ : ወይ : አስቀል : እንተበቀኬ : እቴ : በበቀኬ፣ እኩ
ለ : ማይ : ከየተቀኬ : ከለ : እኩ : ለይመቀኬ : እቀድመ : ይንገር : ከይናር : ስቀ : እን
ተበለ : ጥን : ይምጧል : ቁረሪ : እኩ : በተቀኬን : እኩለ : ማይ : ወኩ : በዘመቀለን :
ይከፈል : በእዋነ : ቀልና : መለኪ : እኩ : እኩ-ም : እንተ : ዓንዳ : ጥን : ይምጧል :
ቅረሪ : ተረጋ : እቶ : ብዝር : እምበር : ዓይ : በተቀኬ : እኩለ-ማይ : ከከፍል : እይግ
ማኬን : እቶ :

አዘጋ : ሆኖች : አዘጋ : እስከን : እስቀጥኞች : እቶ : ተከኩል :

እሱ : ጥል : አዘጋ : አዘጋ-ለ : እሱ : ወደ : እንተ : መለመ : እሱ : ጥል : ልም : ዓይ-ት :
ጥናይ : የጽሕት : የገብጥ : ከከው-ን : ከለ : ጥን : ቁጥ : እሱ : የጽሕት : ስቀ
በት : ይከተሉ : እሱ : ወደ : ሲለ : እኩ : ለይፈጸመ :

እሱ : ጥል : ዓይ : እሱ : ወደ : ለሰዕ : ልም : አየምጧኬለይን : አሉ : ከይቀረብ :
ስቀ : እኩ : እኩ : መርጥ : በሰራ : እንተከለይ : ይረተካለ : ይከፈል : (እቶ : ተከኩለ :
ገብጥ-ት) :

መርጥዋ : ከበታ : እሱ : የጽሕት : ከእተውለ : መናልት : ከስጻ : ማልሽና : ሁጻ : ሁ
ጻ : እንተገኘቸ : ከበታ : ከልተኝም : አሰማ : ከይመ-ለድ : ለስጻይን : ከልተ : እያዥነን :
ዘና : የጽሕት : እኩ-ት : ዓይ-ት : ዓይ-ት : እስከ : ወይ : ጥቢት : ለስጻ : ይንገራለ = በፈ-ለዓይ :
መናልት : እኩ : ሁጻ : እንተበለ : ጥን : ከልተ : እስቀ : ይከተሉ : እኩ : መናልት : ዓይ :
የጻይ-ሸ : እንተበለ : የጻይ-ሸ : እስቀ : እንተበለ : ይቀረና :

ሁጻ : ሁጻ : በፈ-ለዓይ : መናልት : ለስጻይ : ወይ : ከይና : እኩ-ት : እኩ-ት : እኩ-ት :
ስቀ : ሁጻ : ሁጻ : እኩ-ት : ይከፈል : የጽሕት : ሁጻ : ሁጻ : እኩ-ት : ዓይ-ት :
የጻይ-ሸ : መሸ : ከይና : እኩ-ት : እስፈርት : ጥና : የጽሕት : ከብ : ወርቅ : ከብ : ከብ
ታ : ከብ : ለሰዕ : የጽሕት : ከብ-ት : የጽሕት : ከብ-ም : የጽሕት : እኩ-ም : ከጽሕት-አምበር :

መቀተሉ : ለሰ : እሱ : እኩ : የጽሕት :

ԳԱՅԻ ՀԱՅԻ ԽՈՎՈՒՆԻ ԽՈՎՈՒՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ
ՓՈԽԻ ՀԱՅԻ ԽՈՎՈՒՆԻ ԽՈՎՈՒՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

3Φእሰ: እኔ: ወፍ: አው-ሳሰ: እንተለ: 3ሰ: የው-ዳኑም: እንተዘየለ: እናም
ቀረቡ: የው-ዳኑም: ቁርጻ: የኩን: እንተ: ተስኩት: ጥን: ካለ: ሪሳዊ: እኩዢ: ይ-
ከራል: ቁርጻ: እየ: ጉባል: እንተመያወ: ፍርማዊ: በላይ: ከዕበት: የእቱ: መሸጥ:
ጥን: ይፈቀች:

እስ፡ ንል፡ ቅዱስ፡ ከናግኑ፡ የጠክለ፡ ቅዱስ፡ እንተሰነኝ፡ ደብ፡ መራቻ፡ 0-6
እ-7፡ ሁዋ፡ እጥፎ፡ ይዕገት፡ እኩ-ተ፡ እኩ-ዘ፡ ከለ፡ ቅረቡ፡ እየም፡ ከከናል፡ ገ-
ባል፡ እንተመስ፡ ፍርድ፡ በለው፡ ክብጥ፡ ይገኘል፡

ንመርቻት : ከፍተወ : እ.ለ-ም : ብሔብ-ዋ : መቋልኩ : ከበ : በስድ : እይታ-በረሰብ
ን : አቶ : ፍይ , መርቻዊ : ደማ : መደበለ : መሳሰቢኩ : መቋልኩ : እ.ለ-ም : ብሔብ-ዋ :
ከምኬ : እይታ-በረሰብ : አቶ : መርቻዊ : ጽን : አቶን : አቶቁበደን : ጽንበብ : ካስ-የሂብ =
አቶቁት : ካላት : ጽን : አቶ : የግብኬ : ከዚቻት : ጽን : ደማ : በቴ : ተመ-
ካለኝ : መኖራቴ : ሴል : እኩዢ : ይለቅ እ አቶ : ከዚቻት : አቶቁት : መርቻዊ :
የዋል :

እብ : ወደ : እትምት : ተከላይ : እንተደረገ : ች : ፈርማ : ቁርጥ : ይከሰስ : በው-ሳድ : ወደ : በክልለ : ደንገት : እናት : ተረጋ : ገበዕበ : ይለም “ እነዚ ግን : ደኝ : አየተአከዘ : እየ = እንተ : የገም : ይኩስ : ይረከብ : እነዚ ግን : በዘመናም : መግቢት : የገብ : ከመሪ : መሰራ : እና =

መርጥ : የስ : መጽ : አማት : ይሆም : ተከራይለ = ብኩመጽ : መናልቱ : ገመርጥ : መርጥቱ : አይነዱአይም፤ እንተ፤ ከአይም፤ ገን፤ እባ፤ በይቶ፤ ቅደ፤ የሰጠው እስጣሁ፤ መሰነድ፤ ፖ፤ ፖ፤ የሰነድ፤

ՀՊ : ՕՎԸ : ՀԵԶ : ՅԱ : ԽԱԴ : ՀՅԱԴՅ : ԺԸ : ՄԲՀ : ԳՈԸՇ : ՀՋԸՄ
ՀՊՆՅ : ՄԸ : ՅԱԸ. » ՀԵՅ : ՄԸ : ՔՊ : ՀՊԳԹ : ՄԸՄ : ԺԸԸՄ : ՄԸՄ : ԺԸԸՄ :
ԵՓԱԸՄ : ԻՊ : ԽԱԴՅՄ : ՓԸԿՄ : ՀՅԱԸՀ : ՊՅ : ՀՊԳԹ : ՄԸՄ : ԺԸԸՄ :

አብ : ከፍሌ : ደንግ : እንዳ : ገል : ታስቦትን : ወይ : ህንጻ : መሽያን : አቶዕዝና
ከሰደድና : እንዳ : ወይ : ደንግ : ይሆህ : ቁርጥር : ይቀበለም = እንተ : ካይከረድና : እን
ዳ : ወይ : ደኝን : የባለምን : እንዳ : ገል : እንተ : ተረኞ : ደንግ : ከምኑ : ደኝን : የ

መርጥ : አንዳበት : ትተምላሽ : ከለ : አንዳ : ወደ : ክፍና : አዲሱም : ፖለም : አስተያየም : ይዘረዋዋል :

መርጥ : አብ : እንዲበት : ክሬ : መቃመርያ : እንደ : ስባእም : ከተምለስ : ካለ : ተከበሩ : ከቀረ : ተከደግ : ቁሙ-እ : ደማግ : ወወወ : ቀረድ : ደቀበለ =

አበ፡ በታ፡ ጥልቅ፡ የተርጉ፡ ስጋረን፡ እናገራ-፡ በነተረፈ፡ ተረከበ፡ እኩለ፡
ቻ፡ ይቀኅ፡

መርግም | በዚህ አ | የማንኛው | ክብ | መንገድ | እኩል | ገዢ ዘመን | ክብ | ማ/+

እንተከደ : አበ : ጥል : አበ : ማለስተ : ቅዱሳ : ይውሰዳ = አበ : ቅደ : ፍደ : እንተከደ
ፍደ : መርጫዊ : አበ : ሚኒስቴ : ወቅረብ : አበ : መርጥቶ : ይሕዳ =

አብ ተደረጋል፡ አተከርና፡ ይግባሩ፡ እየ = እንተ፡ ከዕለም፡ ገንዘበዕለዋጥም፡ ይከሰቡ፡
ቍው፡ ከገርም፡ ከለ፡ ገዢነለሁ፡ ቅል፡ ተደን፡ የተከታተምም፡ ቤድኖራቱ፡ ይ-
ማ፡ ከሆን፡ ይጠኗ፡ እቅድኑ፡ እንተከና፡ በመስቀል፡ ተስላል፡ እየ = ከገርም =
አብ፡ መርዓ፡ ከገ፡ መለዳኛ፡ ወይ፡ ሂታዊ፡ ጥዣም፡ ወይ፡ ማሙያ፡ ወይ፡ ሌሎች
እብ፡ እለ-ከ፡ ብበለ፡ ብሳድ፡ መርዓዋ፡ ጋዜ፡ ከገተም፡ ወይድ፡ መርዓ፡ ተከሰ፡ ይት-
ከአ፡ ተደዋ፡ ያለ፡ ይግ፡ ብሳድ፡ መርዓዋ፡ ተወተኛ፡ እናበለ፡ የፈጸም፡
ክፍ፡ ያለ፡ ይ- እንደራሱ፡ ጉልጋን፡ ከገ፡ እንዲ፡ ጋዜ፡ ይግባሩ፡ እየ = እንተ፡
ከዕለም፡ ገን፡ ገ- ፈርማ፡ ገ- ቁርስ፡ ይከሰቡም =
አቶም፡ ከተሞርም፡ ከገ፡ ጉዋዕለ፡ መወ-ሰብሰ፡ ከዕስ፡ የዕር፡ ከገ፡ እንዲ፡ ወ-
ይ፡ ከዕስ፡ የዕር፡ ከገ፡ እንዲ፡ ጋዜ፡ ይግባሩ፡ እየ =
ለቻታ፡ ሚና፡ ዓይ፡ መርዓት፡ እንተ፡ መቻኪ፡ እብ፡ ወይ፡ ስልጣ፡ ይከሰቡ =
ውሃይ፡ መርዓ፡ ጋዜ፡ ከውሳድ፡ እንተመስ፡ ወይ፡ ጋዜ፡ (መርዓት)፡ እኩነት
ቻዋጥ፡ እንተ፡ ተመልስ፡ ጉዋድጥ፡ እንዲ፡ ጉዋ፡ ከተሞም፡ ሌሎች፡ ከገረቸው =
መርዓ፡ የዕስ፡ ተቻለና፡ ወይ፡ ከቻለና፡ ከለመ፡ ጉዋወ፡ ይንገትም፡ ገ-፡ ይ-
በት፡ መኝልት፡ እነካ፡ በመስቀል፡ ጉን-ሁ፡ ወይ፡ ለዕለስ፡ ይ-ንኩ፡ እንተዘይከና-
ካገ፡ ዓይ፡ እይልዋቂ፡ እንተ፡ ገ-፡ ወይ፡ እንተለቀቀ፡ እምሳያ፡ ይጠረፍ፡
ውሃድ፡ መርዓ፡ ከገ፡ ያለ፡ የዕስ፡ ከተመ፡ ጉዋ፡ ወይ፡ እምሳያ፡ በለ፡ ህመ-
ከትን፡ በለበኩ፡ ከይገባኩ፡ ቅል፡ የተከለዋጥም፡ ጉቶም፡ ይቀ፡ የኝመ፡ የሚከት፡ ይ-
ቀል፡ ተተከለዋጥ፡ ይግባሩ፡ እየ = እኩገ፡ የኝመ፡ ህመ-ከት፡ በዕስ፡ በኩ፡ እንተ-
ተረጋበ፡ ጉዋ፡ ወይ፡ እኩ፡ እምሳያ፡ በለ፡ ሲጠዘም፡ የሰለም፡ በአሌ፡ ተተከለ
ዘ፡ ለበት፡ ሌሎች፡ ከተሰለኩ፡ እንተበለ፡ ከዘዕት፡ ለለቀቀ፡ ጉንኩ፡ ይከሰቡም = ጉዋ፡ ተ-
ስንድኩ፡ እንተ፡ እብአስ፡ ይግ፡ ይ-፡ በኩ፡ ተኩይ፡ ከዘት፡ ለለቀቀ፡ ይከሰቡ = እ-
ገበ፡ ከገ፡ በኩ፡ ህመ-ከት፡ እየ = ከገባሁ፡ ከገ፡ ያለ፡ ተራይ፡ እኩነት፡ ወይ፡ ይ-
መርዓ፡ ተራይ፡

八A-四十一

EST. 1911

የደምኑ : የሰተውት : ስጋድር : ከም : መ-ልብ : እና : እናምር : ወ-ሳን : በ-
የገዢ = ከተናታቸው : ከለ : እተን : በው-ኩለለ : ደጥነት : የአት : እስከን : ከፍና
ለ : ይሰዳኝ :

የአት : እስከለ : ማለት : የንግድና : በተና : በበን : እንተከረቡ : ፍርማ : የ
የገዢ : በበን : ጥራይ : እና : እናተወሰድ :

እንተወቀኝ : እንተከሰሰለ : ከምታ : በኋልት : ቅዱ : ከ.ናን : ይከሰሉ =

አጠ : ሲጋድር : እንተ : ተረጋግጧት : ጽን : ደጥነት : እኔ : ተመራሱ : ካለ-
ን : ከፍና : እኩሌ : ተከራይ :

አጠ : በረካ : እንተ : ተኋማለት : ጽን : ከምታ : በኋልት : ቅዱ : ከ.ናን : እና
የአሁን : ይከሰሉ =

በኋልት : ደጥነት : እንተ : ወጪታ : ከም : በኋልት : ንክ : ወርሱ : ወርሱ

በኋልት : ተዋጠለ :

፩፭ : በኋር : ከሮት : መሰል : ምዕራቅ : እና : ከተፍለ ፍ
በኋር : ተስርጻለ : ወርን : የሰውረሁ : እስከ : እብ : ገዢ : ከተስርጻለ : እና
ይመስኑ = እብ : ወደ : ዓማ : ከይከረሰጥ : ከላ : ወጪ : ይመስኑለ : እንተ : ከይመስኑ
በኋር : እብ : ጥፊ : ከተባለ : ከምጽእክለ : ቅዱስ : ይቀነት =
የሰሳ : ቁረሰት : እብ : ጥፊ : ከፈሰ : እሉ : ካብ : ወደ : ይጊዜ : በድንብዎ
በኋር : መሰል : እንቀኑ : መሰጠ : የዚያ : እስከ : ይመስኑለ = ይልማት
በኋር : የታት : እና : የህብ : ይገታ ይ : እንተከና : ዓማ : ሆኖ : ሆኖም = መረጃ-ገኘ : የ
በኋር : ተስፋን : የገኘ : ቅዱስ : እናም : ቅዱስ = መሸረሱለሁ : ከፍለ : መስጥና : ቅዱስ
በኋር : መግልጽ : እስከ : ከተባለ : ተምጥት : እና : በዘረዝ : በዘረዝ : ቁልፍ :
አንድሞባለያ : እንተ : ቁረሰት : እም : እስከ : ዓማ : ጥፊ : ጥፊ : ከወሰድ : እና
የተስተካክለ : እናለለ : ይመስኑ : ትወቃኑ =
መርጫ : መግልጽ : እንተቋላራት : የገኘ : እብ : ለለም : ተቀመጥ =
በኋር : እንዳ : ሰነዱ : በፊረች : በፊረች : ተተቀመጥና : ገጣብ : ሆኖም : ተቀመጥ
በኋር : እና =
አንዳ : ሰነዱ : ከላ : ገብአ : እንተ : ተቀበለ : የኋይ.ይ : መግልጽ : የገኘ : መሰል
መሰል : እየት : እሉ : ወጪ : ከይገባለሁ : እና =
አንዳ : ሰነዱ : ቁረሰ : ቁረሰት : ከይተቀበለት : እንተ : ተረጋግጧ : የገኘ : እና
የገኘ : ይቀኑ : ቁልፍ : እሌባለ : ቅዱስ : የገኘ : መሰል : የመሆኑ =
መሰል : የገኘ : ቁረሰት : ሰነዱ : ቁልፍ : እሌባለ : ሆኖም : በዘረዝ : በዘረዝ
የይከረሰለ : እንተከና : የገኘ : ሰነዱ : ወደ : በዘረዝና : ሰብ : እሌባለ : የገኘ :
አንዳ : ጥፊ : ጥፊ : የገኘ : ሰነዱ : ወደ : እሌባለ : እንተ

አጥ : አብ : ገል : ከብ : ተጀክ : ወይ : ፍንቁ : እንተ : ሙረዳ : እናወ : ዓይ : ያፋን :
ደግበኑ : እኩ = ንጥ : በሰራለት : ሀላ : ለተጥ : እንተ : ሙረዳ : ገን : ለአዊ፡የበለን፡
ፈጻጥ : ከብ : እርስት : እተከረለት : ሀላ : ተርጓጥ : እብት : እልዎ : ማስ
ዘወ : የንብ =
አቶ : እተውልድ : ለነገድ : ትተመቀበ : መዓልቲ : የሰነድዎ : ከዚ : ገል : ገንኝ
ውእ : ሌዕስ : መዓልቲ : ትተመቀበ : እኩ : እሉም : ይገናኝም እኩ : ዓይ : እባልን :
ገዢ-ት : ገረታም : ሌዕስ : እስከዎ : ይቀረብ =
አብ : በይልተም : እንዲ : ገል : በስለቶም : መረዳም : እባልን : ከተከለት : እድገት
አምን : እኩ =

ሙ.ና.ር : የ ወ.እ.ሳ =

አብ : ወይ : ገዢ : ተናና : ቤት-እኩ : እንተደለየ : ቅወሙ : ከይመር : ከለ- ገ
ቃ : ገል : ገልድ : ተብሔድ : እተዋወለ- እስለ : ከተረለን : ትተቀመጥን : ይበለጥ : ገስቀጥ
ደግን : የተባለም = ገዢ : መዓልቲ : እብት : ተቀባዩ : ቅወሙ : የሰነድዎ : ትተቀበለቶ
እስለ : ከብ : ተረጋግጧት : እንዲበኑ : ተመለስ =
አስተ : ተለመለ : ተንበረ : ሂዕስ : እኩ : ባንጻዕስ = በይተለመለ : እንተከይት
ገን : ሌዕስ : ይመ-እኩ =
አብ : ወይ : ገዢ : ባንጻዕስ : እስለ : ትተመቀበ- ነገድ : ገል : ሰራተኞቸው : ይበ
ለ- እኩ : እንተበለሁ : ሆኖናና እኩ : ባንጻዕስ : ተብሔድ : እኩት : ሰራተኞቸው : ሆኖናና
አብ : ገል : ትተመቀበ : ይበለሁ : ከብ : ሆኖናና : ሰራተኞቸው : ተብሔድ : እኩ : ተብሔድ : እኩ
(ይ-ስም) : እኩ =
በቱ : እተቋጋርም : መዓልቲ : ሌዕስ : ገል : ይምኑለ : የሰነድ : ሰንድ : እቅዱመ : ገ
በረት : ይቀረብ : ትተመቀበም : እባልን : ትተለወች : ሌዕስ : ይመልከት : ይበለጥ
አብ : ወይ : የወ- እኩ : ተቋጋቸው : እኩት : ይበለሁ =
አብ : ከዚ : በይመለት : ትተለመለት : ሂይጣ : ትተለመለት : ሌዕስ : እኩት :
ሽያጭ-እኩ : ሲበደትን : እኩ : ባንጻዕስ =
አብ : ከናን : ወለድ- እኩም : ባንጻዕስ : ትተገኘመው : ተቀባዩ : የሰነድ : ሰንድ : እ
ጥቀት : ከዚ : ሆኖናና : ተብሔድ : ወርቅ : በንዝነት : ተረጋግጧት : እኩት : ከዚ : እኩ
ውእ : እኩ : ባንጻዕስ =
አብ : ወይ : ይግኹት : እንተ : ሌዕስ : ይበለሁ : ከይት : ከሚካባሩለ : ገራ
አብ : ተጥ : ተወዳ : የንብ =
አብ : ሪሳስ : ይግኹት : ከሚካባሩለ : ከብ : ይግኹት : ሌዕስ : እኩት : ተጥ : ይ
በደበለኛ =
አብ : ከዚ : በይመለት : መዓልቲ : ከብ : ገል : ለአዊ : እኩ : ብወን : ተቀባዩ :
የድንጻው : ገን : እንተ : ተብሔድ : እኩ : ከዚ : ለአዊ : ከሚጠር : ከሚገኘው : ከለመ : ከእኩም
አይጠቅኑ : እኩ =

አበላ-ም : መቁለ-ም እኩን : መተላለም : ለልዋም : ቤታም : አሙዘም : እስተማ
ይ : ተናጋም : አው-እክብ-ም : መርቁለ-ም : አፍበለ : አቦ : ጥዃ : አሰም : ለለሰት : ተ-
ቁ : አንተገበኑ : መ-እኩት : አየም : አብ : ወደ : ተናጋም : አው-እክብ-ም : መርቁለ-
ይይበለ : በብኩ : የተከናጅት : ስቶ : አንተበለ : የሚገም : ለለሰት : ተመት : አንተገበኑ :
በም : ሆኖች : ነረም : ተናጋም : ካውያ : እኔ : ብግበኩ =

አናጋም : አው-እክብ-ም : መርቁለ-ም : አ-ለ-ምም : በታ : ቅድሮ : መጋልት : እስ-
ጋ : አንተ : በስመ : አብ : ወደ : ነገን : በጥቃለን : ልሳይ : ገለሰበት : አርሳይ : ክፍ-
ው-እኩት : ተከ-ን =

ገመርናም : ክፍብ : ተናጋ : ተወሻኑ : ወለኑ : አየም : ገበድ-ንም : ወለኑ : ተ-
መት : አንተከና-ት : ጥን : መሰአ : ገበዳኑ : ይከድና =

中學國文

7. ቅድ: ደቻለ: ተንበት: አርብኑ: የሰነድዎብ: ከም: ሆኖች: መመከራ: ጥል
7. ባሻነላን: የሂሳ =
በአካላ: ክህበ: ካለ: በዕለ: እልፈዕ: የሂሳ =
ንጥተቁ: አፈጻቸት: ተከው-ን: ክዕበ: የሰር: እነላ: (የተርጉ: መስተን): የሂሳ =
እብ: ተምቀት: ድማ: ክዕበ: የሰር: እነላ: (መስተን: የተሰነት): የሂሳ =
ቍለበ: ወልቅ: ክተቻለበ: ካለ: እብ: እንደ: ተከናይ: ክፍና: እያ: ለተቻለበ =
እቴ: ነውለዋለ: ተከናይ: ጉተጠኗን: ጉለዓን: እተከናይ: የጋግ: ይሁረሰላ =
መ: ድማ: ይገዳግዳለ =
ደማ: የሰ: ስርሐለ: መደ: የሰ: ጉድጋለ: ክረን: የሰደድ: ለቻን: ተረጋ =
7. የሂሳ =
መ-ሰለት: ክተመ-ሰል: እንተደለየት: እብቴ: ነውለደቻለ: ሰጠናይ: ተዋ-ዋል: እበበ: ክሳለ: ገን: በዘረተቁቁ: እይት-ከደ: ክመደ: ተይተኝሙ =
ታማ: ገንፏ: እብ: ክሳለ: ገንፏ: እንተከደለት: ቅለበ: እድጋበአን: እያ =
እብ: ጉዳይ: መረጃ: እብ: ጉዳይ: እንተ: መለደት: ቅለበ: ክተመ-ን: ክለ-አንድ: ሰጠናይ: ተይተናይ: እያ: እተቻለበ =
እንተ: ተለቁ: እንተ: ተለቁ: መብሩ: እኩረሳለ-ዋ: እድቻለባንን: ቅለበ: ሰሚ: እንተ: በለቁ: ይጠበለ: ይመ-ሰል: ፍድ: ክለቁ: የሚለን: ክበቁ: ክበቁ: ሰሚ: መጋልት: ይሚሱ: እያ: እተቻለበ =
መለሰት: ዓመት: የሰሳለበ: ክበቁ: እንተበለቁ-ን: የሚለን =
እቴ: ነውለዋለ: እብ: ስርሐ-ዋ: ይረሳለ: ክንተ: ተረሱ: እኩጣምቃት: ተክናለ: የሰ: መፈ: ክጥ: ሆኖች: ሆኖች: የፈልበ: ዓዋሳ: መቃልት: ይርብ: እብ: እድጋበአን: እለ: እተከናይ =
እቴ: ነውለዋለ: እንተዋጥ: መረጃ: እኩብ: ተቻለበ: ገን: ተለቁ: መለያ-አ-ይ: እተከናይ: እያ-ሥር: ፍድ: ቤት: ሰዕ: ክተቻለበ: እድጋበአን: እያ =
ይ: መመከራ: ገን: ቤት: ሚስዋ: በዕለ: እልፈዕ: የሰ: ተከናይ: ይሁረሰላ: መሳተት: ተርከ: እብ: ክንተበለቁ: ክበቁ: ክበቁ =

ቍለ፡ ከሰባ፡ ሰ፡ ዓመት፡ አቶ፡ ከቀልጏ፡ ጉባበሩ፡ ከውሳ፡ ጉዳታ፡ ግንዘ፡
አቶ፡ የሰነበር፡ ከይሕተገኝ፡ እንተበለ፡ በሥርዓት፡ ከሰነ፡ ተሆኑ፡
አድ፡ ይቻለ፡ ቁለጥ፡ ከየሕከለት፡ ከለ፡ አዎ፡ ከልእ፡ ስብከድ፡ እንተከደም፡
ለብ፡ ከይግባክ፡ አቶ፡ አቶ፡ ከእተዋ፡ ስብከድ፡ ይማ፡ በሥርቅ፡ ከርብኝ፡ ይተከበዋ፡
አድ፡ ይቻለ፡ ከልእ፡ ስብከድ፡ እንተመቀሻ፡ ከስዕኩ፡ ከምታ፡ በግልጽ፡ ውል፡
ከፍን፡ አቶ፡
የቻለ፡ ቁለጥ፡ ከይሕከለ፡ ከለ፡ እንተዋጥ፡ አቶ፡ አዎአ፡ ፍድ፡ ሂርሰት፡
ስል፡ ከምበር፡ ቁለጥ፡ ውል፡ ውል፡ ከይግባክ፡ አቶ፡
አቶ፡ ይቻለ፡ ከተፈርድ፡ ከአ፡ እንተ፡ ጥቃት፡ እንተ፡ በስረዳኩ፡ ወደ፡ ከሰላ፡
አቶ፡ ከለተኞ፡ አለን፡ የሚሉን፡ በገመሰከረአ፡ ወለኝ፡ ይቀበለ፡
በመሰን፡ ተወለድት፡ ስቦይታ፡ ቁንቅብ፡ የሚፈለ፡ ማስ፡ ዓይለት፡ ከልእ፡ ከተ
ወደል፡ ከይግባክ፡ አቶ፡ በታ፡ ቁንቅብ፡ የሚፈለ፡ ማህበት፡ አቶ፡ ከተወውም፡
ሁንቅብ፡ የሚፈለ፡ ማስ፡ ዓይለት፡ ከልእ፡ ስለ፡ ከተወደል፡ እንተ፡ ተረሰበት፡
አቶ፡ ከልእ፡ ስለ፡ ከይቀበል፡ ጥኩ፡ ይማ፡ እንተ፡ ተወሰኗት፡ ቁለጥ፡ መለፈ፡ በታ፡
ቀድሞ፡ ጉኝድለቶ፡ ተቀም፡

ወ ዓ፡ መ ባ፡

ወደ፡ መብ፡ አልካም፡ ካይበከራ፡ ከም፡ መለድካ፡ አቶ፡ ከከውን፡ ከመሰል፡
የማ፡ ይቀበለ፡ አቶ፡ ማስለ፡ ጥን፡ ወደ፡ መብ፡ ከየም፡ መረት፡ ከወርድ፡ ይ
ገብአኝ፡ አቶ፡ እንተበለ፡ የበለን፡
አብዛ፡ ቅንኩ፡ አቦ፡ መብን፡ ወደ፡ መብን፡ እንተ፡ ተብአቶ፡ ፍድታ፡ ተተባካ
ስለ፡ ዓመት፡ ሂብዕ፡ እነላ፡ እንብ፡ ይሰይድ፡
ወደ፡ መብ፡ መሰረት፡ ቁናር፡ ከወሰኩ፡ ከለ፡ ከምታ፡ መለኝ፡ አለነላ፡ ከ
የሚፈለ፡ የህበ፡
ወደ፡ መብ፡ ከይመሰል፡ ከለ፡ አቦ፡ መብ፡ እንተ፡ ጥቶ፡ እያም፡ ይቀ፡ የግ
ሰላም፡ ከይኝምስለከን፡ አልም፡ እንተ፡ እበይም፡ በሥርዓት፡ የነገም፡
ወደ፡ መብ፡ ከይመሰል፡ እንተ፡ ጥቶ፡ የተሰኗርም፡

በ ተ፡ ጉ ደ ቅ፡

ሰቦይታ፡ የሚም፡ እንተ፡ ተብአለት፡ ቤታ፡ ጉዳኔ፡ ከይተከደ፡ የሰባኝ፡ ይእ
ቤት፡ ስቦይ፡ ዘመናለይ፡ አቶ፡ መኖልታ፡ ተቋኬር፡ ከምበር፡
አንተ፡ ወቀሻ፡ ወይ፡ ከውቀሻ፡ እንተደለየ፡ እንዲ፡ ቁሙታ፡ ተቆቻብ፡ ተመ
ታ፡ ከይተከምጥ፡ እንተከነት፡ ወይ፡ ከየሕንኩ፡ እንተበለ፡ እንዲ፡ ጥቃቃ፡ ተከቶ፡ ጥ
ቃቃ፡ ይማ፡ እኩ፡ ስብከድ፡ ስለ፡ ዘመናለ፡ ይበለ፡ ከም፡ ስቦይ፡ ከይጠው፡ እንተበለ፡
ከም፡ ሥርዓት፡ ይቀጽናም፡ ወሰነ፡ በታ፡ እተከለ፡ ይማ፡ እንዲ፡ ስብከድ፡ ይእ
ቀ፡ ስብከድ፡ እየእተዋን፡ አሉ፡ እንተ፡ እበየ፡ ጥን፡ እንዲ፡ ስብከድ፡ ይእ
ቀ፡ ስብከድ፡ እየእተዋን፡ አሉ፡ እንተ፡ እበየ፡ ጥን፡ እንዲ፡ ስብከድ፡ ይእ

— ፩ —

ድቃሰ : ከከመ-ን : ካለ : ገን : ቅዱ : እብ : የበደር : ጭስ : ደማ : የስ : ስበደ
ቁ : ተደቅሰ : ጭስ : በረሃና : ስበደት : ቅዱ : ደማ : በገምገም : ይደቅሰ :
በደናርሱ : ቅዱ : ቤተ : ስበ : ይደመ-ንለ : ቤተ-ስበ : የስ : መሳ : በደል : ጉ
ለም : መርማርም : ፈለጠም : እቀዳ.ምም : ካባ : የቅሰ : ስልዕ : የልናርሱ
ከም : ሆኖች : ይፈጥሩ : እና ተመለስ : ወርቃን : ከባታ :
ተመረስ :

፩ ት ሲ ”

ስበደቂ : እንተከሰም : እንተከፍእ : ከልተ : ቁነ : ተቋራራ : ጭስበኬይ : መለደድ
አው-ሳይ : ተበለ : በቻ : ቅዱ : መዓልቂ : ስበኬ : ደማቁ : ስልዕ : ይፈጥኩ : ባ
ማስ : እና ተመርቃው : እንተከፍእ : ጭማልከተ : ማስ : የልናርስለም :
በቻ : ቅዱ : መዓልቂ : ስደራ : ጭስ : መክንፈያም : ሪየሮም : በደል : ጉለም
መርማርም : ፈለጠም : በገሙም : እንተከፍእ : ይፈጥቃዋም : ከይከለም : እንተከይ
ኑ : ገን : እብ : ቅዱ : በፈተው-ም : ስበ : ወይ : እብ : ቅዱ : ሁለት : ሰማግለ
ዘርም : ወርቃም : ይማቅሉ : የስቀሉ : ከይምና : ካለው : ደማ : ቅዱ : እከለ : እየ
ም : ብመቀሉ : ይናር : ቅዱ : ቤተን : ወርቃን : በደናርሱ : ከባቱ : ይመቀሉ :
እመ-ን : የስ : ተማቅሉ : ገንዘብ : እቅበ : ጭናሽ : ከተከይድ : ከለ : የቅሰ : እ
ማስከል : ተተክል : የንግም : ገንዘበ : በቻስክ : እለ : እንተ : ተፈጸመት : ከተኞረጥ
አይማስከን : እየ : ጭስልተካም : መንፈቅ : (እ ወርቃን) : ስለብ-ገብ : እለምም :
በበከ-ድ : ገንዘብ : እብ : እንድበለ : እየም : ብማግ-ቶ : ከመድ : በይቶ : እንድቦ
እ : እየ : ብማግ-ቶ : ገን : እብ : ጭስ : ሰማግለሁ : ይመርድ : እብ : ወድ : ደ
ማ : ከምኬ : ሰማግለሁ : ይመርድ : እናም : ከልተ : እና ተመርድ : ሰማግለ : ማልከይ : መ
ደርድር : ይመርድ : እኩ : እርስ : ይናር : ይጠኑ :

፳A : ከባቱ : ቤት : መበቃ : እና ተከኙት : ከተው-እኩ : ይማስክ : እየ : ዓይ : ወድ
ማን : ከባቱ : ሁለት : እየም : ብማግ-ቶ :
፳ኛ : ወድን : መዓልቂ : ተቀታው-እና ተከኙት : እና ተመርድ : የንግኝ-ተበለዎ : እይማስ
ምን : እየ = እርስ : ይናር : (መደርድር) : ገን : በገዢ-ከተከይድም : ገን : ይናር : ከይና : ከማስ
ከርም : እየም : እብ : ቤት : ገን : እንተ : መሰድም : ፈርማን : መሰለስ : እኩልን :
እየ : ይናሽ-ቶ : እብ : ከልአ : እንተ : እማስከርም : ገን : ከም : ሆኖች : ይናር : ጭናም : ይናሽ
ቁ : ይከፈልም :

እቶም : እና-ት-ኤሌ : ከልተ : ስበ : በርሱ : እና ተከኙት : ከለ : ገንዘበም : ይከፈ
ል- : በበከ-ድ : ደማ : ይፈጻሚው :

አክርም : ይመድ : እና ተከኙት : ገን : በበከ-ድ : ገንዘብ : ለመደ : ይናር : ተ
ከኙት : ይናር :
አብ : ወድ-ን : እብ : ጭስ : ከባቱ : ስለጠም : እዋርድ : ጭስ : ከይናነን : ማለ
ማኑ : ለበለኑ : ከባሌ : ከይናነርድ : እብ : እንድበለ : ወድ-ም : ሪሳ : የልናርሱ : ይቀ
ድም : እኩ : ለበለኑ : ይናር :

መርጥ : ክሣኑ : ቦርሳ : እና : ቅረብ =

አበ : ገል : የስት : ቁዕጥ : ከባቸ : ደማሰኑ : የስት : አነተው : እና :
አጋ : ደን : መሰጥ : ከገጥሙ : ነግድ =

አበ : ገል : ነበ : ወደ : የስት : የስት : የስምኑ : ከስብ : ቁዕጥ : ሆነ : እና
ሂሉ : ማረ : ገኻ : ይቀበለ : እጠቃ : መጽመር : መሻል : ግን : ስዋ : ይደምቀለ :
እናት : እጠከራ : ሲልቀ : ይከከለ =

ስጠከራን : ሰጠይትን : ቦርሳ : ከለው : ደይታኬም : በቅለ : ፈረሰ : ወደ : ክአለ :
ነገር : ሰለመዋዎ : እናት : ነበረ : ከፍተካ : ከለው : ፈርሱችኬም : ይከፈለዋም =

ከወለድ : ሰጠከራ : እጠ : ደን : ሰጠይት : ቁዕመጥ : ከገበረ : ከፍታት : ከለ : ከ
አተ : ግን : እናት : ነበረ : ቀንት : ገኻኬ : እናት : ከልአይት : ይማ : የሰጠይት : እና :
እናየበለ = ቀንት : ግን : እናት : ከይኖ : ግን : እያዝኩለም : እጠ : ከልተኩም : ይሞቀ
ለዋ : ከመቀለዋም : ሶገር : ከገብ : ወሰኑ : ከስብ : እየም : ከመቀለዋም =

ሰጠይት : ሰጠከራ : ከተምር : እናተፊለጥ : በታ : ይልቀቀ : ከለቀቀ : ሶገር
ናይ : እናውኑ : በያለስት : እስናኔ : ፍርቀ : ይመከድ = የሰ : እናተከይት : ሰጠይት : ከ
ምር : ከደለ : ዓይ : እናውኑ ወጪዎ : በቅለ : ይልቀቀ = ሰጠይት : ከምር : እና
ቀ : ሏቀቀለድ : እይበለ =

ስጠከራን : ሰጠይትን : ከፍተካ : ከለው : በዝር : ወደ : ነቅኬ : በዝር : ገል :
ነበ : እየም : በዝር : ከልተ : በዝር : የስተማቀለ : ይማ : ከቅበየ : ወደ : ነበረ :
አቅበየ : ገል : ነቅኬ : እየም : በዝር =

ቁጥስ : ሰጠይት : ሰጠከራ : ተክር : ስግበር : እለ : ለሚኒው : ሲሆኑ : እና
እናት : መለመት : እና : እተለመነትለ : በታ : እናድ : ሰጠከራ : እናት : ከይኑ : ሲልቀ :
እንዲበለ : እናት : ከይኑ : ይማ : ከልተ : ሲልቀ : ይከከለ =

ወደ : ሰጠይት : እስከዚ : ገባዊ : ተቀብለ : የስብ : ሰጠይት : እናት : ተፍተካ : እ
ቴ : ገባዊ : ነቅኬ : እና : ከክውን : ወደ : ሰጠከራ : ከለወጥ : ሰጠይት : ይማ : እና :
ገባዊ : ነቅኬ : እና : ከግድ =

ገል : ሰጠከራ : ከለወጥ : ገል : ሰጠይት : ከለወጥ : ሶገር : ከምኬ : እና :
መሳይም : እስከዚም : ገባዊ : ተቀብለም : ሰጠከራን : ሰጠይት : እናት : ተፍ
ተካ : ነና : እተቀበለጥ : ገባዊ : ፍርቀ : በቅበየ : ተክር : እግባብ : የስብ : እማሰኑ
አ : ተተክለ =

ከምኬ : ይማ : እጠ : እናሽ : ሰጠይት : ቁዕመጥ : ከገበረ : ሰጠከራ : የስብ : ሰጠይ
ቱ : ከፍታት : ከለ : እናት : ወሰኑ : ፍርቀ : ገባዊ : ከዘኝለ : እጠ : እናዳበለ : የስብ : እማሰኑ
አ : ተተክለ =

ስጠከራን : ሰጠይትን : የስብ : ተፍተካ : ከመርዓውዋ : የለም : እናት : ተፍተካሁት
አቴ : ገባዊ : እጠ : እና : ተክር = እጠ : ይማ : ከስብለ : የለም : እና : ከምበር : ከል
ሙላ : እናግባብ : እና =

ገተመርዓውት : ገል : የስብ : ተፍተካሁት : እጠ : እናተከይት : ከመርዓዋ : እና :
ገባዊ : ነና : የለም እናናሽ : እናት : ከይኖ : ይማ : ግን : ተፍተም =

ቁጥስ : ሰጠይት : ከስብ : ዓይ : እናተከይድ : እጠ : የለም : መሆት : ሰጠከራ : የ
ፍጠብ : ይሳ : እናተከነ : ግን : ዓይ : የፍጠብር =

እጠ : መርጥ : ወጪ : ሲሆኑ : መለከት : እድሜበት : ማስና : ከሰነ : እጠ : ገል :
ቁጥስ : ከክውን : ከለ : ዓይ : እናሽ : ገል : ከገይር : እጠ : ከፍተኩለም : ዓይ :

— ፩ —

እንዲ : ወደ : ጉነዥርም : ደማ : አበ : ወደ = በጥንቃጭ : እንተ : ተብአል : ጽሑፍም : እ-
የም : ብምስክራለም የዚለው : እንተከይናም : ወይ : ቅድሞም : ብምስክር : እየም :
በረታኩሙ =

ገ ኦ ሙ =

አበ : ወደ : አበ : ጽል : ከንዳዘሁ : ከባት : ከንዳዘሁ : ቁርል : ንብሩ : እለ-ካ- : የ
ሰ : በለ = ካል : ጽል : ቁርል : እኩ-ሳለ : እኩ-ን : በስምበት : ከባት : የኩ-ቁ =
የንዳቅ : መብኬ : በብንኩ : ደብት : ተብስት : ብግዥሙ : ቁርም : ከመስ : ከ
ለው : ጽመርቁው-ት : እኩ : ብግዥሙ = በአል : ከከው-ን : ከለው : ቁርም : እንተከይና
ጥሉ : የበለሰ : ጽል : ከንተከይና : በቀኩ-ል : ልበስ : እንተከይና : እ
በው : ቅድመ : እንተተኞኝ : ጽን : ቁርል : ይተክኝ =

ስብአያ : ጉጥታ : ስበደት : ደዋ : እኩ- : እንዲ : ስብአያ : ተቀመጥ = ዘለም : እ
ንተከይና : እኩ-ን : ደልሙ : እኩ- : ደሳ : እንተከይና : ደማ : እኩ-ን : መገበሩ : እኩ-
በትኩ- : ስብአያ : እኩ-ለም : እኩ- : መረት : እንተከይና-መ-ን : ከባብ : ጽንበብ : እኩ-
በአ : ሆኖ : ከተበደት : ይግባብ : እኩ =

የኩ-ሰላድ : እኩ-ሰተኩ : እንተበለት : ጽን : ጽበድ : ሁመ-ታ : የኩ-ሰዋ : እኩ-በድ :
ሁመ-ታ : ሪሳ-ቁ : እንተበኩ : ከባቶም : ከለው : እኩ-መ-ታ : ቁል : የኩ-ሰዋ :
ስብአያ : ጉጥታ : ከወለደት : ተብ-ን : መከን : ተብ-ን : ቤታ-ን : ጽንበብ : እኩ-
ከብ-ብ : ዓመት : ተቀመጥ = እብዛ ጥንት : ጽንበብ : ከይተተቀናልኝ : እለም : እንተ-
መመርቁ : ድኩ-ን : ጽማግለን : እርከብ-ም : ተብ-ብ =

የጠው-ታ : ምስከበለት : እኩ : እአራረ : በተረፈ : እኩም : ከመርፈ : ጉባብአም :
ተህበም = እነደ : የሞት : ዓመት : ይጠራ =

ስብአያ : ጉጥታ : ስበደት : ከወለደት : እንተ : ከብ-ት : ደዋ : እኩ- : እንዲ : ስ
ብአያ : ተቀመጥ = ደዋ : ቤት : እብር : ልቀል : እንተበለዋ : ከተለቀቀ : እድግ
በኢት : እኩ =

ከተማው : እንተ : ተረከበት : ወይ : እንተ : ተመመረት : እጥ : በእ-ለ : እን
ተ : ተረተኩት : ተልቀቀ =

በረድማና-ታ : ደኩ-ን : ስዋ : ከበለት : ተቀመጥ : ከባብ : ከለው-ን : ደዋ : ይቀል
ዋ = ደዋ : ከቀል-በዋ : እኩ- : መረት : እብር : ደዋ : ተኩ-ለም =

ስብአያ : ጉጥታ : ስበደት : ሻይ : ከይ-ት : ጽንበብ : ቁርል : እንተው-እኩ-ት : ዓይ
ብ : እኩ = ከተው-እኩ : እንተደለየት : ከወለደታ : እኩ- : ተብ-ድ =

ጽል : ከበክ : ጉጥታ : በብኩ- : የሚከና-ት : እኩ- : ከተረፈት : እይግባብ : እ
የም እኩ : ጽል : ቁርል : ከመድ : ከይ-በለ : እንተበኩ-ት : ሪሳ-ቁ : ጉባም-ድኩ- : የሰኩ
ታ = ጽል : እኩ-በትኩ : እኩ : ጉተመርቁው-ት : ተመረስ =

— ፩ —

ክ ካ ተ ማ ት ዘ

ውልድም : ገሞታዣም : ቁለጥ : እንዳበለም : እንተከይናም : ነትን : መደብጥ :
አንዘም : በፊለም : እንተከይኑ : የለምም : ይሳ : እንተከይኑ : ይማ : መገበርጥ : እንዘ
ም : ታውበታቶም : ይፍጻይም :

አብ : እንዳናም : እንተከነ : ግን : ከምእ : ጋኑ : እከእም : ይፍጻየም :

አበድ : በሰብ : ገዢበድ : እየ = ምስብ : የበድ : ግን : እቴ : ገዢበድ : የቃጥጥ : እየ
መረጥ : ተላቅም : እንዘም : በፍጻየም :

ቃጥጥም : እንተለ : መደብጥም : እንዘም : ተፍጻየም :

ከባቀም : በከታማት : ቀንቴ : ወይ : በተቻት : እንለት : እንተከና : እቴ ! አዎ
በኢን : መረጥ : አበኢን : ወይ : የየሩእን : እንዘም : ይፍጻየን : የምስለን = ከምስለን :
ነገር : እምስለነን : እየም : መረጥ : ከወርድ : ይግብእ : እየ : እንተበለ : የለንን ! ከ
መድ : መረጥን : እንዘም : እየ : በፍጻየንን : ከምስለንን :

ወዲ : ገደቀለ : ወልደ :

ወዲ : በወሰን : በወለደለ : ወልደ : በወለ : ወለድ : እሉ : እምእለለ-እንተ
ይኑ : ቁለጥ : ቁለጥ : ከወፍል : ይግብእ : እየ = ወዲ : በወለ : ልሉሉ : በወለድ : እንተ
ከይኑ : ወልደ : እደቀልጣን : እየ = ቁለጥ : ወለድ : ወልድ : እሉምዕን : ከጥገና : እየ
ግብአምን : እየ :

እቴ : በወለድ : እርትወ : እንተከደ : ነዋን : በበኅት : እንተ : መቀኤ : ይፈጻብ
ጥቃት : ከይመውጥ : ቁለጥ : ይቀልጥም = ከገብ : ቁል : ሆኖ : እንተከይኑ : ግን እየ :
ገደቀለ : እየ : ገቀልብ :

ቁለጥ : ጥወና :

ስጠራድ : ስጠከድ : ሥስብ : ስጠአድ : ከሉ : ስጠቅ : እንተወለደት : እጥ : ሥስብ : ስጠአ
ድ : ከይተኞችሁ : ቁናሪ : ከይተኞች : እሉ : ወሳ : እከለ : እየ : ከይበለት : ስዋ : እንተ
በለት : ትቀትሁ : ወይ : በጥት : ከፋለለድ : ከለወ : እበይ : ስማይ : ከከቱ እሉ : ወሳ :
እከለ : እየ : እሉ : እንተወለደቅ : ማለት : ወሳ : ከልሕ : ስጠአድ : እየ : እንተበለቅ : ሥ
ሙሉ : ተሟብ : ባገሱበቅ : ተቀም :

ምስ : ስጠአድ : ከሉ : ማለት : ከይተኞችሁት : ከሉ : እንተ : ዓይለቅ : ከጥመረብ :
እየ : ገጥብአ :

ቁል : ገዢ : ሥስብ : ዓይለቅ : ከአከይ : ገዢ : እኔተሻሻል :

תְּהִלָּה : הַלְּגָדָה :

አይም፡ ከተምርም፡ ካላ፡ ወይ፡ ጥፊ፡ ወይ፡ ጥፊ፡ ከጋዢሙ፡ ካለው፡ ፍይ፡ አዲስ
ግዢ፡ ጉንዘብ፡ እንተ፡ በገኘቱ፡ እኩ፡ ጉንዘብ፡ በገኘቱ፡ እኩይ፡ መሰራረከኝያይ፡ እኩይ፡ ፍ
ይ፡ ለዚህም፡ እኩ፡ ከዚያናል፡ እየ፡ ጉባበሩክ፡ ከምዝ፡ ጉበደ፡ መቀል፡ ከተበር፡ ካለሁ፡
ከምት፡ ወጪለ፡ እየ፡ ጉቀዥም፡

T H E C

ተገናር፡ ገዢያር፡ እብ፡ ካፍሰን፡ ቅጥ፡ ገበባን፡ አንዱ፡ እየ፡ ገዢያር = ተገናር፡ ክክዎ-ን፡ ካገር፡ እብ፡ ዳር፡ ከም፡ ክእለተ፡ ዘይ፡ የገድጋም፡ ዕላተ፡ ክክዎ-ን፡ ከለ፡ ዓን፡ ይፈረዳለም =

ከብ : ከተኞለ : ሆኖ : ንበረኩት : ቁርቁ : ሆኖ : ቁርበት : ይግባኝም : እያ :
ሀብታም : ከይት : ቀበታት : ከብድ : እንተ : ቁርደ : ግን : ቁርቁ : ሆኖ : ቁርበት : ተ :
ይ : ቁንድ : ተረጋ : እያ : እትግባኝም : እምበር : ከብት : ከተረፈ : ከወሰዳ : እይግባ
እምን : እያ : ገበያ : በት : መናገዣ : ሽፏት : እየት : ገበኑ :

በንግድ ተስፋ ከዚህ ስምምነት በመስጠት የሚያሳይ ነው፡፡

በተገናኙ ስብት በተደረገ ከደም በቀዳሚ ነፍል ከስት እንተ ተረፈ
ንዑስናት ፍርድ ሚኒን ቁርባንን ዓይ ተጠና ጥሩ እኩ እናማካም እኩ

አብ : ተገናር : ዓይ : ሁ-በታም : ይከ : ወይ : ገለ : አጋረዳ : ከተተካክር : እንተበ
ለ : ከሆኑት : አበረዳ : ይእ : ይቀበላ : እምበር : ከበት : አረፍናልኝ : እይበለ = እበይ :
ከተመ-ን : ከለ : ግን : እተን : እውዲ : አበረዳ : በንድ : በተን : ከሆኑትን : ደርፈረቅአም
አቶም : ትግዋልዎን = እተን : ግድ : ከሆኑት : አብ : ይከ : ወይ : አብ : ትክአም : ገርም
አቶም : ከበላዕወን : ትግበላም : እምበር : ከማጥዎን : ወይ : ካልወ-ጠ-ወን : እይግበ
ምን : እኩ "

ንበናል፡ ከምንት፡ ከህን፡ ደማ፡ ገ እንደረገ፡ ቁስልን፡ ፍይ፡ ጥናቁ፡ ስዋን፡ ደ
ግብኬ፡ አቶ፡ ስዋ፡ ከብ፡ ፍይ፡ ከህኑት፡ አቶ፡ ገዢስድ፡ እንደረገ፡ ቁስልን፡ ቁን፡ በኋ
ል፡ በተ፡ አቶ፡ ገዢስድ፡

հՈւ ։ ՀՅ ։ ԻՄՎԴ ։ ՄՃ ։ ՅՓՌ-ՊՈՐ ։ ԺԱՓ ։ ՅՊՈԽ ։ ՀՔ ։
ՅՆՎԴ ։ ԽՎՀՅ ։ ԵՊԵՀՅ ։ ԳՃՈ ։ ԿՎԵՎ ։ ԱՃ ։ ԵՎԵՎ ։ ԿՎԵՎ

$\lambda_2^{\text{obs}} = \lambda_2^{\text{cal}} + \lambda_2^{\text{obs}} / (\lambda_2^{\text{cal}} + \lambda_2^{\text{obs}}) \cdot C_2^{\text{obs}} + (1 - \lambda_2^{\text{obs}} / (\lambda_2^{\text{cal}} + \lambda_2^{\text{obs}})) \cdot C_2^{\text{cal}}$

ም እ ሲደ : አንተከና እኩ : በግዢር : ሂልቁ : እኩ : ገዢሳስ የ በዚታት : አንተከና እኩ
ቁጥ : በብኩና : ተስፊልቁጥ : እያቁጥ : በስለስ እ

ዓመት : ባጥጣ : ወላዳኩ : ከ መ-ጽእ : የወጪ : ተቁሳረ : አንተባከው-ርም : ሂልቁ
ይከሰለም =

ተባክር : ከቁሳረ : ከለው : ገዢቁጥ : ይንገኖም : ገዢ : ደማ : ሲለ : ህው-ከኩ : ከ
ይርከብ : ከስለ : እብ : ፕስ : ይው-ኩል = ገዢሙ : አንተ : ዝው-ሮ : አንተአመሙ : ወይ
መከለለም : አንተረበ : እያሳይኩ : ይለይድ = ህው-ከኩ : ከተበር : ከረከብ : ሲብ : ገዢ :
ወይ : እያሳይኩ : ሲብ : እብዚም : የእነርም = እያቁጥ : በተከበዢ : አንተአበየ : ከከለተ
ስልቁጥ : ገዳኩ : ወይ : እያሳይኩ : ይከሰብ : ተቁጥ : ወይ : እያሳይኩ : በስንቀና : እ
ንተ : እብአብ : ከከለተ : ሂልቁጥ : ገዢል : ተናይ : ይከሰለም =

ምስልት : ገል : ወላዳኩ : አንተ : አንተባከረት : የወጪቁጥ : እውዳት : አንዋጅ፡ መ-
ሸት : ከተውርብ : ይግባብ : እኩ = እያተባከውን : አንተበለት : ገን : የበለን = ከተተባ
ክር : እንር : አንዋጅ : አንተፈተወለ : እኩ : አንተባከው =

ተባክር : ከተባክር : ሲብ : ከም : ከለለቅ : ይኑ : ይግባብ =

ወ. C. ት =

ደቃ : ማእከል : እብአም : ወይ : እኩአም : አንተ : ዝተወም : ቀደም : እኩ : ከ
ለሁ : ወላዳኩ : ተርቁጥ : የአልፈ : እኩ : በተረረ : ገንዘብ : ደማ : ደቀ : በተከከለ : ይ
ግቀለም =

አንተቁጥ : እውዳት : ከይመሰለ : አንተለ : ገን : ቀደም : ከፍለ : መምስለአብ :
ከልፈል : ይግባብ : እኩ =

አያቁጥ : በመሰለ : አንዋጅ : እኩ : ከይመሰለ : ተዋም : ከነምስለክ : አንተበለም :
ከዋም : በመሰለዋጥ : ይርም : የምስለም = የወጪ : እያስልዋጥ : ተረኞ : መርቻ : በተከከ
ለ : ይከፈለ =

ከይመሰለ : ተዋም : እብ : ሆኖቁ : አንተለ : አንዋጅ : መምስለአብ : እቶን : የ
ክንዲስ =

ሻል : መምስለአብ : እኩ : ከተውሰድ : ሲለዎ : ሰነድ : ከተውርብ : እይግባብ : እ
ኩ = በመቁጥ : በተዋራት : መረት : ገን : ተውርብ : እኩ =

ገመሰለት : ሂል : ሰነድ : ተናይ : እኩ : ከይተውርብ : እምበር : እብ : በተረረ :
ገንዘብ : እብአ : ለም : በረሱ : ለወል : በረሱ : በቀሉ : እድገት : ወረስ : ተርሱ : እከለ.
አሁ : ለወት : ከተውርብ : ይግባብ : እኩ =

ምስ : እብአ : ተግበሩ : ይቁሳ : እብአ : በግልጾ : ከምቁጥ : ደቀ : ማእከል : እ
ንዋጅ : መምስለአብ : ተንዘብ : ይግባብ : እኩ =

አኩና : ፍጤት : ከድ : እለቅ : አንተ : እብአ : ወይ : ከብየት : መለቁ : ፍጤት
አብ : አንተከና : ወላዳኩ : አንተባከራገል : መምስለ : እይግባብ : እኩ = ገን : አንዋ
ጅ : ተንዘብ : እብአም : ከውርብ : ከለው : እቶ : (በጽሁቁ) : እኩ : ከውድ : ከውርብ
ሻል : እብ : እኩ : እብአ : እኩ : ከውርብ : እምበር : እብ : እኩ : ለበደተብአ : ከውር
ብን : እኩ =

— ፩ —

መፈፋ : ማስ : ቅት : መሻ : ሂሳብ : የበይ : ይቻል : ገለጠናይ : አንተከና : እ.
ጥ : እኔ : ወደ : ወሰን : አስቀ : ልላ : እየ : ለለዘ : ቤት : እበይ : እኔ : እየ : ገዢር :
አንተበለ : ወደ : ማእከል : እየ : ገዢር : እምበር : ወደ : ወሰን : የባለን :

ለ በ ወ እ

መፈፋ : ባጥቃናኙ : ወደ : በንሬ : ሂሳብ : ገተለበም : ለበዋ : ቅመም : እየ =
ከለበ : ከለው : ባጥቃናኙ : እንተ : ከይኑ : እበገበነ : ቤት : ገዝኑ : ነገር : (ጠቅ : ከበ
ጥ : ወርቅ) : እበ : ቅድሚያ : ለለሰተ : ወደ : እርበዕት : ምግባለ : ጋዜ : ይለበ ቅድ :
ኞረ : አይኖረ : ሪፖር : እየ =

ብንሬ : ሂሳብ : እንተለሁ : ቅድ : ሂቅዕ : (አብነቶስ) እበ : ቅድሚያ : ለለሰተ :
ክግባለ : ወደ : ከበአም : በበገብኑ : ጋዜ : ይለበ ቅድ : እብነቶስ : ከየለ : እንተከብኑ : እየ
ም : ዘለበ : ስምዕ : ጋዜ : ባጥቃለም : ለበዋ : ከወተ : ስበ : እስተንናስ : እርከብለ : በገበገብ : ቅ
መም : እየ = ቅረቡ : እየም : አይጋምስከርም : እንተበለ : እምፈላም : ይመከከር
ምም : ቀዳ : ግን : ከምስክር : አይጋበኑ : እየ =

(ወ . C . ስ .)

መፈፋ : እንተ : ቅት : ከበ : እወቅሩ : ገራድ : ቁጥል : ለፍ : ከፈጥት : ቅልታ : ቅ
ፈት : እነዚ : ገበዕድ : እየ : ገበዕስ : ከበ : በበገብኑ : በበገብኑ : ሂንድ : ይመሰድ : ቅ
ፈት : ተፈይ : እንተከብኑ : ግን : እስከ : ትክኖ : ባጥረፈ : ምስተኛዕች : ባጥከብኑ :

መሻ : ከህን : እንተከና : ይማ : በለዕሉ : ይቻቻቻ : መከተላን : የአዕል =
መከን : ስበአይ : መከን : ስበይት : ከይተለበው : እንተ : ቅቶ : እጥ : ወረሰኝ :
ይጠለም : ይንታ : እንተከና : ቅርቃ : ገንዘቦም : ገበት : እግዢ.እግዢ : ይከ-ን : ቅርቃ :
ድማ : ገበት : መንግሥት =

አድ : ስበአይ : ወደ : ሂንድ : ስበይት : ከበ : ከወተ : ወለምም : እናእናም : እን
ተጥተ : እናም : ቅለው : ገንዘብ : እግዢ : ወደ : ገንዘብ : እናእናም : የበት : ቅማቅለ :
አብ : ከወተአም : እናዋት : እናእናም : እንተ : ቅት : እኔ : ለለፈ : መፈፋ : እየ : ገዢር
ስ : እምበር : ንዑስ : እይመሰን : እየ = ወፈፋ : ከበለ : እንተከና : ግን : ንዑስ : ይመሰስ =
በዘጋ : ግል : እናእ : እጥተቻ : ለፈጥት : እናእ : ግል : እየ : ገበዕስ : እየ : እጥተቻ : እጥ
ጥጥተ : ስበይት : ግል : ከበለ : እንተከብኑ : ግን : ቅለም : ይማ : እየም : ገዢር : ቅመስዕቅ =

የይማናት : ከህናት : እበያት : ከርከታይት =

የይማናት : በብንሬማናቱ : እየ : ቅመም =
የምለመናት : ቤት : ከርከታይት : ይስርአ : ለሰራም : ይማ : ቅበት : የእተመለ =

— ፩ —

ከእናትው : ነገር : ቁደም : አጠቃ : ገዢዕ : ቅጥት : ሥለስ : እየ : ብሔክና የ
በድኑራሽ : ደማ : ስም : እኩ : እተዳደሪ : መልካክ : ወይ : እተዳደሪ : ደረቅ : እየ :
ባክና = ደንብር : አሰጣጥ : አቶም : በተ : ከርስተያን : ብሔክና : ቅጥት : ብሔረ
ዶን : ይሰሳኝ = ቁደላም : ደማ : አሰጣጥ : አጠቃቶም : (እንዲ : እንደ : አሉም) : ደ
ሻሰኞለ :

በተ : ከርስተያን : ብሔክና : ደረቅ : መፍጠበቅ : ከመርስ-ለ : ደማስለም : እየ =
ከፍጠበቅ : ነገር : ወይ : ባሙራት : ወይ : ባወርቅ : አቶም : ከፍጠበቅ = መሬት : መ
ኋይራሽ : እንተ : እው-እኩለ : አቶም : የተደረኝ : ከህግት : ደቀ : ደረቅ : ሪተኞቻት : ደ
ከተ : ወስኗትኞቻት : ደከተ : ከዚታ : ደረቅ : ደረቅ : ብሔክና : ከመርስ-ለ : ከተደረኝ :
ንክህንን : ደያቀንን : ሪተኞቻት : ደከተ : ወይ : ወስኗትኞቻት : ደረቅ : አቶም :
ባተክልዋጥን : ብወልዋጥን =

ንግግድር : በተ : ከርስተያን : መሬት : እንተውያ : ከዚታ : ደረቅ : ብሔርስቅ : ገ
ጠም : አቶም : ብሔክና : ባወርቅ : እንተከይት : ደረቅ : ብሔክና : መኋይራሽ : ከቆቢ : እነ
አን : ደረግን : እየ : ብሔክና : ደያቀን : እንተከይቱ : ደማ : እንተለምን : ፈርማ : እየ :
ባግብኑ : እነዚ : ደይ : ደመት : ማግድርአም : እየ =

ዘነድና : ከህንን : ደያቀንን : እግብና : ብሔክና : አቶም : ማግድር : ከመ-ደቀ : እ
ንት : ደለም-ን : በአለ : አቶም : ከመ-ደቀ =

ገኘር : ከህንን : ወይ : ደያቀን : ቁጥር : እንተ : ደረቅ : ስልቀ : ገዢ : ከርስ
የን : ይከሳሽ =

መሬት : ገመገናር : ከህግት : ከመ-እኩ : ደረቅ : ገመባክ : ብሔክና : ብሔክና : ደማ : ባሌ
ለ : የሬት : ከመ-እኩ : ደማስለም : እየ = የሬት : እንተከይሁ : ደረቅ : እብ : የመት :
ከዕለ : እነዚ : የሬት : ወከፍ : ብሔክና : ሥርዓት : በተ : ከርስተያን : የሀብ :
እት : ከመሁበ : እነዚ : ከርከብ : ሥርዓት : ደተኞቻ : ደረቅ : ብሔክና : ከዚታ : እነ
አን : የሀብ =

ገብረድ : እነዚ : እይሁበን : አሉ : እንተ : እሞ : ስልቀ : በተ : ከርስተያን : ው
ክስ : እተከለ : የተኞቻ =

ቀጥ : ገበዝ : ደረቅ : ከመረዳም : እየ : ብሔክና =

ቀብረ : እንተ : ተረከቦ : ደያቀን : መስቀል : ከልዕል : ደማስለ : እየ : እንተ : ደ
ረቅ : ደረቅ : ስልቀ : እኩ : ብኋል : ቁጥር : ይከሳሽ = መስቀል : ከልዕል : ደያቀን : ደማ :
እት : ብኋል : ስጥንጻ : እየ =

ቀጥ : ገበዝ : እኩ : ብኋል : ስጥንጻ : ደያቀን : ደረቅ : እንለ : ቁጥር : ከመ-ቅ : መ
ስቀል : እልጋልለ : ቁጥር : ከመ-ቅ : ደያቀን : የመቅም : ከየኢትዮ : እንተዋዕ : እየ : ብኋል :
አንተከለበ : እኩ : ብኋል : ቁጥር : ስልቀ : ይከሳሽ =

ገኘር : ከህንን : ወይ : ደኋር : ደያቀን : የመቅም : ከየኢትዮ : እንተዋዕ : የመቅም : ከየ
ኢትዮ : እየ : ብሔክና : የመት : ከየኢትዮ : እሉክ : ከገዢለሙ : እይግብና : እየ :
አፍረሰ : ከህንን : ከፍረሰ : ደያቀንን : እንደሩና : ከበለ : እይግብና : እየ : ከመድ :
ከቀድስ : እይከለለሙ : ከይኖም =

እኩ : ማግድር : ብሔክና : ደረቅ : አቶም : ከንድርቅ : ብሔክና =

ገኘር-ት : ከህግት : ከዚታ : ደረቅ : ብሔርስ-ለም : ሆኖም : በተ : ከርስተያን : የ
ገልጻለ = እንተ : ደረቅ : ደረቅ : ስልቀ : ቁጥር : ደፈጸም ብ : እኩ : ስልቀ : ደረቅ :
ገዢ : ከርስተያን : እየ : ብሔክና =

ጥ የ ቅ ቅ

ጥምቀት : ከዚያው : ገዢለየ : አብናፍስነን : ገጠገኘን : ሪፖር : ይቻልር = ተምቀት
በአዲኔ : እኩ : በግል : ተምቀት : ስልቀ : ይከላለም =
ሸቦት : ከሰነበኑ : ፖ : ፈርማን : ፖ : ቁርስኩ = እኩ : ተብት : ከሰነበኑ
በዚህ አዋጅ : ተብት : ከሰነበኑ : በተ : ከርስተኛን : አይነያር : ወሰን : ይዘን =
ሸቦት : ንጽእድ : ይግባ : ቁጥሪ : ከም : ተብት : ከሰነበኑ : እኩ =
በዚህ አዋጅ : መቀረብ : አተዋቀኑ : ፖ : ፈርማን : ፖ : ቁርስኩ : ገዢት : ከርስተኛ
በአዲኔ =
በዚህ አዋጅ : ከሰነበኑ : ቁጥሪ : ቁጥሪ : እንተ : ተዋቀው : ገዢ : ፖ : አያያዝ : ከሰነበኑ =

ይቅ : ዓዲ : ከገዢርም : ገዢበኑ : ሆኖች :

ይቅ : ዓዲ : ማቅ : ገዢበኑ : ተሳካሁ : ከፍድመ : ገዢአያው : እኩ = ፖ : ዓዲ :
በዚህ አዋጅ : ከሰነበኑ : እኩ : አው-ድት : (መርዳከ) : ከሰነበኑ : ከሰነበኑ : ይግባ : ፖ : የ
መቻለር : ከሰነበኑ : እኩ : ገዢበኑ =
አዲ : ዓዲ : ከተረክበበ : እኩ : ተለ : የሰው : ይዘን : ከቆሻ : ይዘን : በሰረድ
በዚህ አዋጅ : እኩ : ገዢበኑ =
አዲ : ከሥሙርም : ከሰነበኑ : ፈንደግብ : ከሰነበኑ : የመስ : ስልቀ : ገዢዲ :
በዚህ አዋጅ : ከሰነበኑ : በሰረድ : ወተድ : ተኩና : ከይወያ : እኩ : በርኩ : እንተተ
ደር : እኩ : ከሰነበኑ : ይግባ : እኩ =
በዚህ አዋጅ : ሰባ : ፖ : የመት : ገዢበኑ : ከሰነበኑ : እድገትበኑ : እኩ =
አዲ : ሰራዊ : እኩ : ለፈጸመ : ሁው-ከተ : (በኢት) : ተረክበበ : ማቅ : ተዘ : ወይ :
አዲ : እነዚህ : ይቅ : ዓዲ : እንተአበየ : ከሰነበኑ : ስልቀ : ይከላለም =
ይቅ : ዓዲ : ሆኖች : ሆኖች : ከሰነበኑ : እንተ : ተረክበበ : ይቅ : ሆኖች : ለሰን : ዓዲ :
በዚህ አዋጅ : መርኩን : ተገኝርን : ቁጥሪ : የተክንሰ : አተክርድት : ከሰነበኑ : እንተው-ን : ፖ
በአዲኔ : ዓዲ : ሆኖች : ከሰነበኑ : እኩ =
ይቅ : ገዢ : ከሰነበኑ : ከተ-ገዢ : ከለ : እኩ : መረቀ : እንተ : ተመሳሳይው-ን :
ገዢ : ገዢ : ከሰነበኑ : ከተ-ገዢ : ከለ : እኩ : መረቀ : እንተ : ተመሳሳይው-ን :
አዲ : ዓዲ : ከሰነበኑ : እኩ =
አዲ : ዓዲ : ከሰነበኑ : እኩ : ለሁሉ : ይግባ : ይከላለም =
አዲ : እኩ : ዓሌ : መይ : ፈ-ብ : ተከለ : አተያቶ : ይንገት : ለሰን : እዋጊከረ :
አሰቦች : ስልቀ : ይከላለም = ይቅ : ዓዲኩን : አርጋድ-ን : ይግባ : ከምኩ : እኩ :
የይጋ : ዓሌኩ : አው-ድቅ : ወጥኩ : እያወኑ : እሌወ : ገዢበኑ : ስልቀ : እኩ :

— ፭ —

ስዋን : ማሻሻ : አስተኛ : ስብ : አቀራረብ : የሰነድ : የሰነድ : ተብሎ
ቻ : ተማሪለታትን : የኩል : ተደርሱት : ተር : አ.ለ : ይህበ : አሳተኞለ :
ነቱ : ገዢነት : አቅራቢያው : እኩም : ስልጣ : ይከተሉ :

መርጥ : ያኔ : ተደመ : ተቀብለ : ተዘረዘሩ : ስቱ : የሁበ : በግል : እ.ዲ. : ከምት :
የሁበ : ያኔ : ከሁበ : ይግባኝ : እኩ = አንተደረገና : ገዢጪ : ከዚበት : የጠቅም : ተንሬ :
ይከተሉ :

የንሐ : ስዋን : ተያዋ : እንደረጋ : ንብረት : አንተነይሩ : ከምት : ያኔ : ይህበ =
አንተ : ይፈጥ : ስልጣ : ይከተሉ = እብ : ሁሳዕ : እብ : ገል : አንተነይሩ : ገል : ከተ
ሞላለ : ከለ : ወይ : እብ : ወደ : አንተነይሩ : መርጥት : ወደ : ከተሞላለ : ከለ : ውሳኔ :
የንሐ : መለእኔ : የሁበ = ተደዘነት : ተከሳሌ : የወሸብ : ገዢዘብ : እ.በለ : አንተነይሩ :
በግል : እ.ደ : ነፍሰ : እብ : ስብ : ይመሳል :

ሀ ኃ ቅ : (ሀ ኃ ቅ) *

ሁዳናይ : መብንኩ : ለማኩ : የገዢን : እንተ : ቅተለ : ቀንቴ : አገርን : ስምጥን :
ንቦናል : መብንኩ : ከሁበ : ይግባኝ : እኩ = በተረፈ : ሆኖ : ማስቀበ : ገን : ገብ
እኔ : ገዢውን : መሰነድታ : እንተ : እስድ : የሰናል : መብንኩ : ከምበአ : ምስሁበ : በተረ
ፈ : ሆኖ : ወይ : ቅተለ : እኩም : ገማቀልም =

ካብ : መል : በፋ.ን : ሰብሐን : የሰናል : መብንኩ : እንገር : እኩ : ከምበአ : ገተ
ረፈ : ሆኖ : ወይ : ቅተለ : ወጪ : ስምጥ : እኩ = መሰነድታ : እንተ : እስድ : ገን : የሰ
ናል : መብንኩ : ከምበአ : ምስሁበ : ወይ : በተረፈ : ሆኖ : ወጪ : ስምጥ : እኩም : ገ
ማቀልም =

ሁዳናይ : ከልበ : ከለም : ከበኩ : ቅተለ : እሱዋጥ : እኩ : ከምለሰ : ይግባኝ : እኩ =
አንገር : ማለት : ይማ : ከልቀ : እኩፈ : እኩ *

ሁደን : ከይለመስ : አከላበት : እንተ : ስኩበም : ሆኖ : ከይግባኝአምን : እኩ *

ሁዳናይ : ከልበ : የገዢን : እንተ : ቅተለ : እኩ : ወኩአ : አገርን : ወይ : ቅተለ : ከ
ወከድ : ይግባኝ : እኩ = ቅተለ : ቅተለ : ከወቅ :

ጋ ስ : ም ቅ በ ለ :

ወረዳ : መርጥ : ወይ : መርጥዋ : ከበኩ : ቅወንፈጥ : የደ : ከምለሰ : ከለመ :
ቅደም : ከከተው : ከይከለም : እንተነይሩ : አብዛመሰያም : ይገኙኑ : እ.የም : ገተ
ደምም : የደ : ይማ : መል : ቅደምም : የገኙኑ :

መርጥዋ : ሆኖ : መርጥቷ : ቀንደረም : የደ : መል : ይርሱን : ቅደምም : ከኩድ
መም : ይግባኝአ : እኩ = መል : የመርጥዋ : ይርሱ : ይማ : የመርጥቷ : እኩ : ቅወንፈጥ =
አብዛመሰያ : የደ : ከፈጥነትአም : የበል : ከፈጥነትአም : እ.በለ : እንተ :
ፊደንም : ስልጣ : ይከተሉም ባል : ሆኖ : መርጥቷ : እንተነይሩ : የደ : ሁሳልቀም : እ.የም :
በከለመም =

መርጥቷ : ምልበት : እብዝ : ቅደረቶ : የደ : ከኩድ : ከይግባኝ : እኩ *

እንደኛ : ባንድርም : ዓዲ : ከብ : ስሙ-ሽት : ጥለዎ : አንተ : ከይኖም : ማል-
ሙም : ይቀበለም : ከብ : ሁሙ-ሽት : ታታሳቸ : አንተከይኖም : ጥን : ደርሱ : እ-
ብኩር-ት-ለም = ንዘኬን : አንተ : ያልተ : ጥን : ሂልቅ : ይከከለም = በኋል : ቅ-
መልጥ : እይሁልም : እያዳ : ጥስተ : ሂደ : እያ : ሆርግቃ :

አንድሩኑ : ንበለ : ቤት : የንድርም : እይከአለም = ጥን : ተሰራተ : ከብት : ተና-
በዚ : ንበለ : ለዚ : ተዋሂሳት-ከበት : አንተለየ-ጥም : ሰባ-በት-ነገረበስ-ይንገናወም =
ይንገናወም : ስቶ : እለ-ም : ከብት-ነገኖም : እንደኛ : ከይኖም : አንተ-ከሰረተ-ለ-ም : ትትከለለ-
የጊዜ-በአም : እያ : ንበለ : አንተ-ነከለም : ይግብ-ከም : ሆርግቃ : ይከከለም = ከብት-
ተመሳሪያ-ውን : ከምኬ : ከከከለም : እያ : ጥግበአ = ሰባ : ቤት-ንጂሽ : እንደኋድ-
ብር : ጥን : ከአሳ : ከከፍሌ : እይገባአም :

የጊዜ : ልረቃ : ለይሮ : ብአተው : ቤት : በመድ : ለለም : ከብ : በመቅ : ይለቃ :
የጊዜ : ልረቃ : እንዲ : ቅዱ : ይገድ = ዘመድ : ቤት : እለ : ከብት : ከከከለ : እ-
በአለን : እያ :

፭፻፲

በዚጥ : እልወጥ : ንበለ : ብአ : የኋጋ : ከመርድ : እያ : ጥግበአ = እብ
የጊዜ : እያ : ከሚጥን : እልወጥ :

የኋጋ : ብመኝ : እለም : ጥና : ይግብ : ወደበጥን : ሰነተኞን : ከከው-ን : እያ :
የጊዜ :

በመግልት : የኋጋ : ሰባ : ከይተካማመቻን : ሁው-ከት : ከይንጂርን : ብ-መኝ : ከኢ
የጊዜ : እለም = እብ : የኋጋ : ሁው-ከት : ከገበር : ሰባ : አንተ : ሰብዴ : እብ, ብ- የ
ጊዜ : እያ : ብተክለዴ : ሰባ : እንተከበየ : ጥን : ቅዱቃ : ከምኬ-ን-ግዢቃ : እከበየ : እያ =
አብ : የኋጋ : እተበከሰ : ብ-ም : የኋጋ : እያ : ብኋንያ :

የጊዜ : ከአለ : ንበለ : ተበሳለም : ከብ : የኋጋ : ተረከብም : አንተ : ተ-
ተ-ጥሰብ : እድሏን : እተከፈል : ከብ : የኋጋም : ይከየዳም :

የጊዜ : የኋጋ : ተይ : ብፈጸም : ቅዱ : የኋጋ : ይለለ : ይግበአ : እያ : ከብ : እተሞ-
በት-ን : መረጃናን : ከዚ : እለለ : እያ : ይለለ = ዓይ : ለጠለ : በረድ : ጥን : ይለለ + እይ
በአለ : እያ = ይለለ : ከከፍሌ : ጥግበአ : ብኋጋ : ወጪ : የኋጋ : እንተከይኙ : ከምኬ-
ን-ጥር : የኋጋ : ከተመግኘለም : እያ =

የጊዜ : የኋጋ : ከነበረም : ዓይታት : እኩም : ከብዴ : እንዳ-ከይም : ለለ-ና : እ-
የጊዜ : ቤት = ዓዲ = ጥና = ማይምና : (ይፈይን) — ማይ : ጥመ : (ገንዘት) —
አን-ት-ገልት : ዓዲ : ስብሰ : (መረጃ-ን) — ዓዲ : ከለ — በተፈለለ : — ዓዲ : የሚትን
— እርግኩና : (መረጃ-ን) :

የጊዜ : ቤት : ብአ : መስፈራ : ብአ : እለም : ብአ : የኋጋ : ይግብ : እያ : ብአድር :

አንተ-ገልት : ከብት : ብአፈረት : ዕው : ብአ : ይግበአ : እያ : ከብ : ምያጥን : ይግብ
በጊዜ : እያ : ጥግበአ =

፪ ዓ ዓ

ከዠት : ወይ : እድገት-በቅለ : አብ : ጉራሳ : እንተ : እተዋ : ጉልጻው : (በደበቃለ)
እንተከይኑ : ከዕስ : አከላ : አየ : ዘርግኝ = እኔ : በበቅለ : ጉባለዎ : እንተከይኑ : ግን :
ከዕስ : እንቅቃ : ክትኩለ : እያ : ጉባጭኬን = እጤ : ቁመጥሮ : እኔ : ይሁዳ =
ከሰሪ : በውጭኬ : አከላ : እንተከይኑ : ማለሰት : ጉንጻገምም : ዘርግ : እኔ : እኔ : ተ
ክፈል : ተአስተኛ : (ቀማረው) : እንተ : ተጠልቸ : ደማ : ወር : እየ : ሚስራ : ጉዘፈል =
ጠለ : በረዳ : አከላ : እንተ : በልዓ : እብ : ገብ : ይዘረግ = ዘርግኝ : ደማ : ወ
ሰ : ደይ : የጋራ : ቁደ : እየ = ጉማንቱ : ቁመጥቷት : ስልም : እየ : ጉባጭኬን = እተዋ
ቃ : ስልም : ግለት : እየ =

ገራት : መጥ : በበለቸ : ከብ : በቀሩ : ይሚራ : ከዕስ : እተኩረ : ነፍሰ : መከፍ
ንከብት : ዘርግ : እየ : ዘርግኬ = አብ : ካልከይ : ዓመቱ : እንተከነ : ነከብት : ቅዱር : እ
የ : ዘርግኬ = አብ : ሂሳብ : ዓመት : ዘርግ :

እተን : በበለቸ : እባል : እንተከይኑ : ዘርግኝ : ቁመጥቷት : ሰላ : ከንዳ : ተ
ንቱ : ለም : ተአስተኛ : እየን : ከዕስ = ደይ : የጋራ : ደማ : ሚስራዊ : ከም : እባል :
እየን : ማለት : ቁመጥቷት : የጋራ-ት : ከንዳ : ቅዱር : ለም : ተቀረቡን እየን-ገባለና =

ገራት : በርበረ : ከብ : ቅዱር : ይሚራ : ከዕስ : ፍረሰ : ከዕስ : እንተበአየ :
ከዕስ : በልዓ : ተአስተኛ : የጋራ : ከለቱ : በልዓ : በርበረ : ደማ : ከዕስ :
ወር : ሚስራ : ዘርግኬ : ከለቱ : እየ : በበለቸ = ይከይኬ : ግን : ከዕስ : ለድት : እየ =
ከዕስ : ጥድርር : በልዓ : ግራት : እዕ዗ : ከዕስ : ይሁዳ : እየ : ጉባጭኬ =

ም ሂ ዓ ዓ

ከወቅዱም : ወይ : ከወምዱም : እንተ : መፈ : የጋዢናታ : እንደ : ወይ : እንዲ : እ
ደት : እንደ : ወይ : ዓደ : እንደ : እየ : ይሁዳ = ከወኪ : የሰ : በለ : እይቅረበም : የን
ያዙ : እብ : ቁደ : ስለ : እንተ : ተማኑዎ =

የጋዢናታ : ተለጋም : እንተ : ይቀኑዋ : እንተ : ዓመቆም : እንተ : መቆቆም : እኔ
የጋዢቆሙ-ን : ተለጋም-ን : ተቀመጥ-ን : ደይ : ጉኑዋት : ጽን : ፍረሰን : ከከለም : ደግ
በአም : እየ =

እኔ : እተጋኑዋ : ወይ : እተጋኑው : ስለን : ዓደን : እብ : ዓደ : ከሰ, የም : የሰ
እተከለም : ደይ : ጉኑዋቶም : ከብ : የሰ : ዓለተው =

ም ቅ ን ቅ : ሆ ቅ ን :

ሻቀነት : የርስተኛ : ባለበት : እየ : እተጋኑኩ = ባለበት : የሰሁዳ : እበታች : ቅ
ደም : ተስተዋዋቅ : ተሰራና : እየም : ስለበት : እንተ : ተቀኑት : ጽን : የንጻም : ሰነዱና
ከወምዱም : ይገብሩ : እየ = ተከለለይ : ዓለት : ጽን : እይቅረበም : እየ : ከመድ : የቅጥት
ማለት : ሰነዱ : እየ =

፩ ዓ እ ቅ =

፩፭፻ አብ ካፎ ገበላ ባይቶ ከልተ ቁርቃ ደንኑት ይግባኝ አይ ይ አ
በድ ከከውን ነገር አንተማንተ አይ አምበር ፍይ ከቃድርም ደንኑት የበለጭ ባ
በረስ አሉ ባተዋረድ ይቅርሱ እየ ከከፍል መማ ባረስ አንተበላ
ጥን ይቅርሱ ምክት ከበላ ይቅርሱ እያ ከበላ ይቅርሱ መንጻድ ለጥ ገ
በላ ይቅርሱ በቀሉ ከበላ ይቅርሱ ስራ ሰርር ከበላ ይቅርሱ እንቀና ለገምን እን
ቀና ማስተኞ አሉ ባተዋረድ ከም ባረስ አይ ከከፍል የሰኞ ባተኞ ወር
ቋ የበለጭ =

፩፭፻ አመሰሳ አግባብ ከበላ በበሁለ ደንኑት አይ ከበላም =
አለስተ ደያና ከይኖም መፈተት አንተ አማካለ ፍይተን ገየዘመለን
መኗልተ ከባ ከልተ ሰባ ነገር ደንኑት ይግባኝም አይ ፍይ ቁድሮ ማቅ
በል ደንኑት ገን ተረተኞ አይ ከከፍሉ =

፩ ሂ ሂ ዘ =

፩፭፻ አማተቱ አጋቢው አማካከራ ከፈርድ ምስ ቁርቦ አብ ባይቶ ከ
በው ነገር ከፍርድ ይግባኝ አይ ከበታቸው ከልተ አንተ ሲሆኔ ማልሳድ
፩፭፻ እርበዕት አንተ ሲሆኔ ይማ ገብ ሁለም ምየም ይከንድ =
፩፭፻ ምስለሁ ገን ከሰብ ማመተ ከፍርድ ይግባኝ አይ ከንድአም በእበላ
በብ ከየለው አንተከይኖም ባይም በለው ሆኖ ይቅረድ =
በለስ መፈተት ከኩድ አይግባኝ አይ ቁልሙ አጥቢሉ አይ አብ ቁጥን
፩፭፻ ገን ገመሰድም =

፩፭፻ ቁልሙ አይነተኞን አንተበለዋ ይኖብ ከቀድሞም ገብአ አይ ይ
፩፭፻ ተቀኙበው ከማትኑት ከለ አንተ መቆወዋ እኔ ገመቀኑ ይንተኞ
በዚ ይከናል =

ከልተ ሰባ ነገር =

ከልተ ሰባ ነገር አብ ደንኑት ከቀመው ከለው ከሰድ በየሚን ተከሳሽ ባ
ይፈጻም አይም ይመ ከበለ =

ከሰሰ አይ ቁድም ቁልሙ ከተክል ገግባብ ባይኑፈኑ ይማ ተከሳሽ ይ
ከልተ ከልተ ሰባ ነገር ቁልሙ ምስ ተከለ እኔ ነገር ፍይ ነቅም አንተ
በዚ ፍይ ነቅም ይመደኑ ይይ ማይ ተቋ ወይ ፍይ ተቋ እንተከይኑ ይ
ከይ ወይም አይም ገምገኑ ይ

በዚ ወይ በፈጸም ከየመርስ አንተለይም አብ ደንኑት ቁልም መለ
ይም ማከናል =

የሰ : ተጋብጭ : አበ : ምስክር : ከከና : ካለው : ካሳሽ : መሬ : መራን : ምስክር : በቀድሚት : ዓይ : አበ : ምስክር : ተከናዬ : በደንብ : እያም : ገዢ =
ከልተ : ስበ : ነገር : ምስ : ተጋብጭ : ከቅበ : ምስክር : በቃርጓል : ከፋላይ : እ
ይግባእምን : አይ =
በዋ : ነገር : እቃርጓል : እሉ : ከፍጋም : ስለ : ዓይነት : እተርጓዣ : እያም : እ
ይቃርጓልን : አየ : ይበል : ከምኑ : ምስበል : እይመርጓል : ከመድ : ቤት : ከየሰበድ =
ከልተ : ስበ : ነገር : አበ : ዓይ : ምስገበሙ : ምስጠበቂና : እንተበለ : ከረከብ
ይግባእም : አይ =
ጊጠበቂ : መደለይ : ማዕርት : መዓልተ : ቁጽሪ : ይግባእ : አይ = እነይ : ገዢ
ነ : ነገር : እያምበር : ፍልይ : የብለን =
ከልተ : ስበ : ነገር : ከማገኘ : ካለው : መሰል : አለም : የሰጥዎ : እስዱው : ይ^፩
ግ : ይኖሳል = ይገር : ገን : ነቱ : ገረተኝ : በፈኅ : ይገኝ = ከደአም : እንተከይኑ : ገ
ን : ከንሰለ : ነቱ : ገረተኝ : ይገኝ =
ነገር : ከምረዳ : ከሰ : በፈኅም : አይ : ብቀውም =
በፈኅም : ገንሙ : እቀመ : ነገር : ከጥቃነው : እይግባእን : አይ = ፍእም : ነገር
ገኘነው : ይረዳንቃ : ቁርጥን : አይ : እቀመው = “ሥር : ወደፊት : ዓይነት ነገር : ወደፊ
ት : ልደም” እኔ : ይሁል =
ከልተ : ስበ : ነገር : ከማገኘ : ካለው : መብን : (መአገል : የብለ) : ከይኑ : ብ
በረራ : ዓይ : ይቀኙም : ብበትራ : እንተ : ተዋቆው : ጥን : ይንሰል : ይግባርለም =
ደንሳል : ከፍርድ : ይግዳ =
አበ : መግኑት : እተውቀኗ : እበታ : እተውቀኗለ : በታ : አይ : ገናኝ : መዋቅው
ን : ወደ : ከሳሽ : በታ : እንተከና : እይኖን : ከባል : እይግባእን : አይ = እበታ : ገና
ኝለለ : በታ : አይ : ገናኝ = ከበረራ : እንተከናው : እበታ : ከበረራለ : በታ : አይ : ገና
ኝ : ገናኝ =
ከሰም : ስበ : በታ : ለምዕታት : ከጠባቂ : ወይ : ከለቀቂ : አይ : ገግባእ : አም
በር : ምስክር : ከፈሳ : ስቀ : ከፈሳ : እይግባእን : አይ =
ከልተ : ስበ : ነገር : ከማገኘ : ካለው : ቁጽሕዋም : ወይ : ከልተለም : ማይ : እን
ተፈምኑ : አበ : ቁጽሕ : ዓይ : ከሰተኞ : ይግባእም : አይ = ስቀን : ከሳሽ : መሰ
ትን : ገን : ከይሰተኞ =
የፈኅ : ወይ : ምስለኝ : ገልተ : ስበ : ነገር : ከነም : ምርቻት : ልደም : እ
በ : ገንሙ : ከውድቅም : ምስቃጽጓም : አበ : ወንት : ቁጽሪ : እንተ : መርመራ : ስልቀ
ይከሰበም = እዘት : ገን : ፍድ : ቁንድ : ቁጽሪ : እንተከናው : አይ : እምበር : እተበለ
በኩል : ነገር : ተተበለ : ከጠርድ : ይግባእ : አይ =

ወ . C . ዲ =

ከልተ : ስበ : ነገር : በታ : ዓይ : ነገርም : ስጋዥ : በበሳ : ተጋብጭ : ከበለም
አይ : ከሚጠው : ይግባእ : ሁኔታም : እይገበርን : እሉ : እንተአበያ : ገን : ነቱ : ገና
በድ : ወሳኔ : ይቴገተኞ = ከበ : ወሳኔ : ይግዳ : ምልት : እንተከናው : አይ : እምበር : እተበለ
በኩል : ነገር : ተተበለ : ከጠርድ : ይግባእ : አይ =

እኔ : ቅልስ : ጥን : ክሳብ : አቶዕው-ሰብ : ሰብ : ተስማይ : የበላ : እኩ : ነዕግኑ
ዕግታት : ቅልስ : ክልተ : እር : ጥዋጥ : ማረ : ጥናና : እኩ : ጥግበአ =
በዘይ : ጥበና : ቅልስ : ቤት : ክፍበት : እኩ : ነመልስ =

ም ፊ ተ ች ዘ

ይና : ቅል : ክልተ : ሰብ : እንር : ድንጋጌ : ሰብአ : እውቅል : በል : በብአ : አገባ
አ : በል : ይበለጥ = እንተ : አበደም : ይኖብ : ይቀረኝም =
መርቻም : ክከሰብ : እኩ : ጥግበአ = ተከሰብ : ክስ : እንተክሙና : ጥን : ጥስ : ክ-
ሬትዕ : እኩ : ጥግበአ = ክራይ-ተው : እንር : የሚጠና : ተከሰብ : እውቅል : በሁሉን : መ-
ፈ-ና : የሚከርና : እንተነና አቶም : ሰብ : እንር : ክምጥ : መድመርና : ነነበሩዋ : ክሳብ :
በየማና : ተከሰብ : የቦርግም : እኩም : ጥቀሙ : እምበር : ሰፍራአም : ክለዋው-ጠ : እኩ
ግብአምና : እኩ "

ም ስ ክ ሽ

ከብ : የሚከር : ክከለከለ : ጥግበአም : ሰብት : እነፃአም : እኩም =
ከብ : ሁመ-ሽት : ጥቃት : ተውልድ : ተካምድ : ካለምም = — በአቻት : መፈቻት
ማለት : እብቱ : በብአለ : መፈቻት : ክበላዎ = ክደተኞርቁ : ይጻም : ካለምም = —
ቆድሮ : ክስ : እተመቻቁ : ሰብት : ክምለከሩ : ይ-ጥበአም : እኩ = ይ-ናይ : ተ-በ-
በ : እተመቻቁ : ሰብት : ጥን : ቅራቢ : ክልተለት : እኩም : ክመድ : እብተት : የናይ
ም : እኩም =
አብይ : ክመስከረ : ማለት : ክልተ : ቅል : እተናገረ : ወ-ና : እኩ : ክውጽሕ = ይ-
ጻይ : የሚከር : ክይ : ክርከብ : እይጠበና : እኩ = ክውአ : ሰሚዕጥ : እሌ-ም = ክ-
ገተመስከሩ-መ-ና : የሚከርም : ቅም : እንር : ክቀአር : እይጠበና : እኩ =

የሚከር : ክምለከር : ክለ : ክብ : እብለ : ሰሚጻ : ክበላ-እም : እኩ : ክነር : ሆልዋ-
እንተከይ : ጥስ : ይመስከር = ክምለከር : ክለ : ጥበኛ : እንተከና : ቅል : (ከብት : ሰሚጻ
ሸቦለ) : እኩ : ሰሚጻ : ክበላ : ወ-ና : ይከ-ን = እኩ : ሰሚጻ : ክበላ : ክረትዕ : እንተበ-
ለ : ጥን : ይራይ-ተው : በአውጥ : እንተረትዕ : ይጻም : እኩ : ክው-ረዙ : ወ-ና : ይከ-ን = እ-
ጥድ : ክሰው-ን : እንር : እኩ : ክመስከት : እንር : ክቅብ : እነፃአም : እኩረፍ : ተያጻስ =

ተቀናድሙ : ይፈልጉ : እንደም : እጥ : ፍሰድ : እንዳ : እይመረን : ክምለከረለ-
ም : እንተበለ : ጥበና : እይከነን : እኩ : ክው-ረዙ : እንር : እይመስከረ : ይከአና =

ም ስ ሲ ሽ

መቀለለይ : እኩስ : ይቅና : ክበላ : ክምጻል : ይጠበአ : እኩ = ይ-ናይ : ጥሰብ
ይና : እንር : የሚበን "

— 92 —

ԱՐԺԱ : Ո-Ռ : Հ-ՊԴՀՃՃՐ : ՈՒՆ : Ա-Վ : Ի-ԾՈՒԵՔՅՅՅ : ԱԲ : ԱՐԺԱ =
ԱՊ : Ա-Վ : Ի-ԾՈՒԵՔՅՅՅ : Հ-ՆՒ : Հ-ՐԺԱ : Է-ԳՎՈՒ : Մ-ԳՄԱԼ : Յ-ՎԵ : Ի-ԾՈՒ
ԵՔՅՅՅ : Բ-ՍՈՒ : Հ-ԿԲ-Յ : Մ-ԳՄԱԼ : ԱԲ : Ի-ԽԲ-ԳՆ-Յ : Դ-ՊՈՒ : Ի-ՐԺԱ : Ն-Կ-Հ-ՌՈՒ
Յ : Հ-ՈՒ : Մ-Վ-Ր : Ա-ԽՓ : Հ-ՈՒՄ : Ի-ԾՈՒԵՔՅՅՅ : Ի-ԺԱԳ-Յ : Հ-Ձ-ՊՈՒՅ : ԱԲ =
Ա-Պ : Ղ-Ա-Դ-Ա : Ի-ՐԺԱ : Հ-ՇԱ-Ա : Մ-ԳՄԱԼ : Ի-ԻՒ-Բ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : ԱԲ =
Ա-Բ-Ո : Դ-Ա-Հ-Ջ-Ր-Յ : Ի-Բ : Հ-ՈՒ : Հ-Դ-Մ-Մ-Ժ-Ա-Բ : Ն-Ք-Գ-Յ : Ա-Բ-Մ-Ժ-Ա-Բ : Գ-Յ-Ա-Բ : Ա-Բ =
Դ-Ջ-ՈՒ-Բ-Յ : Մ-Ջ-Դ-Յ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Ի-Ռ-Ջ-Ր-Յ : Ա-Բ-Մ-Ժ-Ա-Բ : Գ-Յ-Ա-Բ : Ա-Բ =
Մ-Ջ-Ջ-Ն-Ի-Ր-Յ : Մ-Ջ-Դ-Յ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Ի-Ռ-Ջ-Ր-Յ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Ի-Ռ-Ջ-Ր-Յ : Ա-Բ =
Մ-Ջ-Ջ-Ն-Ի-Ր-Յ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Ի-Ռ-Ջ-Ր-Յ : Ա-Բ : Մ-Ջ-Ջ-Ն-Ի-Ր-Յ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Ի-Ռ-Ջ-Ր-Յ : Ա-Բ =
Մ-Ջ-Ջ-Ն-Ի-Ր-Յ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Ի-Ռ-Ջ-Ր-Յ : Ա-Բ : Մ-Ջ-Ջ-Ն-Ի-Ր-Յ : Հ-Բ-Գ-ՈՒՅ : Ի-Ռ-Ջ-Ր-Յ : Ա-Բ =

人中之最

አዋጅ ቤት ተስፋይ ከተሰለም እና ገንዘብ ንርረው ተቀብል እና

1.3. *Introduction*

መሬት : ይግባኝ : እኩ : ገብአ : ሰባ : በዚኛ : እኩ : ገምገዢ : እምበር : ተፊይ
ቁ : ከወደው : እድግባኝ : እኩ =
ባተሰ : በቀረቡ : ቅጂ ቃለል : ገራት : ከከሰት : ይልቀዋ =
ባተቻቻቻውን : በተከርቦን : በቀረቡ : ቅጂ ቃለል : ገራት : ከከሰት : ይልቀዋ =
ቍድፈ : በቀረቡ : እዋጥ : እኩ : ከቍድፈ : እኩ : እኩ : ከምባቍድፈት : ጽሁፍ ተረጋግጧት : በቅጂ ቃለል : በስርጠኞን : በርሳኞን : ይውጥና =
ዘማሪቱ : መሬት : በቀረቡ : ገራት : በባተሰ-ን : በስርጠኞን : ጽዋና : ይከተት እኩ :
በቀረቡ : ማልስ : እድግባኝ : እኩ =
ቤት : ገንዘብ : በስርጠኞ : ከግዢ : ማልስ : ቤት : በስርጠኞ : ይልቀዋ =

O C F 3 : d 7 + 3 =

በርሃ : አ.ከ : እ.ለም : እንተ : ቦረቅም : ክት : እቶርድ : ባእንዳበረ : ደደ : ቀበ
ንዳናይ : እ.ለ : ደጋይቅ = ባእንዳበረ : አ.ከ : እንተበላም : እንዳብ.ከ : ደግጠመ = ባ
እንዳናይ : አ.ከ : እንተበላም : ደማ : እንዳናይ : ደግጠመ = ምስ : ለተ.ዕ : ታ.ሪነክ
ዕ : እት : እቶርድ : ምስ : ለተ.ዕ : እ.በን : እቶርድለ : በታ.ዕ : ደዋይም : ደሳል
ም : መለሳም : ደግ : አ.ባ : ቁናታ : ወሰዳም : ደዋይም : ደሳልም =
አቶርድ : ሰ.በ : በርሃ : ከምዝበኩ : እንተ : ለተዕም : ካስኩ ፏ.በለ.ን : በርሃ
ተብዕመ : እያ : ጉባይ :

በርሃም : ጉዢው : አንተ : ፦፲፭ : ምኬየ : የከሳሽ = አቶ : ንዑስና : በርሃም : በከሳሽ
አ : ጉንዘብ : በበለ : አንተከይ : እኩ : ንዑስና : ፍመት : ይገዘካያ =

ጥጣ : አ.ለ : ንዑስና : ስልቀ : ይከሳሽ = ምሬን : አ.ለ : ንዑስና : ይማ : ካ
አቶ : ስልቀ : ይከሳሽ =

አሰላማዊ : አ.ለ : ንዑስና : ይ ይከሳሽ = ከበለ : በበለ : ከአቶ : ስልቀ = የለ
ተ : ዘግዋ : ማለት : እየ =

አድራ : አ.ለ : ንዑስና : ይ ይከሳሽ : ከበለ : ንዑስና : በታን : እ.ብ : ይኬን :
ደማ : አቶ : ንዑስና : ከርማዊ : እብ : እ.ዳ : እኩ : ይከሳሽ = በደንጋሩ : ይማ :
ሥም : ይበለ : ከምክ : እኩበለ : ይማ : የጥር =

ንሰበደቱ : በንል : ቁጥረት : ከህንና : ይያቀኑ : ሰርመጥ : አ.ለ : ንዑስና : ይን
ቅርቃበት : ይከሳሽ = ጉሰበደቱ : ቁጥረት : ቁጥረት : ከበለ : እንተ : ፦፲፭ : ይን :
የከሳሽ =

ንከሁን : ቁጥሩ : ከህና : አ.ለ : ንዑስና : ይን በርናበት : ይከሳሽ =
የያያቀኑ : በኢትዮ : አ.ለ : ንዑስና : ይ ይከሳሽ =

ሙሉ-አቶ : ሪሳብ : አ.ለ : ንዑስና : ስልቀ : ይከሳሽ = በለዐት : ቁጥረት : እንተ :
በለ-ዋ : ግን : ከአቶ : ስልቀ : እየ : ከእሳ =

ሙሉ-አቶ : ይተር : አ.ለ : ንዑስና : ስልቀ : ይከሳሽ ከ ከይ : እንተበለ : ግን :
የ : እየ : የከሳሽ =

ወይመ : አ.ለ : ንዑስና : ይ ይከሳሽ = ወይመ : ማለት : ሰነ-ብን : ቁጥረት : ከበ
ለዐ : ፍደማጥቶ : በይቻለ-ት : እየ-ም =

ንከሁን : ይያቀኑ : የዚ : መናርጻም : ከለው : ፈረሰ : ወይ : ስበር : አ.ለ-ም :
አንተ : ፦፲፭ም : እም : ከምነውረኑ : እንተረትዕም : ይን በርናበት : እየ-ም : የከሳ
ሽም : ይተር : ይማ : መናርጻም : ፈረሰ : ከለ : እ.ብ : በታ : መቀረብ : እንተ : እቶ
ው : ከአቶ : ይ : እየ-ም : የከሳሽ : እኩ : ከእሳ : እን : በታ : ከርስተኛ : መ
በረከሳ : እየ : ከከው-ን = እነይ : በኋይ : ሥርዓት : የኋይ : ከቀዱ- : ከለው :
አምበር : በመንፈሰም : የግብአም : ቁጥረት : ለቻወ-ንት : እየ-ም : ከፈልጎም =
ባብኔሩ : በው-ጥጥ : አ.ለ-ም : እንተ : ፦፲፭ም : ከእሳ : ከም : ዓይ : በር
ሃ : እየ =

ንበናል : አ.ለ : ሥራ : ከየቻወ : የፈሰ : ከኋና : እንዲ : ይጠናይ : ይስቀድ :
የኤሌብ : ተናግድ : መልቀዕ : ቁርበት : ከመት : ስልቀ : ይከሳሽ =
መቀረብ : ከብ : ተረጋጋ : ለሚኖ : ከተ-መሰድ : ከለ : ሰብ : እ.ብ : ቁጥረት : እን
ተኞአው : እኩ : ጉለመነት : መቀረብ : በኋይ : ከእሳ : ቁጥረት : እው-ዳቻ : እ.ዳ
ትኞሁ : እው-ዳቻ : ከለ : በስርዕ : እንተ : ተከሰት : ስልቀ : ተከሰት : ተዋናም = ከ
የው-ዳቻ : እንተከይ : ግን : የኋ : በገመስቀለት : ስራቀጥ : ከይ : እኩ : ስራቀኑ :
የበለት : ይማ : ተከሰል =

መፍለስ : አ.ለ : ንዑስና : ስልቀ : ይከሳሽ = ሁለማ : ከበለ : ይማ : ከ
የአ : እየ : ከእሳ : ከእሳ =

አከይ : ፈረሰ : በበለ : ፍ ስልቀ : ይከሳሽ = ወይ : ስበደቱ : በበለ : ፍ ስልቀ =
የኋ : ስበደቱ : እየ : በቅሰበት : እንተበለ : ፍ ስልቀ =

ንሰበደቱ : ስብአይ : ባይናና : ከለ : እ.ብ : ስብአይ : ተስማይ : እ.ብ : በበለ : ስ
ርቆ : እርብና : ይከሳሽ = እብ : ስብአይ : ከም : እተረከበት : በመርተም : እንተውጭ-በ

ጥበብኑት፣ አስተና፣ እሉምና፣ እንተ፣ ፦፭፻፯ም፣ ባንዲሰድ፣ ደኋና፣ ባንዲያይ፣ እኩለ
ይጠይቷም፣ ባንዲሰሳ፣ ወይ፣ ባንዲያይ፣ እንተበለዎ፣ እቶም፣ እተርሱና፣ ግይ፣ በታኑ
መእከያም፣ እኩ፣ የዕረራ፣ ይአገዝም፣ እንተ፣ ለተዕማም፣ ተኝነሳልምም፣ ተብጥሩ
ከይኖም፣ እንተ፣ ተረክቡ፣ ግን፣ ክምጥርሱና፣ ይኩና፡፡

የደንበና : እብ : ቁደማ : እነበት : እከላ : እምበር : ከምበረ : እየ፣ እለ : እተ
መመሪ : እቴ : እተቀምኑ : ነገ : ተመመሪ : ላተው : የገብ : እንሰድ : ከምተ : ጽጋፈ . አ-
ብ : ለስለ : ተወስኑ : ካለ : ክሳሽ : እየ : ትክስሽ =

መቻል፣ እለ፣ ንዑስና፣ ስልጣ፣ ይከከሉ፣ መቻል፣ ከምግባነት፣ እንተ፣ ተረጋግጧ፣
ገን፣ ከምተዽርድ፣ ከእሳ፣ ካ-በለ፣ ይከደል”

፳፻፲፭ : ወደ : አዲስ : ከኢትዮጵያ : ቴልቅ : ደንብ

ታጠስ፡ በኩል፡ እንደ፡ ትምህር፡ ከለ፡ እድገት፡ እውቅስ፡ እንተበለ፡ እሽመር፡
ታካክል፡ እኩ፡ ጽሑፍ፡ እነሰስ፡

በአማካች፡ በዚህን ሁኔታ እስከተም፡ በሌሎች፡ ገብረሃ፡ የሰነድ፡ ተነስቸ፡ እንተ፡ ተደርጓል፡ ይለዋል፡ ተከተል፡

ትክስ : ከወጡ : በርሃ ይብርሃ : እ.ለ-ም : እንተ : ተረኞም : ከስከኩ : ስልጣ : እና-
ትክስ : ከድወጡ : በርሃ ይብርሃ : እ.ለ-ም : እንተ : ተረኞም : ከስከ የባለ-ን : ከግዢ : እተወርሱ :
ቴ : ጉዳይታ :

አዲ : ከወጪኑ : ገይታ : ዓበርሃው : በርሃ : እሌ : እንተ : ይረዳ : ከከሳሽ : እና
ማሪ : እና

ԴԱ : ԿԵՐԵՒՄ : ԽՈՎ : ՅՈՎԾ : ԽԱՀ : Ո-Պ : ԽՆԴԻԹՓՔ : ԽՄ : ՄԱԾԳԴ : ԽԲ :

አዲ : ስሳ : በርሃ : እሌ : የበርሃ : እንተ : ተረጋ : በርሃ : ከምባከት : የርተታቻ
አያደልን : እኩ : ከምቱ : ጽዋዎች : በርሃ : እሌምዎ : እንተ : ተረጥቶ : ተወስኑ : በን : ከ
ቀብ : ከምከት ገኝ : እኩ : ሚስክል ይ

እኔን፡ ንዑስና፡ ሂደ፡ እና፡ ንዑስ፡ በሚሰን፡ በመማን፡ እንደም፡ ዘተዘከር
በ፡ እና፡ ንዑስ፡ በሚሰን፡ በመማን፡ እንደም፡ ዘተዘከር

金言

ከብኩ፡ ገብረቅ፡ ካቱ፡ ገብረቅ፡ እንተለ፡ ቅዱም፡ ከአክ፡ ይግባ፡ ከንይነ፡ ተከ
መን፡ መሰኩ፡ ይተካለሁ፡ እነዚ፡ ይሆተካለ፡ ይጠላ

• ԱՌԱՅ : ԿՐՄ : ՀՀՋ : ՈՓԱ : ԽԾԴ : ՊԵԱ : ՈՂԾ : ԿԾՀՓ : ԷՀ-ԻՒԱ : Հ
Բ : ԿԻՒԱ :

አርዎ-ት : ገበሩ-ቁ : በስራ-ይ : የጊዜ : ይከተሉ : እዋት : ገበሩ-ቁ : ደማ : በስራ-ይ : የማን : እኩ : በከሳሽ = እኩ : በከሳሽ = እኩ : በከሳሽ : ደማ : ስብ : እንተለም : በስብ : ይረዳት : ስብ : እኩ : ተባለ : ግን : የሁሉ : እኩ : በከሳሽ =

ድንጋ : ምስ : ቅተርቁ : አሰራው : መግኘ : እነላ : ይከራል : እኩ : በከራል : እነላ : ጥሩ : ማዘተረፈ : ማለሰት : ዓይነት : እየ =

ԳԵՐԵՑ : ԱՌՀՎԻ : ՀՅԴՎԻ : ՀԻՆ : ԵՒԽԱ : ԳԵՐԵՑ : ՀՄՊ : Դ
ՈԺ : ՀԻՆ : ԵՎ : ԿԻՒԱ : ՀԸՆՈՒԵՒՅ : ԱՌՀՎԻ : ՖԼ.Դ : ՀԻՆ : ԵՒԽԱ : Ծ
Հ : ԱՌՀՎԻՄ-Յ : ՔՔԴՎԻ : ԻԳՅԻ-Յ : ՀԲ :

ማስረጃ : አብ : እ.ዲ. : አቶችው : አይነዕስን : እኩ : እታ : ማስረጃ : እየ : ጉዳፍ
እ : ዓመልክ = ከመልክ = ንር : ውድ : ጉዝዘው : ከምግበራት : ጥሰ : ለተፋ : እየ = ከአ.
ሳ : ዘይተውሰን : ውድአ : በስንጻድ : በጥቅአ : ስለ : ገበሬ : እየ =

ስለዕ : እንዲ : ስብ : እተዳ : ከሰርቁ : ከለ : እከላ : እንተገኝለ : ከሳብ : የሚለ
ን = ከቀተል : ግን : እይግባእ : እየ = ጉሳራዕ : አበርታም : መዋጥም : እንተምት :
ስተቀ : እይመሸጥ : እየ : የር : እናብ : እየ : ገነዘረለ =

፩፭፡ ስብ፡ አርሱ፡ ተ፡ ነዋት፡ ደኝነት፡ እስዚለ፡ ከአርሱ፡ ከለም፡ እንተሰበደ፡ ገዢለታ፡
ይተከከለ፡ እንተ፡ በይተከከለ፡ ዓገ፡ በሰራው፡ ተቋሚ፡ ይጠየቀለ፡ እያ፡ ገዢፍል፡

፭፻፡ አይ-አርብ፡ የዕለታ፡ ልራ፡ ተብ፡ መሰርዕ፡ እኩረለ፡ ገልፈል፡ በሰራው
ነት-አገ፡ አይ-ገበሩ፡ እኩ፡ የገ፡ ገዢ፡ የሰላም፡ የምለስ፡ እንተመ-ግለ፡ እንደረ፡ ተሸቻው
ይተ-ን፡ ከም፡ ተሸቻው፡ መጠን፡ ዝግ፡ ከም-ተ፡ እብ፡ እብለ፡ ተጀመኑ፡ እለ፡ ይቀዳም፡

እኔ : የሂት : አገዋጥ : የወጪው : አየሁዋም : ገንዘብና : ተብሎች : የተር : የማኅያው
አይ : የተሩ : እንተውሰድ : በስራው : አይተኞባን : እኩ =

፡ በዚት፡ የቀን፡ ስምዕት፡ መስላ፡ ገብረው፡ ነቱ፡ እብ፡ እና፡ እተረከበ፡ እግዚአብ
ካ፡ በሰራው፡ ከተማዎ፡ ይሞባለ፡ እኩ፡ ከምግብረው፡ በመርጥም፡ እንተወያ፡ ግን፡ ሰራ
ው፡ ተብረል፡ ይጠሙ፡ እምበር፡ እይከሳሽ፡ እኩ፡

እና : አርፈ : ስዕት : ተረከብ : እተውቀድ : ከምተውቀድ : እኩ : ጉከደድ : እምጣር : እይከሰሳን : እኩ :

የቃድ : ገዢዎ : እረከዎ : ደክዎ : እናለ : ይንገር : ከይነንረ : ስቀ : እንተበለ : ባ
ን : አቶ : አብ : አኅጂ : አተረከዎ : ገዢዎ : ባይናትከለ : ገዢናት : ይምለስ :

አዲር : ገዢያዊ ንግድ : መልስ : በሰርዎች ተታኝነው ስልጣን የጥቅምት

ԴԱՅԻ : ՄԸԾՂԻ : ՀՈ : ՄԸԾՂՎ : ԴԻԸԸ : ՀԵԾԻԸ : ՀՔ : ԴԻԸԸ : ԽԱ
Դ : ՀԱՓ : ԸՆԺՈՒ "

በፌዴራል ከፈጥሮ ተከተል የሚከተሉ ስም ተስተካክለን ይረዳ ተከተል የገዢ ይጠና ይፈጸም ይፈጸም

ቍል ከዚ ወደ ቅመት የታሰሩ በዕድገት እንተ ለረቀም ቁጥር እና
በከፍል እና ገዢ የሚጠል እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ እና

በዕድገት ስራው በዕድገት እንተ ተከብ እና በዕድገት በዕድገት ያተ
ገኘ ስራው ምስተረከት የዕድገት እንተ የዕድገት እንተ የዕድገት ያመለሁ = እና በኋላ
ይሆን ስራው የይ በዕድገት ስልጣን ይከተሉ =

ቍል ከዚ ወደ ቅመት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና

አንተ በተ መቀዳለ እና ተቀባዩ በዕድገት ተፈረግኝ ተፈረግኝ ይከተሉ = እና
የገዢ በዕድገት የይ በዕድገት እና ምስተረከት የዕድገት እና ምስተረከት የይ
የገዢ ከዚ እና እና በዕድገት የይ በዕድገት እና ምስተረከት የይ በዕድገት እና

ስልቀኑ እና ለ ነዚም ይተከለው እንተበለው የይ መደግኝ ለምድኝ ለ
የገዢ በዕድገት ተከበሉ ይደተዋያ እና የይ የይ የይ የይ የይ የይ የይ
የገዢ በዕድገት የይ የይ

ስልቀኑ እና ለ ነዚም ይተከለው እንተበለው የይ መደግኝ ለምድኝ ለ
የገዢ በዕድገት ተከበሉ ይደተዋያ እና የይ የይ የይ የይ የይ የይ የይ
የገዢ በዕድገት የይ የይ

ስልቀኑ እና ለ ነዚም ይተከለው እንተበለው የይ መደግኝ ለምድኝ ለ
የገዢ በዕድገት ተከበሉ ይደተዋያ እና የይ የይ የይ የይ የይ የይ የይ
የገዢ በዕድገት ተከበሉ ይደተዋያ እና የይ የይ የይ የይ የይ የይ የይ
የገዢ በዕድገት ተከበሉ ይደተዋያ እና የይ የይ የይ የይ የይ የይ የይ

መመቻቻቻ ቁጥጥጥ

በዕድገት የዕድገት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ
በዕድገት የዕድገት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ

በዕድገት የዕድገት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ
በዕድገት የዕድገት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ

በዕድገት የዕድገት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ
በዕድገት የዕድገት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ

በዕድገት የዕድገት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ

በዕድገት የዕድገት ስራው ለማቅረብ እና ማስተካከለ እና ማስተካከለ

፪፡ የርዕስ፡ አኖራም፡ ገዢተለ፡ አጥም፡ ታክሳ፡ ደንብ፡ ለንተቀተዥ፡ የር፡
ነፍሰ፡ ከከረለሁ፡ አይገባለን፡ እኩ፡ ከምባጥ፡ እኩ፡ ገከደድ፡
የር፡ ነፍሰ፡ አይቁበልን፡ መዓልተሮ፡ ተስቦ፡ ይኩ፡ ስነ፡ አፈጻ፡ ለንተበላ፡
ዘቀቃል፡ ከሉ፡ መዓልቱ፡ ከምጭ፡ ገዢተለለ፡ ይሩ፡ እኩ፡ ቅቀቃል፡
ከብ፡ የር፡ ነፍሰ፡ ሚስ፡ ዓጭታሙ፡ ከም፡ ደንብኑ፡ መጠን፡ ከመሆነ፡ አይገባለ
ን፡ እኩ፡ ሲደሂ፡ መዋጽ፡ ባምለኩ፡ ከመከድም፡ እኩ፡ ገግባለ፡
የር፡ ነፍሰ፡ ፍርቃ፡ ጉዳቃ፡ የውጥ፡ ፍርቃ፡ ደንብ፡ ነቶም፡ ስነ፡ ከፈረም፡ ብ
ግብአም፡ ቤት፡ ስብ፡ እኩ፡ ገግባለ፡ በፍቃው፡ ለንተገረፍለም፡ ግን፡ ቤድቃ፡ የው
ጥ፡ እኩ፡ ገከወን፡ ለንተዘረሱትው፡ ግን፡ ከምጭ፡ አብ፡ ለዕለ፡ ተስፊች፡ ብለ፡ ገ
ደም፡ አየም፡ ገከፈለ፡
መለካ፡ ገዢተለ፡ ወለሻ፡ ስነ፡ አይፍደን፡ እኩ፡ ግል፡ ደንብ፡ ግል፡ ወለሻ፡ ከ
የ፡ እኩ፡ ከብ፡ የር፡ ከተማቁል፡ አይገባለን፡ እኩ፡ ወለሻ፡ ግል፡ ደንብ፡ ስነ፡ ከፈረም
አይገባለን፡ እኩ፡ ከመሻ፡ ዓጭበኩ፡ ደንብ፡ ደንብ፡ ከምጭ፡ ለንተዘረሱትው፡ ግን፡ ከምጭ፡
አበርቴአም፡ መቆም፡ የውጥ፡ ስብ፡ አስተንቀሳ፡ እኩ፡ ከርከበዋ፡ እኩ፡ እኩ፡ ቅጋልያዊ፡
እንደገኘ፡ እኩ፡ እኩ፡ ግስ፡ ብሰለ፡ እኩ፡ ቅቃለ፡ ገከወን፡ ከምበር፡ መርቻም፡ እ
የድልን፡ እኩ፡ ግን፡ እኩ፡ ለተመቀባለ፡ መሰሪያ፡ (አዲዋር)፡ ፍልዋ፡ ከተገር፡ ደንብ
አ፡ እኩ፡
አብ፡ ከምባ፡ የር፡ እኩ፡ ገከወንው፡ እኩ፡ ቅቃለ፡ ገከወን፡ ስነ፡ ከፈረም፡ መ
ደመርም፡ መል፡ ቁርድም፡ ይቀበለም፤ ሲደሂ፡ ቤቱ፡ ደንብ፡ የድረሻ፡ ስነ፡ ስነ፡ የሚከተሉት፡ መለ
ማ፡ ይለለም፡ ስነ፡ ከፈረም፡ ከብ፡ እተከርደኝ፡ ከብ፡ ሁኔታ፡ መንገዶ፡ ይግባለ፡ እኩ፡
ዘተኝርቃ፡ ደንብ፡ ገብኝቅ፡ ስብ፡ የር፡ ነፍሰ፡ ይፈረም፡ ሰንድ፡ ሰንድ፡ ሰንድ፡ ሰንድ፡ ሰንድ፡
ደመ፡ በጠበንጀ፡ ወይ፡ በስተኞት፡ አዋሳለም፡ ቅቃለም፡ እኩ፡ የሚከለም፡ ስነ፡ ከፈረም፡ እንተ፡ ስ
ወጥ፡ ስለ፡ ከይም፡ ነቶም፡ ቤት፡ ስብ፡ ያይታ፡ ይቆማይ፡ ገዢተ፡ ፍርቃ፡ የር፡ ነፍሰ፡ ይ
ፈረም፡ እኩ፡ እኩ፡ ቅቃለም፡ እንደገኘ፡ እንተቀተለ፡ ስነቅን፡ የር፡ ነፍሰ፡ ይህ
ም፡ እኩ፡ የኩራዋይ፡ ስብ፡ መቆም፡ ቅቃለያም፡ እኩ፡ እኩ፡ የሚከለም፡ ከምጭ፡
ቀቆማይ፡ እንተ፡ ስወጥ፡ ስለ፡ ገከወን፡ ስነቅን፡ የር፡ እኩ፡ ከሚከፍን፡ እኩ፡ ይከረለ፡
መለካ፡ ወይ፡ ወይ፡ ከልኩ፡ ገዢተለት፡ ስቦይታ፡ ተተክነዋ፡
መረጃ፡ ስምም፡ ዓይነ፡ ወይ፡ ከልኩ፡ እብጥ፡ በተከለይ፡ እኩም፡ እኩ፡ እተብ
ጥኩ፡ እንተሞተ፡ ከተከለ፡ አይገባለን፡ እኩ፡ በጠቅ፡ ቅቃለም፡ እኩም፡ እንተቀ
ተዥ፡ በኩሳ፡ ተስፊሬም፡ የር፡ ነፍሰ፡ ይከረለ፡
አጥም፡ ከወርጓን፡ ከፍልጓን፡ ከሉ፡ ቁጥን፡ ዓይነ፡ ስብ፡ እንተመቀበ፡ አጥም፡ ብ
እኩ፡ የወንጀ፡ እንተሞተ፡ የር፡ ነፍሰ፡ እኩ፡ ገከፍል፡ ከምበር፡ ከፊኝቁ፡ አይገባለን
እኩ፡ ስቅን፡ ዓይነ፡ ቅቃለም፡ የር፡ ነፍሰ፡ ተስቦ፡ እኩም፡ ስነ፡ እኩ፡ እ
ገፈጻ፡ ከምበር፡ የር፡ አይቁበልን፡ እኩ፡ እኩም፡ ይፈረም፡ እንተቀተለም፡ ስነቅ
ን፡ የር፡ ከሆነ፡ እኩ፡ ገግባለም፡ እኩ፡ ስለ፡ የር፡ አይቁበልን፡ እኩም፡ ገዢ
በዋ፡ እኩ፡
መለካ፡ ገዢቀ፡ መለካ፡ ከብ፡ ሪክ፡ ግኩሙ፡ እኩ፡
ቃለይ፡ ተመን፡ ዓይይ፡ ተጠቀን፡ ገዢቀ፡ ተ ይከለለ፡

፳፻፮ : እንተቀተለ : ፳፻ : ይተከናወ : ወጥ : እንተዘመስክር = ተልቅ : እንተቀተለ : ደማ : አብ-ቁ : ከይት : አብ : ስደራ : መዋጥ : ይጋለፍ = ንዘአም : ገጽታም : ከ
አሕተ : በስነ : እንተ : ቅተለ : አቡቁን : ጽርን : ይህበ =

፲፻፯ : ካለም : መዋወ : አብለ : እንተረፈለ : ከም : ሆኖቃቃት : ገኔ : የሰውም :
ምስ : አውም : ተሸ : የመጀለም : ፳፻ : ደማ : አብ : ገድለም : ይጋለፍ =

፲፻፯ : ተሳ : ስብ ከ ከም : ከቆርጂ : ከለው በ ምውር የ ደማም : ወይ : ምግኑር : (አብለ :
የገዳለ) : ከቆልፍ : ከለው : እንተረፈለ : አባል : ይበለ = አባል : ከይበለ : እቶ : እ
ም : ወደቁ : እንተቀለቁ : ቅተለ : ከይት : ቅተከነት : ይተከናወ : አባል : እናበለ :
እንተሞተ : ጽር : ነበለ : ጥረይ : እቶ : በከፍል : ከምበር : ከእናወ : እናግብረን : እቶ =

አብ : ስብለ : ከይት : ከነድቀ : ከለው : እምኬ : ጥለቁም : እቶ : አብ : ቅተለ : ከ
ለው : ስብ : እንተቀተለ : ጽር : ነበለ : ይከፈል : ከከናወ : ገን : አግባብን : እቶ = ጥረ
ይ : ቅተለ : እንተከይና : ደማ : ከእበለ : ከምበር : አብ : ፍይ : መው-ቁጥር : ቅመስኑ :
ዘለው : እቶ =

፲፻፯ : መዋከን ከ ከም በ ከምበር : ወይ : ቅተሰብረ : ከበት : ቅበኩ, ገም : ከከና
ዘለው : እንተከበአቶም : ተሳ : ነውርያ : ከይበለ : ቅቀኑሙ : አው-ኑቀ : ነበለ : ገገዳ
ኤ : ደማውት = ነውርያ : እናበለ : እንተረፈለም : እንተረፈለም : ጽር : ነበለ : ጥረይ : እቶ :
የከፍል = ወብለ : እንተከነት : ገኔ : ከምበር : አብ : ፍይ : መው-ቁጥር : ቅመስኑ : ዘለው :
አቶ : ሆኖቃቃት =

አብ : የምበር : እብቁር : እቶ : ስነ : አብ : ቅተሰብ : ከኋዕት : ከለው : እብለ : እንተረፈለ
ም : ወይ : ቅመስኑ : እንተቀቀቁ : ፍይ : ጥረይ : እብለን : ስረንጻ : እቶ : እንተከበአቶም =

፲፻፯ : መርቃዋን : አብ : ቤት : ምአቅናም : ከለው : ቅመቅኑ ፍይ ይከከለ =
፲፻፯ : ስቦናል : ተሳ : (ስቦይት : እለቅ : ስቦአይ) : ስቦይት : እንተ : መቀቀቁ : ከእበ
ለው : ከምበር : ስቦይት : ቅመቅኑ : እቶ = እቶ : እንተመቀቀ : ስቦይት : ከይበለ : እንተከይና
ይመግ : ከምበር : ስቦአይ : ከይበለ : ስቦይት : ቅመቅኑ : እቶ : በከፍል =

፲፻፯ : ስቦአይ : እንተመቀቀቁ : ከእተ : ሁልቁ : ቅበኩለ = እብለ : እንተተለ
ቀ : ወይ : ቅመስኑ : እንተቀቀቁ : ፍይ : ጥረይ : እብለን : ስረንጻ : እቶ : እንተከበአቶም =

አብአድ : ከው-ቁጥር : አይግባብን : እቶ = ነሰላድ : ቅመቅኑ : መው-ቁጥር : ከገዢ :
አቶም : ፍይ ይከከለ =

አብ : እንጂመ : እናወ : ቅለቤት : እለቅ : በእናወ : ገኔ : እንተ : መቀኑ : እልቁ :
ይከከለ =

፲፻፯ : መብንና : ቅመቅኑ : ከምበር : ቅመስኑ : ቅመቅኑ : እቶ : በከፍል =

፲፻፯ : ስቦአይ : ስብ : አብ : ተሳ : ገኔ : ከለው : ተሳ : ስብ : ቀቁ : እንዲያ : እንተቀ
ቀቀውም : እቶ : ቅተለ : በእበለ : ይተከበ : ስተ : ስብ : ደማ : እቶ : ቅተለ : መርቃዋን :
ጥርቃዋን : መራቃዋን : ተሳ : እናወ : እንተረፈለ : ምወጪ-ኑቀም : ጽር : ነበ

፩፡ ደንበለም እኔ፡ ቅዱ፡ አጥቃነ፡ ገንዘብ፡ ከድብ፡ እንተከይ፡ እቶም፡ ቤት፡ ስም፡ ክብ፡ ክብ፡ ገንዘብ፡ እቶም፡ ቅዱ፡ እኔ፡ ቅዱ፡ አጥቃነ፡ እቶም፡ ስድራ፡ መውጭ፡ ተከናዣም፡ በቅድ፡ ከድቀም፡ ደመኑም፡ ከስተኞች፡ ከገረፍቶም፡ ግዢ፡ ደመኑኬም፡ በድንት፡ ለንደድ፡ ጥሩ፡ ገር፡ ካል፡ ኦኩ፡ ቅዱ፡ እኔ፡ ቅዱ፡ አጥቃነ፡ ለንሰሳ፡ ከድብ፡ እንተከይ፡ እቶም =

አብ : መሬት : ሀዲ : ዓይ : ቅዱለኝ : አይቻለጥ : ስባ : ጥያቄ : እንተ : ተረከ
በ : እም : እቴ : መሬት : ዓለም : እንተነህ : እቴ : ባቻል : እቅ : ይተከዘለ : ጽሰ : እኩ :
እይመሻአክ-ምን : እንተበለ : ሽቦ-ዓይ : ሰሳስ : ይምከል : እቴ : ጽር : ይማ : ዓይ : ባ
እከ-ብ : ይከራልም : እቴ : የመስከ : ወጥ : ጽራት : ይማ : ምስ : ዓይ : ተስለው : ይከ
ራል : ወጪለ : እየ : እይከፍልን : ክጠል : እይግብእን = እይምከልን : እንተበለ : ጽን :
ገበድ : ክይት : ይረሰባ =

መሸች፡ የጊዜ፡ እንተካይና፡ ብሔር፡ ይተከለሁ፡ ማድ፡ ደማ፡ ገበደ፡ (ቀዢሌ) የስልክ፡

ՅՈՒՆ : ԱԱՆՀՅ : ԱՊՀՀՀՅ և

307A : ቅማሽ የንኩረን : ገዢማግለ : ፖጥ፤ ስብጥነትና አንቻ፤ ለ፤ ገዢሙ⁰
3፤ ብድሩታን፤ ዘዴለለን፤ ክስከሰለ፤ ይጋበኑ፤ እኩ፤ ክስከሰለ፤ ደማ፤ 307A : ቅማሽ
3፤ ክስከሰለ፤ ደማ፤ ቅማሽ፤ ለዢማግለ፤ ፖጥ፤ ዘዴተ፤ ቅማሽ፤ እኩ፤

ՀՅՈՒՅՆ : ԽԱՐԱԿ : ԽՍՎԻՉ : ՌՊՊԼ : ՔՎՅ : ՀՅԴ : ՄԱՅԱ : ՄՊՀՀ
Հ : ԽՓՋԵՅ : ԽՅ : ՃՅ : ԱՊՀԵՒՅ : ՀՅ :

ንኑፋፍ : ማብ : አብ : ባይቶ : ከፍ : ገበለ : ሰባት : እንተ : ለእም : እተገልበበ
ቻለበበ : ቅለዥ : ይግለፍ : በቀለ : ገበረሱ : ይማ : ከብ : በቀለ : ይውረድ = ተግል
በያ : ወይ : በቀለ : ድራሱ : እንተገኘ : ይጠይቶ : ተሰቃቄ : ይስቀም”

በደቅ : ከከፌር : እ.ለ : ቐንፃፋ : ስ.ብ : ክ.ብ : በቁለ : እንተውረድ : እኩን : በ
ይቶ : በቁለ : ደቁስለም እንተ : ማረተቀበልም : ገዢ : ተአዋቂ : ደከናዣም :

ЗАЧЕМ НАДО ЕСТЬ

አብ : በረከ : እስከመት : ገል : እው-ይታን : ገብናታን : እኩ : የሚከራ : ተከሳሽ
መት : ገል : በደተካዕየት : እንተከይድ : ጭ እኩ : እተካውል : እዕደቱ : እንተከይድ : ግን
እኩ : ሪሳሽ : ጭ ስርቃ : እር-በን : አለዋ = ከበኦን : ተአው-ይ : ሆነበለ : ይግባሩ : እኩ=
ዘተፈ : ግን : እኩ : እኩ :

አቶ : አዲስ ማ : ጥበና : ወልድ : ተሳማሚው . አንተወሰኑ . ጥን : አቶን : ከአዲስ
ገነባ : አሸን : የተከለ : አሁ : ጥል : ይጠና : ታስቦ-ይ : ጥለ : አቶን : ማለስ : ከከለ :
ቆይጠና : አቶ :

፩፪ : አብዲ : እኩ : አስፈማ : ፩፫ : የ፪ : አንተጠላ : በዘመንጠቅባው ምለና : ፩፪
ዘበ : ንጂ : እኩ : ገዢ =

፩፫ : አስለማየድ : አንተከሰታች : ከልተ : ፖ : እኩ : ገዢአሳስ = ስል : ፖ : ፍድ
ደንግልናኩ : በግብር : እኩ : የ፪ : ፖ ደማ : ፍድ : ከርስተናኩ : በርከሳ = እኩ : ዘ
ቀበመት : ፩፫ : ስዕድቱ : አንተከነት : እብ : ሁሉ : ከልተ : ፖ ስርቆ : አርጋን : ይግባ
ኩ : እኩ = እኩይ : ፍርቆ : ፩፫ : ፍርቆ : ደማ : ገዢዎች : እኩ : ገዢውን =

ስብአቶ : የ፪ው : ፩፫ : ሁሉ : አንተረፍሰ : ፖ ይከሳሳ = ታይሬተከዱጥ : ፩፫ :
ማኑም : በይሰብአቶ : በግብር : ፩፫ : ሁሉ : አንተረፍሰ : እብ : ሁሉ : ፖ ከልተ : ሁሉ
ቀ : ወሰነ : እኩ : ገዢአሳስ = ስዕድቱ : አንተከይና : ፩፫ : እብ : ሁሉ : እተን : ተመሳ
ኩ : በላዋ : ፖ ስርቆ : አርጋን : ይግባኩ : እኩ = ገዢዎ : ፩፫ : ከምሩ : ቅድም : ገዢው
ኩ : ታክልናኩ : እኩ : ገዢውን =

፩፫ : ከየአውጥ : ከባ : የ፪ው : ስብአ : አብዲ : አስፈማው : እኩ : እለ : እ
ተክረው : እንተከይና : ከም : ሁሉ : ከም : ፩፫ : አስፈማው : እኩ = እ
ተክረኝነት : እንተበለ : ከም : ስርዓት : አጋዥነ : ይከላለሁ = ቅድም : እንተከይና : ዘ
ማስኩ : እገዛ : ቅጽሕት : እኩ : አተክሳስ =

፩፫ርክ : ይንግልናኩ : በግብር : ፖ ፍድ : ይንግልናኩ : ይከሳሳ : እብ : ሁሉ : ከምሩ
ኩ : ስርቆ : አርጋን : ይዕድ =

፩፫ መ ት ዘ

አማካ : አነተው : ስርቆ : አርጋን : ማስከተት : ሁልቻን : ይከሳሳ = እኩ : ከፊሳ
ስብአቶ : እንተለ : ገብአቶ : ሆኖ : እንተከና : ደማ : ገድዎ : እኩ : ገዢውን : ወለድ
ይወለ : እንተከነት : ስክመተመታች : እኩ : ገብአ : ፩፫ : ደማ : ተወረስ = እኩ : ስብረ
ች : እኩ : ገዢውው : ተመቀለ : ገብአቶ : ለብአቶ : ከይሬቴ : ከፊሳ : እድግብአን : እኩ
ሻቦይድቱ : አብዲ : አእተየያ : እኩ : እለ : እተክረው : የ፪ውኩ : እኩ : ስቦይድቱ : ከይሬቴ
ች : ስብአቶ : እንተበለት : ስርቆ : አርጋን : ይዕድ =

ሻቦይድቱ : እለ : ስብአይ : እብ : ሁሉ : ወለድ : እንተገበረ : እብ : መጀመር
ች : ሁልቻ : ይከሳሳ = እብ : የ፪ : ሁልቻ : ከልተ : ሁልቻ : ይከሳሳ : እብ : ማልሳይ : ከው^ሮ
ሮ : እኩ : ገዢውን : ወለድ : እብ : የ፪ : ሁልቻ : ከገመ : ከሎ : ወለድ : እንተወለድ
፡ ሁልቻ : የ፪ : ሁልቻ : እንተበለት : ስርቆ : ስብአ : ትክክለ : ሁልቻ : እርቆ : እንተበለት
፡ እኩ : ደቃለ : ከባ : ገዢዎ : በርከም : እኩ : ገዢዎ =

ሻቦይድቱ : በፈጻሚው : ወለድ : ይግል : ከልጠ : ፖ : ይከሳሳ = በፈጻሚው : ከብ
ሁሉ : ሁሉ : ደጋቢት : እንቀኩ : መስምት : ይህበ = ይግል : ከልጠ : ደጋቢት : መስምት

አይሁን : አቶ = የሰጠኝ : በፈጥጋቸት : ስጠድር = ከተወረሰ : ነገር = በግዢ
ምን : ባወመን : በከፍንድ : ካደታን : ማሳሳቢ : ከዚያለባብ : እንተ : ለተኞች : ከተወረ
ሰ : አይግባክን : አቶ = እንተ : ተወርሱት : ግን : አጠ : ሂሳብ : ጥወረሰ : የሰጠኝ : ከ
ጥቃ : የሰጠድር : ተወስኑ : ለለም : ተከሳሽ = ከምኬ : ይማማ : ስጠቅር : በግዢምን : ለለ
ፈታን : በከፍንድ : በርከበን : ወይ : በከልኩ : ምዝገኛት : ስጠድር : ከድናነ : ገላጊ
ጥስ : ለተኞች : ከከልኩ : አይግባክን : አቶ =

በፈጥጋቸት : መርቻት : እንተ : ተከሳሽ : እዋጥ : ወለድ : እንተ : ተፋጥሏ : ከ
አሳ : ታክክ : አቶ : ባወመን : አጠዋድለየት : ተቀምጥ =

ስጠድር : ስጠቅር : አጠ : መግኑ : በቀለ : ሰራሱ : ከተከይድ : ከለ : ስጠድር : ተቃ
ሞ : ወይ : በፍቃዣ : ከልኩ : ስጠቅር : እንተ : ተገጋጠት : እኔ : አተገጋጠት : ስርቆጥ እ
ጋጠኑ : ይወዳ = አጠክን : ተቀኑ : ግን : ከገጋጠቱ : ይግባኝ : አቶ =

እኔ : ስርቆጥ : የገጋጠኑ : ስጠቅር : ተፈራ : አቶ : ገጠልም = ስጠድር : ምወጥ : እኔ
ተከነት : ግን : ይቀማ : አየሮም : ገጠልዕወ = ይቀማ : እንተ : በለም : አገዋጥ = ይደብ : ብል
ለ : ስርቆጥ : እጋጠኑ : አጠላዕወ : ከምኬ : አጠ : ከልኩ : እንቀጽ : ተወስኑ : ለለም : አቶ =

የሰጠድር : ስጠቅር : ብኩ : ስጠ : ለለም : ወይ : በቅርቡ : ተጋይቻክ : እጠ : እ
ንተ : አጠስለ : ስጠቅ : እጋጠኑ : ይወዳ = እኔን : ስርቆጥ : እጋጠኑ : ስጠቅር : ስጠቅር : ስጠቅር : እኔን :
አየሮም : ገጠልዕወ =

እተፈተኙት : የርከቱ : በእተው : ይከልቁ : የዘይተፈተኙት : እንተ
አእተው : ግን : ስርቆጥ : እጋጠኑ : አቶ : ገከልኩ = እጠ : ከከልኩ : አጠ : ለለም : እልዋጥ
ሸጠቅ : አቶ : ገጠልም = ስጠቅር : ምወጥ : እንተከነ : ይቀማውለድ : በለም : እንተከ
ይኑ : ይማማ : ተፈራ : አየሮም : ገጠልዕወ =

ቍለዎ : ወይ : ቍፈረዎት : እንተዘመወ : እኔ : ገዘመወ : እኔ : ምጋኑን : ይመ
ን : እተቀበለለ : ሆቴት : ከጋጠናይን : ወለስት : ስልቁ : ይከልቁ : እኔ : ገመጋኑን : ይ
መን : ይዞዎ : ገቀመ : ይማማ : ስልት : ስልቁ : ይከልቁ =

ስጠ : ባወመን : ከጠኑ :

ተዋጋኝ : በቆረድ : ቅጽጋ : አይመረድ = አጠ : ቅጽጋ : ወረዳ : ወጋኑ : ስጠ :
እንተቀተለ : እኔ : በቆረድ : አጠ : መሰከተት : ይተከረድ : እኔ : ወፍኬ : ይማማ : ይደብ
ደ = አከለት : አጥቃለ : ተፈራ : እንተከይድ : ወፍኬ : ይደብ : ይከልቁ : በቆረድ : ግን : አይደ
ረድን : አቶ = ይግዢ : እንተውሻኑ : ይማማ : ወፍኬ : ይከልቁ =

ተፍቅሩት : በቀለ : ቅጽጋ : አይተውረድ = ቅጽጋ : ወረዳ : እኔኑ : ስጠ : እንተ
ቀተለት : ወፍኬ : ይደብ : ይከልቁ : እኔ : በቀለ : ይማማ : ተሽያጥ = ከተሽያጥ : ነገር : ስምጣ
ንምወጥ : አቶ : ባወመን =

አከለት : ተፈራ : እንተተደለት : ወፍኬ : ይከልኩ : ይግባኝ : አቶ : በቀለ : ግን
አይተሽያጥ : አቶ = እኔኑ : ይግዢ : እንተውሻኑት : ወፍኬ : ወፍኬ : ይከልቁ : ይከልቁ =

በዕለድ : ስብ : ቅርቡ : አየጋርደን : ገበያ : ቅቀትልት : ነፍሰ : ይተና
በ : ቅፈለ : ነኝሳ : ስብ : ምስቀተሉት : አየጠይቻ : እንተበለ : ወፍቅ : ቅቀትልት : ነፍ
ሰ : ከተናገዢ : ይግባእ : እቶ =

ድዕለን : ደጋለን : ወዘኢም : ስብ : እንተቀጥሉ : ሆኖች የም : ከምነ : እብ : እ
ቃለ : ቅጽሁፍ : ራለ : እቶ = አይነ : እንተከነመን : ከምኑ : እቶ =

ተዋጋኩ : ደጋልን : ደጋለን : ስናጋ : እይመረዳ =

ተዋጋኩ : ቅፈለድ : ስብ : ምስቀተሉ : መውቻ : ከብ : ማስረዳ : እንተመስረም
አጥ : ከልተ : ገዢ : ስብ : እንተመግኬ : እብ : ማልሳድ : ከልረድ : እቶ : ገግባእ : እ
አመራኝ : እንተበለ : ደጋለን =

ንበቀለ : ልቦ : መከሰረክ : እብ : እና : መግጫሙ : ማይ : ከነተና : ከለ : ሌር
ረጋ : እንተ : ቅተሉቶ : ቅፈለ : ተሽሬት : ምያጋ : ይማ : ገምዎት : ይከን : ወፍቅ : ቅቀ
ለ : አየጠይቻ : እንተበለ : ይከሳሽ : ቅፈለ : ይሽጥ =

በሰረቀ : ቅፈለድ : ከተ : ስረቀ : እንተቀጥሉ : ከልቀ : ለጠለ : ከተማቅ : ይከና =

ፋላ : ገዢ : ከብ =

በቀለ : መከሰረክ : በታክ : ወይ : ከብ : ቅልዓ : ስብ : እንተተየያ : ከል :
እብ : ከነለ : እንተ : እተወተ : ከተዘረሰ : እይግባእ : እቶ = ስብ : ከለ : እብ : ከ
ለ : እንተ : እተወተ : እብ : ሚርክ : ተዘረሰ = ከተዘረሰ : ነገር : ዓይ : ቅድጋው :
አንተነበረመን : ከተተካዋ : እቶ : ገግባእ : ዘርግ : ገዢአከለ : ሙልቀ : ይከከለ =
አጥ : ተልዋ : ተታኩ : ከለ : እብ : ሁዝክተን : እ኏ልን : እንተ : እተወተ : ከተ
ዘረሰ : እይግባእ : እቶ =

በጠቃቃ : መጽናቸ : ከለዋ : ቅይና : ይከደድ = እይቀድና : እለ : እ-በ : ምስና :
ሻና : እንተ : ሰደድ : እጥ : ሰናና : እብ : ከነለ : እንተ : እተወተ : ሰና : ከነለ : እ-በለዥ
በ : እልከ : እይተካሁን : እቶ = ወፍቅ : እቶ : ዘርግ : ገዢፈለለ =

በከረቡታይ : ከከረቡታይ : ከለ : ማይ : ከውቀዱ : ከለ : መይ : ማይ : ከከረቡታይ : ከ
በ-ና : መለቁም : እብ : ከነለ : እንተ : እተወተ : ሰፊለቱ : በጣል : ከነለ : እይዘነበያ
ከመይ : ሆኖችሁ : ከ የጠተር : እብ : ምስና : እተወተ : ምስና : ከም : ሆኖችሁ : ዘርግአ
ይቀበል = ባግድ : ከለው : ማስፈጸም : እንተበከር : ምስና : በጣል : ከነለ : ሰጠናል : በወ
ሮ : ሙልቀ : ይከከለ : ዘርግውን : የጠለን =

አጠዥር : መ-በረ : ከለውም : ቅልዓ : ይና : የጠለ : እንተበለኝ : ከም : ሆኖች
ቃ : ይከደድ =

በከረቡታይ : እብ : ምስና : ከከረቡታይ : ከለ : ምስናፈለጎ : መንገድ : ከበለ : እንተ
ከይና : ተናና : ምስና : ይግባእ : እቶ =

ንከሃድ : ቅላል : ምስናድ : ከለከል : እቶ = ከመይ : ቅላል : እንተከና : እብ
በ : የተቀና : እየን : ተናና : ይማ : ይመቀና =

መጽናቸ : ከምናቸ : እብ : ሚርክ : ይከሰር : ይከሰር = ከይምናቸ : እንተከና : ምስና : ምስና

ቃድ : አብ : ገሰ : የአዱዋ = አብ : ገሰ : አየከቱን : አሉ : አንተ : እስም : አልፎ = ተፋ
ኝ : ይከፈለ =

ከብት : ወይ : መጽግኝ : ፍ-ገ-አ : ከይ-ኩ : አብ : ትውር : ወይ : አብ : አብለ : እ
ቴያ : አንተ : ተስጠረ : ስባረ : ምስ : ተረከበ : ስጠ-ኩ : አብ-ብ : ትውለት : ይተክለያ =
እኔ : ስጠርከኝ : አሉ : አሉ : አንተበለ : ባይኝ : ይሆታቻው = በመርጥም : ምስውያ :
ይሆተካለ : ይከፈለ = አቡ : ሆኖችት : አቡ : ገዢ-ዕትን : ገመጽግኝ : ሁሉ : አይ =

እኔ : ገሰበረ : አሉ : አሉ : ከለ : ነት : ስብር : ከብት : አንተ : አውመሳም : ለቦ
ና : በመርጥም : ምስውያ : ወማሳ : ገዢ-እ : ሌዩ : ገዢበለ : ገዢና : ይማ : ይሆተካለ :
ይከፈለ =

ይሆም : ገሰበረ፡ ወፍኑ፡ የገመጽግኝ፡ አይ፡ አሉ፡ በገመጽግኝ፡ አይ፡ አጥነራል =
በመጽኑ፡ ተረቶ፡ አብ፡ ይምበ፡ አንተ፡ አተው፡ በኩል፡ ይምበ፡ አይወጣ፡ የ
ብ፡ ስነወ፡ አሸዋጥ፡ አንተ፡ በልም፡ ትውለት፡ ምግባለ፡ ነት፡ በመጽኑ፡ ከብት፡ ትል
አሙ፡ ይኩ፡ ይተክለያ =

ተፋለ : ከብት : መቋመር : ሪሳያ : አሉ : ይኩልይ : አይደለሁን፡ አንተበላ፡ አጥ
ርሳያ : ከምበበለ : አንተ : ተረቶና : ለለበት : ለለበት : ነት : ከብት : ትረፈለሁ : በበኩም : ተፋ
ኝ : ይከፈለ =

ነዱት : ከብት : አብ-ር : (አብ-ር : ወይ : አብ) : ከዚያ-ኩ : ከለው : ቀደ : ከስ
ደም : እኔ : ቀደ : ይማ : ከህድም : ከለ : ነበረ : አንተቀተለ : ከወተያም : አብ :
መስቀት : ወይ : አብ : ተግባሩ : ይተከረኝ = ወጥቻት : ከብት : አይነሳይኝ : አንተበ
ለ : ገዢ : ገር : ይከፈለ =

ይምበ : ከብት : ዓይ : ቀደ : ስብ : ገለበኩ : ከተደማ : ከለዋ : ስብ : አንተቀተለ
አንተበለሁን : ከወተያም : ከብት : አብ : መስቀት : ወይ : አብ : ተግባሩ : ይተከረኝ = እኩን
በሰላም : ዓይ : በዘተአሁኑ : ስብ : አንተከና : ይማ : እኩም : ወጥቻት : በቻም : ወድቅ :
ይህም : እኩም : ከብ : ወቅ : መድቅ : ተተረቀ : ነቶም : ከብ-የም : ተተቀርቡት : ለለ
ተ : ምግባለ : በዘተአሁኑውን : ነት : ገዢበለ፡ አብ፡ ከለ-የም : ሰላምም : የሰው-ይምም =

የም : ቀለ-የ : ከከፈለ-የ : ከለ : በቻም : ሰራተው : መደቻቻ : ስብ - አንተቀተለት
ንሰ : በራል : የባለን : እኔ : በስራራ : በስራራ : ይተከረኝ = እቅዱለ : አንተገዢራይ፡ ገ
ን : ከምተ : ዓይ : ቅዱስ : ተመሳና : ከለ : እኔ : ከህሳስ =

አስ-ም : እኔ : አናበለ-ም : ከተ : በቻም : ለማኩ : መስም : ተከይም : አንተምተ :
እኔ : ገዢተ : ስብ : ከምበምተ : ይከፈለ : አንተከይንጻ : ገን : ይተከረኝ =

መልአከለ : ገዢ-ራለ =

ንብብት : መልአከለ : ገዢ-ራለ : ሆኖ : ገዢና : ይከፈለ : ይሆተካለ : ይከፈለ =
ቋንቋ : ገዢ-ራለ : ወይ : መዘኑ : ትውተለ : ሆኖችት : ከምበ : እኔ : ማለት : ከ
ምበ : አብ : ሰዬ : ተክስና : ከለ =

አ ካ ሌ ብ ተ •

ተኞከለድ : ከልበ . ዕኩ : አይውረድ = ዕኩ : ወርቅ . ስብ : አንተነከሰ : ወጥ
ከ . በመለከተ : ምግባለ : ከም : ሆኖች : ይከከለ =

ተኞከለ : ከልበ . ከብ : ደምበ : ሪፖድ : ሁክለ . ግዢዬ : ለሰነት : ምግባለ : ነረዳም : ደልፅለ : ከበት : ደርበድ : በስጠና : ከብት : ጽዴዎ : አንተ : ክስብ :
ይተካናቸ : ከብት : ጽዴዎ : አንተነከሰ : ጽን : ዕኩ : የበለጾ = ከብት : ጽዴዎ : አንተ :
ቍተላም : ይ : ይከከለ =

ከአቶ : አከለበት : ከፍከለ : ከለው : የዚሁረድ : አይገባ-እን : እኩ = ገዘረም : ሲ-
አቶ : ይከከለ =

ከልበ : እብ : ገበድ : ከይኖ : ማለያት : ስብ : አንተነከሰ : ሁለው : ዓይ : አይቀም :
ቍኩ : የብለ-ን =

ለደት : ዓይ : ከሳሌ : ከሎ : አንተቍተላም : ይ : ይከከለ =

ስራዊ : ከልበ : እብ : ገዘረም : ከስርቁ : ለሆነዋም : አንተቍተላም : ዕኩ : የበለ-
ጥን እብ : ገ-አ-ገ-ለ : አንተረከብዋም : ጽን : ጽዋጥኑ : ይኩ : ይንገሩ : አይበር : አይቍተ-
ላም : ጽሰ : ይማግ : ይስኑቸ =

ዓርብ : ይርሃ : አንተ : ስበረ •

ዓርብ : ከኩብ : ለውር : ተበቃታድ : ይርሃ : እኩበረ : ጽመርቻዊ : ከውከለለ : ይ-
ገበበ : እኩ = ከብ : ለውር : ጽደግና : ጽን : ከስበር : አይገባለን : እኩ =

ከብ : ለውር : ጽደግና : አንተ : ስበረ : ይሂቻ-ተከለ : ይከፈል =

መተዳደት : ይርሃ : ብቻራስ : ከተከበር : አይገባለን : እኩ = አንተ : ተበቃረት :
አቶ : ስበረ : መገኘ : ከከለ : ይከከለ = ይኩ. ለውር : ተበቃታድ : ይርሃ : ስበረ : ይ-
መመ : እኩ : ከከለ =

መርቻትን : መርቻው-ን : እብ : በት : ተማግ : የሰብ : አተመ : ዓርብ : ይርሃሁም : እ
ይበበ : አንተሰበረ : ጽን : ከተከለ : እኩ : ገገብአ =

ቀ . ብ ባ ተ •

የጥና : ሂሳብ : ገንዘብ : ከአቶ : ሂሳዊ : ይከከለ =

በግኩር : ተደርሱ : ገከናቸ : ከአቶ : ሂሳዊ : ይከከለ = “ እስተንቀሰ : አንተደ
ለከ : ተደርሱ : ተካሬ ” : ይጠበል =

በእተጠን : ተቀረ : ነቅሰን : ገንዘብ : ይ : ይከከለ = “ ተጠበ-ጠበና : ገተባዎም : እብ
አ-ሚደለም : ይ-ጠጠኑም : ይጠበል ” ,

ከብ : ገ-ገ-ድ-ኑ : ማለት : ዓይኩ : በፍሰብ : ቅርቡ : ገበረ : ቅርቡ : ገበረ : ገ-ገ-ድ-ኑ : ቅ
መለከተ : አጠኔኑ : ቅርቁ : ቅንጂ : እኩ : ገ-ገ-ድ-ኑ : ከብቱ : ይከፈል =

ንብረድ : ከኅኑ : ገዢኑ : ቁልቁ : እንተውዕሉ : ወይ : ቁልቁኩ : ከተውዕሉ : እ.ለ.

እንተገዢ : ከአት : ስልቁ : ይከተሉ =

በዕራም : ልረቁ : ከጥቅኩ : ገዢቁ : መሳካኑ : እ.ለ. ይጋገር : ከደንገረ : ስቀ :

እንተበለ : ቁናሪ : ይተከከሩ = እነዚ : ከአት : ይቀ : የሂ : እንተከኑ : እየ = ወይ : ገ

ዶ : እንተከኑ : ገዢቁ : ገዢና : ቁልቁኩ : ይጋገር : እንተዘጋጀነት : ገን : ቁጥር : ይተከከሩ =

ንብረድ : አብበኑ : ገዢኑ : እንተሰበር : ቀመለስት : ገማግለ : ከንዳኑ : ይተከ

ኑ : ተስቦኑ : ገተዋድ : እንተከይኑ : እቶ : ቀሰቦር : ይከተባ = በቀሉ : እንተከይኑ : እ

ቶ : እንተበረት : ከምኑ : እየ : ሆኖች =

አብበኑ : እምንን : የቀናን : ገበኑ : ከባቱ : እውዲሉ : ጥዢ.ለ. : እየ : በከ

ፈ = ምስክር : እንተለመ-ም : ገን : ይረጋግጣ =

ማዕረም : ንዝ : በለይቱ : እብዙድ : ገራቀድ : ከተረከበ : ከአት : እሌ

ቁ : ይዕድ : እተን : በንዕዚን : እከለ : ይማ : ቀመለስት : ገማግለ : ይከፈለን = መሻ

ቴ : እንተከይኑ : ስልቁ : እየ : ቀከለሉ =

ንብረድ : ገዢ.ወ : ገበኑ : በያም : በንዕረ : ተ ከከለሉ : ይግበኑ : እየ = ከዕ

ድሙ-ን : ከምኑ : እየ : ከከለሉ =

አብ : ከባቢ : የሂ : ተደንድ : እብ-ኑት : ይፈጥ : እ.ለ-መ-ም : እምበ : እንተበለ

ስልቁ : ገበት : ከርስቃን : ተቀለው : ከይናና : ይግበኑ : እየ ስ ስብ : እንተቀተላት :

ወር : እናስ : ይከፈል = ከባቱ : ወይ : እድገት-ቀሉ : እንተቀተላት : ይማ : ቀመለስት :

ጠማግለ : ይተከኑ = ስብ : እንተቀተላሉ : ወይ : እከለ : እንተ ገ-ደለ : ከም : ሆኖች : ይከተሉ =

አብኑ : መጽኑኛ : ገበኑ : በተገናናት : ፍርድ : የዋኑ : ይዕድ =

በዕራም : ልፍንቱ : ገቀተሉ : ሆኖች-ን : ፍርማቱ : እከበ : ቀመለስት : ይ

ተከኑ =

በዕራም : እንተሰበር : በዕራም : በዕራም : የአዋ : እንተበለ : የአው-ም = የወ : በ

ዕራም-ቱ : ገን : ከባቱ : ስብ : ስልቁ : ይከተሉ =

መለስ : እንሰሳ : (ለም : ማለ : በረድ : ልረሰ : እ.ለ) : ወቆሙ : ከበርቻነት ነታ :

እናሳ : የዋኑ : ለመለስት : ገማግለ : በተገናናው : ፍርድ : የዋኑ : ይዕድ =

መጽኑኛ : ገበኑ : ከይናና : እይከለሉን : እየም : ቀመለስት : ገማግለ : ይ

ተከኑ =

ዘይተካዕድ : ገራቱ : ልለሙ : ከይደረ : ተ ከከለሙ : እና : በኋይደረት : ከባቢ : የ

ጥና : በገመስከላሉ : ይከፈል = ሆኖች-ም : እንተ : ከይኑ : ገን : በገመስከላሉ : ቅናድ : እየ

ነበፍል : እምበር : ከከለሙ : እድገት-በኑ : እየምኑ : የዋኑ : ቀመለስት : ቅናድ : እየ

በዕራም : ይዕድ : የዋኑ : ልለሙ : የዋኑ : ቀመለስት : ቅናድ : ከይደረ : ከባቢ : የ

ጥና : እ.ለ-መ-ም : እጥም : እንተቀተሞ-ን : እንተገዢ-ወር : እንተጥቱ : ቀቀተሞ-ን :

ገዢ-ና : የሰለ-ን =

ዘይአበበቱ : ከይደረ : ተ ከከለሙ : የዋኑ : በገመስከላሉን : ቅናድ : በኋይደረ : ከባቢ :

የከፈልን =

ይጠበብ : ምረጃ : ገቀተሉ : የዋኑ : እናኑ : የአብተገምገመት : ከይደረ : እናሳ :

አውለስት : ገማግለ : ይተከኑ =

ጥና : ልረሰ : ቅናድ : በቀሉ : ገበኑ : ስልቁ : ይከተሉ =

፩፻፷፸፡ ነቀተለ፡ ስ-ገ፡ በዠላስተ፡ የማግለ፡ እንጥንጂው፡ ወጪ፡ ይከፈል፡ ገብረአ፡ እኩ-ቃ፡ እንተውጫ፡ ፕሮ-ተካለ፡ ይቆድ፡

እኩጌም፡ ማስከሰለ፡ ወደ፡ ባድሩት፡ ነቀቻለ፡ ከቅረቡን፡ ይገመታ፡ ፍይ፡ የሙራ፡ እኩ ደ
ጥናይ፡ ባንበር፡ ስብ፡ (መርጥ፡ ወደ፡ ተባከር)፡ የረከበ፡ አደጋ፡ አልማለ፡ ገ
ጋ፡ ማይ፡ አንተ፡ ወንኑ፡ ቅጽቃት፡ የባለን፡ ጥን፡ ቅጽና፡ አየተፍቅር፡ አንተተጥናለ፡
ይተካሱ፡

ԳԹ-Հ : ԻԻՄ-Յ : ԻԱ- : ԿՀԻ-ԻԻԲ- : ՀՀ-Ղ : ԻՌ : ԶԹ-Հ : ՀԻԱ- : ՀՅԴ-Ք
ՀԻԲ- : ՓԵՐ-Դ : ՏԱՐՅ- : ԳՅ-Հ : ԱՒԳ-Ն : ՂՅ- : ԽԵ-ԻՋ- : ԱԲ- : ԱՎ-ՈՒ- :

ԱՓԼ. : ՈՒՅ. : ԳՖՀ. : ՎԵՀ. : ՄՄ-ԸՆ. : ԽԱԴՐ-Ա. : ԽԲ. = ԽԱԴՐ-Ա. : ՄՋ. Ք. :
ԽՀԴ-ՏՐՀ-Ի. : ԷՇ-ՄԻՂ. : ԽԲ. : ԿԻՐԱ. = ԱՊՀ-Ն. : ԿՈԾԸՆ. : ՈՊ. : ԽՊ. : ՎԵՀ. : ԽԵԶ
ԸՆ. : ԽԱ. : ԽՀԴ-Ի. : ՄԲՀ-Ք. : ՎԵՀ. : ԽԲ. : ԿԻՐԱ. =

፭፻፯ : ከየቃቀደት : በዕራፍ : ሚው-ሳድ : ከልተ-አ : እና = በዘመድ : ፍቃድ : ውኅ : ገዢዕድ : መግለጫ : አከላ : እና : ገብና = ሰነ : እንተካይኑ : ገብናዕስ : መግለጫ : መሰረት : እና : ቁጥጥቅ = ስምለ : እንተካይኑ : ደማ : መግለጫ : ጥሩ : ነስብ : እንተካይኑ : መግለጫ : ታተር : ወይ : መግለጫ : ስበረ : ገብና = ወደፊት : እንተተናገድ : ደረጃ : አካላ : ዘመና

ከለተ፡ በዚ፡ ተከናዣችም፡ አዲሱም፡ ማዕተብ፡ እንተ፡ በተከ፡ አልፈ፡ ይከከለ
ስ፡ ከመደ፡ ማዕተብ፡ ፍድ፡ ሆይማኖት፡ ጥልካት፡ እያም፡ ከበተክ፡ እድገበእን፡ እየ
በለግኝ፡ ፍሰድ፡ ጥጋሚያ፡ እሳለ፡ (ፍረ፡ ነጥብ፡) እንተሁዢ፡ ተደርሱስ፡

ቃዕ : አሉ : በኋ : እንተበለዎ : ወይ : ቃዕ : አሉ : በኋ : እበለዎ : እየ : እንተበለዎ : እልፈ : ይከሰስ : ከንድነት : ወይ : ከንድ : ደናዎ : እይርአካን : እየ : እንተበለዎ : እልፈ : እየ : በከሰስ :

፩፻፭፻፯፡ የዚ፡ በ፻፭፻፯፡ አርሃ፡ የዚ፡ አርሃ፡ ደጋግል፡ የዚ፡ ደጋግል፡ ጥብላ፡ የዚ፡
እብላ፡ ክጥቅኬ፡ ካለው፤ ክልበ፡ የዚ፡ ክልበ፡ እድሜ፡ የዚ፡ እድሜ፡ ክፍትከት፡ ካለ
ው፤ የዚ፡ ክልተ፡ እየ = ክንዳ፡ ተረቁ፡ ኮርፍ፡ ንዑስቀ፡ ስልጣዊ፡ ደክሳል =
እኔ፡ ስብሰሪ፡ ስብሰት፡ እኔ፡ ገዢዎሩ፡ ቅ፡ ደክሳል =

ቁጥር፡ ፍለሰ፡ ወደ፡ መጠገመዋዎች፡ ቅሬ፡ ከበ፡ ሰአድ፡ እናሁለ፡ ገረጋሚ፡ ቁጥር፡
ቁጥር፡

ጥናይ : ገንዘብ : ስዕስ : ገንእ : ለማኑ : ስዋ : መለሳኑም : ከላ- : እንተ- : ተሰብ
ር : ወደ- : የጠለ-ን : ተያይ : እነገራ-ች : እኩ : ገንእ : ገዢ- : እንተሁበ- : ስዘይ : ፍቃድ-
ዋና : እዋት : እባክ : እንተተሰረረት : የገኝለ : ፍሸራ-ከለ : እየ : ገከፍል :

ትንስ : ዘለመኑ : ቤቶች : ምስና ተለፈ : ታዋዕና : ይምለስል : ማንበር : ወደ : ተ
ዝነድ : ጥሩታን : በንበር : አንተተይኑ-ው-ን : አብ : ቅር : ከመሰረ : ፈይ : ጉባኤ : ይ

፩፻፭፡ ከዚህው፡ ከለም፡ በዘመ፡ ፍቃድ፡ ወጥ፡ እም፡ እንተ፡ መስጥ፡ ጥስ፡ እይ
ፍረሰ፡ ከመድ፡ መሻልታ፡ መስተ፡ እየዋ፡ ድስ፡ እንተፈረሰ፡ ዘንድ፡ ከደለሻ፡

አጭ፡ በዚ፡ ንዑስመኩ፡ እንተበረታ፡ የዚ፡ ጥበ፡ ካስ፡ የዚ፡
እራስ፡ እኔ፡ በዚ፡ እም፡ እና፡ እውም፡ በድርሱ፡ ይከራለ፡ ጥን፡ እና፡ ደረቀነለ፡
የከራለ፡ ስለቁ፡ ከባላም፡ እድገበላም፡ እና

- ንግድ ተ የርጥ ደረቅ ገኝር ፊደል
ማኑ ወደፊት የገመኑ ነገር ወደፊት
ው-ዕል አው-ናለ ስምበት አበናለ
ፈጻማ አየኩባር የአከተት ተከሱ
ፍላጊ አይነት ያለም
ፍላጊ አይነት አይነት
ዕኔቀ አይመደር ቁራይ አይመደር
ውኑ ወሰነት አይዘበዕ ወኑ በረዕ
አይቃስ አርቃይ የገመኑ
- 1) - Il confine del campo è la siepe, la fine della causa è il « fetzmi ».
2) - Terminata la carne vi è l'osso, terminata la causa vi è il « fetzmi ».
3) - L'osservanza del patto equivale alla santificazione della Domenica.
4) - Il « fetzmi » non ammette ulteriori discussioni e la piena del « Tacazzè » non permette il guado.
5) - Dopo la prestazione del « fetzmi » non bisogna comportarsi in modo caparbio.
6) - L'individuo che ha pronunziato il « fetzmi » non può discutere e lo zoppo non può saltare.
7) - Il conciliato non può discutere oltre e il rattrappito (nelle estremità superiori) non può misurare a palmi.
8) - L'individuo conciliato da 3 « sciumaghellè » non deve eccedere dai limiti dell'accordo, come l'agnello non può crearsi delle inimicizie. (Le conciliazioni non sono state neppure annullate da « Gherai Negus » (1)).

(1) - « GHERAI NEGUS » - (tr. Lett Re mancino) Così appellavasi il maomettano AHMED NEGASC il quale, 460 anni circa orsono, proveniente dall'Hararino, si portò con i suoi seguaci, nelle varie loca nà dell'Etiopia, e cercò di distruggere il Cristianesimo, per introdurre l'Islamismo. Demolì numerose chiese copte, uccise i componenti dei capitoli di esse, fino a che l'Imperatore del tempo, Hatzè Nable-inghil, non chiese l'intervento di alcuni missionari (o secolari) portoghesi residenti a Gondar, mandando in ostaggio il suo figlio Minas nel Portogallo e promettendo loro il libero esercizio commerciale, in determinati centri dell'impero, qualora il piano prestabilito, consistente nell'uccisione dell'AHMED avesse avuto felice esito.

I predetti fecero arrivare dal Portogallo un piccolo nucleo di fucilieri scelti il quale, giunto a Gondar, si trincerò in agguato nella goia denominata « gherai ber » (nei pressi di Gondar), ed al passaggio dell'AHMED Negasc lo uccise con una scarica delle loro armi ad avancarica. Morto « Gherai Negus », i suoi seguaci si dispersero — come è costume — per le più remote contrade dell'Etiopia.

In seguito, e circa 50 anni dopo, pare che i portoghesi da mercanti intendevano padroneggiare in Etiopia e non contenti di ciò, tentavano di sedurre le vergini, ambivano le donne altrui e vuolsi anche che peccassero di sodomia, per cui la popolazione aborrita di questo stato di cose, li cacciò dall'impero inseguendoli fino a Debarùa, senza il consenso espresso (ma evidentemente tacito) dall'Imperatore.

I portoghesi lasciarono molte opere d'arte fra le quali il ponte denominato « sebarrà dil dil » che congiunge il Beghemedit col Goggiam, « Ribbi » (nei pressi del mercato di Ifag) che congiunge il Dembia col Beghemedit ecc ecc.

Con l'aggiunta al proverbio n. 8 della frase, le conciliazioni non sono state neppure annullate da « Gherai Negus », gli eritrei vogliono intendere che se un « re » così crudele rispettava le conciliazioni, è pacifico che tutti gli altri devono osservarle attentamente.

- ዶርቅ : የመ : ደርቅ : (የም : መደረቅ :=) 9) - La conciliazione prosciuga persino il sangue (annulla cioè la vendetta di sangue). (1)
- ድኩር : አቶጂ : ገዢግኑ : የም : የ
የውጭኑ := 10) - Le ferite inferte dopo il perdono non provocano la fuoruscita del sangue (non raggiungono lo scopo).
- የርስት : ይዋጥኑ : አንሰሳ := 11) - Per il « resti » combattono persino le donne.
- ገዢድሩ : አይነበት : ስድራ : እድሩ := 12) - Delle terre non si deve concedere un solo palmo.
- አርም : በሰበርቻ : ፍሰት : በርሃቻ := 13) - « Oriò » (2) morì per la sua moglie e « Nabutè » (3) morì per la sua terra.
- አብይ : በእንዳከለድ : ገምበይ : አፍልከለድ := 14) - Non vi sono incertezze per tutto ciò che lascia il proprio genitore e per le bevande preparate nel proprio « gombò ». (4)
- ጥያ : አብክ : ተረኞብ : ሲውቻ : ፍይ : 15) - Chi entra in possesso dei beni paterni trova salute, e per chi non vi riesce, è preferibile la morte.
- ጥያ : አብክ : ዕምትንና : አይተብኑ := 16) - Purchè provenga dal genitore non dispiace ereditare anche la lebbra. (5)

(1) - Le vendette di sangue, un tempo praticate di frequente fra queste popolazioni, traggono le loro origini dal versetto n.º 6 capitolo 9, libro Genesi (patto di Dio con Noè), dell'antico testamento che dice: « Il sangue di colui che spanderà il sangue dell'uomo sarà sparso dall'uomo; perciò Iddio ha fatto l'uomo alla sua immagine ».

Tale versetto fu interpretato nella lingua « Gheez » (Sacra) « il sangue non si prosciuga che col sangue ».

In questi ultimi anni non si sono verificati che casi rarissimi di vendetta, giacchè gli omicidi, oltre al provvedimento di carattere penale, vengono risolti conciliativamente, per cui giustamente gli indigeni dichiarano con il proverbio n. 9 che la conciliazione prosciuga anche il sangue.

(2) - « Uriah Hitteo » marito di Batesba, figlia di Eliam, ucciso in guerra, poichè Re Davide, invaghitosi di sua moglie, ordinò a loab di esporlo al nemico. (Capitolo 11 — 2º libro di Samuele — Ant. Test.)

(3) - « Nabot Izreelita » si rifiutò di cedere la sua vigna in permuto od a pagamento ad Achab, re di Samaria, pronunziando la frase « io non ti darò l'eredità dei miei padri », per cui fu lapidato ed ucciso per ordine di Izebel, moglie di Achab, imparitito a nome del marito (Capitolo n. 21 « il primo libro dei Re » Antico Testamento.)

(4) - « Gombò » — grosso recipiente di terra cotta, dove gli indigeni vi confezionano le loro bevande.

(5) - Si vuole alludere al fatto che l'erede, oltre alle attività del genitore, deve assumersi anche tutte le passività, indistintamente.

- ፩፭፻ አበሻ ተናጋር፡ በሽግኑ ተቀባሪ፡ 17) - Non chiedere altro più di quanto ha lasciato tuo padre, e quando muori sii avvolto da un lenzuolo di tua pertinenza.
- አብት የዋርሳ እናት ተቋርሳ፡ 18) - Il padre ripartisce l'eredità e la madre gli alimenti.
- ንዕቅ ገንዘብ የሚሸጥ ውጤት፡ 19) - Ogni campo ha il suo confine, ed ogni casa il suo limite.
- ክብ ገራት በፊርድ፡ ከብ ይርሃም፡ መ 20) - Dalla terra una striscia e dal pollo un'ala. (¹)
- የኢትዮጵያ የመፈጸም ውጤት እና
ትቀተለው የመፈጸም፡ 21) - Assegna al fratello i beni spettantigli, oppure uccidilo; non lo uccidere procedi senz'altro alla ripartizione.
- አብ ገንዘብ ነበላ እይከተር እና
አብነት ነበላ እያቀተል፡ 22) - Chi invoca il Governo non sia rapinato, chi invoca Iddio non sia ucciso.
- ርክቡ ገደብና ስሙት ገዳምና ስም፡ 23) - Il « resti » è anche riconosciuto al povero, mentre i posti di comando vengono assunti dai più esperti.
- ዘኔ ይተካል ገንዘብ ዘኔ ይኔቀል፡ 24) - Il Governo può sistemare, il Governo può svellere.
- ቋለም ገዳምና የመፈጸም ውጤት እና
በረሱ፡ 25) - Il mondo è per i venturi e la terra è per i proprietari di buoi (per gli industriali).
- በእያደገኛ እይከተሉት ስቀንጫ እና
ስርቢ፡ 26) - Non si deve farsi ragione con le proprie braccia, nè si può arare con le pulci.
- እይታዋን በብረቱ ተዋዋል እና
ንሰላት፡ 27) - Non combattere con le armi, ma con le catene. (²)

(1) - Proverbo usato nelle discussioni delle cause terriere, quando la controparte resiste alla domanda dell'attore, affermando con astuzia di aver già assegnato i campi spettanti all'avversario.

(2) - Per qualsiasi diritto o ragione è fatto divieto di ricorrere alle armi, ma bisogna rivolgersi alla giustizia.

— ፳፭ —

- አብ : ገ-ንድር : ሚርቻት : አለ = አብ : ብርኩ : አለ = 28) - A Gondar esiste la legge e nella costa vige la legge « Sciaraitica ». (1)
- እብት : ገዢዎ : ወ-ለያ : ይውጤስ : እ-ደ : ብርዎ : አኅ : ይ-ገ-ረሰ = 29) - I beni del padre si succedono al figlio, ed il pane dalla mano passa alla bocca.
- የወሰድ : ይልከሰ : ገበደለ : ይ-ሰ-ሰስ = 30) - Chi ha dei figli deve tenerezza ad essi, chi ha mancato deve corrispondere l'indennizzo, (alla parte lesa).
- ስምድ : እይከረሰ : ወተኞ : እይከሰስ = 31) - Il cielo non si ara, ed il genitore non si accusa.
- ጥዋል : ገ-ሳድ : መቻልት : እስከበ : ገ-ጥንት = 32) - La divisione (delle terre) avviene in un giorno, mentre la rettifica della divisione è perenne. (2)
- ብመርቀ: ገተት-ሰመ : በግኝነት : ገተት-ሰመ = 33) - Con il proprio denaro si acquistano gli ornamenti, e con il proprio ardimento si acquisiscono i meriti.
- ስለ : ገ-ገ-ሥ : ይቀሙ : ስለ : ተ-ወ-ገ-ሥ-ት : ይ-ሰ-ሙ = 34) - Per la sobrietà si digiuna, e per il rispetto al Re si osservano le leggi.
- ገገ-ሥ : ይ-በ-ቤ-ን : ስለማም : ይ-በ-ቤ-ን = 35) - Il Re può applicare qualsiasi provvedimento e Dio può colpire chiunque di infermità.
- በዕለ : ገ-እ-መ-ኑ : ፈ-እ-ከ-ር : እይ-ዳ-ለ : ብ-ብ-ኑ : ገ-ማ-ህ-መ-ኑ : ፈ-እ-ር : እይ-ዳ-ለ = 36) - Per chi ammette da sè quanto ascrittigli, non necessitano le prove testimoniali, e per l'albero che muore in piedi non occorre la scure.
- እሮ-ጥ-ም : ይ-ጥ-ጥ-ት : ሲ-ለ-ጥ-ም : ይ-ጥ-ጥ-ቱ = 37) - Discutere dopo aver ammesso il diritto altrui, ed assicurarsi delle condizioni di compra-vendita, prima di effettuare un'acquisto.

(1) - Non esiste località ove non vige una legge.

(2) - La difficoltà di procedere, in una sola volta, alla ripartizione di un certo numero di campi ha dettato questo proverbio perchè, con una successiva rettifica alla divisione, le parti interessate s'intendono completamente soddisfatte.

- ፳፻፲ : በተከርከተኛ : በዓለ-ት : ፳፻፲ : 38) - Chi non ama il Re, lo rispetta a
 ንገሥት : በአስራ-ት = forza di catene, e chi non ama Iddio
 የገሥት : በአስራ-ት = va a riverirlo rinchiuso nella bara.
- ፩፻፲ : መጋቢቱ : ፩፻፲ : መቅረብ = 39) - Il contadino tributario deve uniformarsi al trattamento dei suoi compagni, come la coppia del «dugri»⁽¹⁾ deve essere tratta e confezionata da un tronco d'albero.
- ፩፻፲ : እድበደበት : መተክለር : እዋጥ-ረት = 40) - Il «ghebbar» mira i suoi compagni (nella ripartizione delle terre) ed il soldato i suoi commilitoni (negli atti di valore).
- ፩፻፲ : በምት : እነዚ : በግብታ = 41) - Gli uomini regolano la loro esistenza seguendo le tradizioni (orali), ed i cereali devono essere misurati con il «ghebetà». (2)
- ፩፻፲ : በቅያ : ሌረሰ : በንያ = 42) - Si vince una causa osservando le tradizioni, ed il cavallo vince la gara se è più veloce.
- ፩፻፲ : በዘኅ : ተግራ : በደብ = 43) - L'uomo si uniforma con la storia (del suo paese) e la pioggia si osserva nelle nubi.
- ፩፻፲ : መገመት-ከሮ : ተፈረሪ : በዘኅ : ዘመኑ : መ-ረዳ = 44) - Non si deve emettere il giudizio per una causa non discussa, e non si deve obbligare altri a scendere da una strada diversa a quella percorsa per salire.
- ፩፻፲ : ተመሳሳይ : በዕራ : ተሰላም = 45) - Per risolvere una causa, occorre attenersi al capitolo della prova, e per sanare un tumore sulla gobba del bue, bisogna operare.

(1) - «Dugri» parte inferiore dell'aratro, che serve per serrare il vomero di ferro al timone.

(2) - Misura per cereali della capacità di 32 «Menelik».

- ፩፭ : አፍስስ-ለ- : ሌጋ : ገዢያዢ-ለ- = 46) - Il giudice deve attenersi alle esposte dei contendenti ed il cavallo deve accontentarsi dei cibi che gli somministrano.
- ቀጥጥ : ገብለ- : ይምኑትም : ቅጥ : ገብለ- : ይፈረም = 47) - Le cause si discutono con titubanza e si giudicano con prontezza.
- ከከሰ- : ይከሰስ- : ከከና- : ይምለስ- = 48) - Da attori divengono convenuti e prima di terminare il viaggio di andata, intraprendono quello di ritorno.
- ከከሰ- : ደመ- : የብለ- : ዥዋነ- : ወይ- : የብለ- = 49) - L'attore induce l'avversario a stare in piedi e chi chiama gli viene risposto.
- ቍስስ- : እኔ- : የብለ- : ድኝ- : ይም- : የብለ- = 50) - Il garante non ha bocca (per discutere), e la formica non ha sangue.
- ቍስስ- : ክበልዕም- : ቅተኞች- : ክንጋኖም- : ቀበት- = 51) - Il garante deve essere come una zuppa servita e come un letto allestito.
- ንዋስስ- : ክዳብቻ- : ገባብአ- : ቁርቦቻ- = 52) - Al garante spetta la misura doppia, e all'iena la pelle della preda (giacchè la rende inservibile).
- ቍስስ- : አየው-ኩኩ- : ማቅረሙ- : አየው-ኩኩ- = 53) - Chi non rimborsa il proprio garante non ha diritto di portare la barba (non è uomo).
- ቍስስ- : አይ-ብለ- : ነገር- : ቅኩ-ኩ- : ማሳለከ- : አይ-ብለ- : ዳብ- : ድኩ-ኩ- = 54) - La causa senza garante è causa perduta ed il latte che si munge senza il « mahlecà » (1) è destinato a versarsi.
- ክወ- : ቁስስ- : እይታት- : አወ- : ክኩብ- : እይሻረድ- = 55) - Il fratello del garante non deve essere forzato ed il fratello del « chinab » (2) non deve essere macellato (per colpa del fratello).

(1). - « Mahlecà » Laccio in pelle che si usa per legare le zampe posteriori della mucca, allo scopo di evitare di agitarsi, all'atto in cui si munge il latte.

(2). - « Chinab » bue ritroso, restio al lavoro.

— ፳፭ —

- ከናብ እብ ማሳረሰብ እበደ እብ መልስዕም። 56) - Il « chinab » si osserva nei lavori di aratura e la persona ambigua si riconosce dalla lingua.
- በለጋ ይኖገር ተማሪ ይሞገር። 57) - Discuto dopo aver riscosso quanto dovutomi dal garante e attraverso (il fiume - il lago) nuotando. (¹)
- በተኞኑ ስራት ገተለዘዕም መሬት። 58) - Mi ha ridotto come un filo di ragnatela e come l'argilla battuta. (²)
- መረቁ ይጀበዋል የለበ ይተካክል። 59) - I conti si devono regolarizzare e le tele sporche si devono lavare.
- እስከዚ ከብ በረኩ ነገር ከብ ውጥ። 60) - Per conoscere il testo ricorrere alla pergamena (allo scritto) e per ottenere una notizia esatta, rivolgersi all'interessato.
- ከብ ገኩ መቦች የሽያ ውጥ። 61) - È preferibile l'interessato nella causa anche se melenso, anzichè un eloquente patrocinatore.
- የጥ ተመክቡ ባለ ተመክቡ። 62) - Per reggersi meglio in piedi (nel trattare le cause) appoggiarsi ad un bastone, e per discutere meglio la causa, consultarsi con l'interessato.
- እብ ፍብ ካለው መሳይድ ይሰዳ እብ ገብ ካለው ይሰዳ። 63) - Tutto ciò che è esposto sui monti lo disperda il vento e quello che è esposto nelle valli lo porti via il fiume. (³)
- እልብ ነገር እልብ መንገር። 64) - Non ci sarà più nessuna causa e nessun'arma. (⁴)
- ይግዢ ይጥሩ ስነዢ ይጥሩ። 65) - Il provocatore (di una lite) sia perduto (sia dichiarato responsabile) e l'ubriaco rigetti (ciò che ha ingerito).

(1) - Proverbia usato da una delle due parti in causa (di solito l'affore), la quale prima di continuare la discussione della causa ha diritto di riscuotere l'indennizzo (eggħiex) per la mancata presentazione dell'avversario o per altri impegni assunti dal medesimo, e non mantenuti.

(2) - Frase usata per far presente al giudice che il suo avversario con il suo comportamento cavilloso, l'ha reso come un filo di ragnatela ecc.

(3) - (4) Frasi che si usano dopo la conclusione di una conciliazione.

አው-ጀት : ገመኑ : ከረዳ : ከብልግኝ :

- 66) - Cerca con la tua propaganda di indurre altri a ritenermi Capo che provvederò a mantenerti razziando.

ቋጋሙያ : ለምለመ : ስጋይ : ይከመ :

- 67) - La mia carne è divenuta floscia e le mie ossa sono stanche. (1)

ይት : እንታይ : የምጽእ : ማይ እንታይ : የጥሰስ :

- 68) - Il povero nulla può procurare e l'acqua non fa ruttare.

ከው-ክ : ገረገገ : አስር : የብለ : ማይ : ተስተዋ :

- 69) - Chi passa per la roccia non lascia orme, e chi beve acqua non emana alito sgradevole.

ዘለጥ : መለከለይ : ፍቅ :

- 70) - Emettendo i gridi di costume mi hanno appiccato il fuoco (mi hanno danneggiato dopo aver avvertito del fatto le Autorità).

አው-የት : ጽሕዝኝ : ጽ-ብዓት : ጽጋይ :

- 71) - Il grido di costume (« auiat ») si emette allo scopo di essere udito e le lacrime (« nebaät ») si versano per essere visto (per serbarsi delle testimonianze).

ዘለጥ : ከረድእም : ከሰምዕ : ከሰምዕም :

- 72) - Il grido si emette per ottenere il soccorso e si protesta per essere sentito.

አስር : የሰ - በስር : ፍቅ የሰ : ከስል :

- 73) - Ogni cosa rubata lascia la sua traccia ed la brace lascia la carbonella.

ፍቅ : በገልግኝ : ካገር : በመግኝ :

- 74) - La brace si raccoglie con il cocci, e la causa si discute seguendo la giusta procedura.

አይ-ገቅ : ዓይ : ገጽ-በ - መጽ-ጥጥ :

- 75) - Il giudice parziale può paragonarsi ad un mulo affetto di piaga sulla groppa.

(1) La carne si riferisce alla ricchezza e le ossa ai parenti. Obbiezioni della parte convenuta in causa quando non vuol rispondere all'accusa, e della parte attrice quando non ha tentato di rivendicare tempestivamente i suoi diritti.

- ጥርድ : ወ-ዓ.ለከ : ከሳድ : ተብዕምንት : 76) - Dopo una lunga corsa cercare di raggiungere l'estremità della collina e dopo una lunga discussione di una causa, attenersi al capitolo della scommessa.
- በርሃ : እንተፈፀመ : ካረበ : እንተበገኘ : እተ : የየኝ : እተ : የጋራ : 77) - Se lo schiavo diviene di colore rosso fa confondere, se le discussioni si prolungano creano delle complicazioni.
- ቁ-ብ : ከለም : ልስከ : እምበ፡ ከለም : መለሰ : 78) - Non può sorgere alcun dubbio nelle delimitazioni terriere, quando queste hanno per confine un fiume od un monte.
- ዘይበአሰብ : ከልተ : መለከነት : ከደተኛ : 79) - Due angeli non si questionano mai e due diavoli non si conciliano mai.
- በፍተሻ : ከከደት : በቀላይ : እደተሻሻ : የገን : በዘይ : ተግባር : ገተሻ : ተብሎ : የተሻሻ : 80) - Non mi dispiace il muletto che ho perduto in seguito a regolare causa; ma mi duole il pugno di cereali abbrustoliti che ho perduto senza giustizia. (Non si bada cioè al valore dell'oggetto contestato, purchè si perda con regolare emissione di un giusto giudizio).
- ክቡር : ገመናርሱ : እድቀቅ : ገመናርሱ : እቴ : እድጋኑ : እቴ : እድጋኑ : 81) - Le deliberazioni prese di comune accordo, non nuocciono e la carne tritata bene, non strozza.
- ጥስቀናም : ይከሰውም : ካና : እስ-ገመና : ይከሰውም : 82) - Le versano frettolosamente e le raccolgono seduti. (Tutte le cose dette o fatte in furia occorre lungo tempo per poterle riordinare).
- ፖ-ስርተኞች : ነገር : እድተተከዥስለ : ጽሑፍ ሲሆን መገኝ : እድተተካዋለ : 83) - Per una importante causa non è opportuno precipitarsi, e per percorrere una lunga strada, non è necessario correre.

- 60 -

- ንዘበ : አስተው-ዓልት : ገዢነት እና የ
ምሳሌ :
- 84) - Le discussioni è d'uopo ponderarle,
ed il cibo bisogna masticarlo.
- ንገሥት : አይሁዳ-መግድ : አይሁዳ-መግድ :
- 85) - L'ordine del Re dev'essere osservato senza eccezione alcuna, come non si può impedire un temporale.
- ንገሥት : በደብዳቤ : አይሁዳ-መግድ : ስጋፍ :
- 86) - Non intraprendere un viaggio in paesi ove non esiste il Re e non ti affaticare nei lavori agricoli, se non hai una degna sposa economica.
- መገደል : የአቶ : ገዢነት :
- 87) - La strada conduce al paese. (Con la retta via si raggiungono le aspirazioni).
- መገደል : ዘተጋገሪ : ፖስታ : አረቢ :
- 88) - Chi erra nel parlare incorre in pene pecuniarie e chi sbaglia la strada finisce in aperta campagna.
- ነገድ : ክጠጥቅ : ደቃቃ : ቅተላ :
- 89) - Se vuoi far perdere la causa, uccidi il dagna (giudice).
- ደቃቃ : አየሩለ : ክ-ብ : ዘተጋገሪ : ደረሰኑ :
- 90) - Non v'e motivo che il dagna sia parziale, giacchè gli onorari gli sono dovuti dalla parte soccombeante in causa.
- ዘንዘብ : ስቴ፡ ተከቀቀዋበር፡ አይሁዳ-መግድ :
- 91) - La verga della verità si assottiglia, ma non si spezza.
- ስቴ፡ በርሃሳኩ፡ እንተቀበረቻ፡ በእግዚ፡ ተመክክለ :
- 92) - La verità se viene sepolta dalla testa, risuscita dai piedi (non si perde).
- መከመመያ : ተረከብ : መስፈርት : ደለያ :
- 93) - Purchè si trovi un posto angusto, non mancherà la possibilità di poter stare disteso.
- ደቃቃ : ክብ : ፍቃድ :
- 94) - Essere forte nella porta. (Mantenersi energico e cauto all'inizio di una causa o altro).

- አይተኩተውረምበር : ወ-ጽእሰ : የዚህ :: 95) - Il permesso di entrata è più facile a darsi che lo sfratto.
- ሙ-በት : አይተኩለሁ : ፈቻ፡ አይተኩለሁ:: 96) - Avendo promesso un dono non desistere dall'effettuarlo ed avendo acconsentito non ti pentire.
- ፈተና - ገዢበት : በማድ : ገዢበት :: 97) - L'uomo che effettua spontaneamente un dono è come una pianta che cresce innaffiata.
- ከጋዢ-ዕለድ : ደንብናት : በዕለድ :: 98) - Se mi attengo ai termini del patto che ho concluso, mi sento di essere un Degiac (mi sento forte).
- ቁስበት : የት : ከይሸረደኝባው : ቅርቡ ት ስታ : የት : ከይሸረደኝባው : ቅርቡ :: 99) - La mercede del pastore è giudicata prima di essere sentenziata ed il pesce muore prima di ucciderlo.
- ስላም : የሆኑ : እንደግል : እንደግል : ስላም : የሆኑ :: 100) - Un debole conciliatore fa ripetere la causa, ed un pranzo scarso richiede una buona cena.
- ስብት : ዘመኑ : ሪሳብ : የስብት የስብት የስብት :: 101) - Sul terreno altrui gli si rompono le natiche.
- ስብት : ዘመኑ : አይተማውታ :: 102) - Non provocare la morte (propria o di altri) nel fondo altrui.
- የሱር : ቅዱቃቢ : የዋል : መ.ክ.ስ :: 103) - Ho distrutto il bosco e stradicato i cespugli. (Diritto di prima occupazione del terreno).
- አብ : ቅድሚ : ስራ-አብ : አይተኩኩስ፣ አብ፡ ቅድሚ : አንበሳ፣ አይተኩኩስ :: 104) - Non intralciare i lavori di altri e non gridare con prepotenza in presenza del leone.
- ገዢ-ት : ገንዘብ-ት : አይደኩ-ት : ለሥር : አያገኩ-ት :: 105) - Il campo di maggio non si deve usurpare, e l'ostia sacra non si deve rigettare.
- አግባብና : ገብሩ : ይተከል : አግባብና : ገብሩ : ይተከል :: 106) - Nell'« agbanà ghibri » (prima domenica dopo Pasqua) si assegnano o si tolgono i campi.

ԱՅԻՒԹԻ - ԳԵՂ, և ԱՅՄԱԲԻ : ԻԺՀ « 107) - Chi non concede un imprestito è ritenuto un uccisore e chi non rende l'imprestito, è considerato un rapinatore.

ԵՐԱԾ : Թ-Զ. և ՆԿ : ԻՒԳԱԶ. « 108) - Il denaro che esce procura delle liti.

ՀՔ : ԱՄՎՀ : ԹԲ : ՊԱ-ԴԻՒ : Ը-Ա : ՇՈՀ « 109) - Semerè (nome) il tuo campo ha creato un'uomo! (¹)

ՀԽԱ : ԱԱՊ : ԵՎԱՀ : Ծ-Ա : ԱԱՊ : Ե
Ը-Ա : « 110) - Chi possiede dei cereali ricorre alla macina' e chi ha il « medhin » (garante) è immune dalle accuse.

ՄՁ-Դ : ԱԱՊ : ՈՓԱ : ՀԹՁ : ԵՀՀՀ « 111) - Chi ha il « medhen » (garante) potrebbe cavalcare il muletto del Re.

ՀԴ : ՀՈԱ : ԹԴԴ : ԾԴԴ : ՀՈԱ : Ժ
ՀՀՈԴ : « 112) - Chi sbaglia si incaglia.

ՀԵԴ : ԻԵԴԻՄԴ « 113) - Sii solido, per evitare di essere trascinato.

ԴՀԻԴ : ՈԱԶ : ՔԱՐՀ : ԴՀԻԴ :
ԹԴԴ : ՔԸԴԴ : « 114) - I complimenti per le vivande costituiscono peccati, e discutere una vertenza con umile rassegnazione, induce alla perdita della causa.

ՓԱՌ : Ամ-ԱԻ : Հ-Մ-Ի : Ը-Մ-Ի : « 115) - Chi occulta la propria ferita, cela anche il rimedio relativo.

ՀԱ : ՓԲ-Ա : ՅԴ-Ա : ՀԵԳԱՀ-Ա : ՓԻ
ՀԱ : ՓԲ-Ա : ՓԱԶ - ՀԵՓԱՀ-Ա :
ՀՅԱ : « 116) - Dinanzi al Re non si dicono cose sconsiderate ed in presenza ai bambini non si taglia la focaccia.

ԴԵԴԻ-Դ : ԴԱՀ : Ա-ԴԻ-Դ : ՈԱՀ « 117) - Nei vostri occhi c'è il fuoco ed il vostro cuore è vasto. (²)

(1) - Proverbo usato per comunicare, da parte del concessionario, al proprietario del campo, che detto terreno è stato usurpato da una terza persona, al fine di indurre il proprietario a difendere in tempo i suoi diritti.

(2) - Rivolgendosi al giudice per dirgli che vede accutamente ed osserva ponderatamente, i termini della controversia;

- ፩፻ : ከምኑይመውታ ያ ማረ : ከምኑይናሽ ቅ : 118) - In maniere che il pesce non muoia e l'acqua non si prosciughi. (¹)
- ወደ : ጥዲ : ክንዲ : ቤድቅስ ገብኤሌ : ተክለ : ት
ቃድ : ቤትሰንድ = 119) - Il paesano per essersi impoltronito ed il ladro per essersi svegliato a buon'ora. (²)
- የህ : ገበሌ : እንበሳ : እድተቻለስ : ዝር
እር : እከ-ልስ = 120) - Non tentare di lottare con un leone che tiene la bocca aperta, offrigli piuttosto un pezzo di carne.
- ተክሮር : ገለደት : ተካሌ : ገመገልታለ
ዋዕ : ደጂነት = 121) - Pur di rimandare una causa, anche per una sola notte, (nella quale sono certi di sconsigliate) donano una vacca prega.
- ጥርጋር : አድራት : መጥናት : ፍዴት = 122) - L'asino frettoloso perde di solito il carico.
- አመስ እና ገዢ : እብ ቁጥራው - ክለው :
የጥርጥ ቅ : 123) - I fagioli precoci provocano il peto, quando ancora sono nella marmitta.
- ዘርር : እብ : መደመሪያ እና ክለው : እብ : መ
ከመሪያ = 124) - Le cause si osservano nell'atto della instaurazione, e le messi si valutano quando si ammucchiano sull'aia.
- ዘርር : ከይ-ተኞቻዋቸ እና ለ የብዕስ : ከይ-ተ
ያዋቸ ወጪለ = 125) - Le cause si affidano a persone capaci e la cucina a donne competenti.
- የጥቃት የርክክር የለ-ተብር : ስመር = 126) - Le mie preghiere sono state accolte ed i miei peccati sono stati perdonati.
- አዝራት እና ተግባራት : የአድራት : ወርሱ : ገበሩ = 127) - A Dio piacendo la causa può diventare chiara come la luna piena. (³)

(1) - Proverbio usato nelle conciliazioni per trovare un modo di accomodamento che non sia di svantaggio ad ambedue i contendenti. « Un colpo alla botte ed uno al cerchio »

(2) - Proverbio usato nelle discussioni della cause, per far comprendere all'interessato che non ha difeso tempestivamente i suoi diritti, e si è lasciato sorprendere dal suo avversario.

(3) - Significato: Finalmente le mie aspirazioni sono raggiunte; poichè la mia causa è diventata chiara come la luna piena.

- ንስኩ : ከተኞነለሁ : መን : ይከሰለሁ = 128) - Se tu avversario ammetti il mio diritto, chi altro può misconoscerlo?
- ስብአሁ : በእኔ : ገዢ : ስበደ : ብር
ሳማ : ገዢ : ይቀጥለም = 129) - L'uomo muore per ciò che gli esce dalla bocca e la donna per quello che le esce dall'organo genitale. (*)
- ባዘድ : አጥቢ : ሲበ : ከተ ባዘድ : መቀ
መጫዬ : ተገለግለ = 130) - Prendere il tenifugo per bocca altrui e mandare la tenia per ano altrui. (Non agire indirettamente).
- የረ : ዘይ : አደብ : አብ : እንዲ : ተመኑ :
ቻቃጭበት : አለንም = 131) - Giacchè la mano non è tua, introducila nella buca del serpe o dello scorpione.
- ባዘድ : ጽጋሥ : አውራድ : ባዘድ : ማስረ :
የረንደ = 132) - Senza il Re resta la semplice corona e senza la scure rimane il semplice tronco (in piedi).
- መፈሪ : አይበቀልሁ : ልቀቅ : አይርስተሁ = 133) - Scendi dal muletto altrui e allontanati dal terreno altrui.
- መከራ : አይበለ : ጽጋሥ : ሲይ : የመኑ :
የይንገሥ = 134) - Il Re senza consigliere, non regna per un solo anno.
- ዓንበ : አይበለ : ጽጋታኝ : መከራ : ክረ
ክበ : የማከሩ = 135) - Chi non previene il suo padrone, ne condivide le conseguenze.
- ዓንበ : አይበለ : ጽጋታኝ : ዓንበ : ክፍያ
ክበ : የማከሩ = 136) - Si previene il proprio padrone, per esimersi dalle eventuali responsabilità.
- ክበ : ተከ : ወርዋሪ : ሲይ : እማካራ = 137) - È preferibile (per un Re) un consigliere, che mille lancieri.
- መኖ : አደቢ : አውራድቁ : ይረግኝ : ወኖ :
ደረሰ : አውራድቁ : ይደንግኝ = 138) - Il figlio dell'asino, cadendo il suo cavaliere, lo calpesta, mentre il figlio del cavallo se ne rammarica.
- አሰን : ክፍያ : ጽጋሙ : የመኑ : ክፍያ : ጽ₂
ቀብያ = 139) - Il tempo si regola secondo il suo Re e l'aia secondo i venti.

(1) - « Non ciò che entra nella bocca contamina l'uomo; ma ben lo contamina ciò che esce dalla bocca ». (Vangelo di S. Matteo — Capitolo n. 15 — versetto 11).

- ዢያስኩ : እኩ : ለለከት : የዋግኬ-ለን = 140) - Il bestiame razziato che non torna più è quello difeso dai monaci.
- ሰበድት : ጽማም : በከፋ : ይጋው-ሁ-ለ : ሰበድት : ድመር : በከፋ : ይሰዕሙ-ለ = 141) - La moglie del sordo può essere chiamata in presenza del marito, e quella del cieco, può essere baciata in presenza del consorte.
- ፈለስ : ፍብ : ጥይሳ : በፊስ - ፍብ : መሬር : ፍብ :
- ግብአት : ለለከት : ግብአት : ሰበድንን : የጥቃት = 142) - Il monaco (va) alla festa da ballo ed il giovane (va) al « magarià » ⁽¹⁾
- ናይ : ካ-ለ- እም : እምኑ : ይመክእ : እና- ወይ : በይዚ : የይመክእ = 143) - Iddio ci scansi dall'autorità del monaco e della donna.
- ከመሰማይ - እንተካነማ : እያም-ረረ : የአረብ :
- ፈለስ : እንከባ : ደ-ብር : እንተወጪ : እም
በሳ : እንከባ : ደ-ብር : እንተወጪ : እኩ :
የጥቃት : እኩ : ጥምቀ :
- ፈለስ : ከይደረቅ : ይከልከለ : ከይመል
ድ : ይምንከለ :
- ፈለስ : ከይሞት : ሆርዳይ : ከይሞት : እ
ይከመንን :
- 144) - Le spine di tutte le piante si possono estrarre, eccettuate quelle dell' « Uaibà ». ⁽²⁾
- 145) - Se avesse regnato un mussulmano non avrebbe amministrato la giustizia, ma si sarebbe prodigato nelle uccisioni, (perchè è fanatico).
- 146) - Il monaco si dà alla perdizione uscendo dal suo convento, ed il leone muore se esce dal suo bosco.
- 147) - Il monaco per evitare di avere prole si fa cenobita, e per non guadagnarsi il paradiso, fa il cabalone.
- 148) - Non si deve aver fiducia degli eventi del monaco prima della sua morte, e non è opportuno fidarsi del grano, prima della maturazione della spiga

(1) - « Magarià » — Focolare posto nel cortile di ogni abitazione, dove gli anziani si siedono di sera attorno, per rievocare avvenimenti, raccontare leggende ecc. ecc., ed i giovani si accostano per imparare dai vecchi.

(2) - « Uaibà » (Terminalia Brownii) grande albero ombroso, a fronda fitta e vasta. La corteccia, spessa, di color giallo, contiene circa il 19% di tannino e offrirebbe ottimo materiale per conciare. Tuttavia essa viene usata soltanto come colorante per le caratteristiche fute dei monaci, che tinge di un bel giallo.

Pertanto con il proverbio n. 144 si vuole alludere al fatto che tutte le questioni possono essere risolte, eccettuate quelle instaurate dai monaci, perchè sono le più complicate e cavillose.

- መከም : የድቃ : ብኩመሰል : ገዢው-ዕ : 149) - Lo « Sciacallo » per dimostrarsi
ተክለር = santo si orna il collo di « zeuauih »
(¹) (per alludere l'ipocrisia della
donna in specie).
- ንዢነት : ሆኖ : ዓባትኩ : ገብዕሉ : ከ-
በተበብ : እንተበአከሮ : አይሰላጥ :
ዕያ = 150) - Non è consigliabile caricare l'asino
di carne ed incaricare la iena di
condurlo a destinazione.
- ስብ : አማካሪ : እንደ : ልደማት = 151) - L'uomo propone Iddio dispone.
- እከለ : ፍብ : ሌቀቅ : መረጃ : ዓልአ : 152) - Oggidi le granaglie germogliano
ለብዘበን : እብ : ቤት : አመድ = sulle terre magre e le inimicizie si
creano fra parenti.
- በዕራፍ : እብ : ገዢድ : እንተከድ : ዕርሱ : 153) - Se il bue si turba, afferra solida-
እናንዶ = mente il timone (dell'aratro).
- ንዢት : ዘዴቅ : ባድሳር : ዕርሱ : መስቀቅ : 154) - Che destino per il « neuit » ! (²) dalla
በቀድሚያት : የሙት : ተኑቅ = parte posteriore è continuamente
spinto dall'« irfi » (timone dell'aratro),
e dalla parte anteriore è soffocato
dal « meran » (corda di pelle).
- ንብረጣለ : እንታደ : ተለዕለለ = 155) - Dal nullatenente cosa si può
156) - Dalla bocca dell'impiccato cosa
può uscire? soltanto la bava.
የጊዜይ : ስበደት : እንተሰነድ : ገኝድ = 157) - Il grano se non trova una donna
(abile a lavorarlo), diviene brutto.
- እለተውክክ : ይፈትከኩ : ወደአሁ : ገዢ
ለይነ = 158) - Chi ti prende per moglie ti può
anche divorziare, la peggio è di
tuo padre che ti deve sopportare.
(Allude alla donna di nulla capace.)

(1) - « Zeuauih » — Pianta che abbonda nel medio piano i cui frutti di bel colore rosso
lucido, sembrano quelli delle corone sacre.

(2) - « Neuit » - Parte dell'aratro che congiunge il giogo al timone.

— ፩ —

ሰበድኑ : እንታይ : መልካም : አያዝ : ተክ
እብ : እንከ : እነሳ :

ዘመስቀል : አይገባለ :

አዋጅ : ዘተኛ : ስራው : ይፈቻል :

ስብ : አለም : እረዳና : ይመወቻ :

ጥናት : ጥለት : ይደለ : በደቃ : ሁማም :
የደለ :

ወ-አደ- አለመም : እስዎች : የአፍርጂም :
እስዎች፡ አለመም፡ የደ- : ይአፍርጂም፡

እንከ : ገበሌ : ስያጻ : ለእከ :

ስ-ር : ስ-ብ : አመድ : ስ-ር : እምኔ : ስው
ይ-ኝ

ቍስሌ : ስምበ.ስምበ : እንታይ : የዋል
አ : ጥና : ለተወካ : እልካ : ስው-ካ:
የደተቍልል :

ፊግ : ዘስመድ : ሆጣለ : የገመድ : ገስመድ :
መድ : እንሸራ :

አብዛ : ገመሰል : እገዢ : ይመሰል እኩ
አ : ገመሰል : ስብ : ይመሰል :

159) - In che cosa consistono le virtù della donna? Lavarsi le mani e saper ricevere gli ospiti.

160) - Chi non riflette, non deve dedicarsi al commercio.

161) - Chi possiede una vacca prenna, può ottenere in prestito una mucca che ha filiato.

162) - Colui che ha dei parenti, muore nel tardo pomeriggio.

163) - La guerra richiede preghiere e la causa i voti degli assessori.

164) - Chi ha molti figli è temuto dai propri fratelli e chi ha molti fratelli è rispettato dal paese.

165) - Chi intende pagare, può anche mandare un canuto.

166) - Le radici dell'uomo sono i parenti e quelle della pietra è la terra.

167) - I rami dell'« hambè hambò » (1) non ti possono riparare sotto la loro ombra; non disprezzare i tuoi parenti, fidandoti dell'amicizia di estranei.

168) - Chi rammenta una vendetta lo ricevi con la lancia, e chi ti nomina dei consanguinei lo ricevi con il pane.

169) - Il figlio che assomiglia allo zio materno sembra un uomo e se ha le simianze del proprio genitore sembra Iddio.

(1) - « Hambe hambò » - *cassia goratensis* - alberetto di piccole dimensioni dalle belle foglie e ricchi grappoli di fiori gialli bellissimi.

— ፲፭ —

የሰላ : እብ : ተናጋ : ይርከብ :

170) - Le assomiglianze si incontrano anche nei mercati.

እግዣ : እግዣ : ይመስክ : ስብ : ስብ : የመስክ :

171) - La pianta è simile alla pianta e l'uomo è simile all'uomo.

ቀው-ኩ : ስብ-ቁ : ከረም-ቁ : እብ : ስብ-ቁ :

172) - Se non si risparmia in estate si va a comperare le granaglie in inverno (quando è difficile trovarle); « oggi si sciupa domani si tribola ».

አብ : አስፈላክ : ተመለስ : እብ : ነስከ :

173) - Si è lasciata sedurre distesa e torna a pentirsene.

ተልዋ : ማይ : በርቀ : ተልዋ : ስበድ :

174) - Gli indizi della pioggia sono i fulmini e quelli della donna (poco onesta) sono i sorrisi.

ከንቀጽ : ግብላ : ማይ : ይደረሰ :

175) - L'acqua prossima a prosciugarsi, puzza.

ተረፍ : ዓጋብካ : እብ : መታዕበር : ስዕራት :

176) - I tuoi avanzi donali alla tomba di tuo fratello (soccorrere i parenti).

ከብዘድ : ተፈልጂ : መልካክ : እተፈልጂ :

177) - È meglio un diavolo che conosci, anzichè un angelo sconosciuto.

ከብ : ጽሁፍ : እተፈተዋም : መሳሪ : ጽሁፍ :

178) - Si preferisce intraprendere un lungo viaggio in compagnia di un amico, che consumare un lauto pranzo con persona sgradita.

ንተሥ : እብ : ሰቀለኬም : እድ-ከሙ :

179) - Il Re nel suo palazzo e gli « atchème Melgà » sotto l'albero del « momonà » (Acacia albida). (¹)

ነው-ኩ : እልካ : እያተስኩረለ : ስክረ :

180) - Non si deve accorciare perchè ritenuto lungo e non si deve aggiungere perchè appare corto.

(1) - (2) - I proverbi di cui ai n.r. 179 e 180 vorrebbero significare: Alle leggi promulgate dalla sede del Re e dalle consuetudini stabilite dagli « Adchemè Melgà » sotto l'ombra del « momonà », non devono essere apportate delle modifiche.

- አን : ይኑበ : ተተክለ : ሥርጻት : ይኑበ : ተዘመኑ "
- ምስ : ቅልጥ : አይታዋዬ : ምስ : ከልዕ : አይታችሁበ "
- እብ : ወሸጂ : ተያዥና : እብ : ወጥና : እጥነባዬ "
- እብ : ከብሩ : አለ : ወደረዳ : ጥል : ፖስላም
- ሰተመከከለ : ይኖረድ : ገዢብኩ : ይኖረድ :
- እብ : ስብ : ገብኩ : ከብ : አም : ገብኩ : ከብ : ስብ : ገብኩ :
- እወ : እንተደለከ : እደ : ተፈሪ : ስን : እንተደለከ : መከን : እረድ :
- ማዕራ : የኞቻት : ገስብ-ም : መግልጽ :
- እንታካ : ከብ : እንታካ :
- የወጪ : እድረ : ስብኩ : እልካ : እይ-ባለ ዕን :
- እብ : እድቦ : በለዕከ : በለዕከ : እምለ : በለዕከ : ተዕኖ :
- 181) - La legge rimane impiantata e la procedura relativa si regola secondo i casi.
- 182) - Non ti confidare con un bambino e non ti nascondere con il cane.
- 183) - Il carico legato (su un'asino) dentro la casa non deve spostarsi (dalla groppa dell'animale) nell'anticamera.
- 184) - Non si può conoscere se nel seno della donna vi sia una creatura di sesso maschile oppure femminile. (?)
- 185) - Si emette il giudizio in base alle deposizioni testimoniali e la bestia grassa va macellata.
- 186) - Per gli uomini eccellono i più, per le piante le più alte e per le carni le più grasse.
- 187) - Se vuoi un fratello (dal lato materno) lo partorisca tua madre, se vuoi della carne buona uccidi la vacca sterile.
- 188) - Le erbe che crescono nelle aspre alture, sono utilizzabili nei giorni di carestia.
- 189) - I tuoi difetti sorgono dalla tua abitazione (sii riservato e cauto).
- 190) - La carne dell'asino non si può mangiare anche se è grassa.
- 191) - Nutrirsi di verdura per stare in salute, piuttosto che alimentarsi di ricotta e stare indisposto.

(1) - Rilievo che di solito il dagna (giudice) fa alle parti in causa per indurle ad esporre con chiarezza le loro ragioni.

— 79 —

- አበንኩ፡ መደብ፡ አይርሱ፡ የብድኩ፡ ስ
ምለ፡ ምልክም፡
- ማይ፡ አይገኝኩ፡ አረቢ፡ አይመ-ኩ፡
- እንተ፡ እንተፈተው፡ ባኑ፡ እይገደሩክ፡
- አስተ፡ ሰንጻይ፡ አባ፡ ግልጾ፡ የብጀኩ፡
- ከብ፡ አስተ፡ በቋል፡ ዕቅ፡ ዕንጻጠቃ፡ እ
ይስተ፡
- እራስ፡ አይመው-ት፡ ተበቅ፡ አይመው-ት፡
አጥቃለኛ፡ ይመው-ት፡
- ስ-ብአይ፡ ካልተ፡ ጽዴው፡ ነፋው፡ ካብል፡
ባ-ቱ፡
- ከብ፡ ካልተ፡ ጥነስ፡ ከምዘይተሳካስ፡
- ካልተ፡ ዓይሩ፡ አከይ፡ ተ-ባል፡ ሲ-ዳስ፡
ዘ-ዘለሁ፡
- ታልአ፡ አይተሰረር፡ የስ፡ ጽና፡ አይተ
ምክር፡
- አረቢ፡ ስድ፡ ተ-ሰኩ፡ የመሬ፡ አረቢ፡ ከ
አተ፡ ለሰነ፡ የመሬ፡ አረቢ፡ ወሰኩ
ተ፡ ዘርኢ፡ የመሬ፡
- 192) - Vestirsi bene per gli occhi dei nemici e riempirsi lo stomaco di verdura.
- 193) - L'acqua non si può calpestare e le parole non hanno fine.
- 194) - Se il Padre Eterno ti vuole bene, non ti risparmia la morte.
- 195) - Un'ostinato persecutore ti costringe a reagire.
- 196) - Da un cattivo debitore accontentati anche dei semi di lino. (1)
- 197) - Il coraggioso ed il pauroso non muoiono, muore invece l'indeciso.
- 198) - Il bigamo finisce col morire dai dispiaceri.
- 199) - La gravidanza ad opera di due uomini, giammai ti renderà felice.
- 200) - Ambire due cose, si termina col non possederne una.
- 201) - Il muletto correndo dietro il cavallo lo chiama: zio zio, ma il cavallo non gli da peso.
- 202) - Non cavalcare un puledro (non domato) e non ti consigliare con l'estraneo.
- 203) - Il segreto di uno sta sotto terra, di due sopra la terra e di tre diviene seme della terra.

(1) - Il lino — una volta — era considerato un prodotto di pochissima importanza.

— 76 —

- ሰራቅ : ገራት : ደረሰኑ ይመለስ፤ ሰራቅ፡ 204) - La terra rubata si rivendica con la
ከጋ፡ ትዕቃ፡ ይመለስ፡ delimitazione già esistente, e la carne rubata ritorna per mezzo del
fuoco. (1)
- ገመል፡ በረቀጥም፡ በንግድ በፈረገንግማስኩ፡ ይ
ከጋ፡ = 205) - Rubare un cammello e svignarsela
የመን፡ እለም፡ እነዚ፡ እለም፤ ስዋ፡ እያ
ከጋ፡ ማይ፡ እለም፡ = 206) - Chi non ha alcuna protezione è
መን፡ የልቀሁ፡ ግዢበሩ፡ መን፡ ይንገ
ር፡ ግዢበሩ፡ = 207) - Testimonia chi ha assistito al fatto
በግላ፡ እንታ፡ መስቀርቁል፡ = 208) - Chi ha dei difetti, si difende con
መው፡ እይብሉን፡ ሰባ፡ እይብሉን፣ አይ
ዋል፡ እደተርሱ፡ ተሳት፡ ወልደ፡ ደካ፡ = 209) - La cucina senza sale e l'uomo sen-
መዋጭ፡ እይከንን፡ ማንጻድ፡ እይአብ
ጃ፡ መዋ፡ እልካ፡ እይበቀል፡ = 210) - Non ammirare lo scudo, ma osserva
አይክ፡ የሙ፡ በልክ፡ ተፍጻር፡ = 211) - Non si può far apparire i denti belli
ንኑም፡ እንተመደኝከያ፡ እብ፡ ልማያ፡ እን
እይነ፡ እንተስጠቅበከያ፡ እብ፡ ስመያ፡ = 212) La spina nasce con la sua punta.
(Gli uomini nascono con le loro
virtù ed i loro difetti).
- 213) - I consigli al malenso sono inutili,
giacchè egli ritorna alle sue abitu-
dini, così pure è tempo perduto
lavare l'asino, poichè ritorna a gia-
cere sulla terra.

(1) - Di solito i ladri di capi di bestiame, macellano e abbrustoliscono la carne rubata in
aperta campagna, per cui il derubato nelle sue ricerche riesce facilmente a scoprire il colpevole
scorgendo il fumo, la brace spenta ecc. ecc.

በዕስን : የደግያማት : መብ : እናመሙት : አገዛ : ስለን : መብ : ትተብል : ስጋረጥ : የይተክ : ብከመኑት : ከልጻ : ስባብስት : ቴስረዳ : ጥሩብ : ተመርድ = የወረዳ : ታሳቢ : አብ : ገ-ጽ-አ- ይ-ገ-ወ-ዳ : ተዘተአ : ሲለቻክ : ተመልከት : ዓለማካ : ሰብ : አስብ : ይከልሙ : መብ : ቅሬብት : ይቀማክ : የይናድ : የይናድ : ብስል : መብ : ይርአም : ከብድድ : ከብድድ : ብስል : እነዚ : ይርአም = ስድው : ወ-ለ-ድ : የሰብ : የእብ ይ-ሰድው : አዋው : የሰብ : ይበት : እነዚ : ተደለብ : ተመን : እንዳከ : የመገንዘ : ይመወት : ተመን : ከም : የሚለማስ : ቁጥት : የ-ብ-ን : ሲ : የመነ : የተመን : ልብ : ሪለ : ይመርና : ፍ-ን-ት-ክ-ና : ይራት :	214) - L'uomo che divenne sordo ai tempi del degiac Ubiè, continuò ad intuire in nome del predetto degiac.⁽¹⁾ 215) - La cagna che nutre fiducia nel suo padrone va al fiume, durante la macellazione delle bestie. 216) - Lo sciame delle api che esce, torna al suo alveare ed il servo che si assenta, ritorna dal padrone. 217) - Segui il tuo capo e mira il tuo bersaglio (attieniti al costume). 218) - I proprietari del bestiame fuggono ed i proprietari delle pelli combattono. 219) - Chi accusa il mal d'occhio può essere visitato dagli uomini, ma chi soffre mal di ventre lo vede soltanto Iddio. 220) - (È difficile avere in una volta) molti figli con la ricchezza, numerosa mandria col latte e cereali in abbondanza. (accontentati di ciò che Iddio ti concedé). 221) - Il serpe muore quando sbaglia la sua abitazione. 222) - Il serpente, data la sua pelle morbida, potrebbe essere la cintura di S. Giovanni (Evangelista) ⁽²⁾. 223) - Iddio ha negato le zampe al serpente in considerazione della sua astuzia. 224) - Per prendere un oggetto posto sul « cofò » ⁽³⁾ le si scioglie la futa (che ricopre la sua nudità). ⁽⁴⁾

(1) - Degiac Ubiè del Semien, regnò in Abissinia un secolo fa, per 15 anni circa.

(2) - Si allude alla persona astuta.

(3) - « Cofò » grande recipiente di forma ovale costruito nell'interno delle abitazioni per conservarvi le granaglie.

(4) - Le donne, anziane in specie, quando attendono ai lavori casalinghi si coprono con una semplice futa, che è soggetta a sciogliersi quando le medesime tentano di prendere un oggetto situato in un posto abbastanza alto. Il proverbio n. 224 vorrebbe significare: « Chi troppo vuole, nulla ottiene ».

— ፳፻ —

- ፩፭፪ : ከረከም : ዘስ : በታኑ : ይጋይቀ ” 225) - Il pastore che scorge una scure
guasta il suo bastone.
- ስዋ : መዘረሰ : ጥናር : መጽረሰ : 226) - Il « suà » (birra indigena) fa parlare
e l'accetta serve per piallare.
- ደሳራ : ወጥ : ገዢውጥን : ከ
ውጠው ” 227) - Cantare dopo il suonatore ambu-
lante, si diventa insignificante.
- ገጥም : እንተጥም : ኦለኛ : ፩ዘተ ” 228) - I morti sono morti, consigliamoci
noi vivi.
- ከብ : በረሰበ : አመሰለ : ተስቃይ : ካ
ርዳም ” 229) - Vale più una quarta giornata di
lavoro di un bue da aratro, che
un'intera giornata del giovenco.
- በሰራ : አይ-ብለ-ን : ተተማት : አይ-ብለ
- ን : ከብ : መጥዢ-ሙ : ይተረፍ ” 230) - Chi non possiede buoi da lavoro e
chi non ha i molari, rimane privo
delle cose gustose.
- ማድ : ከመሰል : ማድመሰም-ን : ይሞሁር :
ከብ : ከመሰል : መርገም : ይቀኑል ” 231) - L'acqua santa, pur essendo sempli-
ce liquido, guarisce l'infermo e le
maledizioni pur essendo semplici
parole uccidono.
- ጥርቃ : አይደልጥ : ሌሎ : አርከም : መር
ግም : አይደልጥ : ይሆነ : አርከም ” 232) - Mostra una vacca a colui che non
crede alle benedizioni e mostra una
gallina a colui che non conosce le
maledizioni (perchè la gallina, in
un'anno crea numerosi pulcini, ma
la sua estinzione è rapida).
- ዘዴ : አይፈልፍ : ይመሰል : ገመሰል : ከ
የነበረ : ይመሰል ” 233) - Il presente pare che non trapassa
mai, ed il passato sembra che non
è mai esistito.
- አመሰክ : ከተፈልጥ : ገመሰል : ከስተ
ው-ፊል ” 234) - Per conoscere il venturo, pondera
il passato.
- ዘዴ : ገዴ : ከፈርም : ማጥረ : ይመፈል ” 235) - I giudici che sentenziano due volte,
creano dei figli deformi.
- ቸዘበ : ከረበ : የምጽኑ : ገጠመድ : ይ
ቸፈ : የወጽኑ ” 236) - Le parole estraggono altre parole,
ed il vomero estrae la zolla.

- 72 -

መን : አለፋለፋ : ከይተጥቃብ : እኩ :

237) - Chi l'ha costretta di parlare quando ha la lingua al suo posto?

ስራቅ : ፈዕስ : በዕለ : ይለፋለፋ :

238) - Il ladro di oboli ecclesiastici si denuncia da sè.

ቻሕማ : ባጋይከ : ካላገ : ተቻሕማከ : ማር : ሁክ :

239) - Mentre vedi il tuo prossimo a radersi la barba, bagna la tua. (¹)

ቻልበት : ጽፈሰን : ገበአኩ : እጋዳይ : ከተ

240) - La barca ed il vento lottano per danneggiare il commerciante.

ምከረድ : አለኩ : ይለም : እተመከረድ : ቁል :

241) - Il negare un consiglio richiesto, non fa crescere forse i propri figli e dare consigli senza esserne richiesto dimostra leggerezza di cuore.

ዘይታገድ : ከይመደቀ : ይገድ :

242) - Il prossimo che non puoi abbandonare, sostienilo prima che caschi.

ተመለሰከ : እተረድኑ : ጽፈፍካም : እኩ
ተከደድ :

243) - Non lasciare per la strada un compagno che, in caso di disgrazia, dovrà ritornare a soccorrerlo.

ቻሕክ : ተመግመት : እም : ስራ : ከዕስ :
ቻሕክ : በልግም :

244) - Se il frutto di una pianta è saporito, estrai le sue radici e mangialo. (²)

ከፍ : እንተብለ : ይከፈት : ይው : እንተ
ብለ : ይከፈት :

245) - Da seduti sono teorici, ma in piedi (in pratica) sembrano delle statue.

አመ-ከ : ተቀራቢ : እንዲ : እጣብ : እኩ
ግብር :

246) - Il suocero irascibile e la casa che lascia infiltrare l'acqua, sono noiosi.

አመ-ከ : ተዋጥ : እጋድ : ከይከነከ :

247) - Bisogna obbedire al suocero anche se questo ti ordina dei legumi freschi in estate.

ከብ : የጠሪ : የጠማሪ :

248) - Vale più la convivenza che la parentela.

(1) - Significato: Il pericolo che colpisce il tuo compagno ti serva di esempio.

(2) - Vale a dire cerca di avvicinarti sempre più alla persona buona, onesta ecc. ecc.

— ८७ —

- መርጫ : ማኅድን : አስብት : ዘተረፈ : 249) - Ti è stato concesso il « ciquard »
ከተሸቦር : እለምዕከ = ed un « muro » (di granaglie) affinchè tu possa continuare nel resto. (¹)
- መግን : ትራማትን : አይተረፍን = 250) - La morte e la stagione delle piogge, sono due cose inevitabili.
- መደ : ገበያ : ግበረሰው : መደ ዓይኖ : 251) - Adempire ciò che ti ordinano oppure abbandonare il loro paese.
- መርቀሳሽ : እኩ : እኩረጥአምበር : ከፋይ
እኩ : እኩተረፈጥን = 252) - L'ago conosce i punti che fa, ma non colui che lo adopera.
- ቃጪ : ስብ : የልበን : ነጋደኝ : በልካክ = 253) - Nessuno è ignorante, il fatto sta che ogni intelletto è differente dall'altro.
- ሻል : ጉዳት : እንተከተከያ : ለበደቻት : እንተፈቻሁያ : ልብት = 254) - La tua paesana se la sposi diventa tua moglie e se la divorzi diventa una sorella.
- ሻብ : ፍብ : ስብ : ገብአ : ፍብ : ገረብ = 255) - L'uomo si appoggia presso i parenti e la iena si sorregge nella boscaglia.
- እኩንጂ : እንተተውቆኑት : ዓይነ : ተኩበዕ = 256) - Se il naso urta, l'occhio lagrima. (²)
- ዘረኛ : ስሐብ : እም : ክሳብብ = 257) - Tira le erbe arrampicanti, affinché si riuniscano gli alberi.
- ዘረኛ : ጥበብ : ስራዳኝ : ማይ : ይሰተዋል = 258) - La mandria dei bovini si abbevera insieme al suo macellaio.
- ዘረኛ : መደ : እም : መሳቅ = 259) - L'albero ed il figlio dell'albero sono gravidi. (Vale a dire di mantenere i segreti anche in pieno bosco).
- ደመል : ከም : ጥሕቻ : ተኩበዕ = 260) - La campana suona come all'alba (il suono della campana è monotono).

(1) - « Muro ». Una misura di cereali corrispondente a 4 « menelik »; « Ciquard » zappa; che nel presente caso però significa lingua. Il proverbio n. 249 è diretto al patrocinatore di una causa, ad un incaricato di un affare ecc. ecc. per dirgli « Ti ho corrisposto l'onorario (muro) e ti ho dato la lingua (ciquard) affinchè tu possa vincere la causa, raggiungere lo scopo ecc ».

(2) - Le offese dirette ad una persona, dispiacciono anche ai suoi parenti.

- ፩መ፡ ከም፡ በንቀቃ፡ ገዢ፡ መስተ፡ ወቻ፡
- ፩በአ፡ ጥና፡ ጥሩት፡ ስለ፡ በደንብ፡
- ፩በአ፡ እንታይ፡ ይመሰል፡ እግዢ፡ ወር፡ እንከነ፡ እኔ፡ ይዘዴለ፡
- ፩በሸ፡ ተክሙቆ፡ ክዳካ፡ ገረቀቅ፡ ወሪ፡ ስመበአ፡ ይገዴቆ፡
- አሁ፡ አብ፡ ደም፡ በአንድ፡ ከለዋ፡ የመ፡ ወሁ፡
- ገፍ፡ በተራ፡ እንተዘረዥወቻለ፡ ተራ፡ ሪሳለ፡
- እዢ፡ ዓንጻ፡ እንተከነ፡ ጥና፡ እንተ፡ ካየለ፡ ይከው፡ እርከያ፡
- ወደ፡ ስለ፡ እንከ፡ ከተዘረዋለ፡ እንተመጀከ፡ መታኅረፈ፡ ይከው፡ እንተ፡
- ገንዘር፡ እንተዘረፈለሁ፡ ይርጋ፡ እና፡ ከም፡ እንተ፡ ከም፡ እንተ፡
- ፈታዊ፡ ወይ፡ ግበረለ፡ ወይ፡ ጥገለ፡
- 261) - Il gatto come sempre si abbevera nel « ghelli » (coccio di terra cotta).
- 262) - O iena vieni a custodire i vitelli! da sola? (risponde contenta e non convinta la iena).
- 263) - A chi assomiglia la iena? Le sue zampe zoppicano e la sua bocca morde.
- 264) - Avere il bue da lavoro mal nutrito e le vesti leggere, si suscita il disprezzo da parte dei propri cugini.
- 265) - La mandria bovina ti procura il caldo stando nella sua stalla. (Vale a dire che possedendo un rispettabile numero di bovini, si è orgogliosi e sicuri dell'avvenire).
- 266) - Un grosso bastone, se non ti occorre per bastonare, ti è utile per incutere timore. (¹)
- 267) - Le gambe formose servono per correre, altrimenti per essere ammirate.
- 268) - Il figlio di Halimà la zoppa, assume la veste di conciliatore quando vai a prenderne le parti (in una colluttazione).
- 269) - Se non mi riconosce i favori da me usatigli è come se mi avesse ferito con la lancia.
- 270) - All'amico rendi le cortesie, oppure propaga le gentilezze da lui ricevute.

(1) - Il bastone si riferisce ad un parente facoltoso, importante.

በኩስ፡ ከቀንኩን፡ እብ፡ አምኑ፡ ገተው
መጋን፡ ፈጋዬ፡ ይገድድ፡

አንተዣይኩናኩ፡ መን፡ መጽሑፍ፡

አይት-ጥለም፡ ታክማት፡ ከይመልመክ፡ ፈ
ማረክ፡

መኩ፡ አማካት፡ ተንግር፡ ወደቱ፡ አያቶም፡

በሽብስኩ፡ ገመጠዋም፡ እብዘረሰም፡
ይመሰድም፡

ቋልኩ፡ በንእስ፡ ቁርባኩ፡ በርሳኩ፡

ቋ፡ ዓመት፡ ከይመከሩ፡ ሲብቻ፡ ዓመት፡
ይደንቀኑ፡

ቋ፡ ዓመትን፡ ለስኩ፡ ከረምትን፡ እያ
ስክን፡

ቋጥሙ፡ ተከተለሁ፡ ታተሰፊ፡ ተሰበለሁ

ቋነክ፡ ከይመኩና፡ መጥራኩ፡ ይመ
ቀክ፡

አክለ፡ አየበይታን፡ እብ፡ በይቶ፡

በመድ፡ አሰብ፡ ከይተብሎ፡ እብ፡ ገጽ፡
ረክም፡

271) - L'uomo geloso della propria madre
e colui che si siede su una pietra,
finiranno per rinunziarvi dalla
stanchezza.

272) - Se non mi urtavi, chi mi avrebbe
fatto precipitare?

273) - Non tradire l'amico, se non vuoi
essere tradito dal tuo creatore.

274) - Il figlio dell'amico portalo sulle spal-
le ed il tuo prendilo per la mano.

275) - Afferrando l'uomo per il membro lo
si può condurre dove si vuole.

276) - Educare il bimbo nella tenera età
e conciare la pelle quando ancora
è fresca.

277) - Anzichè studiare per 7 anni, riman-
gono ignoranti per 70 anni.

278) - Il servo di una carica (buona posi-
zione) e la corteccia di una pianta
nella stagione delle pioggie, sono
facili a trovarsi.

279) - Segui chi è stato investito di una
carica, e tieni in minore considera-
zione quello che è stato destituito.

280) - La giustizia non si perde mai, ma
scomparirà chi la cela.

281) - Le granaglie non nascono dalla
terra, ma dal « baitò » (tribunale)
(ogni ricchezza proviene dalla
giustizia).

282) - Non rivolgere la domanda: come
state? ma guardalo in viso.

በእራም : ይለም : ገብዕስ : ይኖም :

283) - I cereali maturi si raccolgono e la persona prodiga si fa amare.

ንገሥት : የኩብር : ስእኔ : የዘመር :

284) - Il Re è per amministrare (i popoli) ed i sandali servono per camminare.

በእረን : ተማግላ : ገብር : ይከሰት : ተእረን : አብላ : እድረት : ይከከል :

285) - Il nobile di età avanzata viene convenuto in causa da un giovane « ghebar », e la iena, invecchiata viene morsicata dall'asino.

ገለ : ተማያ : ገለ : ስእኔ : ማያ :

286) - Alcuni si arricchiscono per l'acqua ed altri periscono con l'acqua.

ዘረሰን : መሽፈን : አብ : ተሳይ :

287) - Le parole e la dura bisogna troncarle al collo.

ተክል : ቤኩ : መሽፈ : ከሽው-ት : ከለ : ብርኩ : ተ-ክው :

288) - L'uccello disgraziato perde la vista, nell'approssimarsi della maturazione della dura.

ተክል : መርካ : አብ : ምክስ : ቅብ : ፈር : አብ :

289) - Esistono nozze disgraziate come esistono funerali fortunati.

ከብ : በርቀ : ከብ : ደርቀ : ቁጥጥሕ : እይ : ተለጥን :

290) - Sia il fulmine che la siccità, si ignora quale dei due ti può rendere utilità.

ከውጫ-ከ : ከለው : ጥድር : ወ-ታእ :

291) - Mentre vieni colpito con la lancia, punta il suolo. (¹)

የከርምን : ኦይከርምን : ማያ : ይለምን :

292) - Sia l'individuo che è stato destinato a morire durante la stagione piovosa che quello che deve sopravvivere, ambedue implorano l'acqua (la pioggia).

ቧጥ : መርቻዊ : እዱራ-ከ : እንተተከተልም : ተለዋዕ : ይመስላ-ም :

293) - Lo sposo ignorante circondato dai suoi compari, crede che costoro siano i suoi soldati.

(1) - Significato: Non trascurare mai, in qualsiasi circostanza, i lavori agricoli.

- ስልክ : መርጥት : በለጻይ : የከይድ : 294) - Mangi o sposa! Ma devo mangiare solo per questa volta ed andarmene? (¹)
- የሰሳ : ስበደቂ : ገንዘቀዥ : ፊትሬቶም : ከምዝተለሰም : 295) - Coloro che conciliano il marito con la moglie, si possono ritenere di avergli preparato le vivande e di avergliele servite con le loro mani.
- አንተተስላም : ታስቦይናት : አንተተገዢም : ር : አብከናድናት : 296) - Si ha ampia soddisfazione ornare la propria moglie, e descrivere pomposamente la festa, nella vigilia del matrimonio dei propri figli.
- አረት : ሁኔታ : ገንባት : አዘመራ : አ : አክ : አይሻመንን : 297) - Non prestare fede alle millanterie di un vecchio e non fidarti delle piogge del « Gumbet » (maggio).
- የሰሳ : መጽ : ሰላሳ : አይተካም : የሰሳ : ወ : ወ : ሰላሳ : አይተምዕር : 298) - Non gareggiare con un trentenne in una corsa e non tentare di dare dei consigli in mezzo ai sessantenni.
- ማንጫለ : አለፈ : አለፈ : ፍብ : መሬት : 299) - La lepre salta e salta, ma torna a posarsi sul suolo.
- አይ : ቅጂሳ : ሰራ : የፍተሻ : ሰይ : ወ : ሰኛ : ሰገር : ይፈተሻ : 300) - Un pidocchio può costringere a togliersi i calzoni e un falso può diffondere le notizie in un'intera regione.
- ሙዝኩ : አውራም : ፊረስኩ : ካይመአሰ : 301) - Le notizie propagate da uno zoppo, non possono essere frenate da un cavaliere.
- ንጂዱ : የጂዱ : ቅጂዱ : የጂዱ : የአክለ . የሚርጥ : ይፈቱ : 302) - Il limite della quaresima è la S. Pasqua e l'entità delle granaglie si misura nel « mihirti » (nell'aia).
- የሰሳ : አብ : የሰሳ : አይ-በዕል : 303) - L'acqua non sorge dagli occhi!

(¹) - Significato: Per augurarsi di rimanere per sempre nella casa coniugale.

- ንክል : ብኩርክ : የወቻዕስ : አንድ : እ
ጋ : ማለት : እየ :
- መግፅ : የሰ : መግፅ : ፍፅ : ክጥሩ : የሰ : ወ
እሸች :
- ሰላ : ባለዕ : እይታዕለዕ :
- ሰረ : የደብዳ : እይታዕዳ : ይደልድል :
- ከመ : ማርያም : እአክ : ገዢበዕም : ተ
መለሰክ : እይታዕለዕ :
- ንመን : ትመን : መን : ይመን : ትመን :
- ዘይመግኝ : መሳሌው : እብ : በተክ : ት
ክስክስ :
- ማይ : ከብ : ፊብክ : ስራም : ከብ : በብረካ :
- ንዘረሰነማክ : የማጥረክ :
- እብ : ከባድ : ከወነ : ሆኖወርድ : መስዕ :
- 304) - Colpire il cane con i piedi, significa offrirgli della carne. (¹)
- 305) - Viaggiare con il paesano del posto e rapinare con il figlio del Capo del luogo.
- 306) - Mangia il cocomero, senza veder l'interno del frutto. (²).
- 307) - È preferibile che la dentatura si sana, anzichè bianca e guasta.
- 308) - Il pezzo di pane che prepari in nome di SS. Maria per l'elemosina non rimangiarlo.
- 309) - L'uomo detestato dalle donne si accoppia con una donna detestata dagli uomini.
- 310) - La donna screanzata, nella convinzione che non dovesse ritornare l'alba, si serve del « bocra » (³) per soddisfare un bisogno corporale.
- 311) - L'acqua dal suo fiume e la farina dal suo « bocra » (proverbo usato per le donne incapaci di confezionare le bevande).
- 312) - Ti aiutano a legare il fascio, come se ti aiutassero a trasportarlo.
- 313) - Il burro non può rimanere per una notte nel ventre del cane (per alludere ad uno che non sa mantenere il segreto).

(1) - Essendo scalzi, correrebbero il rischio di essere morsicati dal cane.

(2) - Nell'interno del cocomero spesse volte si possono trovare dei vermi. Con il proverbio n. 306 si vuol indurre altri a non approfondirsi in accertamenti o investigazioni in determinati fatti, ma di limitarsi a sentire ciò che viene detto.

(3) - « Bocra » — recipiente di sterco e fango posto sotto la macina che serve a raccogliere la farina.

ዶስጂር : ከልተ : ዓይነ : ክበከሮ ይው ደኩል :

“ ደኩል ”

314) - Il segreto di due ignoranti, si scopre quando si litigano.

ዶስጂር : መሰረት : አይታጋለስ : ጽጥንት : ዘነ
ነነክ፤ ምስኬና : አይ-ተ-ፏ.ፏር : ፈረሰብ፡
ከይሰባረስ፤

315) - Non inimicarti con le fondazioni che ti serviranno per sempre, e non creare legami di amicizia col muro a secco che un giorno — crollando — ti coinvolgerà nelle macerie.

ዝዕመዎች : ፈውሳኑ : እለም፤

316) - Per chi non è destinato a morire si trova la medicina.

ንበደት : ልዋ : ታክስ ዓበራ : እንተበለ
ናስ : ተወስር : ገዢ : ተወስሩ : ገዢ
ንበለ፤

317) - Doniamo in omaggio a Dio una vacca: e se ci dicesse che è magra? Gli rispondiamo: sei Tu che fai dimagrire e che fai ingrassare.

እድሜ : ማርያም : ገብርኤል : ባሙስቴቁ፡
የቀኑል : ወዳ : እልፍወን፤

318) - Si rispetta la Madre Santissima perchè ha generato un figlio che colpisce coi fulmini.

ብርድ : ስነ : ገተኞችለ : በጀትና : ካይ-ተ-ክል፤

319) - Chi lascia i lavori agricoli in un mese di giugno non potrà reintegrarsi in 7 mesi di giugno (7 anni).

ጥክክልማቸ : ገብ : ይሆና : እበልካም : ልዕ
ስክስ : ይከና፤

320) - Al pastore ritroso viene servito per cena, il pranzo che ha rifiutato.

መቀኑስ : ሰራራ : እለም : ታሰቢ : እይተ
ዕስቡ፤

321) - Non assumere servi che abbiano degli appoggi, presso parenti.

ማመማ : እንተበገዢ : መከናዜ : እለበ
ካይከናቁ፤

322) - Le mosche se sono anche numerose, non riusciranno mai a scoprire l'« albà ». (¹)

አብ : ገብ-አ : ይበ : ገለመድ : የንግድ፤
አብ : ወ-ዕ-የ : ይበ : እትቶ : የዕ-ተ፤

323) - La mosca abituata a buttarsi nel latte fresco, muore entrando nello « scirò » (²) caldo.

(1) - « Albà » — recipiente di palme e altre foglie intracciate, dove le donne vi confezionano il burro.

(2) - « Scirò » — ceci macinati con il berberè ed altre droghe. Pietanza molto in uso fra gli indigeni.

አበ : ከተማ : ለጠቅ : እብ : የመተኩረጥ = 324) - Chi si dedica alla generosità in città, dopo un anno rimane privo di mezzi sufficienti per radersi i capelli.

አበከን : እደከን : ገልጋም : ከደተገኘ ደንብ : ይነበር = 325) - Il bimbo abituato a farsi radere i capelli dai propri genitori, non subirà ferite causate dalla lama.

ቃድ : በስዕስ ቅድ : በዋና = 326) - Ci si ripara dall'acqua con il «gas-sa» (1) e si diventa forti per volontà unanime del paese.

ሙርክ : እለን : የመዳ : ተነግየድ : ከፍ = 327) - La donna che andò per farsi le trecce, tornò con i capelli strappati.

ለወላ : መእከ : ተምህራሳ : ገዢአከም እ ተሰሳ : እገዢ : ስደቅለድ : ይ-በለ= 328) - Colui che gli viene personalmente negato un polmone (di una bestia macellata) mandi a chiedere una coscia (della stessa bestia).

ከብ : ቀዬ : በለው ቀዬ : ይቀርብ = 329) - Anzichè ordinare di scacciare (un cane, una iena od altro) è più vicino scacciarlo di persona.

ትንከ : ከበድኝ : ጽተ-መከን : አይበከሰኝ = 330) - È da augurarsi che il proprio Negus ed il proprio stomaco, non si siano nemici.

ቃድ : ተደኝነ : የመድ : ገርክ : ተስቀው : ተሞት : ከዘም : ገደም = 331) - Tu istrice come fai ad abbracciare i tuoi figlioli? Ciascuno secondo il suo viso.

ካገረ : ተሰዕስ : መስንትር : ፍ-ብት = 332) - È inutile scagliare il bastone là mentre la gallina faraona si trova là.

ቁድሮ : ከበለዕም : እሚያም : ተከለንም : የተሰኞ : እያብቀብ = 333) - Il servo che si nutre e si veste dalle mani del padrone (mercenario) non è teste valido.

(1) «Gassà» specie di giunco, dalla foglia lunga piatta, flessibile che abbonda lungo i letti dei fiumi; i contadini si servono per confezionare — intrecciando le foglie — dei rudimentali mantelli con il copricapo per ripararsi dalla pioggia.

ወጪ : ገመጥ እንተፈረኝ : ከይንስ
ረድ : በቋ :

አክ : ካይውጥለሁ : ከበባ :

እሰላ : ገእሰላ : ተከሳድ : የዕዳ :

ብንቅ : የብር : በከራ : ይደረ :

መርጥዋ : እንተደረሰኝ : ዓርክ : ፈክ :

ጽአክ : ዘለሁ : ቅበሳ :

ወራይ : ካይብልኩ : የኩር : እድገትመረጃ
ዘረጋ : ቀሪ : ስማዕኩ : እድገትኩረጃ :

ክብልዕም : ነበላ : እባንጻበት : ከግራ :
ይ-ብልዕም :

ክስብ : ነበላ : ባንያት : ከከልኩ : ነበላ :
በምነካም :

ከኔክ : የከፍኬክ : ሲተለ : የተ-ፍኬክ :

ከብ : ክኔክ : የገብረኩ : ክኔክ : ከፈምኩ :

ተጠንቀቀ : ወደል : ከይተከኩ : እብ :
ገልል :

334) - Se due capretti dovessero giudicare,
sentenzierebbero di non essere ma-
cellati.

335) - Sterco bovino in località dove mai
sono state le vacche. (¹).

336) - Due pazzi si divertono vicendevol-
mente.

337) - I viveri al pazzo, vengono serviti
dal mezzo pazzo.

338) - Se vuoi conoscere lo sposo os-
serva i suoi compari.

339) - Il nemico dipinge con il nero fumo.

340) - Non andare al mercato se non hai
nulla da fare, e non giudicare dopo
aver sentito solo una parte in causa.

341) - Quando si vuol mangiare l'« ab-
bagumbah » (²), lo si chiama gal-
lina faraona.

342) - Chi desidera effettuare un dono lo
fa di tutto cuore, contrariamente
produce delle finte giustificazioni.

343) - L'uomo cattivo ti rende tale, e la
feccia della birra (sua) ti fa rigettare.

344) - Chi ti fa del male, ti insegna il
male (ti danneggia due volte).

345) - Stai guardingo o asino, per evitare
di cadere nel precipizio.

(1) - Si riferisce alle persone che formulano ragionamenti fuori posto, senza logica.

(2) - « Abbagumbah » — uccello grande quanto un tacchino, dalle piume nere e becco lun-
gissimo e assai robusto; dal becco manda fuori un fottuto mesto e profondo; il maschio ha un
bargiglio rosso (*Buceros cristatus*, *B. abissinicus*).

በረኩ፡ ስሩ፡ መንፈስ፡ ትዋ፡ ገረኩ፡ የ-ት-
ር፡ መንፈስ፡ ስዋ፡

ዓደን፡ ወይም፡ በአንሳብ፡ እያዙሁን፡

ስብረትኩ፡ ተከውኩ፡ እያጠለ-ኩ፡ ምንም፡
እንተዘረመመርቻ፡ ል-ብ-ኩ፡ ቅር፡
ይ-ብ-ል፡

ክብርኩ፡ ገመግለ፡ ዓመን፡ ማረዳ፡ እስከላ-
ስረ-አከኩ፡ ገብለ፡ ተደራ፡

አብ፡ ገደት፡ ምድር፡ ከይረዳለ፡ በለ
ት፡ ገሰዋ፡

ዕቶ፡ እለ-ኩ፡ እይ-ብ-ል፡ እነዚ፡ ካው-ኩ
እ- ዕ-ኩ፡ የ-ብ-ለ-ኩ፡ እይ-ብ-ል፡ እ-
ነ-ዚ፡ ክም-ጽ-ኩ፡

አብ፡ ገብር፡ እብ፡ መንፈ፡ ይ-ቀ-ሉ፡

እጥሞኑ፡ ባማንከ፡ እናዘመለ፡ በአ-ይ-ክ-ኩ፡

346) - L'uomo senza denti sfiata il suono delle parole, e la bocca rotta del « gombò » sfiata la (sua) birra;

347) - I paesani non si possono riunire in un attimo, e l'occorrente per la celebrazione di un matrimonio, non si può apprestare in una sola volta.

348) - Se ti fanno un piccolo cenno sull'infedeltà di tua moglie, per quanto non ne dubiti, ti costringono a vivere agitato.

349) - Le donne che hanno lavorato (nella confezione delle vivande in occasione dei banchetti) sono rimaste a digiuno, mentre quelle che sono andate per domandare come vanno i preparativi, hanno cenato.

350) - Gaauà (nome femm.) si convinse come Iddio può mandare la miseria da un momento all'altro. (¹)

351) - Non ti lusingare per essere senza debiti, perchè li manda Iddio, e non preoccuparti dei debiti, perchè ti toglie Iddio.

352) - Usa la verità (segui la retta via) e pernotta per la strada (nessun male ti accaderà).

353) - Se è caldo (il cibo) ti servi del cucchiaio e se è freddo usi la mano. (L'uomo che tutto vuole, senza alcun sacrificio).

(¹) - Gaauà era una donna nota per le sue ricchezze. Era proprietaria di un numeroso gregge e produceva ogni settimana una notevole quantità di burro. Di tali ricchezze Gaauà ne era orgogliosa e si vantava, nella convinzione che non sarebbe mai caduta in miseria. Un giorno, mentre faceva bollire il burro in grossi recipienti di terra cotta, ebbe la notizia che il suo bestiame era stato razziato, per cui si affrettò nelle ricerche, che ebbero esito negativo. Al suo ritorno trovò la sua casa in fiamme, per l'incendio provocato dal burro che aveva lasciato a bollire e così dovette cadere in miseria per essere rimasta senza bestiame e senza tetto.

አንበሳ : ስብ : አምኬ : ተው-አድ :

354) - La pietra generi dei figli (per voler significare fino a che punto arriva l'affetto dei genitori verso i figli).

ቍና : ክጥ : የቀማ : ገብርኩ : ስገም : ተ-
አገጭ :

355) - L'uccello si fa salassare il sangue secondo la sua forza, con la canna della paglia dell'orzo (chiunque deve essere obbligato conforme alle sue possibilità).

አብ : መርግ : ፳፻ : ቁጥጥል : የመንፈ :

356) - Nel giorno della celebrazione del matrimonio, la madre si reca in compagnia. (Questo proverbio si usa per far comprendere ai genitori che essi sono i principali interessati del matrimonio dei figli).

መርግ : ፳፻ : ዘይቀኑ : በዕለን :

357) - Il matrimonio della figlia l'ha guastato la madre.

በዕለ : ስንከታታ : በስቃ : በዕለ : ስቅል
ቁ : ሽስቃ : ከድት-ሰነ : በጥንቃዋ :

358) - Essa personalmente l'ha appeso e non ha potuto raggiungerlo con le mani, personalmente confezionò l'angherà che divenne crudo per mancanza di attenzione. (Per alludere al fatto che la causa è stata guastata per disattenzione dell'interessato).

ቃጪ : ስበደ-ተ-ዳ : የእለ : ተስ-በር : እን
ተመለቂኩ : ከመድ : ይኩ : ከተ-ገበር :

359) - È ammisibile che una donna matura rompa il « tzahli » ⁽¹⁾ e se lo fa inavertitamente? (Intende dire che sia l'uomo che la donna anziana, non devono cadere in errori ed in caso positivo devono trovare il modo di ripararli).

በአብ : ቴብለ : ልብ : የጊዜና : የብ :

360) - Per accontentarla servitele una pietanza di zucchetti (accondiscendere alla volontà altrui, senza ledere i comuni interessi).

(1) - « Tzahli » — recipiente di terra cotta dove gli indigeni vi confezionano le loro pietanze.

አንስኩ : አንተተተለከበ : ቅጂዕ : ስምላ :
የእርዳ :

ያጥረ : ከፍረትኩ : እተርከም : እለውን ዓገኑ
ና መንዘተራመትኩ : እተከላለሁ እለው

ማብቃ : ቅልቀለሁ : ልቦቃ : ገንባለሁ :

ንግድ : ተከሰነሁ : በለ : ንመሽለ : ተኩ
አሰነሁ : በለ :

አበድ : ስንቅ : እረድ : ዘይ :

ለበ : ተጽሑሎ : እብ : ጽበ :

ገምበ : ተጽሑሎች : ገብኬ : መጋክ :

ወርኢ : ማዘድ : ሁማት : ቅልግ : ማዘድ
በደት : እከለ : ማዘድ : ክረምት :

361) - Se le donne si riuniscono lasciano
bruciare la verdura che è sul fuoco.

362) - Esistono casi che inducono a mo-
strarre i peli dell'apparato orinale,
come esistono casi di fiducia che
consigliano di nascondere i peli
delle ascelle.

363) - Le mie mammelle hanno il cape-
zolo in giù e la mia bocca è storta.
(Rilievo di una donna che non è
capace di discutere una causa, nella
giusta procedura).

364) - Annunziare alla ragazza il suo fi-
danzamento, ed alla pianta di dura
che sono state estirpate le erbe. (La
prima progredisce e la seconda si
sviluppa).

365) - Il mio cuore è ottuso e la mia boc-
ca è muta. (Frase che usa l'uomo
per alludere alla propria incapacità
di trattare una causa).

366) - Il ladro in agguato sotto la pianta
del « gabà » (1) (Per alludere all'u-
omo che astutamente discute abbi-
nando una causa ad un'altra).

367) - Appoggiarsi alla carogna (nascon-
dersi) e ferire con la lancia la iena.
(Per alludere a colui che intende
raggiungere lo scopo, servendosi
di cose non contemplate dalla
procedura).

368) - (Quanto si desidererebbe) il chiarore
della luna piena senza razziatori,
i figli senza la donna e le granaglie
senza la stagione delle pioggie!

(1) « Gabà » — ziziphus spina christi — alberetto molto spinoso.

ትክክ : ደመ : መዘንበኑ : አንጻው =

369) - Il gatto dorme per sorprendere il topo.

ነዕድ : ነጻውያድ : እብ : ለቀን : ተእጥዋኝ =

370) - A me topo mi mettete dentro l'otre di pelle? (¹)

አንጻው : ከልተ : ዓደራል =

371) - Il topo che abita fra due piante di « andiel » (²) (per alludere alla persona che porta le notizie da una casa all'altra).

መንከዥ : ገብረ : አንጻው : እየ : ገብረ :
መንከዥ : እየ =

372) - Pipistrello contribuisci al tributo; non debbo contribuire perché sono un topo: topo paga il tributo, non pago perché sono un pipistrello. (Per alludere agli uomini che cercano ogni pretesto per sfuggire al pagamento del tributo regio).

ሰበርቲ : ስመትካ : ተጊባቃክ : እይታዎ
ለፊልካ :

373) - La propria cognata (moglie del cognato) sia bella, ma non abbia migliori trattamenti.

ቋስ : ሰበርቲ : ወደ : ስመትካ : በይወደ :
ይመስለ :

374) - La donna ignorante non considera come figlio proprio, il figlio del fratello di suo marito.

ከብ : እግዚ : መልካለ : ተዕናቀፍ :

375) - Si inciampa più la lingua, che i piedi.

ገ : ቴብለ-ካድ : ተጋገ :

376) - Non errare quando sei preavvertito.

ከም : ማኅድ : ባቴሮም : ከም : ዘመድ :
ቍቶሮም =

377) - Mi hanno legato come un fascio di paglia e mi hanno stretto con la pinza come una brace accesa. (Mi hanno cioè costretto a perdere la causa, facendomi deviare dalla giusta procedura).

ንመርፍእ : ማኅረና : ይማስጋዥ-እ :

378) - Per un ago bramano un vomero. (Avvertenza all'individuo che per non rinunciare ad una causa insignificante, incorre a gravi conseguenze).

(1) - Il topo potrebbe liberarsi facilmente rosicchiando l'otre.

(2) - « Andiel » — pianta dai frutti amari.

ይ.እር : ማር : ፊብ : በንት :

379) - Al termine della pioggia (ripararsi) nella grotta! (Per alludere alla difesa intempestiva o ritardata dei propri diritti).

ይ.ርዕም : የዳ : ወ.ማለ : መግ : ት.ው.ቅዕ :

380) - La gallina prende la pioggia, stando l'intera giornata a casa.

ነረምት : ገንዘብ : ክብ : ካልበኑንድአይ :

381) - Chi viaggia nel periodo delle piogge, non gli si usano trattamenti migliori a quelli del cane.

ከብ : ገናመያ : የርዕም : ለብዘዕን : እን
ቁቀሩ :

382) - È meglio un uovo quest'anno che una gallina l'anno venturo.

እምኩ : እንተውደቂዕ : ት.ሰ.በረከ : እንተ
ውደቂዕ : ት.ሰ.በረከ :

383) - La pietra se ti cade addosso e se ci cadi sopra, ti fa sempre del male. (Agire con cautela con le persone più forti).

በርበረ : እይከው-ን : ተጠን : በረስ : እይ
ከው-ን : ስልጣን :

384) - Il « berberè » non può sostituire l'incenso e molte parole non costituiscono un'Autorità.

ምእንት : እማኩ : ይበተክ : የለም : ስእኩ :

385) - Per accontentare un amico si lacerino anche i sandali. (Si può fare un lungo viaggio e dei sacrifici per un amico).

ፊእንከ : መዳረ : እግዢ :

386) - I sandali devono essere di misura. (Valutare la propria forza all'inizio di una lite o di un affare ecc.).

ገብሳት : ከተ : ገል : የሚደም : የእቱ :

387) - Il « Cuttù »⁽¹⁾ in errore si sposa con la figlia del falco.

ገመግለ : ይጋብር : ገብሳት : ይመከበ :

388) - Chiedi le spiegazioni a chi ha assistito personalmente al fatto, ed i consigli a chi già una volta è caduto in errore (e ne ha subito le conseguenze).

(1) - « Cuttù » — uccello di colore giallo e bianco a strisce, dal becco lungo e dal volo breve; lo credono molto geloso della sua compagna, perchè di solito la chiude nel nido che è situato sempre nelle fessure dei tronchi dei grossi alberi. (Per alludere ad un matrimonio di differenti condizioni o ceto).

— 12 —

አይታኩን፣ አይቀለባን፣ ስድል፣ ዘንግብ

389) - Non essere prodigo e non concedere doni, (con il proposito di trarne un profitto illecito), ma accontentati del destino che ti è concesso.

ሰሰተዋዥ፣ ከምሳረተዋዥ

390) - Le ricchezze (tra coniugi o tra le famiglie affini) sono regolate dalla concordia che regna.

ሰጥ፣ ይመርክ፣ ጥጥቅ፣ የበርሳ

391) - Gli atti di una persona si uniformano al suo nome, ed il cero illumina. (¹).

የበርሳ፣ ቅጂያዊ፣ ንጂፍ፣ አብላ

392) - Il vecchio, nativo del « Quolla » (medio piano) risente la rugiada dell'alba, più dei suoi seguaci. (²).

መርካት፣ ከምሳረነት፣ እንዳሸቱ፣ ከ
ግማሽ፣

393) - La nuora apprende il carattere della sua « hatzanit » (³) ed il topolino eredita il carattere della propria madre.

አይተ፣ ከገዢክ፣ መደቀ፣ ግበር

394) - Chi ti fa asino (⁴) rendilo un « teichi » (coperta, straccio ecc. che si mette sotto l'imbasto o la sella perchè la bestia non si piaghi).

መርመሪ፣ እንተገልጻጥከው፣ መርመሪ

395) - L'« uoccio » (coperta di lana grezza) se lo volti è sempre « uoccio » (dello stesso colore).

(1) - Si vuole che il nome al neonato, all'atto del suo battesimo, venga attribuito dagli angeli, per cui egli dovrebbe agire a secondo il significato del nome che porta.

(2) - Quando si intraprende un viaggio il vecchio per un senso di rispetto, precede gli altri nel sentiero, per cui è soggetto a passare per primo sulla rugiada.

(3) - « Hatzanit » è la donna (generalmente la madre dello sposo) che prepara le vivande agli sposi durante i primi due mesi di matrimonio.

(4) - Asino si riferisce a schiavo.

- ፩.፩ : በግርዕ : ዓይ : መሰለስ : ይዘመን : 396) - La zucca si sviluppa inavvertitamente fino a divenire grande — in un mese — come la misura del « mesles » (¹). (Si allude ad un zuccone il quale dice o fa tante cose in buona fede, senza prevedere le conseguenze eventuali).
- ፪.፩ : እበልከት ስለ-ክ : ዓይ : እበልከት ስለ-ክ : ዘረሰኑ : 397) - Ti ho seminato con l'intento di ottenere la zucca per uso alimentare e sei divenuta un bicchiere per bere, ti ho detto di stare in paese e di formare la famiglia e sei andato in aperta campagna (sei diventato vagabondo).
- ጥቃቀማጥ የደምቀም ጥስት ተክለ ይበሳስ : 398) - Sbagliano il posto (in un banchetto) e litigano con il cameriere.
- ንለበም : እምተለ : ክንድይ : ከይስከታ ታኅና : ያርተክለ : ክንድይ : ከይደአም : 399) - All'uomo intelligente è sufficiente un cenno, perchè il resto lo comprende da sè, ed all'ignorante si può dire tutto perchè difficilmente lo comprende.
- ንቅድም : መርቁ : እቀምጠለ : ይከር : መርቁ : እቀምጠለ : 400) - (Per sincerarti dell'onestà di altri), prova a depositargli della tela, dopo di che puoi affidargli dell'oro.
- ከሰርቁኝ : እረዳው : ከመልስለድ : ነይ እምጥ : 401) - Non mi fiderei più di colui che lo vidi a derubarmi, anche se mi restituisse la refurtiva.
- እድጋ : ስልጋድ : ሲሳ : እንተከከት : ገብኤል : እነሳለ : ንይመሰን : 402) - Se l'asina si forma la famiglia (il maschio ed un puledro), le sembra che la iena non può assalirla.
- የደቀና : መ-ጥማት : ያርሱ : ነቅ : ይም ወላል : 403) - L'amante ardimentoso, prega Iddio ad alta voce verso l'alba (anzichè allontanarsi).

(1) - « Mesles » misura per cereali della capacità di 24 « Menelik ».

- ደረቀና : ስበድት : መደንን : በቁሉ : ተተክለ = 404) - La donna coraggiosa, costituisce il « medhen » per la compra vendita di un mulo.
- ከረከ : በከሳድኑ : እው-ገአየ = 405) - Togli i calzoni dalla testa.
- ካወደ : ዘብል : እይመ-ቃዕስ = 406) - Iddio ci eviti le bastonate da uno, il quale, dopo aver ti assestato i colpi, ti esclama: Deh, fratello!
- እያዝ : ይመታኑ : ገጻሚ : መሽከ : ዓ. ከብከ = 407) - Il fratello maggiore ti picchia, ma ti compensa con una pannocchia di dura.
- ከፍተድ : ከሰበል : ዓጥሩ : እብ : እቅ : መረጃ : ተጋፍ = 408) - Il cane da caccia si crea delle inimicizie e gli rimangono soltanto i peli. (Ogni volta che riesce a fermare un animale, gli rimane nella bocca il pelo della selvaggina, mentre la carne se la prende il padrone).
- እናፍራ : ቅጽሕ : ሆርደላጥ : እይሁኑ ፍይን = 409) - Chi non conosce il sistema del volo del francolino, non è cacciatore.
- ከንፈር : በቆለድ ይከሳኝ : ከሰበል = 410) - L'ho fatto volare personalmente, e l'ha catturato il mio cane.
- እንስተ : ወገኖስና : ገብና : በስጠድት = 411) - Le donne dalla iena, e la iena dalle donne. (Vale a dire che le donne fuggono nel vedere la iena e questa nel vedere le donne).
- ምሬት : እንደከናድ : መብለዋ : ማህለክ : ክስኩቁለያ = 412) - Giacchè il vitello ha preso il latte, a che serve il laccio? Forse per impiccarmi? (Per dire che è inutile agire contro un fatto compiuto).
- ንስጠድት : ገብና : ሲቢ : ልቦ : ሪብና : ሪብና = 413) - Dare alla donna il dorso della gallina, e la stessa divenga savia.
- ጥልጻድ : በአ : ተከልከለ = 414) - Affermi che lo scudo è tuo, ma devi anche assicurare di poterlo imbracciare.

መ-ቻም : ባዕልከ : አያ =

415) - Muori e cerca di risuscitare.

ናተይ : በለዝ : ባህ : ክብለዝ =

416) - Dimmi che sono tuo, acciocchè io sia soddisfatto.

አዘጋጅ : እረዳ : ስቀ : እ.ለ-፣ እዘጋጅ : እ.ደ.ደ.፣
ይኩለስ-ለ- =

417) - Mentre la mia bocca è ferma, prendono i bocconi con le mie mani.

አንጂዋ : ተሳለኖ : የሙንቱ : መነገ ”

418) - Lascia passare il topo, per non rompere il «mogogò» (il topo è assai nocivo, ma se si dovesse prendere il bastone per ucciderlo mentre passa da un angolo all'altro della casa, si corre il rischio di sfasciare il «mogogò» che è il principale utensile casalingo per confezionare dell'angherà).

አቶ : እንተተደግለ : ገመናኬ : ይመሰሳ =

419) - Il fuoco coperto dalla cenere sembra spento.

ስተሳድ : እንተረከበባር : ስሌ : ማይ ያ እ
ንተሰሳንካር : ክከ-ብ : ፈማይ =

420) - La donna trovando l'uomo lo considera come un «sol mai» (sacco che serve per appoggiare il recipiente d'acqua per terra) e non trovandolo, diventa per essa come una stella del cielo.

የሙከራ : ይሰለ : የቀበድ : ይሰለ =

421) - Devo fare la conoscenza con te, o debbo intraprendere l'aspra salita? (Non perdere tempo, per affari di nessuna importanza).

እ.ድ.ከ : ኪይመናኬ : እንተ : ክይሰማ
ጥማኑ ”

422) - Chi non ha provato (il peso) delle tue mani, non ti viene incontro nei tuoi affari.

ይደግበቀ : እ.ለ-ም : ይሰላምም : ይረዳጥ :
እ.ለ-ም : ይሰማ-ም =

423) - Lo ornano con la convinzione che divenga bello, e gli conferiscono la carica, perchè ritengono che sia intelligente.

ክርናይ : መቀረብ : ወሰሰ : መቀረብ =

424) - Il grano serve per la S. Comunione, ed il garante per la presentazione (della parte in causa).

- ጥጥኑ፣ ይርከቀልኑ፣ የዕስኑ፣ ይቅረብልኑ = 425) - L'interessato (l'avversario) anche se sta lontano (nulla importa), purchè il suo garante ti sia vicino.
- ጥጥኑ፣ ፍይ፣ እንደ፣ አስተና፣ ፍይ፣ እንደ፣ ስንፈ፣ ተማለኑ፣ መልደእሳባዎን = 426) - La morte e la vita sono nelle mani di Dio, portati i viveri Uoldeabizghi (nome maschile).
- ማዕራ፣ ጽዴጥኑኩ፣ ዕጋጌ፣ ጽዴጥኑኩ = 427) - Gli alberi per sorreggerla e la paglia per coprirla. (Per riferirsi ad una certa estensione di terra che viene assegnata ad un convento o ad un capitolo di ecclesiastici, allo scopo di costruirvi la Chiesa).
- በአድ፣ በአክ፣ በበድ፣ በበክ = 428) - Ai tempi del tuo e del mio genitore, ed al tempo nostro.
- እበ፣ እያቀዳቻ፣ ስማይ፣ እያመግለ = 429) - Il padre non si punisce ed il cielo non si può raggiungere.
- ደክ፣ እያቀረብ፣ ዳምብ፣ እያገረብ = 430) - Il povero non dev'essere molestato e lo «tzimbià» ⁽¹⁾ non si piatta.
- በዓበለሁ፣ ካላው፣ ዳደፍ፣ በቀሩብብ፣ ማያደግ፣ ተተልቀም = 431) - Vi bagnate facilmente con poca acqua, mentre è prossima la stagione del «tziddià» ⁽²⁾ (spaventarsi per così poco).
- አብ፣ ተወው፣ የልቦን፣ ቀረቡ፣ እብ፣ እምዕዝ፣ የልቦን፣ ዕምበበ = 432) - Presso il fratello (i parenti in genere), non esiste una buona vicinanza, come sulla pietra non nascono i fiori.
- እጥ፣ ሁጻላው፣ ጽዴትኑ፣ ይምበበ = 433) - O madre, là fisionomia del tuo frutto, sia uguale alla tua.
- በለዕም፣ ገበሰላው፣ ተናናር፣ ገመሰላው = 434) - Mangia le vivande ben cotte e ragiona ponderatamente.

(1) - «Tzimbià» — paglia.

(2) - «Tziddià» — stagione di piogge.

ክፌን : አዎረም : ጥምድር : ካይሁድ =

435) - Ogni cosa mandata da Dio, non è mai di peso per la terra.

አራ : ስለበት : ነገሮችኩል : ይቻለ =

436) - Irà e Selebà si avvicinano uno all'altro (Irà e Selebà sono due villaggi del Dembesan — Hamasien — situati vicini). Con questo proverbio si vuole indicare ad un estraneo di non intromettersi in una questione fra parenti vicini « Tra moglie e marito non metterci il dito ».

ከምናእልኩ : ይከርመኩ : ከምግረታው
ኩ : ይከተማኩ =

437) - Come se mi odiasse, mi bastona e come se mi amasse, mi abbraccia.

ምስራዝኑት : መን : ተማሪት =

438) - Chi ha il coraggio di discutere con un Degiac. (Vale a dire contro la forza la ragione non vale). Detto proverbio era molto in uso, quando i Degiac avevano i pieni poteri sulle popolazioni.

አብጥ : ተማሪ : መስከት : አብጥ : ከ
ርክቡ : መጥረጋመ =

439) - La persona provocatrice ti fa commettere degli errori, ed i solletici ti provocano il peto (a forza di ridere).

አፊል : ወሰደድ : ከንድ : አንቀሳቀል :
የንቃዬርር =

440) - Il fiume prepotente anzichè dirigersi verso la valle, va verso il monte.

ቅቅሉ : ወጪ : ለቅሉ =

441) - La pazienza vale un muletto. (Il muletto, una volta, costituiva uno delle maggiori ricchezze).

እርቃቤ : መቀመጥ : አዋጅ : አስረዳ =

442) - L'albero di « bambù » divenuto one-
sto, mantenne il fuoco. (Questo pro-
verbio si usa per alludere alla per-
sona divenuta eccezionalmente remis-
sibile, in una discussione, lite ecc.)

ነገር : በወጣኑ : አዋጅ : በገልጽ =

443) - Si procede seguendo il costume, e si prendono i cibi in orario.

ነገበት : ደመል : መሞከረለሁ : መንግዶ : እ
ንተእስረለሁ =

444) - Al leone starebbe bene un campan-
nello, ma chi oserebbe appenderglielo ?

ከብ : የጠራኑ : እኩለው-ሳ : መሽላ ያ መሬ :
ንእምኑ : መንግዢኑ : መሬ : ገዢ-ና =

አና : የዕዳ : ክርክትና : ገዢ-ና : እምበ፣
አና : ተኩረድ : ገዢ-ና =

ብርቱ : የብርቱ : የቀብ : የየብሩ =

ዓደደ : ገዢ-ና : ክርክቡ : ስንጻ =

ስፋሻ : የብለይ : መብቃይ. ያ ቅልኝ : የብ
ለይ : መቆንጂያ. ያ ማረጋገጫ : ይኩ :
ይፋሻ. =

ጥንስ : ክርክስ : ተረክኑ =

ንዑልኝ : ስኩ : እዚተርሻ. ያ ገዢ-ናኝ :
ቀብለ : እዚተርሻ. =

445) - La pannocchia di dura più alia delle altre, è destinata all'uccello od al colpo di fionda.

446) - La vendetta diretta a Tzadà Cristiān a Tzadà Imbà, e la vendetta per Teander a Quandebba. (I primi tre paesi appartengono al distretto Decchi-Tescim (Hamasien) ed il quarto al Bassopiano del Dembesan (Hamasien). Questo proverbio si usa quando si vede colpita una persona al posto di un'altra, alla quale la vendetta doveva essere diretta.

447) - Le ginocchia donano la forza e la salita sottopone alla prova della forza matura.

448) - Il mio paese è situato alla estremità della piana ed il seme da me usato è l'orzo. (Questa frase si usa nell'Hamasien per alludere che sono indifferenti nelle cause e per dimostrare che il loro paese è forte).

449) - Non ho nè «sefi» per pulire le granaglie, nè un bimbo che mi suscita tenerezza, per cui me ne vado fischiando lungo la vallata ed il letto del fiume. (Si usa dai coniugi che nulla possiedono, all'atto del loro divorzio).

450) - La gravidanza ed il parto sono fatti dimenticabili. (Per indicare la persona che non si ricorda più le cattive condizioni in cui si trovava).

451) - Non mostrare i denti (non sorridere) ad un ragazzo, e non mostrare la piaga alla mosca.

አጥቃ : አይከምን : አረዳበር : በንቱ : ዘ
· ገዢ : የጤናር ::

452) - La scimmia che non crede in Dio, passa la notte sorreggendo la parte superiore della grotta. (Per alludere alla persona immersa in preoccupazioni, dimenticando che tutto viene per volontà di Dio).

ቦቻል : እኩድ : ልቦን : ቅለል : ወቅ : እ
ፍተወደድ : ገብሳ : እስራል : ቁድመ
ግንዘል : ይከው-ን : ቁድመ : ኦለል =

453) - Le nostre madri quanto sono leggere: per ogni nascita di un maschio ripetono per 7 volte l' « elelta » (grido di giubilo), senza considerare che il neonato può anche divenire melenso od ignorante. (Per la nascita di una femmina l' « elelta » va ripetuto soltanto tre volte).

አረዳበር : በክ : ይጠልኞለ : በክ : ይከደለ =

454) - La scimmia mangia e cammina con le medesime zampe.

ማህበርት : በከመ : ጥሩት : ተከዕረ : እ
ይጠለት =

455) - Non è gradita la notizia che ti annunzia la sconfitta della tua comunità, o del tuo partito.

ዘመት : እብ : ታደ : ከታደ : እብ : መገደ ::

456) - Il razziatore opera in paese, ed il rapinatore in strada.

መጀበ : እተዳለም : በቀርቀርት : ስ-ብክ
ይ : ገብሳም : ተከተት : እም-ብርት =

457) - Il « fiume mareb » vuole l'uomo dal cranio in giù e l'uomo vuole dal tronco della sua persona in giù.

እብ : መረበ : የግኑ : የ-በለድ : የመግኑ
በብ : የፈሰት : የ-በለድ =

458) - Nella zona del fiume « mareb » non possiedo alcun campo dissodato e non ho inimicizie con il leone.

ዘቀባ : መገደ : ተከታ : ይጠለ =

459) - La piazza del mercato, appare angusta per gli occhi dell'avaro.

ሙያ : በቀንጣብ : መረቀ : በእ-ብርት =

460) - La carne si distingue a pezzi e l'oro (denaro) si computa con il conteggio.

ወርቃ : አብ : ፍቅ : ይረሰባ : መጽሕፍ : አብ : ቅበ : ይኩባ :

461) - L'oro contestato (oggetti preziosi o denari) si deposita presso il dagnà (giudice), ed il libro si consulta dal prete.

ጠው : ዘይብሉ : እንደራ : ዕረራ : ዘይ
ብሉ : መጥላ :

462) - L'*« angherà »* senza sale e la focaccia di dura non arrossita nella parte inferiore, non hanno sapore.

ፋክን : ደቀበና : ይብሉ : ያክን : ዘይ
ገብና :

463) - Invocano il bene e non praticano il bene. (¹).

አይከም : ገብርም : ከምጽአብ-ይም :

464) - L'uomo non viene compensato per le sue opere, ma per il suo destino.

አንደራ : ዘይብሉ : ዕብድ : አንደራ : ዘለ
ም : ዘብድ :

465) - L'uomo senza pane (ricchezza) lo si considera pazzo e quello che possiede il pane è ritenuto serio.

ዘምድና : አድግበቅሉ : አብ : ስመ-ሐ :

466) - La parentela dei quadrupedi sta nel prato.

አባባን : ከየርክቡ : ማይ : ከየጠልቅያን :
የልበን :

467) - Non esiste nulla che non possa essere bagnato dalla pioggia, come nulla può esistere che Iddio non possa raggiungere.

መኖር : ከስኬና : መኖር : ይኩን :

468) - Per ottenere le misure per il miele, pronunziano parole dolci come il miele.

ጽጥቅ : ዘረባ : ባጋጣ : እንደንት : ወ
ሰብር :

469) - Le parole buone, rompono le ossa dei demoni.

መን : ከይከው-ን : ጽኑ : መን : ከይከው-
ን : ሂሳብ :

470) - Nessuno può sfuggire alla morte e nessuno può desistere dall'essere ospite. (²).

(1) - All'inizio di un accordo i conciliatori pronunziano la frase « dehan ihabennà, cufū ichelchilelnà » (Iddio ci dia la strada del bene e ci vietì quella del male). — Questo proverbio si riferisce pertanto a quei conciliatori che parlano di pace e di bene, e non concludono alcuna pace e nè alcun bene.

(2) - Non essendoci alberghi, gli indigeni durante i loro viaggi si ospitano reciprocamente.

471) - Non sconsigliare una persona decisa.

እኩለምን፡ ለአቶዕክ፡ አንጻራ፡ ተረሙ፡
አይተ፡በአ፡

472) - Avendo mandato un messo fidato,
non dubitare della sua missione.

ከሰንዥ፡ በዚህ፡ ከርሳ፡ በኋላ ዘ

473) - Nel sentire per notizia, e nel vedere con occhi deboli.

ከደንበ.ወ-ከ፡ መጽእሬት፡ ከደንጋጌ፡ ወደ
ከ፡ ከልተተስፋ፡ ከፋ.ለከ፡

474) - Sei venuto senza essere invitato, sei uscito senza esserti saziato, sei divenuto due volte brutto.

መ. አበል. ዓ. ተ. አ. ስ. ዘ. መ. መ. አ. የ. ዘ.

475) - Le prime granaglie servono per l'antimonio (1) e le nuove amicizie per consumara le granaglie.

• ፳፻፲፭ : ዘንዴ : ከ-፩ : ስ-፩ : ደ-፩

476) - Chi possiede un bue, è ritenuto superiore.

• 20 • 0-68 • 11-00 • 8787 •

477) - Il puledro viaggia senza alcun motivo, ma per natura.

ԱՐԺԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՎԱԿԱՆ

478) - Molti ti diano, ma non ti privino. (2)

ମହାନ୍ତିରାଜୀ
ମହାନ୍ତିରାଜୀ

479) - Molte parole provocano delle complicazioni.

480) - Coloro che hanno per capo uno zoppo, sdruciolano continuamente tutti

፩-፪-፫-፬-፭-፮-፯-፻-፻-፻

481) - Il recipiente colmo versa il liquido da sè, ed il fidanzato può celebrare il suo matrimonio da sè.

ከምዘተ ቅበሳ : እኩለ : ወደፊር :

**482) - Come se non ci fossimo nascosti ci
hanno divorato le iene. (Il nostro
piano segreto si è svelato).**

(1) Le prime granaglie vengono ricuperate dalle donne allo scopo di acquistare l'antimonio per gli occhi, specchietti ed altri oggetti.

(2) - Vale a dire che, essendo in uso la colletta presso i familiari, se costoro contribuiscono anche in minima parte, si può accumulare una buona somma, ma se nessuno di essi vi aderisce, l'ultimo tentativo (la colletta) si ritiene fallito.

ጥዕዋ : የፌር : ይጠልቻ : በታኩ : እና : ዓ 483) - Il vitello si nutre di erba, e la casa
መልክ "

እንደሆነ : እድል : እድለፍር : ወደ : ጉዳ
ገል : ጉረብ : እድለፍር "

ከአተ : ጉራሙት : ስምዝግበት : ስንቀም = 485) - I viveri di due furbi consistono in
cenere.

ተመን : ካረሳየ : በልሳለ : ተካሁለ = 486) - Chi vide un serpe, si spaventa
vedendo una semplice corteccia.

የገዢ : ስበድ : ስበድ : ተመራራ = 487) - La lenticchia (2) rompe e si attribui-
isce la colpa al « seberè ». (3)

ቃኑ : በላቅት : ወር : ተመራራ = 488) - L'uccellino mangia e si incolpa
il merlo.

እብ : የድበብ : እድተዘተር : እብ : እንዲ
ጥከ : የምት : እድተለይር "

ንስኬ : ካረሰባ : የሽውዓተ : መው- : የ
ምቀሬ = 490) - Per apparire gradite ad uno solo,
preparano un saporito pranzo per
sette.

የይት : መል : እብ : መመግ : የይት : ካብ
ድ : እብ : መል = 491) - L'occhio della capra mira le foglie,
mentre l'occhio del leopardo mira
la capra.

ይት : ካይ-በለ : ስርጋዊ : እብ : ካይ-በለ-
ዘጋዊ = 492) - L'uomo senza famiglia è disordi-
nato, e l'orfano di padre porta i
capelli lunghi.

ምስክ-በያ : ተመክረ : እብ : እንዲበብ : 493) - Chi si consiglia con il proprio ven-
tre, non ha la fortuna di essere
sepolti nel paese di suo padre.

(1) - Conviene vendere il vitello e pagare i debiti.

(2) - Si ritiene che le lenticchie abbiano delle virtù che, mangiadole, donano forza
all'organo genitale; difatti le lenticchie vengono di sovente somministrate agli stalloni da monta.

(3) - « Seberè » — *Lathejrus sativus* — cicerchia legumi.

- በንግ : ከንደርጋረ : ጥክሙኬ : የም : እ 494) - L'uomo che si annoiò per il continuo affluire di ospiti, finì per lasciare il proprio suocero senza cena.
- ንብ : ክሰሳ : መን : ደሳአ : ጥብ : ከ ፊቃ : መን : ደሳአ :
- 495) - Quando Iddio dà nessu' altro può privare, e quando Iddio ama nessuno può aborrire.
- አነበ : ታስ-ለ : ገዢታ : አስለ : ገዢለ ብሔታ :
- 496) - Iddio è padrone di tutto e le granaglie sono per tutta la terra. (Tutti hanno bisogno delle granaglie)..
- አለ : ታገ-ም : አው-ና. እ አለ : መከኩ : ብቻ :
- 497) - Non si può portare la corona senza l'autorizzazione del Re e ne si può abbattere un tronco senza la scure.
- እቴ : የጋ : የጋ : ፈረከኩ : እቴ : ቁር በት : ቁርበት : መልክ :
- 498) - La corda (del tuo violino) l'hai tratta dalla coda del tuo cavallo e la pelle era della tua capra. (¹)
- ደክና : ደ-በት : ታበር : የለን : ከራም-ተ : ደክና : ደ-በት : ካቅ የለን-ሰይት :
- 499) - Dopo la festa della Madonna (Debrè-Tabor), termina la stagione delle pioggie, e dopo il canto del gallo, termina la notte.
- ገጽ : አይ-ቀና : በቀሉ : አይ-ዘረር :
- 500) - Chi non rispetta il viso dell'uomo, non ha diritto di cavalcare il muletto. (²)
- በክሁ : ደረተኩ : አበርበረ : ደብተኩ :
- 501) - Chi possiede vince (la causa), e chi estrae il miele dall'alveare degusta l'impasto di tale prodotto.
- መረጋ : ጥኩኩ : ሲማኩ : ጥመኩ :
- 502) - L'« uorotò » (minuscola pinza inferro) serve per estrarre le spine e l'« hamien » (zingaro) ha l'abitudine di dire « aumentami » (³).

(1) - Si riferisce al suonatore ambulante, il quale può dire tutto quello che gli agrada, giacchè le sue nenie non hanno il loro giusto significato.

(2) - È d'uso che il cavaliere appartenente a qualunque ceto, passando da un paese se incontra un gruppo di uomini riunitisi per qualsiasi motivo, scende dalla cavalcatura in segno di rispetto e di saluto. Dal gruppo di uomini seduti, gli va incontro il più giovane, per tenergli il muletto.

(3) - « Hamien » — la razza di « Hamien » oltre al mestiere di cantatore, hanno il caratteristico costume di cambiare continuamente il loro muletto, chiedendo dei talleri in sopra prezzo.

፩፻፭፻ : አይታው : ስልጣን :

503) - Non bisogna concedere l'autorità
al diavolo:

፩፻፭፻ : ፳፻-፻ : ከሰ-ከ-ም : እና : ቁር-ብ :
የነ-አት : የስት : አገብ-ም : ከሰ-ብ :
ዕር-ብ :

504) - Pur essendo facile imporre l'inte-
mazione in nome del Re, linguare
inutilmente da mani a sera. (¹).

፩፻፭፻ : ከሰ- ዘረኑ : ዘመን-ብ :

505) - Chi semina il campo gioisce, mentre
esiste chi dovrà godersi il prodotto.

፩፻፭፻ : አቃ : ደራቅ : የጂዢ : ዓርጋ :
ደራቅ :

506) - Iddio ama la verità, come il vitellino
ama il latte.

፩፻፭፻ : መረጃ : ገኝ : እርካን : ዓ
ጥናክ :

507) - Piaccia a Dio la scomparsa della
persona falsa, ritenuta di riguardo
ed il toro senza coda.

፩፻- ግዢ : ግጥም-ት : ቁጥር :

508) - Agire secondo il costume esistente,
e seppellire il morto.

፩፻፭፻ : በግዢለም : ይቀታ ያ-ሰበ : በዘ
ይለም : ይፈርድ :

509) - Iddio uccide con piena coscienza
e sapienza, ma gli uomini possono
anche giudicare senza conoscenza.

፩፻፭፻ : ጽድ-ትኩ : እብ- ቤት : እንተ-ገድ
ፍቅር : እብ- ግኝም : ወደኢት-ትለዋ :

510) - La miseria se la lasci in casa, va
ad urlare fuori di casa.

፩፻፭፻ : እንተ-ሙናኑ : ማዘን : መርቁያ :
ጥናክ :

511) - Se l'oro si smarrisce, non si perde
la relativa misura.

፩፻- ቁጥር : ገንዘብ : የለ-ን : በግዢለም
እርካን : የለ-ን :

512) - Non esiste oggetto più minuscolo
del « chitirò » (²), eppure nessuno
può arare senza di esso.

፩፻- ይመኩኑ : በግዢ : ቤት : ይአው :

513) - Esce l'ospite ed entra il padrone
di casa. (³)

(1) - Conviene rivolgersi subito dal dagnà (giudice) per ottenere una sollecita soluzione
vertenza, anzichè stare a discutere stupidamente tutto il giorno.

(2) - « Chitirò » parte minuscola dell'aratro.

(3) - Gli amici sono presenti solo nei divertimenti, mentre nelle ristrettezze li sostituiscono
i prossimi parenti.

- አት : ባዕቃቻ : ብርሃኑም : የዕድ : አይ
ታብቃለ : በላት : አድራ :
- ዘደቁመልክ : ገብ : አንጻና : አንተበል
ከም : አብርሃ : ይ-በለክ :
- የጊዜስ : የግንዘብ : ስንም : ግብረአድ : በ
ለት : አድራ :
- የሁጻዬ : ይጋዢክ : የሰነድዬ : ይቀ
ተወለ :
- ከይመሰለምዬ : የንግድ : ቅዱ : መሰለምዬ :
ቁበቅ : አበይ : ይኩ : የበይ : ካይኩ :
- ጥናትዬ : ለቋልቅ : የጊዜስ : አራ-ግብ :
- አመል : የዕስ : መግኑን :
- ስራቅና : ሰባልን : ነገሮን : መሰተርን :
የሸስና :
- አጥኑ : ግራ-ቱ : በይአድ : በእ-ሳት : አዋኔ^፪
ር : ቅጽዋም : አረዳ-በል :
- ስቀን : ይመሰል : ከ-በድኬ : የቀኑል :
- 514) - L'asino disse: « Non nasca un fil d'erba dopo la mia morte. (1) »
- 515) - Il servo che non sai domare, se gli ordini di fare il letto, ti ordina di accendergli il lume.
- 516) - L'asino disse: « Caricami pure, ma di orzo ». (Vale a dire di usare sempre l'umanità).
- 517) - Vorrei baciarti, ma mi dà noia la tua barba. (Le virtù non si trovano tutte assieme).
- 518) - Prima di convertirti all'islamismo ti chiamavi « Andù », ed ora che sei mussulmano ti chiami « Abdù »; dov'è la differenza? (2)
- 519) - Durante la povertà usa quanto è in tuo possesso, e nel periodo della sazietà (ricchezza), cerca di amministrare i tuoi beni con sobrietà.
- 520) - Ogni vizio, cessa con la morte.
- 521) - Non è d'uopo che il ladro sia affetto di tosse, come il pettine è inutile alle calvizie.
- 522) - Coloro che non tolgorio le pietre dai loro campi e quelli che non tentano di rappacificare i questionanti, sono dei veri scimmotti.
- 523) - Sembra un fatto vero e provoca il mal di cuore. (3).

(1) - L'uomo non dovrebbe pensare per sé e per il presente, ma dovrebbe pensare anche per gli altri e per l'avvenire.

(2) - Si allude alla lieve differenza che si ottiene, dopo molto fatica, in una determinata azione.

(3) - Per qualsiasi azione che sembra giusta, ma in sostanza è falsa ed ingiusta.

ከዕስ ተብል ገብረአብ ይመስል እና በለዕ
ቻብል አገልግሎት ይመስል =

ከአቶ ፊሮ አዘጋጅ ልሳሽ ወይ ጥ
ደቀም ወይ ነውም እንደ =

ይርሱ እንተነበረሰባቸው ይህ
ይዘሩ እንታደድ የሚተደረገ =

በንግድ ተብል አመልካም እና ስለስብት እና
ከደካም እና የሚከፈል የሚተከለ =

ይቅስ እንተበላከሁ እና ደንብ የሚከፈል
እና =

ከአማራክ ማዘዴ በላ ከይደመዥ ወይ ወ
ይ በላ እና የሚንታደድ እና የሚተከለ =

ወተኛ ተብል እና ደንብ =

አማራክ በእኔ የቀመጥ ወይ ተብል ስሙ =

ከዕስ ተብል የአማራክ ወይ ተብል =

(1) - Vale a dire che qualsiasi persona la quale depone tutta la sua fiducia ad un parente, amico, autorità ecc. non deve essere ingannata, né tradita.

Secondo il costume un giovane che raggiunge la maggiore età, si rivolge al più anziano degli zii paterni per ottenere da questi, la benedizione, che avviene mediante il taglio dei capelli. Da allora costui entra nel rango degli uomini adulti.

524) - Colui che tace appare astuto, e quello che dice mettiamoci a tavola sembra ingordo.

525) - La lingua che parla due volte (falsa), finisce coll'essere colpita di lebbra.

526) - Se la gallina non smuove la terra e se il povero non gira, cose avrebbero cenato? (Per vivere è necessario lavorare).

527) - Il viaggio intrapreso nelle prime ore dell'alba ed il figlio avuto da giovane, ti rendono continuamente soddisfatto.

528) - Se ti dissi di dormire, non ti dissi di non svegliarti a buon ora.

529) - Nel sentire le tue calunnie allontanati, rispondi senza essere chiamato, tutto ciò per deviare il corso della lite.

530) - Il giovane che ti offre il collo (per ottenere la benedizione di costume) non lo uccidere. (¹).

531) - L'uomo che per la sua debolezza è di nulla capace, lo si chiama figlio di un uomo pacifico.

532) - Da mille testi (vale di più) la ammissione pronunziata dall'interessato (controparte in causa).

- ንዕስ፡ ፈላጊ፡ መእከልተን፡ ሌሎች፡ 533) - Mille pezzi di legna, vengono raccolti da una sola corteccia (fibra). (Prevale una parola giusta, che mille chiacchere inutili).
- መግለ፡ አይምለጥ፤ ቅርቡ፤ ስለሆነ፤ እያወጥ፤ 534) - Il cielo non si rischia ed il giudizio di tre « sciumaghellè » non si muta. (Se accettato dalle parti in causa).
- ንዕስ፤ ሪክ፤ የደረሰ፤ ገዢሙ፤ 535) - Al maschio spetta il « resto », ed alla femmina la dote.
- ስብ፤ ብሔዴር፤ የሚደረገ፤ ካርድ፤ 536) - L'affare concluso dall'uomo, viene manifestato dalla terra. (Le cose avvenute non si possono celare).
- ንኑም፤ ክብ፤ ገጥሞቱ፤ በሙን፤ ይማማቱ፤ 537) - Se muore il Re (se si viola il « fetzmi » il « ghezzi » ecc.) con quale procedura possono risolvere le cause ?
- ንኑም፤ የጥብር፤ ቅጥብ፤ ይጥብ፤ 538) - Iddio conceda vita perenne al Re che mostri la via della giustizia.
- በለጊ፤ በለጊ፤ መው፤ የበለ፤ ክይኖ፤ ክይና፤ ተናደ፤ የበለ፤ 539) - Al termine del pasto, rileva che (il pasto stesso) era senza sale ed al termine di un viaggio si accorge che non esiste un paese.
- እግዚአብሔር፤ አድባርአው-ዕ፤ አንድአብራት-ዕ፤ 540) - Non chiamare un sordo, e non raccogliere (i pochi cereali avanzati nei campi), durante l'estate.
- በጥ፤ መእቅዔ፤ ስፍአ፤ መቀመጥ፤ 541) il nome serve per chiamare mentre il « sefi » (cesta di paglia), serve per raccimolare le granaglie.
- ስብ፤ በተዘዋዋሪ፤ ሂደት፤ በንግድ፤ 542) Le persone per il tramite della parentela e la carne per mezzo del coltello.

- ሰብ : ከም፡ ፈቃመ፡ እስለ፡ ከም፡ ቅዱሙ፡
- ኋንዳ፡ ለከለለት፡ እያደ፡ ተነሱሁ፡
- እምበ፡ ጥጋጋጥ፣ ማይ፡ ጥጋጥአጥ፡
- ፋይ፡ ጥብበት፡ ጥብ፡ ጥብርበት፡
- ተለዋጋ፡ እንተበአከ፡ እታ፡ እንተከ፡ ተገኘከ፡ እንተበአከ፡ እታ፡ ማሳለሁ፡
- ዘረዢ፡ መንግስት፡ በትምግሥት፡
- ከብ፡ ፍጤናው፡ ፍቱ፡
- የማትስ፡ ይራሳ፡ ዕብቤ፡ ከብድ፡
- ዘይምበአ፡ እብሩ፡ ዘይከምበዕ፡ እድረ፡
- ክተተልኝ፡ ጉነበት፡ ከተኞል፡ ከበረኝ፡
- ወቅ፡ ማእምንት፡ የመንጋዬ፡ መግኝ፡ ይልተ፡ የማግኘት፡ ዘረባ፡ ዘይፈልተ፡
- 543) - L'uomo secondo la propria forza, e l'entità del raccolto (di valuta) secondo i cereali dispersi nel campo.
- 544) - In cambio del boccone che ho dato, ho ricevuto un morso nella mano.
- 545) - L'acqua serve per levare la sete e la montagna per prendere posizione.
- 546) - Giudica per la tua anima e mangia per nutriti.
- 547) - Se vuoi una coperta larga eccoti il « Masi » (¹) se la vuoi morbida eccoti il « Neti » (²)
- 548) - Le discussioni riguardanti all'amministrazione di Governo, devono essere ponderate e meditate.
- 549) - È meglio il buon garbo, che un cibo delicato.
- 550) - Chi è certo di non incappare (in una colpa ecc.) arriva a cadervi ed il superbo viene disprezzato, quando mangia con avidità.
- 551) - L'ignorante non fa uso dei proverbi e l'asino non ruminava.
- 552) - All'atto della macinazione (non disse nulla) e nello stacciare la farina si orgogliò.
- 553) - Il figlio di una vedova sa viaggiare di buon mattino, ma non conosce come si definiscono le cause. (³)

(1) - « Masi » pelle bovina conciata con latte coagulato.

(2) - « Neti » pelle di vacca conciata con corteccia di « cheretz » — osiris abissimica.

(3) - Essendo rimasto orfano, non ha potuto ottenere istruzioni direttamente dal genitore.

- አፌ : የረፋይ : የረፋይ = 554) - La bocca del cantante, è insultante.
- ስቃል : ጽር : የብለ : ስደግን : ክርየብለ = 555) - Il forte non paga il prezzo del sangue; il diavolo non ha commis. (Si trova dappertutto).
- ዝተከከ : ደርበና : አንታድ : የዕቅድ = 556) - Se buttiamo la legna accesa, come facciamo per desinare?
- ጥቅ : የጊዜልክ : ከመጣክ : ይከልክ = 557) - Quando un ignorante odia, faccia meno di salutare.
- ባለዥ : እ.ለ- : ነየብለዓክ : እንተርድ : ዥስከው : ተመክክለሁ = 558) - Si mangia di più se c'è una pietanza saporita e non per insistente invito del padrone di casa.
- እድተኩልእኝ : በወረ : በጀት : በተኩረ = 559) - Non odiarmi in seguito a false notizie, se prima non hai appurato quanto ti è stato riferito.
- ባወረ : እድተኩልአ : በእራዳም : እድከዕሰድ = 560) - Non si fa giustizia con le proprie mani, né si consegne la nomina a Re con le chiacchere.
- ከም : ከህን : ፍዴብኩ : ከም : ገገሥ : እዘገብኩ = 561) - Come un prete, mi hai indotto a confessare e come un Re mi hai ordinato.
- ስብ : እብ : ታክ : እከለ : እብ : ታወሸኑ = 562) - L'uomo sta nel suo paese ed i cerealì nella loro aia.
- ጥቅ : መቀኩኩ : ይከልኩ = 563) - L'ignorante odia il suo consigliere.
- ከብለ : የብለ : መብለ = 564) - Chi accusa non ha limite. (L'attore può esporre tutte le sue ragioni).
- አብ : ፍጥቶ : ተወረዥ : እብ : መልተም ካ : በለዥ = 565) - Mangia sul tuo tavolo e discuti (la causa) presso il tuo dagnà (rispetta la gerarchia).
- እስዱት : ሰሚርና : ስደ : ቁል : ከንድ = 566) - Fratelli uniti, abbiamo deliberato ad unanimità!
- ነገር : በኩታዥ : እከለ : በእኩታዥ = 567) - Le cause con comprensione e le derrate secondo il raccolto.

- ኩብ አቶ ገዢያ ከብ ልቦ ልቦ ብር ዘተ
ስንጻ = 568) - Ciò che si dice con la ~~bocca~~ e
ideato nel cuore.
- አሰተው-ቃለት ተናገድ ከይተርታዕ ተ-
ዓመታዊ ተቋለስ ከይተምታዕ = 569) - Discutere attenitamente per non per-
dere la causa, e assicurarsi della
cinta dei pantaloni prima di una
colluttazione, per non cadere.
- ተመን ቅጂነ እልከ ከይተርገዕ = 570) - Non schiacciare il serpe ~~dispre-~~
zandolo perchè sottile.
- እክብ ገዢያለሁ ይገባ ይፈላጥ ስነር
ገዢያለሁ ይገባ ይፈላጥ = 571) - Il pastore conosce la località dove
il bestiame ha pascolato ed il dagna
(giudice) conosce lo svolgimento
della causa.
- የደረሰ ለቀማ ትዋጋኝ ከም የቀማ = 572) - Il villaggio Addi-Lacmà (¹) combatte
secondo le proprie forze.
- ከህን እንታይ ይፈላ መግለጫ እንደ
እንታይ ይፈላ ገንደና = 573) - Che cosa vuole il prete? che si
porti il pane in chiesa; che cosa
richiede la disputa? che uno sbagli.
- መሳሪያ ከይከብጥ ገብዕስ የሞንያ = 574) - Il rasoio non si gonfia, ma serve
per operare i gonfiori.
- የደረሰ እንተካገልበጥ ብትኩራ ማሻራ
በኩራ በለተኩራ በረከብ ከይደም ከኩራ = 575) - Se la terra si rovesciasse ci saremo
saziate di Cuunti, (disse la
scimmia; ma stando dove?
- ከብኩ ስራ ስራ ብትኩራ ስራ ከይ-ብትኩ
መከሱያ ተከከለም ዓብ ቅበደ = 576) - I mille cavalieri, non avendo un
consigliere, tutti riuniti andranno a
finire nel mare.
- እኩስ በበቅለ የበቅለ በበቅለ = 577) - I giovani sul muletto ed i vecchi
a piedi.
- ገዢያ በለዕ ጥዢ-ምጥዢ ፍቃይ ሁኔታ የሙ-
ሙ እንታይ ይፈላ ገብኩ = 578) - Il genero mangia bene, e ricambia
male.
- አይማካምና የገዢያ ተተጋኝ ብረሰት = 579) - Cos'è il desiderio del commercian-
te? la pace; e quello del cieco? la luce.
- አይማካምና የገዢያ ተተጋኝ ብረሰት = 580) - Questa vedova sazia, è arrivata al
punto di scordarsi di me.

(1) = Addi-Lacmà piccolo villaggio nel Decchi-Deghnà (Seraè), composto di n. 18 famiglie
(37 anime complessivamente).

- ፩፻ : ታሰ : አብ : እንዳ : ደካ : ፕርከብ = 581) - La misura grossa (dei cereali) si trova in casa del povero.
- አብቃጥ : ከምባበለኛለ : ደካ : ከምባ ከወነለ = 582) - Il ricco desidera che le vivande preparate vengano tutte consumate, mentre il povero cerca il modo che il cibo sia sufficiente.
- ደካ : በወርቅ : ስ-ቤቃጥ : በወርቅ = 583) - Il povero per tramite dei suoi stracci ed il ricco con il suo oro.
- እይመርክስኩ : መርቅ : ዓበይት : እምብ ጽሎማ : ከይተቀደለሁ = 584) - La tela non è tua, bensì di persone importanti, depositala e non lacerarla.
- ወያ : ክ-በን : ጥኩለ : ወያ : እምት : እጋስለለ = 585) - Lo sterco bovino si è sommerso e la pietra è venuta a galla.
- አጥ : ይረቅ : ጥ-ንድ : ከምባለቁ = 586) - Ama il fuoco, come se portasse dei tronchi di albero.
- ጥቅ : እለ-ት-ጥ : እብ : ተመንገለ : ተርሱ ተኩ : ተሰሳን : ተማልኩ = 587) - Professate la penitenza ed il timor di Dio, perchè vi può cogliere la morte.
- የወለድ : ከይሰንድኩ = 588) - I figli propri non si abbandonano.
- የወለድ : እንተለከሰ : ከበደለ : እንተከ አብ : እበታት : የሙ-ሳ-ገው = 589) - Se chi fa un figlio lo accarezasse, e chi manca indennizzasse, Dio si accontenterebbe.
- አልፎ : ከበላ : ቅበላ : ይበላ = 590) - Le donne si riuniscono transitando (sono curiose).
- እተው : መ-ኩለ : ካር : የጥ-ኩለ = 591) - Entrare ed uscire crea delle questioni. (Frequentare spesso le case altrui).
- ወ-ኩ : መበልዕት : እተው : መኩለዕት = 592) - Compagne di divertimento, uscite e le compagnie di lutto entrate.
- አንበሰ : ከለም : ይ-በ : ተርጋድ : ከለም : ተስራ : ከይተቀበረ : እይመ-ዕልኩ = 593) - Un convento che abbia un monaco zoppo (fra i componenti la comunità) ed un lago che ospita un coccodrillo, non passano un giorno senza agitarsi.
- ከምባ : ዓተርሱ : አብተ : እይደአጥንት ከምባ : ማ-በዕ : ጉቀርመም : እይ ሌኩ = 594) - Bevibile come questi ceci e masticeabile come quest'acqua non abbiamo mai visto!
- አከልኩ : ወጪመድ : እይ-ተ-ንከኩ = 595) - Dammi un boccone, senza sporcarmi i baffi o la barba. (Con delicatezza).

ተመን : የስብ : መስረምኑት : ስንደድ =

ሰበድት : ጥጋብካት : ስእድ : ጥረክት =

ከመን : አይታለስ : የሰራ : አይተለስ =

አንቀሳ : የማንበሳ : ይቀባና : ጥጽአና =

ባብ : የሙ : አርባና : ተቁ : ይቀረብ =

ዘመኑ : ተረክበ : ፈዴስ =

አገልድ : በለማ : ይበላና : የስብ : አቶና :
ይአጥኑና =

ፈረሰ : የስብ : ቅጽለ : ዘና : የስብ : ዝለለ =

ደኩ : ካብ : መርጋም : ተያዋ : ካብ : የ
መርጋም : የደረሰና =

ተረታዥና : ካይ-በለ : ይግበረ : ይበለ =

የማኑ : አነዥን : የማኑ : ጽተ-ሥን : ከደ
ደቀብ : ይተብር =

በዕስ : መተረዥ : ተከንቃቻት : በዕስ : በተ
ደቀብ : ተከናዥቻት =

በዕስ : ገዢበረቻ : ይዕስ : ተከለሁ : ከዕስ
ዘዕስ =

ዘረባን : ስእድ : ስዕስ : ተፈጸም : ስእድ :
ወ-ስዕስ =

596) - Buttare il serpente unitamente al bastone che ha servito per ucciderlo.

597) - La moglie è molto necessaria durante il raccolto ed i sandali per marciare nel mattino all'alba.

598) - Un fatto compiuto non ritorna, come la brace non può essere inghiottita.

599) - È preferibile essere onesto, che farsi monaco.

600) - Meglio essere onesti e veritieri che digiunare la quaresima (facendo del male).

601) - La medicina della cosa scomparsa è l'annuncio di averla trovata.

602) - Ci calunniano dicendo le serve sono scappate, ma ripongono fiducia in noi, quando torniamo.

603) - Il cavallo con il campanello (al collo), il giudice col suo ombrello. (¹)

604) - Che Iddio ci liberi dalle maledizioni del povero, e dalle botte del forte.

605) - Anzichè dichiarare di essere soccombenti, ricorrono in appello.

606) - Colui che non è sobrio nel mangiare e colui che trasgredisce le leggi del Re, non avranno mai pace.

607) - Con la carne da lei tritata si è strozzata, e l'acqua che ha bevuto le è andata per traverso.

608) - Il « Tzahli » (²) rotto personalmente dalla padrona e come se fosse lavato e messo al suo posto.

609) - Si incorre in discussioni per non aver saputo tacere, e si rimane privo di viveri per non averne portato e procurato a sufficienza.

(1) - Ombrello significa, in questo caso, le persone anziane che stanno attorno al dagna esprimono il loro parere in merito alla causa.

(2) - Vasetto di terra cotta, con il quale le donne abissine preparano le pietanze.

ԱՅԻԹ-Ն : ՆՇ : ԴՎԲՈՒ : ԽԵԴԴԵՀ =

ԹԹԻՆ : ԹԹԻՆ : ԶԲԻ : ԸՆ-Փ : ԽՆ =

ԽԵՐ : ԹԹԻՆ : Խ-ՊՁ-Ք : ՈՈՒ =

ԽԵՂ : ԽԵ-ԱԼ : ՈՓԼ : ԸՆԺՓ =

Ք-Ղ : ՊԱ-Խ : Խ-ԾԳԹ : Ք-Ղ : ԹՆՀ
Փ : ՈՒ : =

ՊՐՊԵ : ԱԼԵԲԸ : ԴԿ : Դ-ԱԴ-Ա : Դ-
ԱԴ-Ա : ԱԼԵԲԸ : ՖԸՀ =

ԽՈ : ՆՈՒՐ : ԸՄԳԻ : ՃՄ-ՒՐ : Ս

ՆՀ-ՔՄ : ԿԱՀԿ-Փ : ԽԵ-ՂՈ : ԴՈՒ : Ք
ՈԼԵՆ : ԸՈԱ : =

ՈՒՄ : ՈՉԲ : ՀՈՒ : ՏՈՒ : =

ԽԵՎԸ : ՔԴ-Կ : ՈՒ-Խ-Խ : ԳՎՀ : ԹՀ
ՑՀ : ՈՒ-Խ-Խ : =

ՔԴ-Կ : ՈՒ-Խ-Խ : ՀՄԳՒ : ԹԺՒ : =

ՑՀ : ԹՌ : ԲԺԵ : =

ԱՀ-Ջ : Ի-ԴԻ : ՊՀ-Խ-Խ : ԽՎՀ : Թ-Ջ
Թ-Ջ : ՈՒ-Խ-Խ : =

Թ-Ջ : Ի-ԴԻ : Ա-ԴԻ : ՊՀ-Խ-Խ : ԽՎՀ : Թ-Ջ

(1) - Per alludere ad un fatto che si potrebbe raggiungere, ma che vi sono molti ostacoli.

(2) - «Dagussà» — elensine caracaua — cereale di taglia mezzana con steli forti e alquanto no-

disi. La composizione chimica del «dagussà» è la seguente: Albuminoidi 6%, amido 79%, grasso 0,7%.

611) - Se il tuo paese non fosse lontano, ciò che richiedi sarebbe avvenuto. (1)

612) - La bocca loquace ed il cuore ruvido (cattivo).

613) - Chi non possiede un asino disprezza il muletto.

614) - I migliori servi sono i molari ed i migliori tappeti sono le foglie di giunchi.

615) - Il pesce va sotto l'acqua; il «carsa» (palla di legno) sulla piana.

616) - La medicina per la loro malattia, la perdono loro medesimi.

617) - L'asina esonerata dal pagamento del tributo, si vanagloria affermando che non è tenuta ad effettuare tale pagamento.

618) - Per chi tradisce il proprio compagno, provvede Iddio.

619) - Il pane di «dagussà» (2) ha sapore quanto è caldo e l'amicizia dell'estremo ha gusto solamente all'inizio.

620) - Il «dagussà» avariato è come un vile che tenta di percuotere.

621) - L'amicizia dello straniero si adatta nei tempi floridi.

622) - Quando arrivi, nuovo ospite, cerchi di licenziarti presto prima di essere di fastidio (ai padroni di casa).

623) - Levati dalla faccia mia, e vattene da casa mia.

- አእኔው ከይሳለ ብቻ ስት ይባል ይሁሉ = 624) - Anzichè sorvegliare attentamente (qualunque cosa) si lamenta (della perdita subita) esclamando « ahimè »

የጠራ ብቻ ተፈጥሮ ከምላ ነዋዕስ = 625) - Il bambino furbo fa a meno di usare la verdura come companatico.

ዘይተማህረ እየድአን በይተወቂረ እጥአን = 626) - La mola non battuta non macina, chi non studia non è in grado di salvare (consigliare) altri.

አም እንተመደቀች እብ ገንዘብ = 627) - L'albero cadendo va a finire sotto il proprio tronco.

ከብ እተፈተዋ እተፈርሰ = 628) - Trattare meglio la persona che temi; che quella che ami.

ተቀመጥ እብ መንበረ ተናገር በ ከነረሪ = 629) - Accomodati nella mia sedia, e parla con le mie labbra (fà le mie veci).

አምባር ብበላም እየተኞች እያለች ብበላም እየከናዙ = 630) - Chi riceve in deposito un oggetto non lo deve smarrire, chi riceve un incarico deve abbellire (cioè lo deve eseguire con ogni cura).

እንተተመሰላለ ግኝታ ይ = 631) - Preparatele la polenta augurando che le sia utile.

እግዚአቶ እብ ደሳሰቢ ይተረፍ = 632) - Cantano bene, ma rimangono indietro. (¹)

ከሁን ከይብሉ እይነብለከን ገንዘብ ከይብሉ እይመቃከን = 633) - Senza prete l'anima non è tua, senza il Re l'oro non è tuo.

መገመር ብሔለ ነገር ብምሳሌ = 634) - I salmi (si iniziano) con l'alleluja ed il discorso con il proverbio.

ከብ እርብኑ ከይጠሙ ተእዛዝ እየደግኝ ከይጠሙ = 635) - Meglio attenersi ai comandamenti di Dio, che digiunare 40 giorni.

አገብ እገብ እይተባል አገብ ከፈጥሮ የበር = 636) - Non invocare Dio, ma fa quello che vuole Iddio.

ከብ የህርድ እለምር = 637) - Vale più l'intelligenza che la scienza.

ቁጥን ገብጺ እናፈለጠ እብ ከወድ ይቻቻው = 638) - Il prete e l'ape entrano nel fuoco, (inferno) sapendo (di entrarvi).

አገብ እይተይታ እና ገይታል = 639) - Dio è padrone del cuore (dell'anima) e non della bocca.

(1) Per alludere a coloro i quali inducono altri ad una determinata deliberazione, ed all'atto pratico si ritirano.

አተኑለስከላ እናደት አይደንጂልማለ እኩ ተግምክለ እኩ ከ አይደንጂል

ነት ይሳዱ ተቀራ ይተርፍ =

እለት ምስ ተቀራ ልደማጥት ምስ ገብረ

ነገር ትማኑስ መኖር በስንከላይ =

ጥስጋር ከባ ቤት ጽኑራ ከባ ገብተ

በአዲቱ አይደንጂል ተገበሩ እኩ አይደንጂል

ጥስጋር አይደንጂል ተመክለዋል እኩ ይታዣያ =

ገመዥ ይንድስ በርሃሪ ይውዳስ =

ንሰረሰ የሰረሰ የተልኩ የተልኩ =

መከን ስብቅ መለያ በግብረ =

አቢ ተደረሰ መሳሪ ተፈላ መሳሪ =

አበር ምስ ለመት ምስ ተቀርቦ ምስ

ጥልያም ከይደንጂል =

ነወደቀ ገንዘብ ዝስር ይጠበቅ =

አድበቀ አይንበአለ እንተተኞቻቀ ከይንበአለ

640) - Non vi bastonate colle mani con le quali vi scambiate il boccone; non vi ingiurate colla bocca con la quale vi baciaste.

641) - Tutto passa, l'amicizia resta.

642) - Le preghiere (valgono) miste all'amore del prossimo e la fede (unità) con la carità.

643) - Il patto (si conclude) a mezzo dell'intermediario, ed il miele (lo estrae) il « sencalei » (¹).

644) - Il segreto (esce) dalla propria casa ed i consigli si ottengono dai vicini (di casa).

645) - Non rifiutare ciò che ti danno, e non dimenticare ciò che ti hanno fatto.

646) - Mantieni il giuramento prestato e non scappare dopo esserti militato.

647) - Per il sale viene lodato il « berberè ».

648) - Dedichiamoci ai lavori agricoli nell'interesse comune.

649) - La sterile è grassa e la prolifico diventa numerosa.

650) - Il cuore (l'uomo pratico) rimane al paese, mentre il « cofò » granaio fatto con lo sterco di bestiame partecipa alla riunione (²).

651) - I buoi si sono abituati ai proverbi anzichè aggiogarsi pascendo.

652) - Sul tronco caduto, abbondano le ascie.

653) - Non offendiamoci molto, per non pentirci di più; se dovessimo conciliarci.

(1) - Persona pratica per l'estrazione del miele dall'alveare selvatico.

(2) - Per alludere che la persona più pratica e più intelligente delle altre, rimane in casa, mentre le altre persone meno intelligenti, prendono parte alla riunione.

- ጥረ : ከይከረም : ህበ ! እኩ : በይወን
ለመ : ከብ :
- ጥረጋድ : ጥያቄ : የለም : ጥገናዕ :
- ደክ : መስኬን : ፈማሽ : ማይ : ይመርድ :
- ንደክ : የጥ : ይቀበ :
- አደሻ : ከምጽእትአሁ : እበያ : በአ : እበ
የሁ ከምጽእትአሁ : እያይ : በአ :
- ማንቀሳቸት : እንታይ : ከምጽእቱ : የለም :
ነገር : እንታይ : ከምጽእቱ : የለም :
- አደራ : መግድአዋጥ : ተባ : ከልተ : ይች
መናለዋጥ :
- በቻል : አደራ : የይሬ : ከይገመግስ : በቻል :
አደራ : በቅረብ : ከይለግስ :
- አጠል : የማግ : ስኬን : ገልፎም :
- አሰላም : እንተጋሙ : ከም : ቀድሙ :
- አዲናንበስ : በይገረት : ይከተላል : እኩ
ቀ : ስተክድ : መሰመዝገቡ : ይገልጻ :
- ከይቦጣከተም : ስገንመኝ :
- ተክናሚ : ከለ : ተክናኑ : ልዘት : ይመርጥ :
- የለም : ከይጋብ : ፍለስ : እንሰት : ይሰፍጥ :
- 654) - Rugiada senza la pioggia, sterco bovino in località dove non sono stati i bovini.
- 655) - La buca (protegge) il formichiere e le tenebre (proteggono) il ladro.
- 656) - Il povero va ad attingere l'acqua necessaria per lavare il suo cadavere.
- 657) - Per il povero, è più vicina la morte (che il litigio).
- 658) - Chiamare babbo a colui che tua madre ti porta (per marito); chiamare mamma a colei che tuo padre ti porta (per moglie).
- 659) - Piaga (nelle dita del piede) chi ti ha portato? le tenebre (¹) causa chi ti ha portato? gli imbrogli.
- 660) - Maria Maddalena, parziale con le due figlie.
- 661) - Colui che ha un solo occhio non viaggi di notte, e colui che possiede un solo bue non si dia alla genosità.
- 662) - Le capre digiunaron, permanenza di pascolo.
- 663) - Il digiuno dei mussulmani è come le altre volte. (²).
- 664) - L'abba gumbah visita il campo e l'uomo vile si consiglia con la prostituta.
- 665) - Salassatemi (il sangue) senza farmi dei tagli.
- 666) - Mentre chi si fa salassare tace, chi lo sorregge (per il petto) si lamenta.
- 667) - Il monaco che non si è saziato della vita mondana si accomiata spesso dalle donne.

(1) - Non essersi inciampato.

(2) - Il digiuno dei mussulmani consiste nell'ingerire anche cibi grassi, ma differisce perché mangiano soltanto nelle ore notturne.

ስደን : አንተጠናኬ : እባ : ቅዱሳ : ሲ
ለት : ይለያ :

ሻማገለ : ከምባከነለ : ቁጥ : ሆኖች : ሆኖች
ይሰለ :

በአድዋ : ገብዓታ : ከይመልስ : የዚ :
ቁጥ : ይበላ :

ከባ : የዚ : ፍቅ : ካረብ : የዚ : ለቦግ :
ጋበ :

ገራሳ : ባሂፍ : ሪፖ : የዚ :

አደሳ : አንተብለ : አይገበረአከ : ስበደት
ከ : አንተብለ : ይገበረአከ :

ሥርዓት : የፋይ : ደርፊ : የፋይ :

ስኩተኞት : ተክኖ : የተኞች : ስ : ነው.
አሁን : የሚረው : የኩተኞት : ተፈፀ
ቃ : ይገበረ : አፈሳ : ተብ : የዚ :

ወደ : ልማው : ሰራዳ : ተብአለች : እሳ
ከ : አይተብራ :

የጥክር : በእለት : ይመከር : ስኩ : የዚ
አሁ : ይበላ :

ስመት : አየርከብን : በመተደደግት : እም
በለ : በቀበለት :

በት : ሆኖች : ከይብለ : አገበብ : መው :
ከምኩይብለ : የዚ :

668) - Se il diavolo si perde, bisogna ri-
cercarlo nel berretto del monaco.

669) - Il dagnà (giudice) si attiene alla
legge, mentre gli scimmighellè (un
gruppo di persone anziane e sagge),
cercano di accomodare le cause
come meglio possono.

670) - Anzichè rispondere personalmente
e tutelare i loro diritti, si lamentano
del dagnà (giudice).

671) - Meglio trascorrere momenti critici
con un intelligente, che discorrere
in momenti buoni, con un ignorante.

672) - Per il compagno furbo (astuto) c'è
Iddio.

673) - Che Iddio faccia per te ciò che
dice o pensa tua moglie e non ciò
che pensa tua madre. (*)

674) - La legge ti provoca delle questioni;
mentre la conciliazione ti crea la pace.

675) - La ribellione ai tempi del Negus Gio-
vanni consisteva nel darsi alla cam-
pagna, con cinque armati; la ribellio-
ne ai tempi del Governo d'Italia
consiste nel ricorrere in appello, e
starsene pacifico nella propria casa.

676) - Non preoccuparti di una vita che ti
promuove colui che ama il lavoro. (2)

677) - Il contadino, pur essendo capace di
suggerire dei consigli facili, manca
di farlo, per mancanza di mezzi.

678) - Il comando non si ottiene per
valore ma per il destino.

679) - Un popolo senza educazione
come un cibo senza sale.

(1) - La madre si preoccupa dell'assenza del figlio, pensando che gli accada qualcosa di
male, mentre la moglie pensa che il proprio marito sia dall'amante o a divertirsi con i compagni.

(2) - Perchè gli manca tempo materiale di seguire la causa.